

Budgetbemærkninger 2017-2020

Bind 1

Drift

Hovedkonto 0-6

Randers Kommune

Indhold

	<i>Side</i>
Økonomiudvalget	
Administration og tværgående puljer	3
Politisk organisation.....	12
Erhverv og turisme.....	15
Børne- og skoleudvalget	
Skole	23
Børn	45
Børn og familie	54
Beskæftigelsesudvalget	
Beskæftigelse, integration og kontante ydelser	69
Udgifter omfattet af Beskæftigelsestilskud	87
Socialudvalget	
Forebyggende foranstaltninger for børn og unge	93
Tilbud til voksne med særlige behov	101
Miljø- og teknikudvalget	
Skattefinansieret område	117
Brugerfinansieret område	133
Kultur- og fritidsudvalget	
Kultur og fritid	141
Sundheds- og omsorgsudvalget	
Sundhedsområdet	155
Omsorgsområdet	164
Landdistriktsudvalget	
Landdistrikt	183

Økonomiudvalget

Bevillingsområderne:

Administration og tværgående puljer

Politisk organisation

Erhverv og turisme

1.1. Administration

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2017:

Serviceammen

Administration

Mio. kr.	Serviceammen			Udenfor serviceammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Sekretariater og forvaltninger	402,6	-15,0	387,6			
1.2 Redningsberedskab	17,8	0,0	17,8			
1.3 Lønpułjer og kompetenceudvikling	33,1	0,0	33,1			
1.4 Udbetaling Danmark	14,1	0,0	14,1			
1.5 Tjenestemandspensioner og præmier	53,2	0,0	53,2			
1.6 Interne forsikringspułjer	20,6	0,0	20,6			
1.7 Lov og cirkulæreprogram	-0,9	0,0	-0,9			
1.8 Diverse udgifter og indtægter	3,5	-0,2	3,4			
1.9 Budgetaftaler	49,1	0,0	49,1			
Driftudgifter i alt	593,2	-15,2	578,0	0,0	0,0	0,0

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med nettoudgifter for 578 mio. kr.

1.1. Sekretariater og forvaltninger

Administrationen er et aftaleområde. Aftalen dækker alle de centrale administrative funktioner. I tabellerne herunder er budget 2017 på i alt netto 387,6 mio. kr. fordelt på stabe og forvaltninger samt tværgående administrative udgifter:

Denne oversigt omfatter stabenes og forvaltningernes udgifter til personale og udgifter som hovedsageligt er personalerelaterede f.eks. uddannelse, møder og rejser, befordring, kontorhold, inventar m.v. Det drejer sig både om medarbejdere i:

- Afdelinger, som betjener borgerne
- Afdelinger, som betjener organisationen (it, personale, sekretariater, økonomi m.v.)

Endvidere omfatter de administrative udgifter opgaver, som er fælles for flere forvaltninger eller er tværgående for hele kommunen, idet udgifterne dog budgetteres og bogføres på stabe og forvaltninger

Budget 2017, mio. kr. - 2017-priser	Løn	Øvrige udgifter	Indtægter	Netto
Direktion	2,2	0,5	0,0	2,7
Økonomiafdeling	16,8	1,3	0,0	18,1
Personale/HR	14,1	0,8	-0,2	14,7
Elever	1,1	0,0	0,0	1,1
Studiejobs	1,1	0,0	0,0	1,1
Borgerrådgiver	2,0	0,1	-1,6	0,6
Byråds- og direktionsssekretariatet	9,4	0,1	0,0	9,5
Borgerservice	14,4	0,6	-0,6	14,4
IT-afdelingen	17,6	3,5	0,0	21,1
Erhvervs- og udviklingssekretariat	4,0	0,4	0,0	4,4

1.1 Administration

Børn og skole	42,0	2,1	0,0	44,1
Social og arbejdsmarked u. Jobcenter	50,5	2,3	0,0	52,8
Jobcenter	71,3	13,7	0,0	85,0
Miljø og teknik	56,8	-0,4	-9,2	47,2
Sundhed, kultur og omsorg	30,3	1,0	0,0	31,3
Stabe og forvaltninger i alt	333,5	26,0	-11,5	348,0
IT-afdelingen, fagsystemer, it strategi, leasing m.fl.	0,0	53,4	0,0	53,4
Centrale driftspuljer, generel administration og tilretning takster (overhead)	0,0	-24,1	0,0	-24,1
Fælles, pbs, kopimaskiner og revision, annoncering, gebyrer	0,0	6,0	-2,2	3,9
Porto, advokat, projekter, fælles uddannelse, kantine	3,1	4,7	-1,4	6,4
Tværgående og fællesudgifter i alt	3,2	39,9	-3,5	39,6
Total	336,7	65,9	-15,0	387,6

Centrale driftspuljer, generel administration og tilretning af takster udviser en nettoindtægt på 24,1 mio. kr. og vedrører håndtering af takstberegningen i forbindelse med salg af pladser i sociale tilbud og på specialskoler. Centrale driftspuljer vedrører bidrag til barselsfond på 0,72 %, andele af centralt bogførte forsikringer og generel administration, som beregnes med 5,4 % af de berørte institutioners driftsbudget.

Budgettet kan specificeres således:

Centrale driftspuljer

Børn og skole	-1,5 mio.
Social og arbejdsmarked	-4,2 mio.
Generel administration	
Børn og skole	-7,3 mio.
Social og arbejdsmarked	-12,2 mio.
Takst tilretning, ramme til justering	
Tilretning forvaltninger	1,1 mio.
I alt	-24,1 mio.

1.2 Beredskab og Sikkerhed

Den 1. januar 2016 etablerede Randers, Favrskov, Norddjurs og Syddjurs Kommuner "Beredskab & Sikkerhed" som et nyt fælles redningsberedskab for de fire kommuner. Baggrunden var kommuneaftalen fra 2014 mellem den daværende regering og KL, der foreskrev, at de danske beredskaber skal samles på højst 20 beredskabsenheder og effektiviseres med henblik på realisering af besparelser. Fællesskabet er et kommunalt fællesskab efter styrelseslovens § 60, der er etableret som et interessentskab.

Beredskab og Sikkerheds opgaver er i hovedtræk:

- Rednings- og slukningsopgaver i tilfælde af brand
- Opgaver i forbindelse med akutte uheld med farlige stoffer
- Opgaver i forbindelse med modtagelse, indkvartering og forplejning af evakuerede og andre nødstedte.
- Vandforsynings- og brandhaneadministration
- Brandteknisk sagsbehandling

1.1 Administration

- Forebyggende opgaver
- Brandsyn

Der er nedsat en Beredskabskommission, der har ansvaret for varetagelse af redningsberedskabets opgaver. Borgmesteren er født medlem af Beredskabskommissionen. Randers Kommunes budget til Beredskab og Sikkerhed er derfor placeret under Økonomiudvalget.

Udgangspunktet for Beredskab og Sikkerheds budget er det driftsbudget, som de fire interessentkommuner hver især har anvendt til deres beredskaber, herunder indregnet en besparelse på 3 mio. kroner (fase 1) som følge af sammenlægningen. Heraf udgør Randers andel 39%. Denne besparelse forventes fuldt udmøntet i 2017. De oprindeligt forudsatte yderligere besparelser på i alt 3,9 mio. kr. (fase 2) gennemføres ikke. Byrådet har i budget 2017 og frem fundet alternativ finansiering til kommunens andel af fase 2-besparelsen.

1.3 Lønpuljer og kompetenceudvikling

Budgettet udgør 33,1 mio. kr. og vedrører følgende områder:

Voksenlærlinge 1,7 mio. kr., tillidsrepræsentanters vilkår 0,8 mio. kr., jubilæumsgratialer 2,1 mio. kr. og barselsfond 20,8 mio. kr.

Af budgettet til voksenlærlinge anvendes forlods 0,2 mio. kr. til administrative elever. Herefter fordeles 1,5 mio. kr. med 0,8 mio. kr. mellem Miljø og Teknik, driftsafdeling og administrationen. Derudover anvendes 0,7 mio. kr. til aflønning af voksenlærlinge som ansættes med to til IT afdelingen, to til Miljø og Teknik samt to til Sundhed og Omsorg.

Budgettet til jubilæumsgratialer er fastsat svarende til det forventede antal jubilarer.

Barselsfonden blev tidligere finansieret af aftaleenhederne svarende til 1,0 % af kommunens lønsum. Ved budgetforliget for 2015 blev fonden dog reduceret med 6,4 mio. kr. I budget 2016 er fonden herudover reduceret med rammebesparelse på 2 mio. kr. og aftaleenhedernes finansiering udgør derfor med virkning fra budget 2016, 0,72 % af lønsummen. Fra barselsfonden refunderes 80 % af forskellen mellem den faktiske løn og barselsrefusionen modtaget fra "dagpengekontoen".

Tværgående kompetenceudvikling, budget 2017 er på 7,7 mio. kr. der fordeles med 1,5 mio. kr. til DOL, hvoraf 0,2 mio. kr. anvendes til administrative elever og 6,1 mio. kr. til PAU og SOSU elever.

1.4 Udbetaling Danmark

Budgetteret udgift 14,1 mio. kr.

Randers Kommune er fra 2013 og frem blevet opkrævet et administrationsbidrag fra Udbetaling Danmark (UDK) for varetagelse af en række sagsbehandlingsområder, fx udbetaling af pension. KL forventer, at administrationsbidraget for kommunerne samlet set vil udgøre ca. 800 mio. kr. om året i 2015-17 hvorefter bidraget forventes reduceret som følge af effektivisering af sagsbehandlingen hos Udbetaling Danmark og et optaget etableringslån bliver indfriet.

Med virkning fra 2016 opkræver UDK også et administrationsbidrag til IT. Årsagen hertil er, at i dag opkræver KMD omkostningerne for IT-driften vedrørende UDK som en del af kommunernes samlede betalinger til KMD. Men i takt med at UDK sætter de nye løsninger i drift, vil omkostningerne overgå direkte til UDK. Kommunernes betaling for løsningerne vil herefter ske til UDK via "Administrationsbidraget til IT".

1.1 Administration

Over de kommende år vil den enkelte kommune derfor opleve at få stigende omkostninger til UDK. Dette mere end modsvares dog af et fald i kommunens IT-omkostninger til KMD, efterhånden som de enkelte løsninger udfases.

Administrationsbidraget for 2017 fastsættes endeligt på Udbetaling Danmarks bestyrelsesmøde i december 2016.

1.5 Tjenestemandspensioner og tjenstemandsforsikringspræmier

Budgettet udgør 53,2 mio. kr. i 2017.

Det vedrører tjenestemandspensioner til pensionerede tjenestemænd og præmier som indbetales til Sampension til dækning af fremtidige pensionsudgifter.

Såvel pensioner som præmier skal bogføres på hovedkonto 6 Administration uanset ansættelsessted. Når en tjenestemand fratræder, vil stillingen typisk blive besat med en overenskomstansat, hvor pensionsforsikringspræmien skal bogføres på ansættelsesstedet. I denne type stillingsskift kompenseres ansættelsesstedet for merudgiften på 16 % til præmier med finansiering fra puljen til tjenstemandsforsikringspræmier. Kontoen dækker også over restudgifter til tjenestemandspensioner, da præmierne over årene ikke har været fuldt dækkende.

Udgiften til præmier er faldende på grund af nettoafgang af tjenestemænd medens udgiften til tjenestemandspensioner iflg. Sampension vil stige de kommende år og først topper omkring år 2025. Budgettet er reduceret med 2 mio. kr. i 2016 og 2017 men er fra 2018 på i alt 55,3 mio. kr.

Præmieindbetalingen til Sampension er uændret 41 % af lønnen til tjenestemændene.

1.6 Interne forsikringspræmier

Budgettet er på i alt 20,7 mio. kr.

Der er etableret en intern forsikringsordning vedrørende bl.a. arbejdsskade, bygning og løsøre, motorkøretøjer, erhvervs- og produktansvar, forsikringsmægler, risikostyring m.v.

Forsikringspræmien/budgettet er fastsat således, at budgettet svarer til årets forventede udgifter til forsikringspræmier og erstatningsudgifter. Budgettet fastsættes endvidere så det mindst er på niveau med de seneste 4 års regnskaber tillagt prisfremskrivning.

På kontiene bogføres præmieudgifter til de enkelte forsikringsområder samt erstatninger for arbejdsskader og erstatningsudgifter.

1.7 Lov og cirkulæreprogram

Lov og cirkulæreprogrammet for budget 2017-20 udviser -0,9 mio. kr.

1.8 Diverse indtægter og udgifter efter forskellige love

Budgettet på netto 3,4 mio. kr. vedrører følgende områder:

Indtægterne på 0,2 mio. kr. vedrører gebyrer hyrevognsbevillinger. Den største udgift er kontingent til KL på 3,5 mio. kr.

1.9 Budgetaftaler, buffer serviceudgifter

Budgettet er på i alt 49,1 mio. kr., som fordeler sig på:

• Drifts- og anlægspulje	3,1 mio. kr.
• Kørselsudbud forlig 2013, buffer	0,6 mio. kr.
• Analyse befordring årlig besparelse	-0,5 mio. kr.
• Innovationspulje 2014	1,1 mio. kr.

1.1 Administration

• Serviceudgifter, budgetpulje (buffer)	42,2 mio. kr.
• Provenu salg KMD ejendomme	-3,6 mio. kr.
• Implementeringsaktiviteter ifm. monopolbrud	6,2 mio. kr.

Drifts- og anlægspuljen udgør 3,2 mio. kr. og udmøntes af Økonomiudvalget.

Kørselsudbud, uændret budget på 0,6 mio. kr. til variabel kørsel og buffer til merudgifter ved eventuelt vognmandsskifte og uforudsete udgifter i opgørelse af besparelse. Jævnfør beslutning i B2016-2019, er der endvidere indarbejdet en besparelse på 0,5 mio. kr. som følge af de sluttede analyser vedr. befordring og intern kørsel

Innovationspuljen blev ved budgetforliget 2015 reduceret med 4 mio. kr. årligt. Der er følgende ikke udmøntede budgetbeløb 2016 - 2020 1,1 mio. kr. årligt.

Der er budgetteret 42,2 mio. kr. som en bufferpulje vedr. serviceudgifter i 2017-20.

Randers kommunes andel af provenuet fra salg af KMD-ejendomme udgør i 2017, 3,6 mio. kr. og i alt i perioden 2015 – 2019 12,5 mio. kr. KL's bestyrelse har anbefalet, at kommunernes andel af provenuet bør målrettes til finansiering af implementeringsaktiviteter af nye IT løsninger i forbindelse med monopolbruddet.

2. Budgetmål i 2017

Effektmål Administration

Initiativer (indsatser) – der anvendes for at nå målet	Indikatorer – mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Øvrige kommentarer
Randers Kommune skal have en sund økonomi		
Målet om en sund økonomi skal være styrende for kommunens budgetlægning og skal være medvirkende til at skabe gode rammer og betingelser for realisering af Vision 2021 samt øvrige mål om vækst og velfærd.	<ul style="list-style-type: none"> Det gennemsnitlige overskud på driften skal minimum være 150 mio. kr. (målt over den 4-årige budgetperiode) Det gennemsnitlige skattefinansierede anlægsniveau (brutto), skal minimum være 150 mio. kr. årligt i budgetperioden. Kommunens gennemsnitlige kassebeholdning skal minimum være 200 mio. kr. Kommunens skattefinansierede gæld skal nedbringes. 	Overholdelse af de økonomiske styringsmål vurderes i forbindelse med budgetlægningen. Herudover kan der i forbindelse med regnskabet følges op ift. de realiserede udgifter, likviditet og status på kommunens gæld.
Den innovative kultur i Randers Kommune skal styrkes		
Innovation skal styrke kommunens udvikling og nye måder at gøre tingene på til gavn for både borgere, medarbejdere og øvrige aktører. Gennem innovative tiltag og inddragelse skal der skabes engagement og ejerskab, og	Målet vurderes overordnet ud fra følgende indikator: Randers Kommune er over det nationale gennemsnit for innovation (jf. måling fra Center for offentlig innovation)	I takt med at der videreudvikles målinger, der mere præcist indikerer graden af innovation i offentlige organisationer, vil opfølgning på målet blive nærmere præciseret.

1.1 Administration

<p>dermed en fortsat videreudvikling af opgaveløsningen. Den innovative kultur skal styrkes gennem frihed til kerneopgaven, aktivt medborgerskab (dvs. gennem samarbejde med borgere, virksomheder, foreninger og andre aktører) samt politisk forankring.</p>		
<p>Administrationen i Randers Kommune skal være effektiv og serviceorienteret</p>		
<p>Administrationen skal være effektiv og serviceorienteret via brugen af digitale løsninger samt optimering og koordinering af arbejdsgange. Ved at optimere, effektivisere og digitalisere skal der frigøres ressourcer til bedre borgerbetjening og andre opgaver. Administrationen skal fortsat levere god og helhedsorienteret service baseret på et fagligt kvalificeret grundlag til både borgere, politikere, virksomheder og andre aktører.</p>	<p>Målet vurderes overordnet ud fra følgende indikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sagsbehandlingstider skal overholdes. Der arbejdes med udvikling af metode til opfølgning på om målet er nået. • Tiltag i digitaliseringsstrategien for 2015-2018 gennemføres efter handlingsplanen og inden udgangen af 2018. • Randers Kommune skal være blandt landets 10 billigst administrerede kommuner (målt på administrative udgifter pr. 1000 indbyggere i kommunen). • Borgerne skal være tilfredse med den service administrationen leverer - brugertilfredshedsmålinger i borgerservice anvendes som indikator. 	<p>Der følges op på målet i forbindelse med regnskabet.</p>
<p>Randers Kommune skal være en attraktiv arbejdsplads</p>		
<p>Randers Kommune som en attraktiv arbejdsplads skabes igennem god ledelse, trivsel på arbejdspladsen, rekruttering og kompetenceudvikling af medarbejdere og ledere. Attraktive arbejdspladser har et godt psykisk og fysisk arbejdsmiljø, hvor de ansattes sundhed og sikkerhed er i fokus. Dette giver større kvalitet og effektivitet i arbejdet. Blandt andet i lyset af dette, pågår der i 2015/2016 et arbejde med udvikling af et nyt ledelsesgrundlag for Randers Kommune.</p>	<p>Målet vurderes overordnet ud fra følgende indikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sygefraværet skal i 2017 for Randers Kommune være reduceret til 4,5 % eller lavere. • Medarbejdertilfredsheden skal som minimum fastholdes på niveau med 2014 (jf. gennemført APV). Minimum 90% af de ansatte skal i forbindelse med næste trivselsmåling (gennemføres ultimo 2016) angive, at de oplever at være tilfredse med deres arbejdsliv. • Arbejdsulykker skal reduceres med 20 % fra 2013 til 2017. Arbejdsulykker som følge af vold og trusler skal reduceres med 25 % fra 2013 til 2017. 	<p>Sygefraværet følges løbende. For medarbejdertilfredshed og arbejdsulykker, kan der gøres status over målopfyldelse i forbindelse med regnskabet.</p>

1.1 Administration

3. Tal og forudsætninger

Afsnittet består af 3 underafsnit, nemlig

- Hovedtal på driften (afsnit 3.1)
- Ændringer over år (afsnit 3.2)
- Budgetforudsætninger (afsnit 3.3)

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2015 og frem til 2020 (i 2017 PL):

Administration

Mio. kr. 2017-priser	Regn- skab	Budget	Budget 2017-20			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.1 Sekretariater og forvaltninger	398,7	375,5	387,6	384,2	379,1	376,2
1.2 Redningsberedskab	18,0	17,0	17,8	17,8	17,8	17,8
1.3 Lønpuljer og kompetenceudvikling	20,0	33,1	33,1	33,1	33,1	33,1
1.4 Udbetaling Danmark	13,5	14,4	14,1	14,1	14,1	14,1
1.5 Tjenestemandspensioner og præmier	51,9	54,5	53,2	55,3	55,3	55,3
1.6 Interne forsikringspuljer	12,8	20,7	20,6	20,6	20,6	20,6
1.7 Lov og cirkulæreprogram	0,0	-1,3	-0,9	-10,0	-19,0	-28,0
1.8 Diverse udgifter og indtægter	3,3	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4
1.9 Budgetaftaler	-0,5	47,4	49,1	47,1	47,7	48,1
Driftsudgifter i alt	517,9	564,7	578,0	565,6	552,1	540,6

3.2 Ændringer over år

Administration

Mio. kr. 2017-priser	Ændring til 2017	Ændring til 2018	Ændring til 2019	Ændring til 2020
Udgangspunkt 2016-budget	564,7	564,7	564,7	564,7
Rammereduktion - pulje	-3,8	-3,8	-3,8	-3,8
Tekniske korrektioner	1,4	1,4	1,4	1,4
Beredskab - tilbageførsel	1,7	1,7	1,7	1,7
Integration	10,1	10,1	10,1	7,3
Udmøntning puljer	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Ejendomsservice	-2,8	-2,8	-2,8	-2,8
Lov og cirkulære samt Lovændringer	6,2	5,7	5,0	5,0
Omplaceringer	3,0	3,0	3,0	3,0
Tillægsbevillinger	3,2	0,3	0,6	0,6
Regeringsaftalen:				
Effektiviseringsbidrag vedr. administration	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Moderniseringsprogram		-8,6	-17,1	-25,7
Pulje dagtilbud og klippekort	6,8	6,8	6,8	6,8

1.1 Administration

Budgetforlig:				
pkt. 3 styrkelse af myndighed i familieafdeling	2,5	2,5		
pkt. 11 Styrkelse af planafdelingen	1,5	1,5		
pkt. 14 Udmøntning af puljer dagtilbud	-4,3	-4,3	-4,3	-4,3
pkt. 14 udmøntning af puljer klippekort	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
pkt. 14 udmøntning af puljer akutfunktion	-2,6	-2,8	-2,9	-2,9
Budgetændringer fra tidligere år:				
Ændringer fra budget 2016:				
Vedligehold kommunale vandløb			-0,5	-0,5
Momsanalyse	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Familieafdelingen		-2,0	-2,0	-2,0
Forsøg - aktiveringsprojekt	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Tjenestemænd, revurdering	-1,0			
Analyse befordring og intern kørsel	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Tekniske korrektioner	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Andre ændringer	-1,2	-0,3	-0,3	-0,3
Innovationsprojekter	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
PL og øvrige ændringer	-0,1	-0,2	-0,2	-0,3
I alt	578,0	565,6	552,1	540,6

Rammereduktion. Andelen af den samlede rammebesparelse på Bevillingsområdet udgør 3,8 mio. kr.

Beredskabskommissionen har besluttet at fase 2 af de forudsatte besparelser, som har effekt fra 2017 og frem, ikke skal gennemføres. Det er der på den baggrund besluttet at forøge budgettet til beredskab med 1,7 mio. kr. årligt fra 2017 og frem.

Merudgifter på 10,1 mio. kr. til "Integration", svarer til en videreførelse af den bevilling der blev givet til området vedr. det stigende flygtningeantal (jf. BYR 8.2.2016). Det forudsættes dog, at merudgifterne er faldende til 7,3 mio. kr. i år 2020.

I regeringsaftalen for 2017 er der videreført i alt 6,8 mio. kr. vedr. dagtilbud og klippekort – beløbet gives i modsætning til tidligere, som en del af bloktilskuddet. I Budgetforliget blev det besluttet at udmønte disse jf. de to linjer under pkt. 14.

Vedr. Regeringsaftalen kan desuden nævnes, at der i stedet for omprioreringsbidraget er indført et moderniserings- og effektiviseringsprogram, der sammenlagt for Randers Kommune betyder en reduktion på 8,6 mio. kr. i 2018, 17,1 mio. kr. i 2019 og 25,7 mio. kr. i 2020 og frem. Beløbene forudsættes udmøntet i forbindelse med de kommende års budgetlægninger.

3.3 Budgetforudsætninger

Det vedtagne budget 2017-2020 består af budgetforslaget, der er maskinelt beregnet på grundlag af budget 2016-2019 tillagt pris- og lønfremskrivninger samt elementer fra Økonomiaftalen der indarbejdes. Herudover kommer tekniske korrektioner, Budgetforlig, lov- og cirkulære-program mv.

1.1 Administration

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

<i>Regnskab 2015</i>	Randers	Herning	Holstebro	Horsens	Silkeborg	Skive	Viborg	Hele landet
Administrative udgifter i kr. pr. indbygger (1)	4.298	4.251	4.058	4.649	4.317	4.818	4.261	5.198
Årsværk til ledelse og administration pr. 1000. indbyggere (2)	14,5	13,5	15,2	14,3	14,5	15,9	14,4	15,3

Noter:

1. Hovedfunktion 6.45 divideret med indbyggertal 1. januar 2016 – Kilde Danmarks statistik
2. Kilde: Økonomi- og indenrigsministeriets kommunale nøgletal på www.noegletal.dk

Ovenstående tabel viser at Randers Kommune ligger væsentligt under landsgennemsnittet vedr. udgifter til administration, men blandt 7-byerne placeret som den midterste kommune. På landsplan ligger Randers Kommune som den 6. billigste kommune vedr. administration kun overgået af Vejle, Holstebro, Tårnby. Herning og Viborg – i nævnte rækkefølge.

På årsværk er Randers kommune også placeret ca. i midten blandt de 7 kommuner, men ligger noget under landsgennemsnittet.

1.2 Politisk organisation

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2017:

Politisk organisation

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Fælles formål	0,4	0,0	0,4			
1.2 Kommunalbestyrelsesmedlemmer	12,3	0,0	12,3			
1.3 Kommissioner, råd og nævn	1,9	0,0	1,9			
1.4 Valg	2,4	0,0	2,4			
Driftsudgifter i alt	17,1	0,0	17,1	0,0	0,0	0,0

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 17,1 mio. kr.

1.1 Fælles formål

Lovpligtig udgift jf. bekendtgørelse af lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v. som reguleres af antal afgivne stemmer ved seneste kommunalvalg.

Taksten udgør 6,75 kr. pr. stemme (2016-niveau).

1.2 Kommunalbestyrelses medlemmer

Alle udgifter vedr. byrådsmedlemmer, herunder også udgifter vedr. byrådsmedlemmers deltagelse i kommissioner, råd og nævn. I december 2016 behandler Folketinget en ny vederlagsbekendtgørelse, som skal træde i kraft fra og med 2017. Effekten af den nye bekendtgørelse er ikke indregnet i vederlagene oplyst nedenfor.

Vederlag til borgmester og viceborgmester

Pr. 1. juli 2016 var borgmestervederlaget på 839.670 kr. årligt.

Viceborgmestervederlaget udgør 10 % af borgmestervederlaget.

Vederlag til udvalgsformænd

Syv udvalgsformænd får hver 24,32 % af borgmestervederlaget, disse udvalg er:

- Beskæftigelsesudvalget
- Børn og Skoleudvalget
- Landdistriktsudvalget
- Kultur og Fritidsudvalget
- Miljø og Teknikudvalget
- Socialudvalget
- Sundhed og Omsorgsudvalget

En udvalgsformand får 15 % af borgmestervederlaget:

- Børn og Ungeudvalget

Samlet set giver dette i alt 185,24 % af borgmestervederlaget.

1.2 Politisk organisation

Udvalgsvederlag og særligt vederlag til medlemmer med børn under 10 år

Udvalgsvederlag til 57 medlemmer af syv udvalg udgjorde i juli 2016 i alt 125.486 kr. pr. måned.

Udvalgsvederlag 179,34%.

Tillægsvederlag til 7 medlemmer med børn under 10 år udgjorde i juli 2016 i alt 8.061 kr. pr. måned.

Fast vederlag til byrådet

Det faste vederlag/tabt arbejdsfortjeneste til de 30 byrådsmedlemmer (ekskl. borgmesteren) udgjorde i juli 2016 i alt 267.944 kr. pr. måned.

Møder, rejser mv.

Budget til aktiviteter for byråd og udvalg er forudsat at dække følgende årlige hovedaktiviteter: Udvalgmøder, udvalgenes dialogmøder med aftaleenheder, deltagelse i konferencer og temadage samt endvidere en studierejse pr. udvalg i hver byrådsperiode.

1.3 Kommissioner, råd og nævn

Diæter og honorarer samt mødeudgifter, uddannelse og udgifter i forbindelse med valg til rådene.

1.4 Valg

Består af valg til Folketinget, Kommunal- og Regionsvalg samt Europa-parlamentsvalg og afstemninger.

2. Tal og forudsætninger

Nedenfor vises en række overordnede budgettal på driften.

2.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2015 og frem til budget 2020:

Politisk organisation

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget 2017-20			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
2017-priser						
1.1 Fælles formål	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
1.2 Kommunalbestyrelsesmedlemmer	12,8	12,4	12,3	12,3	12,3	12,3
1.3 Kommissioner, råd og nævn	0,9	1,4	1,9	1,8	1,4	1,4
1.4 Valg	3,7	0,1	2,4	0,1	4,2	0,1
Driftsudgifter i alt	17,9	14,3	17,1	14,6	18,2	14,1

Kommissioner, råd og nævn

Der er budgetteret med følgende:

2017: Valg til ældrerådet 0,6 mio. kr.

2018: Valg til integrationsråd, skolebestyrelser og ungdomsskolebestyrelser i alt 0,4 mio. kr.

Valg

Der er budgetteret med følgende valg:

2017 Kommune og Region

1.2 Politisk organisation

2019 Folketinget og Europa parlamentet
2020 Ingen valg

2.2 Ændringer over år

Nedenstående tabel viser, med udgangspunkt i 2016, ændringerne til budget 2017 og overslagsårene 2018-2020.

Politisk organisation

Mio. kr. 2017-priser	Ændring til 2017	Ændring til 2018	Ændring til 2019	Ændring til 2020
Udgangspunkt 2016-budget	14,3	14,3	14,3	14,3
Rammerreduktion 1%	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Budgetændringer fra tidligere år:				
Ændringer fra budget 2016 (allerede indarbejdet):				
Valg til ældreråd	0,6			
Valg til integrationsråd		0,4		
Valg til Folketing			2,0	
Valg til Byråd	2,4			
Valg til Europaparlament			2,0	
PL og øvrige ændringer		0,1	0,1	
Driftsudgifter i alt	17,1	14,6	18,2	14,1

Som man kan se af tabellen ovenfor, er der indarbejdet udgifter til de forskellige typer af valg der forventes at foregå fremadrettet.

2.3 Budgetforudsætninger

Budgetforslag 2017 – 20 er maskinelt beregnet på grundlag af det vedtagne budget 2016 – 19 tillagt pris- og lønfremskrivninger og korrektioner besluttet ved budgetvedtagelse, tillægsbevillinger og omplaceringer og korrektioner fra lov- og cirkulæreprogrammet.

Med aftalen om øget vederlag til menige kommunalbestyrelsesmedlemmer hæves vederlagene med 29,2 % pr. 1. juli. 2014. Borgmesterlønnen samt de særlige vederlag til udvalgsformænd og udvalgsmedlemmer er ikke omfattet af aftalen.

Merudgiften er kompenseret via lov- og cirkulæreprogrammet og vederlagene vil fremover blive reguleret pr. den 1. april hvert år med en reguleringsprocent som udmeldes af Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Som ovenfor nævnt er effekten af den nye vederlagsbekendtgørelse, som forventes godkendt i Folketinget i december 2016, ikke indregnet i budgettet for 2017-2020 endnu.

Valgbudgetterne er tilpasset og placeret i de år, hvor der planmæssigt skal afholdes valg.

1.3 Erhverv og turisme

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2017:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicrammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Erhvervsservice og iværksætteri	12,0	0,0	12,0			
1.2 Turisme	3,9	0,0	3,9			
Driftudgifter i alt	15,9	0,0	15,9	0,0	0,0	0,0

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 14,9 mio. kr.

1.1 Erhvervsservice og iværksætteri

Loven (Lov nr. 602 af 24. juni 2005 om erhvervsfremme) beskriver, at kommunerne har ansvaret for erhvervsservice. Det betyder, at kommunerne kan gennemføre og finansiere erhvervsserviceaktiviteter overfor iværksættere og virksomheder samt igangsætte erhvervsudviklingsaktiviteter.

Kommunerne har dermed **det samlede ansvar** for både erhvervsudvikling, den lokale- samt den specialiserede erhvervsservice.

Det betyder, at Randers Kommune har ansvaret for både erhvervspolitikken, de overordnede strategiske forhold i forhold til rammebetingelserne for erhvervsudvikling, og siden kommunalreformens også ansvaret for at drive den lokale erhvervsservice.

Den 1. januar 2011 overtog kommunerne desuden styringen af den regionale erhvervsservice i fællesskab, nemlig væksthuse. Det forstærkede kommunernes spillerum for at føre aktiv og sammenhængende erhvervspolitik.

Der kan frit rådes over hvilken måde og med hvilken tyngde den lokale erhvervsservice skal prioriteres, og kommunen bestemmer selv om opgaven løses internt eller om det bestilles af ekstern(e) leverandør(er) og af hvem.

Væksthus Midtjylland (ejet af de 19 kommuner i Region Midt) varetager på vegne af alle regionens kommuner den specialiserede erhvervsservice overfor iværksættere og virksomheder med vækstambitioner.

Erhvervsservice og Iværksætteri består af udgifter til:

Budget 2017, 1.000 kr.	Udgift	Indtægt	Netto
Erhvervs- og udviklingspuljen	3.126		
Erhvervsfremme	1.001		
Tilskud til Erhverv Randers	3.322		
Midtjysk EU-kontor i Bruxelles	243		
Væksthus Midtjylland	1.748		
Medlemskab af Business Region Aarhus	510		
Julebelysning, Randers City Forening	682		
Letbaneprojekt Østjylland	160		
Gudenå Samarbejdet	250		
Midtbyen som attraktiv handelsområde	1.000		
I alt mio. kr.	12.042		12.042

1.3 Erhverv og turisme

Budgetposterne ovenfor indeholder driftstilskud, bevillinger til samarbejdsprojekter og udviklingsprojekter som eksempelvis:

Tilskud til Erhverv Randers er finansiering af kommunens service overfor iværksættere og små og mellemstore virksomheder og en betaling for ydelser, der beskrives i samarbejdsaftalen mellem kommunen og Erhverv Randers.

Randers Kommune er medejer af Væksthus Midtjylland og betaler årligt et rammebeløb som betaling for specialiseret erhvervsservice. Beløbet modsvares af et bloktilskud fra staten.

Randers Kommune er sammen med Region Midtjylland og de øvrige midtjyske kommune medejer af det midtjyske EU kontor i Bruxelles. Randers Kommune bidrager med en medfinansiering.

Der er afsat 3,1 mio. kr. til erhvervsudviklingspuljen i 2017 til projekter, der understøtter erhvervsudvikling, og som bevilges gennem ansøgning og beslutning i Erhvervsudvalget.

Budgetforlig:

Midtbyen som attraktivt handelsområde

Randers midtby har stolte traditioner som handelsby. Borgernes handel ændrer sig hastigt i disse år, og forligspartierne vil på den baggrund afsætte 1 mio. kr. i 2017 til i samarbejde med Cityforeningen og andre lokale parter at komme med et katalog af initiativer, der kan styrke midtbyens position som et attraktivt handelsområde.

1.2 Turisme

Udgiften til turismefremmende aktiviteter består af to elementer – et årligt tilskud til Randers Regnskov og et årligt tilskud til Visit Randers

Turisme består af udgifter til:

Budget 2017, 1.000 kr.	Udgift	Indtægt	Netto
Visit Randers	2.770		
Tilskud til Randers Regnskov	1.146		
I alt mio. kr.	3.916		3.888

Visit Randers modtager et tilskud årligt. Tilskuddet er delt i to. Den ene del er driftstilskud til varetagelse af kommunens turismeopgave beskrevet i samarbejdsaftalen mellem kommunen og Visit Randers. Den anden del er et særskilt tilskud til markedsføring på turismeområdet.

Randers Regnskov modtager et tilskud årligt.

2. Budgetmål i 2017

Effektmål på erhvervsområdet

Initiativer (indsatser) – der anvendes for at nå målet	Indikatorer – mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Øvrige kommentarer
Erhvervsservice i Randers Kommune		

1.3 Erhverv og turisme

<p>Flere virksomheder i hele Randers Kommune skal have kendskab til kommunens erhvervsservice tilbud.</p> <p>Virksomheder i Randers Kommune skal opleve en tilgængelig erhvervsservice, der understøtter deres udvikling.</p> <p>Virksomheder skal modtage en hurtig og kvalificeret kommunal sagsbehandling, der generelt er hurtigere end landsgennemsnittet.</p> <p>Virksomheder skal finde det naturligt at være ambassadører for Randers Kommune.</p> <p>Flere virksomheder skal etablere sig i Randers Kommune.</p>	<p>I undersøgelser fra DI og Dansk Byggeri skal Randers Kommune vurderes mere positivt inden for erhvervsservice.</p> <p>90% af de virksomheder, der har været i kontakt med erhvervsservice og erhvervsfremmesystemet, skal være tilfredse med den oplevede service i evalueringer.</p> <p>Antallet af CVR-numre i Randers Kommune skal stige årligt.</p>	<p>Der kan følges op når rapporten fra DI og Dansk Byggeri foreligger.</p>
<p>Arbejdskraft i Randers Kommune</p>		
<p>Vi vil understøtte en forbedret produktivitet i vores virksomheder, og derfor skal vi opkvalificere vores arbejdskraft, så arbejdsstyrken i Randers Kommune bliver så kompetent og kvalificeret som muligt.</p> <p>Vi vil understøtte erhvervs-initiativer, så flere bliver selvforsørgende.</p>	<p>Ledigheden i Randers Kommune skal på niveau med gennemsnittet i Østjylland inden 2018.</p> <p>Arbejdskraftens uddannelsesniveau skal højnes frem mod 2018, så det svarer til regions-gennemsnittet.</p> <p>Andelen af medarbejdere i Randers Kommune med lang videregående uddannelse skal stige således, at den svarer til regions-gennemsnittet.</p> <p>Antallet af arbejdspladser i Randers Kommune skal stige årligt.</p>	<p>Der vil kunne følges op ifm. regnskab 2017.</p>
<p>Fysisk og digital Infrastruktur i Randers Kommune</p>		
<p>Vi vil have en fysisk infrastruktur, der effektivt kobler Randers Kommune og den øvrige verden sammen, så arbejdskraft og varer kan transporteres effektivt og uden spildtid.</p>	<p>I erhvervs-klimaundersøgelser vurderes infrastrukturen og den kollektive trafik som</p>	<p>Der kan følges op ifm. budgetopfølgning 30/6-17 og ifm. regnskab 2017.</p>

1.3 Erhverv og turisme

<p>Vi vil have en digital infrastruktur, der er moderne og tidssvarende og sikrer, at virksomheder kan anvende nye teknologier.</p>	<p>værende tilfredsstillende.</p> <p>Vores virksomheder skal som minimum opleve en ordentlig mobildekning i 98 % af kommunens areal.</p> <p>Bredbånd skal tilbydes til alle, der har interesse for dette.</p>	
<p>Digitalisering i Randers Kommune</p>		
<p>Der skal etableres et eliteiværksættermiljø for IT-virksomheder i Randers Kommune.</p> <p>Der skal etableres et internationalt videndelingsnetværk inden for e-handel i Randers Kommune.</p>	<p>50 e-handelsiværksættere skal have været igennem et iværksætterforløb inden 2018.</p> <p>Der skal udvikles en e-købmandsuddannelse i Randers og 60 studerende skal være registreret på uddannelsen i 2018.</p> <p>25 % af vores detailbutikker har efteruddannet butiksansatte i e-handel i 2018.</p>	<p>Der vil kunne følges op ifm. regnskab 2017.</p>
<p>Industri i Randers Kommune</p>		
<p>Vi vil understøtte, at der bliver fastholdt og skabt nye typer af industriarbejdspladser i Randers Kommune.</p>	<p>Via ISCR udvikles nye forretningsmodeller og teknologiunderstøttende foranstaltninger som de deltagende virksomheder anvender.</p> <p>Produktiviteten i vores industrivirksomheder skal årligt stige med mere end regionsgenemsnittet.</p>	<p>Der vil kunne følges op ifm. regnskab 2017.</p>
<p>Iværksætter i Randers Kommune</p>		
<p>Der ydes hjælp og vejledning med udgangspunkt i iværksætternes reelle ambitioner og udfordringer.</p> <p>Vi skal understøtte lysten til at springe ud som iværksætter allerede i folkeskolen.</p>	<p>Årligt modtager min. 250 unge virksomheder (0-3 år) basal iværksætter-vejledning.</p>	<p>Der vil kunne følges op ifm. regnskab 2017.</p>

1.3 Erhverv og turisme

<p>Eksisterende virksomheder skal understøtte iværksætterkulturen</p>	<p>Iværksætternes overlevelsesrate skal minimum være på regionsgennemsnittet.</p> <p>Vi skal yde en god erhvervsfremmeindsats, hvor min. 80 % af de vejledte skal være tilfredse med vejledningen.</p> <p>Årligt henvises 70 unge virksomheder (0-3 år) til Væksthus Midtjylland.</p> <p>I vores erhvervsfremmeindsats skal vi i berøring med minimum 50% af vækstlaget.</p>	
---	--	--

3. Tal og forudsætninger

Nedenfor vises en række overordnede budget tal på driften.

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2015 og frem til 2020 (i 2017 PL):

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget 2017-20			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
2017-priser						
1.1 Erhvervsservice og iværksætteri	6,1	11,6	12,0	11,0	11,0	10,8
1.2 Turisme	6,7	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
Driftudgifter i alt	12,8	15,5	15,9	14,9	14,9	14,7

Ændring fra budget 2016 til budget 2017 forklares i afsnit 3.2

1.3 Erhverv og turisme

3.2 Ændringer over år

Mio. kr. 2017-priser	Ændring til 2017	Ændring til 2018	Ændring til 2019	Ændring til 2020
Udgangspunkt 2016-budget	15,5	15,5	15,5	15,5
Rammerreduktioner mv.	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Omplaceringer	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Overførsler	0,3	0,3	0,3	
Budgetforlig	1,0			
Budgetændringer fra tidligere år:				
<i>Ændringer fra budget 2016:</i>				
<i>PL og øvrige ændringer</i>	0,3	0,3	0,3	0,4
Driftudgifter i alt	15,9	14,9	14,9	14,7

Rammerreduktioner mv. giver en justering på -0,2 mio. kr.

Der er omplaceret 1 mio. kr. vedrørende implementering af virksomhedsstrategi, hvilket giver en justering på -1 mio. kr.

Overførsler fra 2015 til 2016-2019 vedr. Gudenåsamarbejdet giver en justering på 0,3 mio. kr.

Børn- og skoleudvalget

Bevillingsområderne:

Skole

Børn

Børn og familie

Skole

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2017:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Fælles udgifter	0,1	0,0	0,1			
1.2 Folkeskoler	528,1	-9,8	518,3			
1.3 Befordring af elever	17,5	0,0	17,5			
1.4 Efterskoler og ungdomskostskoler	13,6	0,0	13,6			
1.5 Skolefritidsordninger	97,4	-52,1	45,3			
1.6 Fritidshjem og klubber	27,0	-5,5	21,6			
1.7 Specialundervisning i regionale tilbud	2,7	0,0	2,7			
1.8 Kommunale specialskoler	127,5	-31,7	95,7			
1.9 Ungdomsskolevirksomhed	31,1	0,0	31,1			
1.10 Ungdommens uddannelsesvejledning	11,4	0,0	11,4			
1.11 Bidrag til private skoler	98,4	0,0	98,4			
Driftudgifter i alt	954,8	-99,2	855,7	0,0	0,0	0,0

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 955 mio. kr. og indtægter for 99 mio. kr., hvilket giver et nettobudget for hele skolevæsenet på i alt 856 mio. kr.

1.1 Fælles udgifter for kommunens samlede skolevæsen

Fælles udgifter dækker udgifterne, der er fælles for skoleområdet. Disse vedrører:

- **Naturskolen på Fussingø Statsskovdistrikt**
Fussingø Naturskole drives i et samarbejde mellem Skov- og Naturstyrelsen og Randers Kommune. Der tilbydes primært naturformidling til skoleklasser fra kommunen. Naturskolen tilbyder en formidling med gode naturoplevelser.

1.2 Folkeskoler

Randers Kommune har **19 folkeskoler** med et samlet **elevtal på 8.914** fordelt på **436 klasser** ekskl. asytklasser.

Folkeskolen er hjemlet i lov om folkeskolen med tilhørende bekendtgørelser. Byrådet fastlægger mål og rammer for skolernes virksomhed.

I Folkeskolen sikres eleverne vederlagsfri undervisning.

Lovgivningen fastsætter krav om udarbejdelse af elevplaner, undervisningsmiljøplaner og kvalitetsrapporter.

Byrådets visioner for folkeskolerne er, at alle børn får en skoleuddannelse af høj kvalitet, således at 95 % af en ungdomsårgang bliver i stand til at gennemføre en ungdomsuddannelse.

Folkeskolernes organisation skal være præget af udviklende faglige miljøer, som virker tiltrækkende på såvel ledere, som lærere og pædagoger.

Inden for den fælleskommunale ramme udvikler skolerne egne faglige profiler med særlige kompetencer, der ligeledes kan udnyttes på tværs til gavn for alle skoler/børn.

Skolernes fysiske rammer skal understøtte skolernes læringsgrundlag, således at elevernes fysiske, psykiske og æstetiske undervisningsmiljø giver eleverne lyst og mulighed til at udfolde sig i inspirerende arkitektoniske rammer.

Sektorpolitikken for skoleområdet sikrer en fælles tilgang i arbejdet med børn på hele skoleområdet med udgangspunkt i tre centrale begreber: barnet i centrum, helhed i indsatsen og tværfaglighed. Der udarbejdes støttende læringsmiljøer, der sikrer at alle børn udfordres på individuelt niveau.

Skoleindskrivning

I Randers Kommune kan forældrene frit vælge skole (inden for kapaciteten).

Byrådet har fastsat retningslinier for, hvorledes optagelse skal ske, hvis der er flere ansøgere, end der er ledige pladser. Retningslinjerne bygger på objektive kriterier.

I forbindelse med valg af skole er der opstillet følgende kriterier:

1. Distriktets børn går forud for andre
2. Søskende har en fortrinsret på samme vilkår som distriktets børn
3. Ved ledige pladser anvendes afstanden mellem hjem og skole som kriterium til besættelse af de ledige pladser, hvor nærmest boende optages først.

Normalt imødekommes ønsker om anden skole end distriktsskolen. Dette gælder dog ikke, hvis ønsket udløser en ekstra klasse, eller hvis klassekvotienten overstiger 24 elever for skoler med 1 spor på årgangen, eller hvis klassekvotienten overstiger henholdsvis 25 eller 26 elever på 2, 3 og 4 sporede skoler. I disse tilfælde gives der således afslag. Baggrunden for ovenstående grænser er, at det skal være mulighed at optage børn, der flytter til skoledistriktet, uden at dette medfører, at der skal oprettes en ekstra klasse.

Såfremt der kun kan imødekommes en del af ønskerne om optagelse på anden skole end distriktsskolen, optages børnene i forhold til kriterie nr. 3 om afstanden mellem hjem og skole, der betyder, at nærmest boende børn optages først ved besættelse af de ledige pladser

Kommunale specialklasser

I folkeskolernes specialklasserækker er der **339 børn** fordelt på de respektive specialklassekategorier.

Kommunens specialklassetilbud er klassificeret inden for flere kategorier, baseret på elevernes støttebehov og vanskelighedernes kompleksitet. Specialklasserne dækker generelle indlæringsvanskeligheder, specifikke indlæringsvanskeligheder og sociale, emotionelle og adfærdsmæssige vanskeligheder.

Øvrig specialundervisning

Midlerne til den almindelige specialundervisning (undervisning, faglig støtte, m.v.) er decentraliseret og lagt ud til skolerne, mens ressourcerne til undervisning m.v. af børn og unge på Vesterbakkeskolen, hvis udvikling stiller krav om en særlig hensyntagen eller støtte, er placeret centralt.

1.3 Befordring af elever

Tilskud til befordring ydes i henhold til folkeskolelovens § 26. Der ydes befordring til elever i almindelige folkeskoler på grund af trafikfarlige skolevej, afstandskriteriet samt sygdom/handicap (specialklasser). Der ydes tillige befordring til elever i kommunale specialskoler samt regionale specialundervisningstilbud.

1.4 Bidrag til efterskoler og ungdomskostskoler

Kommunernes betaling til staten for elevers ophold på efterskoler er fastsat i Loven om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler m.fl. Driftstilskuddet til skolerne fastlægges på den årlige finanslov. Det kommunale bidrag betales for elever hjemmehørende i Randers Kommune, som er optaget på efterskoler m.fl.

1.5 Skolefritidsordninger

Skolefritidsordningen er en integreret del af folkeskolen. Den har til formål, i samarbejde med forældrene, at skabe helhed og sammenhæng i barnets tilværelse ved at give det alsidige udviklingsmuligheder, så barnets personlighedsudvikling fremmes bedst muligt. Skolefritidsordningen har til opgave i et samarbejde med forældrene, den øvrige skole, fritidshjem, klubber m.fl. at skabe et udviklende, trygt og omsorgsfuldt miljø, der støtter børnenes liv i og uden for skolen.

Byrådets mål- og indholdsbeskrivelse for SFO består af 3 temaer: personlighedsudvikling og sociale kompetencer - æstetiske, sproglige og kropslige udtryksformer – mødet med natur og kultur.

Alle skoler, med undtagelse af Nørrevangskolen og Tirsdalens skole, tilbyder optagelse i skolefritidsordning, der dækker aldersgruppen fra 0. – 3. klassestrin. Der er budgetteret med **2.550 børn** i SFO-erne.

Der er pladsgaranti i skolefritidsordningen, så indmeldelse kan ske fra dag til dag, hvorimod udmeldelse skal ske med varsel.

Der er indgået driftsaftale med et privat fritidshjem/SFO – IFO Randers – med plads til **66 børn**. Ordningen er fysisk placeret ved Dronningborg Idrætscenter. Hertil kommer et privat fritidshjem i Knejsted med **21 børn**.

I Randers Kommune findes 8 **juniorklubber** for 4.-7. klassestrin i tilknytning til folkeskoler/SFO-er. Juniorklubberne er et aktivitets- og fritidstilbud for de 10-13 årige børn med en ugentlig åbningstid på 15 timer fordelt på de 5 skoledage. Der er budgetteret med en minimums normering på 40 børn pr. klub.

Klubberne er ledelsesmæssigt forankret i folkeskolerne.

Juniorklubberne er etableret i eksisterende lokaler eller i tilknytning til skolerne.

I forbindelse med ny skolestruktur har **Fårup Børnehave fået fælles ledelse med Fårup skole og Havndal Børnehave er etableret som en landsbyordning under Havndal skole.** Børnetallet er helholdsvis **40 børn** i Fårup og **32 børn** i Havndal.

1.6 Fritidshjem og klubber.

Fritidshjemmene er hjemlet i dagtilbudsloven.

Fritidshjemmene løser mange af de samme opgaver som skolefritidsordningerne, men pasningen foregår i bygninger adskilt fra skolerne. Fritidshjemmene har mulighed for at lave et udvidet forældresamarbejde, som er vigtigt for mange af de børn, der er indmeldt i netop disse. Børn i fritidshjem skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring. Det pædagogiske arbejde i fritidshjem skal respektere og understøtte børns selvvalgte aktiviteter og samtidig indeholde pædagogisk tilrettelagte aktiviteter. Fritidshjem skal være særlig opmærksom på at involvere og aktivere børn, der har brug for en særlig indsats.

Fritidshjem skal i samarbejde med skolen og forældre medvirke til at skabe en sammenhængende overgang mellem skolens undervisningsdel og fritidshjemmet. Fritidshjem skal give børn mulighed for lektielæsning.

Området består af **6 institutioner**, som er henholdsvis kommunale og selvejende fritidshjem med henholdsvis **257 fritidshjemspladser, 100 juniorklubpladser, 34 børnehavepladser, 125 fritidsklubpladser og 315 ungdomsklubpladser.**

1.7 Specialundervisning i interne skoler på regionale behandlingstilbud

Kommunen benytter interne skoler i forbindelse med døgnanbringelse af børn og unge i regionale behandlingstilbud.

1.8 Kommunale specialskoler

Kommunen råder over **3 specialskoler**, Firkløverskolen, Vesterbakkeskolen og Oust Mølleskolen med plads til ca. **286 børn**. Omegnskommunerne kan købe pladser på Firkløverskolen og Vesterbakkeskolen efter aftale med visitationsudvalget i PPR.

I forbindelse med døgnanbringelse på private opholdssteder i og udenfor Randers kommune benyttes interne skoler. Prisen for skoletilbuddene varierer i forhold til de overenskomster de interne skoler har indgået med deres respektive kommuner.

1.9 Ungdomsskolen

Randers Ungdomsskole er hjemlet i lov om ungdomsskoler. Randers Ungdomsskole skal være en dynamisk organisation, der hurtigt kan omstille sig til nye opgaver og efterkomme de behov, som opfylder byrådets visioner vedr. børn og unge.

Ungdomsskolen skal sikre den lokale forankring i hele Randers Kommune.

I Randers Kommune omfatter tilbuddet de unge mellem 13 og 18 år. Området omfatter ungdomsskoleundervisning, ungdomsskoleklubber, heltidsundervisning, obligatorisk knallertundervisning samt "Unge Miljøet", der er et aktivitets- og samlingssted for Randers kommunes unge indenfor aldersgruppen 15 -25 år.

SSP – samarbejdet, der er et tværsektorielt og kriminalitetsforebyggende samarbejde mellem Randers Kommune og Østjyllands Politikreds Randers, er placeret under ungdomsskolen.

1.10 Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU Randers)

UU Randers er hjemlet i Lov om vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv. UU Randers skal sikre, at vejledning om uddannelse og erhverv gives til elever i folkeskolens 7.-9. klasse og til elever, der følger folkeskolens 10. klasse.

Ungdommens Uddannelsesvejledning skal vejlede 15-17-årige unge. Og de skal tilbyde 18-24 årige unge vejledning om valg af uddannelse og erhverv, når de har opfyldt undervisningspligten, ikke går i 10. klasse og hverken er i gang med eller har fuldført en ungdomsuddannelse eller en videregående uddannelse.

UU Randers medvirker desuden til, at min. 95 % af alle unge gennemfører en ungdomsuddannelse og mindst 25 % skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse i 2020.

1.11 Bidrag til statslige og private skoler

Kommunernes betaling til staten for undervisning af elever på private skoler er fastsat i Lov om friskoler og private grundskoler mv. Driftstilskuddet til skolerne fastlægges på den årlige finanslov ud fra udgiften pr. elev i folkeskolen. Der betales et kommunalt bidrag til staten pr. elev for undervisning og ligeledes et bidrag til staten pr. barn i private skolers SFO'er.

2. Budgetmål i 2017

2.1 Styrkelse af elevernes faglighed og trivsel samt nedbringelse af fravær

Skoleområdet i Randers Kommune har været præget af store ændringer de seneste år med den nationale folkeskolereforms ikrafttrædelse fra skoleåret 2014/2015 samt ændringen af skolestrukturen i kommunen fra skoleåret 2015/2016. Implementeringen af disse ændringer har fyldt meget og krævet et stort arbejde ude på skolerne, og skolerne er nu i en konsolideringsfase. I den kommende budgetperiode er der behov for, at der sættes særligt fokus på følgende temaer:

1. Elevernes faglighed
2. Elevernes trivsel
3. Elevfravær

I de nationale mål for folkeskolen er det ambitionen, at alle elever skal udfordres, så de bliver så dygtige, de kan – uanset social baggrund – og at elevtrivselen skal øges. Samtidigt peger forskning på, at der er klar sammenhæng mellem faglige præstationer og elevfravær.

I Randers Kommune er der stor variation på tværs af skolerne på elevernes faglige præstationer, trivsel og fravær. Det viser resultaterne af de nationale tests i dansk og matematik, afgangsprøvekaraktererne, den nationale trivselsmåling blandt eleverne samt opgørelser af fravær. Styrkelse af elevernes faglighed og trivsel samt nedbringelse af elevfravær er derfor de kerneområder, som vil udgøre omdrejningspunktet for det arbejde og de initiativer, der igangsættes på skoleområdet i det kommende budgetår.

Til foråret 2017 udarbejdes en samlet analyse, der skal medvirke til at forstå, hvilke konkrete udfordringer, der er, samt en plan over de handlinger, der iværksættes på baggrund deraf.

2.2 Realisering af skolestrukturen – IT og Inklusion

Der er 22 folkeskoler 19 almene og 3 specialskoler.

Skoler med 0.-6. klassetrin:

- Asferg skole
- Bjerregrav skole
- Havndal skole
- Hobrovejens skole
- Kristrup skole
- Søndermarksskolen
- Østervangsskolen

Skoler med 7.-9. klassetrin:

- Tirsdalens skole

Skole

Skoler med 0.-9. klassetrin:

Assentoftskolen
 Blicherskolen
 Fårup skole
 Grønhøjskolen
 Hornbæk skole
 Korshøjskolen
 Langå skole
 Munkholmskolen
 Rismølleskolen
 Vestervangsskolen

Skoler med 0.-10. klassetrin:

Nørrevangsskolen

Specialskoler:

Firkløverskolen
 Vesterbakkeskolen
 Oust Mølleskolen.

I den kommende budgetperiode arbejdes der videre med særligt følgende temaområder:

1. IT – realisering af provenu pulje på 7 mio. kr.
2. Inklusion – realisering af provenupulje på 5 mio. kr.

2.3 Kompetenceudvikling

Ændringerne med folkeskolereformen og ændringen af skolestrukturen accentuerer behovet for at opprioritere kompetenceudviklingen i Randers Kommunes folkeskoler. Dette er påbegyndt via tilskud/medfinansiering på ca. 12 mio. kr. fra A.P. Møller Fonden. Alle skoler i Randers Kommune deltager sammen med 3 større skoleområder i Aarhus Kommune med samtlige ledere, lærere og skolepædagoger i udviklingsarbejdet "Professionelle Læringsfællesskaber" faciliteret af VIA University.

I indeværende periode har der været fokus på udvikling af liniefagskompetencer indenfor udvalgte fag i skolernes faggrupper (dansk, matematik, natur-teknik og fysik/kemi). For årene frem mod 2020 er det som led i folkeskolereformen besluttet, at alle fag i folkeskolen skal varetages af lærere, der besidder liniefagskompetencer fra lærerseminariet, eller har erhvervet sig tilsvarende kompetencer via uddannelse. I den kommende periode vil skolerne og skoleafdelingen udarbejde en strategi og handleplan for at sikre, at målsætningen om fuld liniefagsdækning gennemføres.

Skolelederne har deltaget i et A.P. Møller støttet projekt, "Faglig Ledelse", der er et KL projekt med 34 kommuner involveret. Randers Kommunes skoleledere vil særligt samarbejde med Gladsaxe skolevæsen om videreudvikling af ledelse i folkeskolerne. Arbejdet skal udmøntes i et fælleskommunalt "ledelsesgrundlag for skoleledelse i Randers Kommune."

Som led i folkeskolereformen er der i årene 2014 – 2020 afsat 1 mia. kr. til efteruddannelse af lærere og pædagoger. Tilskuddet fordeles til kommunerne årligt efter antallet af elever i folkeskolen. Randers kommunes andel udgør 2,2 mio. kr. årligt. Anvendes de årlige tilskud ikke fuldt ud vil de uforbrugte midler kunne opspares og anvendes i efterfølgende regnskabsår til og med 2020.

2.4 Effektmål for skoleområdet.

Effektmålene på skoleområdet i Randers Kommune tager afsæt i folkeskoleloven, byrådets vedtagne politikker, visioner mm, samt hverdagen på skoler, SFO, fritidshjem og Ungdomsskolen.

Målet er, at folkeskolen i samarbejde med forældrene skal give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortlige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling.

Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, retigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre.

Udover nedenstående effektmål arbejder skoleområdet med øvrige nationale mål og byrådets andre mål for området.

Initiativer (indsatser) – der anvendes for at nå målet	Indikatorer – mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Evt. bemærkninger (herunder hvor ofte der kan måles eller andet væsentlig info)
Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan		
<ul style="list-style-type: none"> • Arbejde med projekt Professionelle Læringsfællesskaber med fokus på elevernes læringsmål, feedback og evaluering af læringsudbytte • Der udarbejdes individuelle handleplaner for eleverne (elevplaner) • Fokus på den understøttende undervisning, herunder uddannelse af bevægelsesinspiratorer. • Sikre højere linjefagsdækning og kompetencedækning 	<ul style="list-style-type: none"> • Mindst 80 procent af eleverne skal være gode til at læse og regne i de nationale test. • Andelen af de allerdygtigste elever i dansk og matematik skal stige år for år. • Eleverne skal opnå et højere fagligt niveau, når de forlader folkeskolen – karaktergennemsnit i bundne prøvfag, 9. klasse skal stige. • 95% af alle unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Resultater for Randers Kommune opgøres af Undervisningsministeriet og afreporteres i kvalitetsrapporten • UU-Randers opgør årligt inden for 21 og 24 årige hvor mange, der er i gang med/har gennemført en ungdomsuddannelse • UU-Randers opgør antal 21 og 24 årige, der er i beskæftigelse

Skole

Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater		
---	--	--

• Arbejde med projekt Professionelle Læringsfællesskaber med fokus på elevernes læringsmål, feedback og evaluering af læringsudbytte • Der udarbejdes individuelle handleplaner for eleverne (elevplaner) • Fokus på den understøttende undervisning, herunder uddannelse af bevægelsesinspiratorer • Sikre højere linjefagsdækning og kompetencedækning • Målrette arbejdet med udvikling af de inkluderende læringsmiljøer på skolen	• Andelen af elever med dårlige læseresultater i de nationale test for læsning og matematik uanset social baggrund skal reduceres år for år.	• Resultater for Randers Kommune opgøres af Undervisningsministeriet og afrapporteres i kvalitetsrapporten

Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis		
--	--	--

• Legepatruljer • Fokus på den understøttende undervisning, herunder uddannelse af bevægelsesinspiratorer • Tættere formaliseret samarbejde med DSE (Organisationen Danske Skolelever) med henblik på at øge elevdemokrati og trivsel	• Elevernes trivsel skal øges.	• Resultater for Randers Kommune opgøres af Undervisningsministeriet som trivselsmålinger (elevernes oplevede trivsel).

I 2017 vil forvaltningen og børn og skoleudvalget arbejde med udvikling af succeskriterier og effektmål for arbejdet med inklusion inden for folkeskolen.

Skole

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2015 og frem til budget 2020:

Mio. kr. 2017-priser	Regn- skab	Budget	Budget 2017-20			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.1 Fælles udgifter	12,0	13,5	0,1	0,1	0,1	0,1
1.2 Folkeskoler	556,2	542,0	518,2	519,7	513,5	510,1
1.3 Befordring af elever	14,4	17,5	17,5	17,5	17,5	17,5
1.4 Efterskoler og ungdomskostskoler	14,6	13,8	13,6	13,7	13,8	13,5
1.5 Skolefritidsordninger	42,7	52,8	45,3	44,3	43,7	42,0
1.6 Fritidshjem og klubber	21,8	23,7	21,6	19,4	19,4	19,4
1.7 Specialundervisning i regionale tilbud	2,8	2,4	2,7	2,7	2,7	2,7
1.8 Kommunale specialskoler	117,0	85,1	95,7	95,0	95,0	95,0
1.9 Ungdomsskolevirksomhed	31,6	30,1	31,1	30,9	30,9	30,9
1.10 Ungdommens uddannelsesvejledning	13,7	12,0	11,4	11,3	11,3	11,3
1.11 Bidrag til private skoler	86,8	94,1	98,4	99,1	99,1	99,1
Driftsudgifter i alt	913,6	887,0	855,6	853,7	847,0	841,6

Faldet i udgifterne fra 2015 til 2016 skyldes hovedsagelig en rammereduktion på 1 % af den samlede bevilling på skoleområdet svarende til 9,5 mio. kr. samt lønudgifter på 16,9 mio. kr. til rengørings- og teknisk servicepersonale, der fra 1. juli 2015 er overført til Ejendomsservice.

Faldet i udgifter fra 2016 til 2017 skyldes en yderligere rammereduktion på 1% svarende til 9,7 mio. kr. Overførsel af 16,4 mio. kr. fra drift til anlæg som følge af skolestrukturændringerne vedrørende tilførsel af midler til skoleudviklingspuljen og IT-anskaffelser samt overførsel til andre bevillingsområder på 15,8 mio. kr.

I forbindelse med budgetforliget blev skoleområdet tilgodeset med 11,2 mio. kr. i 2017 og 7,6 mio. kr. i 2018.

Udviklingen i udgifterne i årene fremover kan henføres til budgetforliget, stigning i overførslen fra drift til anlæg samt demografireguleringerne.

Budgetforlig 2017-20

1.000 kr. (2017 PL).	2017	2018	2019	2020
Centrale puljemidler til skoleområdet - dansk som andet-sprog	1.000,0	0	0	0
Indfasning af rammebesparelse fra 1. august 2017	4.750,0	0	0	0
Ekstra midler til specialundervisningsområdet	5.400,0	7.600,0	0	0
I alt	11.150,0	7.600,0	0	0

Skole

3.2 Ændringer over år

Nedenstående tabel viser med udgangspunkt i 2016, ændringerne til budget 2017 og overslags årene 2018-2020.

Mio. kr. 2017-priser	Ændring til 2017	Ændring til 2018	Ændring til 2019	Ændring til 2020
Udgangspunkt 2016-budget	887,0	887,0	887,0	887,0
Rammereduktion 1%	-9,7	-9,7	-9,7	-9,7
Langsommere indfastning af rammereduktion, jf. budgetforlig	4,8			
Demografi 2017-20	0,0	5,1	6,1	1,6
Dansk som andetsprog	1,5	1,5	1,5	1,5
Dansk som andetsprog (integrationssagen)	2,5	2,5	2,5	1,5
Centrale puljemidler til skoleområdet – dansk som andet sprog, jf. budgetforlig	1,0			
Ejendomsservice	-4,1	-4,1	-4,1	-4,1
Ekstra midler til specialundervisning, jf. budgetforlig	5,4	7,6	0,0	0,0
Flytning fra drift til anlæg - skolestruktur	-16,4	-19,4	-19,4	-19,4
Adm. Besparelse	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Ompl. ml. bev.områder:				
Familieafdelingen, jurist	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Psykologfaglig koordinator	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Skolestruktur, inklusionspulje	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1
Skolestruktur, ekstra buskørsel	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Læringscenter Randers	-5,4	-5,4	-5,4	-5,4
Regulering normering børnehaver	-1,7	-1,7	-1,7	-1,7
Overhead specialskoler	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Budgetændringer fra tidligere år				
Ændringer fra budget 2016:				
LC-program pkt. 42		-0,5	-0,5	-0,5
Ejendomsservice	1,0	1,0	1,0	1,0
Ændringer fra budget 2015:				
LC-program	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Udligningsordning, tjenestemænd	0,9	0,9	0,9	0,9
PL og øvrige ændringer	-1,4	-1,3	-1,4	-1,3
I alt	855,6	853,7	847,0	841,6

2017 – beslutninger

Der er indarbejdet en rammereduktion på 9,7 mio. kr. årligt svarende til 1,1 % af driftsbudgettet. Demografiudviklingen er 0 kr. i 2017. Der er flere elever i private skoler og SFO, hvilket delvis modsvares ved færre klasser og elever i folkeskolen. Den demografiske udvikling er nærmere specificeret i nedenstående afsnit 3.3.2.

Skole

Udgifterne til dansk som andetsprog er stigende og via integrationssagen der er tilført 1,5 mio. kr. i årene 2017-2020. Der er tillige tilført 2,5 mio. kr. i 2017-2019 og 1,5 mio. kr. i 2020..

I budget 2017 er der overført yderligere driftsudgifter på 4,1 mio. kr. til Ejendomsservice vedrørende tilbygning af nye klasselokaler på skolerne.

I forbindelse med budgetforliget blev skoleområdet tilgodeset med 11,2 mio. kr. i 2017 og 7,6 mio. kr. i 2018. Specifikation fremgår af foranstående oversigt.

I forbindelse med ny skolestruktur er der overført 16,4 mio. kr. fra drift til anlæg. Disse ændringer fordeler sig med 9,2 mio. kr. til skoleudviklingspuljen og 7,2 mio. kr. til IT-anskaffelser. Skoleudviklingspuljen forøges yderligere til 12,3 mio. kr. i de efterfølgende år 2018-20.

Ved 1. og 2. budgetopfølgning i 2016 er der overført i alt 15,8 mio. kr. til andre bevillingsområder. Specifikation fremgår af tabel 3.2.

Budgetændringer fra tidligere år

Ændringer fra budget 2016

Fra 2018 reduceres det kommunale bidrag til elever i frie grundskoler og frie grundskolers SFO som følge af folkeskolereformens forlængede skoledag med 0,5 mio. kr. (LC-program pkt. 42)

På grund af ny skolestruktur pr. 1/8 2015 er overførslerne til Ejendomsservice 1 mio. kr. lavere 2016.

Ændringer fra budget 2015

Ændrede vejledningsopgaver i UU jfr. Bloktilskudsaktstykke LC 2015 reducerer budgettet med 0,8 mio. kr. fra 2017.

Udligningsordning for tjenestemandsansatte folkeskolelærere (lukket gruppe) viser stigende udgifter på 0,9 mio. kr. i 2017-20.

3.3 Budgetforudsætninger

Budgettet er fastlagt på baggrund af de givne bevillinger i 2016 og tilrettet med ny lovgivning på området.

Dog sker der for folkeskoler (normalklasseområdet) og skolefritidsordninger en regulering af bevillingerne i forhold til ressourcetildelingsmodellen samt elev- og klassetal.

3.3.1 Tildelingsmodeller

Ressourcefordeling på folkeskolerne er godkendt i Børn og Skoleudvalget. Fordelingen sker efter følgende hovedprincipper:

Skole

Almenundervisning

Det forudsættes, at der sker en central klassesdannelse på børnehaveklasseniveau på baggrund af folkeskolelovens rammer om maks. 28 elever pr. klasse ved skoleårets start.

Ressourcerne tildeles til normalklasser efter følgende kriterier:

Skole

- 0. til 3. klasse tildeles minimumstimetallet til normalundervisning og understøttende undervisning samt timer til understøttende indskoling:

Understøttende indskoling betyder, at der tildeles ekstra ressourcer til at bibeholde en del af lærer/pædagog samarbejdet i indskoling. Til en gruppestørrelse på 24 elever tildeles 5 lektioner pr. uge (150 årlige klokketimer).

Er elevtallet over/under den angivne gruppestørrelse, tildeles der timer forholdsmæssigt på baggrund af elevtallet. Ressourcerne er fordelt ligeligt mellem de fire årgange af hensyn til den tekniske tildeling af timerne.

- 4. til 9. klasse tildeles minimumstimetallet til normalundervisning og understøttende undervisning. 10. klasse tildeles minimumstimetallet (10. klasse er ikke omfattet af kravet om understøttende undervisning).
- Der tildeles timer til den understøttende undervisning på baggrund af minimumstimetallet herfor. Timerne er fordelt med 30% lærertimer og 70% pædagogtimer.
- Klasser med 21 elever eller mere tildeles 0,9 lektion pr. elev. Disse ressourcer anvendes til deletimer, to - lærerordninger, holddannelse osv.
- Klasser med 25 elever eller mere tildeles ydermere 1,5 lektion pr. elev. Disse ressourcer anvendes ligeledes til deletimer, to - lærerordninger, holddannelse osv. Finansieringen af denne merudgift afholdes af det provenu, en ændret skolestruktur frigiver.

Øvrige principper

- Klasser på en skole sammenlægges typisk ved skoleårets begyndelse, hvis det samlede antal elever på årgangen er under 29 elever. Det første år råder skolen over 25% af det sparede antal undervisningslektioner samt den understøttende undervisning. Klasse-sammenslag gælder fra 1. til 10. klasse.
- Undervisningsandel udgør 44%.

På baggrund af ovenstående og planlægningstallene beregnes lønsummen. Lønsummen udregnes endeligt, når det faktiske elevtal pr. 5. september er dokumenteret. Der reguleres i forhold til såvel elevtal som mulige ændringer af klassetal. Reguleringen sker i efterfølgende skoleår på baggrund af det faktiske elevtal pr. 5. september.

Specialklasser

fordelingsmodel

Randers Kommunes specialklassetilbud er grupperet inden for forskellige overskrifter. Eksempelvis tilbud for elever med:

- Moderate generelle indlæringsvanskeligheder
- Massive generelle indlæringsvanskeligheder
- Gennemgribende udviklingsforstyrrelser

Samtlige specialklassetilbud, herunder antallet af grupper, tildeles følgende ressourcer:

- Børnehaveklasse til 3. klasse – minimumstimetal på 30 ugentlige timer.
- 4. til 6. klasse – minimumstimetal på 33 ugentlige timer.
- 7. til 9/10. klasse – minimumstimetal på 35 ugentlige timer.

Inden for hver kategori af specialklassetilbud suppleres det vejledende timetal med et givent antal timer pr. gruppe/klasse. Herefter beregnes skolernes ressourcefordeling på baggrund af en

forudsætning om, at den beregnede "klassiske" § 16 undervisningstid udgør 44,0 % af lærernes samlede nettoarbejdstid.

Principper for over- og undernormering i specialklasser

I de tilfælde der indskrives en eller flere elever, end normeringen foreskriver, udløser hver elev ¼ til ½ af den årlige gennemsnitspris pr. elev. Reguleringen finder sted ved indskrivning af eleven. De specialklasser der har færre elever, end normeringen foreskriver, opretholder tildelingen til det normerede elevtal.

SFO tilbud/ fritidstilbud for specialklassebørn

For de specialklassetilbud der retter sig mod elever i indskoling, er der afsat 5,5 støttetimer pr. barn pr. uge til fritidstilbuddet inklusiv morgenåbning.

Fordeling af ressourcer til specialundervisning

Ved den socioøkonomiske profil er anvendt følgende faktorer:

- Moderens civilstatus
- Beskæftigelsesstatus
- Moderens højeste gennemførte uddannelse
- Faderens højeste gennemførte uddannelse
- Samlet bruttoindkomst (mor og far)
- Moderens alder

Fordelingsnøgle

Fordelingsnøglerne i forbindelse med udlægningen af ressourcerne til den almindelige specialundervisning og ressourcer til specialklasser ændres fra 1. august 2015. Det betyder, at alle ressourcerne (ressourcer til den almindelige specialundervisning og specialklasser) fordeles til skolerne på baggrund af følgende fordelingsnøgle: 50 % fordeles på baggrund af skolens socioøkonomiske profil, mens 50 % fordeles på baggrund af skolens elevtal.

Decentralisering af ressourcer til Firkløverskolen

Derudover decentraliseres ressourcer til Firkløverskolen. Udlægningen af disse ressourcer følger den samme fordelingsnøgle dvs. 50 % fordeles på baggrund af skolens socioøkonomiske profil, mens 50 % fordeles på baggrund af skolens elevtal.

Enhedstakst for alle specialtilbud

Der fastsættes en enhedstakst på 181.000 kr. pr elev for skoleåret 2016/17. Det betyder, at den enkelte skole, uafhængigt af det specifikke specialtilbud, betaler en pris på 181.000 kr. årligt pr. elev, når en elev frekventerer et specialtilbud.

Særlig tilskudsordning for overbygningsskoler

De 6 overbygningsskoler der modtager flere elever efter 6. klassetrin kompenseres med 10 % ekstra opgjort på antallet af elever i den pågældende skoles overbygning.

Tildeling af specialressourcer til 10. klassecentret på Nørrevangsskolen

Elever, der har behov for at blive visiteret til et specialtilbud i 10. klasse indgår i fordelingsnøglen med en vægt på 1/3. Det vil sige, at én elev i 0.-9. klasse udløser lige så mange ressourcer til specialbistand som tre elever i 10. klasse.

Efterregulering for mer-/mindre forbrug

I forbindelse med udlægningen af specialundervisningsressourcerne har et mer-/mindre forbrug til både støtte-/ praktisk hjælp og specialskoleudgifter, i overensstemmelse med modellen for

Skole

udlægning af specialressourcer, været omfattet af en ordning om finansiering via "skolernes fælleskasse". Modellen indebærer således, at skolerne kollektivt er medfinansierende ved eventuelt merforbrug på specialområdet.

I praksis foregår medfinansiering ved, at et mer-/mindre forbrug bliver medtaget i skolernes tildeling i det efterfølgende skoleår, således at efterreguleringen kan indarbejdes i skolens planlægning for det nye skoleår.

Vikarudgifter

Der afsættes **4,5 pct.** af lærernes lønsum, som tillægges skolens samlede lønsum.

Personalerelaterede udgifter

De personale relaterede udgifter omfatter uddannelse af skolens samlede personale og øvrige personaleudgifter. Der afsættes til uddannelse og øvrige personaleudgifter **0,77 pct.** af skolens lønsum.

Elevafhængige udgifter

I forbindelse med den nye folkeskolereform er bevillingen forøget med 1,0 mio. kr. Fordeling af de elevafhængige udgifter sker på baggrund af skolernes elev- og klassetal (faktiske elevtal pr. 5/9) og en vægtning mellem de enkelte klassetrin med en række faktorer. Der afsættes følgende normbeløb (2017-niveau):

• grundbeløb I (pr. skole)	85.664 kr.
• grundbeløb II (pr. normalklasse elev)	661 kr.
• grundbeløb III (pr. normalklasse)	2.545 kr.
• grundbeløb IV (pr. specialklasse elev I)	2.626 kr.
• grundbeløb V (pr. specialklasse elev II)	6.145 kr.

Administrations- og andre udgifter mv.

Fordeling af administrations- og andre udgifter mv. sker på baggrund af skolernes elev- og klassetal (faktiske elevtal pr. 5/9). Der afsættes følgende normbeløb (2017-niveau):

• grundbeløb I (pr. skole)	37.896 kr.
• grundbeløb II (pr. elev)	211 kr.

Skolefritidsordning

Udmelding af ressourcer til SFO-erne sker på baggrund af antal tilmeldte børn pr. 1. august i året før budgetåret. Der vil ske en regulering af både personalenormering/lønsum og de børneafhængige udgifter ud fra et gennemsnitsbørnetal for perioden 1. januar til 31. december.

Personalenormering

Personalenormeringen – inkl. ledelse - i skolefritidsordningerne fastsættes på baggrund af skoleårets gennemsnitlige børnetal, hvor der tildeles følgende timer til pædagogisk personale inklusiv ledelse pr. 1. august 2013:

• Heldagstilbud ved ny indskolingsordning	1,60 timer /barn / uge
• Morgentilbud	0,68 timer / barn / uge
• Morgen-/ Ferietilbud	1,05 timer / barn / uge

Herudover tildeles 18,5 time pr. SFO til varetagelse af morgenåbning.

Skole

Vikarudgifter

Der afsættes **4,5 pct.** af lønsummen.

Personalerelaterede udgifter

De personale relaterede udgifter omfatter uddannelse af skolens samlede personale og øvrige personaleudgifter. Der afsættes til uddannelse og øvrige personaleudgifter **0,77 pct.** af lønsummen.

Børneafhængige udgifter

Der afsættes følgende normbeløb (2017-niveau):

• grundbeløb I (pr. SFO)	9.941 kr.
• grundbeløb II (pr. barn)	
○ heldagstilbud	1.162 kr.
○ morgentilbud	367 kr.
○ morgen-/ferietilbud	568 kr.

Juniorklubber

Udmelding af ressourcer til juniorklubberne sker på baggrund af antal tilmeldte børn pr. 1. december i året før budgetåret. Der vil ske en regulering af både personalenormering/lønsum og de børneafhængige udgifter på grundlag af børnetallet pr. 1. september i budgetåret. I forbindelse med den nye skolereform er åbningstiden ændret til kl. 14 – 17 fra den 1. august 2014.

Personalenormering

Ved et børnetal på 40 børn er normeringen til pædagogisk personale følgende

• Ledelse	0,104 st.
• Pædagog	0,405 st.
• Klubmedarbejder	0,811 st.

Vikarudgifter

Der afsættes **4,5 pct.** af lønsummen.

Personalerelaterede udgifter

De personale relaterede udgifter omfatter uddannelse af juniorklubbens samlede personale og øvrige personaleudgifter. Der afsættes til uddannelse og øvrige personaleudgifter **0,77 pct.** af lønsummen.

Børneafhængige udgifter

Der afsættes følgende normbeløb (2017-niveau):

• grundbeløb (pr. juniorklub)	15.032 kr.
• grundbeløb (pr. barn)	1.121 kr.

Fritidshjem

Udmelding af ressourcer til fritidshjemmene sker på baggrund af normerede pladser. Der vil ske en regulering af både personalenormering/lønsum og de børneafhængige udgifter ud fra et gennemsnitsbørnetal for perioden 1. januar til 31. december.

Skole

Personalenormering

Personalenormeringen – inkl. ledelse - i fritidshjemmene fastsættes på baggrund af normerede pladser, hvor der tildeles følgende timer til pædagogisk personale inklusiv ledelse:

• Heltidstilbud	1,60 timer /barn / uge
• Fritidshjem i Nordbyen tillige	0,52 socio.øk.timer/barn/uge

Vikarudgifter

Der afsættes **4,5 pct.** af lønsummen.

Personalerelaterede udgifter

De personale relaterede udgifter omfatter uddannelse af fritidshjemmets samlede personale og øvrige personaleudgifter. Der afsættes til uddannelse og øvrige personale udgifter **0,77 pct.** af lønsummen.

Børneafhængige udgifter

Der afsættes følgende normbeløb (2017-niveau):

• grundbeløb I (pr. fritidshjem)	9.941 kr.
• grundbeløb II (pr. barn)	1.534 kr.

Bidrag til efterskoler

Der afregnes bidrag/takstbeløb til staten for elever optaget på efterskoler, ungdomskostskoler, håndarbejdsskoler og husholdningsskoler m.fl. pr. 5. september. Takstbeløbet fastsættes af staten og forventes at udgøre 35.830 kr. pr. elev i 2017. Der er budgetteret med 410 elever i 2017.

Bidrag til private skoler

Der afregnes bidrag/takstbeløb til staten for elever optaget på private grundskoler og friskoler pr. 5. september. Takstbeløbet fastsættes af staten og forventes at udgøre 35.960 kr. pr. elev i skolen og 9.378 kr. pr. barn i SFO i 2017. Der er budgetteret med henholdsvis 2.696 elever i skolen og 752 SFO-børn i 2017.

Øvrige delområder på skoleområdet

For de øvrige delområder er budgettet fastlagt på baggrund af de givne bevillinger i 2016 og tilrettet med ny lovgivning på området.

3.3.2 Demografi

Der foretages demografiregulering på følgende områder:

Folkeskoler

Udgifter til normalundervisning reguleres ud fra udviklingen i elev- og klassetal på baggrund af elev- og klassetalsprognosen for Randers Kommunes skoler. Den konkrete beregning af demografipuljen sker ud fra den godkendte ressourcetildelingsmodel på normalundervisningsområdet.

Skole

Skolefritidsordninger/fritidshjem

Udgifterne reguleres ud fra udviklingen i antal 6-9 årige. For skoleåret 2016/17 kendes det faktiske antal SFO pladser i løbet af august måned 2016.

For både folkeskoler og skolefritidsordninger vil der ske en efterregulering af demografien året efter som følge af udviklingen i de faktiske elevtal pr. 5. september og de gennemsnitlige antal SFO-pladser igennem skoleåret jævnfør ressourcetildelingsmodellen for skoleområdet.

Bidrag til efterskoler

Bidrag til efterskoler reguleres ud fra udviklingen i antallet af 14-16 årige. Det faktiske elevtal til efterskoler kendes efter 15. oktober, hvorfor demografiberegningerne først tilpasses ved efterregulering i 2017.

Bidrag til private skoler

Bidrag til private skoler reguleres ud fra udviklingen i antallet af 6-16 årige. Det faktiske elevtal til private skoler kendes pr. 5. september, hvorfor dette tal benyttes ved demografiberegningerne for 2017.

Ungdomsskolen

Der foretages demografiregulering på ungdomsskoleområdet ud fra udviklingen i antal 14-17 årige.

Tilpasning sker ved en regulering af bevillingen til den almene ungdomsskoleundervisning.

Den demografiske udvikling for skoleområdet fremgår af nedenstående oversigt

Der er indarbejdet følgende beløb i budget 2017-20:

1.000 kr. /2017-PLniveau	2017	2018	2019	2020
Folkeskoler	-4.245	-559	779	-1.981
Skolefritidsordninger/fritidshjem	160	416	-138	-1.862
Private skoler og SFO	4.305	5.522	5.522	5.522
Efterskoler	-206	-176	-19	-83
Ungdommens Uddannelsesvejledning	17	9	4	2
Ungdomsskolen	-27	-63	-50	-5
I alt	4	5.149	6.098	1.593

Tabellen viser et stort set uændret behov fra 2016 til 2017 på 0,4 mio. kr. I 2018 forventes derimod at være behov for 5,1 mio. kr. mere end i 2016. Det tilsvarende tal for 2019 er 6,1 mio. kr. mens der i 2020 "kun" forventes at være en stigning på 1,6 mio. kr. i forhold til 2016. Faldet fra 2019 til 2020 skyldes primært et forventet fald i antal 6-16 årige fra 2019 til 2020.

Skole

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

Nedenfor følger en række nøgletal - alle fra FLIES nøgletal for 7- byerne

Nettodriftsudgifter til folkeskoler pr. elev – regnskab 2015

Nettodriftsudgifter pr. elev	Randers	Herning	Holstebro	Horsens	Silkeborg	Skive	Viborg
Folkeskoler	63.287	60.517	56.062	66.830	59.651	62.347	60.025

Tabellen viser kommunernes nettodriftsudgifter for det samlede folkeskoleområde pr. elev. Opførelsen omfatter elever i 0.-10. klasse inkl. de forskellige specialklassetilbud.

Af tabellen fremgår det, at Randers kommune har den næsthøjeste udgift.

Klassekvotient i folkeskoler 2015/2016

Klassekvotient 2015/16	Randers	Herning	Holstebro	Horsens	Silkeborg	Skive	Viborg
0.-3. klasse	22,1	20,1	20,2	21,9	23,0	17,6	22,2
4.-6. klasse	22,0	20,7	20,6	21,6	22,6	18,7	22,2
7.-9. klasse	22,5	21,7	21,7	21,7	23,0	23,4	21,0
0.-9. klasse	22,2	20,8	20,7	21,7	22,9	19,5	21,8

Tabellen viser kommunernes klassekvotienter for henholdsvis indskoling (0.-3. kl.), mellemtrin (4.-6. kl.) og udskoling (7.-9. kl.) samt en samlet klassekvotient for 0. – 9. klasse.

Af tabellen fremgår det, at Randers kommune har den næsthøjeste klassekvotient for 0.-9. klasse samt den 3. højeste for indskoling, mellemtrin og udskoling..

Nettodriftsudgifter til ungdomsskoler pr. indbygger – regnskab 2015

Nettodriftsudgifter pr. indb.	Randers	Herning	Holstebro	Horsens	Silkeborg	Skive	Viborg
Ungdomsskolevirksomhed	323	212	302	299	445	254	171

Tabellen viser kommunernes nettoudgifter til ungdomsskolevirksomhed pr. indbygger.

Af tabellen fremgår det, at Randers kommune har den næsthøjeste udgift.

Andel af elever i privatskoler skoleåret 2015/16

Andel elever i privatskoler	Randers	Herning	Holstebro	Horsens	Silkeborg	Skive	Viborg
Elever i privatskoler, pct.	20,4	14,7	16,1	15,8	12,2	8,4	14,4

Tabellen viser den procentdel af det samlede elevtal (0. – 10 kl.) der går i privatskole. Af tabellen fremgår at Randers kommune har den højeste andel af elever i privatskoler.

Skole

4.2 Takster

De månedlige takster i 2017 fremgår af nedenstående oversigt

	Takst for 2016	Takst for 2017
Fritidshjem og klubber		
Fritidshjem	1.134	1.142
Juniorklub	337	387
Gårdklubben Fiskergården	674	774
Solgården	200	200
SFO-er og juniorklubber		
SFO	1.774	1.801
Juniorklub	491	498

4.3 Oversigt over institutioner

Folkeskoler

Oversigt over antal folkeskoler, elev- og klassetal for skoleåret 2016/17 (opgjort pr. 5/9 2016) samt de enkelte skolers budgetterede nettodriftsudgifter.

Skole	Elever	Klasser	Nettoudgifter kr.
Asferg skole	116	7	7.048.667
Assentoftsskolen	692	31	31.984.212
Bjerregrav skole	198	9	10.706.160
Blicherskolen	545	28	30.025.764
Fårup skole	221	11	12.076.965
Grønhøjsskolen	413	26	27.323.799
Havndal skole	137	7	8.680.736
Hobrovejens skole	489	24	27.552.269
Hornbæk skole	489	23	23.032.434
Korshøjsskolen	412	22	21.461.440
Kristrup skole	644	31	31.164.046
Langå skole, inkl. Satelitten	501	28	35.315.534
Munkholmskolen	417	18	19.042.225
Nørrevangsskolen	546	29	36.549.394
Rismølleskolen	550	24	23.711.494
Søndermarksskolen	632	28	28.148.970
Tirsdalens skole	462	20	23.856.629
Vestervangsskolen	976	43	43.047.600
Østervangsskolen	474	27	30.687.680
I alt	8.914	436	471.416.018

Skole

Specialskoler

Oversigt over antal pladser på specialskolerne i skoleåret 2016/17 samt nettodrifudsudgifterne.

Skole	Elever	Nettoudgifter* kr.
Firkløverskolen	139	44.386.145
Oust Mølleskolen**	26	9.812.754
Vesterbakkeskolen	121	36.829.291
I alt	291	91.028.190

* excl. Takstbetaling

** inkl. ressourcer til Familieskolen

Skolefritidsordninger

Oversigt over forventede antal pladser i skolefritidsordningerne pr. 1.august 2016, som danner grundlag for budget 2017, samt SFO-ernes nettodrifudsudgifter.

Skolefritidsordning	Børnehave- børn	SFO-børn	Juniorklub	Nettoudgifter* kr.
Asferg skole		38		1.059.539
Assentoftskolen		167	40	4.222.135
Bjerregrav skole		80		1.676.542
Blichers børneby		159		4.028.281
Fårup skole	40	59		1.333.379
Grønhøjskolen		68		1.369.554
Havndal skole	32	60		3.273.074
Hobrovejens skole		255	40	5.324.688
Hornbæk skole		167	40	4.370.832
Korshøjskolen		113		2.087.323
Kristrup skole		320	64	7.472.590
Langå skole		116		2.239.753
Munkholmskolen		156		2.948.653
Nørrevangsskolen			40	522.575
Rismølleskolen		113		2.486.013
Søndermarksskolen		251	40	5.402.554
Vestervangsskolen		257	40	5.254.333
Østervangsskolen		171	40	4.125.636
I alt	72	2.550	344	59.197.454

*Excl. forældrebetaling samt udgifter til friplads og søskenderabat

Skole

Herudover er der følgende special SFO-ordninger:

Skole	SFO-børn	Nettoudgifter* kr.
Firkløverskolen	133	13.395.471
Vesterbakkeskolen	109	11.394.356
Solstrålen - Østervangsskolen	35	6.397.927
Fristedet – Tirsdalens skole	14	939.752
I alt	291	32.127.505

*excl. takstbetaling

Junior klubber

Under folkeskolernes ledelse er der etableret 8 junior klubber på henholdsvis Assentoftsskolen, Hobrovejens skole, Hornbæk skole, Kristrup skole, Nørrevangsskolen, Søndermarksskolen, Vestervangsskolen og Østervangsskolen.

Privat fritidshjem /SFO

Der er indgået driftsaftale med de private fritidshjem:

- IFO-Randers – hvor der ydes tilskud svarende til niveauet på de øvrige SFO-er. Der budgetteres med plads indtil 66 børn.
- Knejsted Fritidshjem med aftalt tilskud og med plads indtil 21 børn.

Skole	Børn	Tilskud kr.
IFO-Randers	66	1.182.691
Knejsted Fritidshjem	21	812.606
I alt	87	1.995.297

Randers Ungdomsskole

Ungdomsskolens aktiviteter fremgår af nedenstående oversigt

	Nettoudgifter kr.
Administration og fritidsundervisning	12.504.807
Fritidsmiljøer	7.012.019
Heltidsundervisning	10.239.554
SSP	1.220.939
I alt	30.977.319

Skole

Fritidshjem og klubber

Fritidshjem er hjemlet i dagtilbudsloven jf. § 45 og området består af både kommunale og selv-
ejende fritidshjem.

Institutioner	Børne- have	Fritids- hjem	Junior- klub	Fritids- klub	Ung- doms- klub	Nettoudgift* kr.
	<i>Pladser</i>					
Kommunale						
Jennumparkens institutioner		40	30		40	4.198.367
Gårdklubben Fiskergården				70		1.396.163
Selvejende						
Glentevej Fritidshjem		73				3.080.319
KFUM's institutioner	34	47			100	5.619.126
Vorup Børne- og Ungdomshus		97	70		175	5.207.165
KFUM's fritidsgård Solgården				55		2.828.344
I alt	34	257	100	125	315	22.329.484

*Excl. forældrebetaling samt udgifter til friplads og søskenderabat

2.3 Børn

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2017:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicrammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Fælles formål	39,6	0,0	39,6			
1.2 Daglejen	84,3	-20,3	64,0			
1.3 Dagtilbud	343,8	-104,4	239,4			
1.4 Særlige dagtilbud og klubber	14,4	0,0	14,4			
1.5 Tilskud til private institutioner	9,9	0,0	9,9			
Driftsudgifter i alt	492,0	-124,7	367,3	0,0	0,0	0,0

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 492,0 mio., indtægter for 124,7 mio., som dermed giver et nettobudget på 367,3 mio. kr.

1.1. Fælles formål

Fælles formål dækker udgifter, som er fælles for dagtilbudsområdet:

- Udvikling af området. Der er afsat en kvalitetspulje, som bruges til faglig udvikling og opkvalificering af personalet til gavn for børnene. Der arbejdes med projekter der øger viden og handlekompetencer i forhold til børns læring, tidlig indsats, sprog og udvikling. Derfor arbejdes der med efteruddannelse af personalet, ligesom der løbende er fokus på lederudvikling for at optimere organisering og ressourceudnyttelse.
- Aflønning af fællestillidsrepræsentanter.
- Aflønning af pædagogstuderende og PAU elever. Personaleadministrationen sker i dagtilbud og selvejende institutioner.
- Fleksibel børnenormering, som dækker mer- /mindre indskrivninger i institutionerne samt afregning til skolerne for førskolebørn.
- Tilskud i form af søskenderabat og fripladstilskud,
- Betaling til andre kommuner for pladser i kommunernes dagtilbud.
- Budget til 2-sprogede og midler til støttekorps er fra 1. august 2012 udlagt til dagpleje, dagtilbud, selvejende institutioner og private institutioner. Det samlede budget ligger dog fortsat under fælles formål for at sikre et samlet overblik over anvendelsen af midlerne til formålet.

1.2. Dagpleje, kommunale dagtilbud og selvejende institutioner

Pr. 1. juni 2016 er der 12 selvejende institutioner (2 vuggestuer, 5 børnehaver, 5 kombinerede institutioner), og 5 dagtilbud. I alt med en forventet belægning på 1.094 vuggestuebørn og 2.895 børnehavebørn. I dagplejen er i 2016 en forventet belægning på 710 børn.

Dagtilbuddene skal medvirke til at sikre børns udvikling, læring og trivsel.

Rammerne for dagtilbuddenes arbejde er fastsat i dagtilbudsloven, som stiller krav om, at der skal udarbejdes pædagogiske læreplaner, børnemiljøvurderinger og sprogvurderinger.

Den vedtagne overordnede Børn og Unge politik bygger på værdierne, barnet i centrum, helhed i indsatsen og tværfaglighed fra tidligere børn og ungepolitik. Politikken er blevet til med input fra forskellige interessenter inden for dagtilbud, skoler og tværgående funktioner, og der er formuleret målsætninger inden for følgende temaer:

2.3 Børn

- Børn og unge udfordres, udvikler deres potentiale og bliver fremtidsparate.
- Børn og unge udvikler i fællesskaber forståelse for mangfoldighed.
- Børn og unge skaber kreative miljøer.
- Børn og unge indtager aktivt Randers Kommunes natur.
- Børn og unge inddrages aktivt i at leve et sundt liv.
- Børn og unge deltager aktivt i beslutninger og valg i hverdagen.
- Børn og unge bruger aktivt digitale medier i deres læring.
- Børn og unge understøttes i et samarbejde mellem professionelle og forældre.
- Børn og unge med særlige behov understøttes i deres læring, udvikling og trivsel.
- Børn og unge understøttes i at undgå at begå kriminalitet og misbrug.

Som en del af dette, er der en særlig opmærksomhed på udlagte midler i institutionerne til specialpædagogisk indsats, med henblik på at arbejde med inklusion af alle børn i dagtilbud.

I Randers kommune er der pasningsgaranti. Pasningsgarantien betyder, at barnet er sikret en plads senest 30 uger gammel, hvis det er skrevet på venteliste, senest 3 måneder før det skal bruge en plads.

Pasningsgaranti er en garanti for en plads indenfor det dagtilbudsområde, hvor barnet er bosiddende. I Dagtilbud Midt omfatter pasningsgarantien foruden institutioner, der er beliggende i dette dagtilbudsområde også følgende institutioner: Ålykke, Viborgvej, Birkebo, Hørhaven, Regnbuen, Mælkevejen, Skovly, Bækkestien og Midgaard, samt dagplejere i samme område.

Byrådet besluttede den 20. juni 2016 at iværksætte et 2-årigt forsøg med længere åbningstider i kommunens dagtilbud. Forsøget finansieres ved optøning af 6 mio. kr. af børneområdets overførte midler fra 2015 til 2016.

1.3 Private institutioner

Der er 8 private institutioner i Randers Kommune. Der er i budget 2016 afsat midler til 100 vuggestuebørn og 110 børnehavebørn.

1.4 Særlige dagtilbud og klubber

De særlige dagtilbud og klubber på dagtilbudsområdet omfatter institutioner, hvor dagtilbudsområdet køber plads i særlige institutioner for at varetage en særlig specialpædagogisk indsats. Det drejer sig om Lucernevejens Børnehave, Børnehaven Bambi i Aalborg, og andre tilsvarende specialinstitutioner, som varetager ganske særlige specialpædagogiske opgaver.

2. Budgetmål i 2017

Effektmål for dagtilbudsområdet.

Effektmålene for dagtilbudsområdet i Randers Kommune tager afsæt i dagtilbudsloven, byrådets Vision 2021 og vedtagne politikker mm, samt daginstitutionernes og dagplejens hverdag.

Målet for alle børn i 0-5 års alderen er, at de trives, udvikler sig og lærer gennem ophold i dagtilbud, hvor børnene stimuleres maksimalt. Dagtilbuddene skal forebygge negativ social arv og eksklusion, og styrke børn i svage positioner.

2.3 Børn

Initiativer (indsatser) – der anvendes for at nå målet	Indikatorer – mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Evt. bemærkninger (herunder hvor ofte der kan måles eller andet væsentlig info)
Flere børn trives, udvikles og lærer nyt.		
<i>”fremme børns og unges trivsel, udvikling og læring gennem dag-, fritids- og klubtilbud samt andre socialpædagogiske fritidstilbud,” (Dagtilbudslovens § 1)</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • Det pædagogiske personale arbejder målrettet med børns trivsel, udvikling og læring med fokus på leg og læring, sundhed og bevægelse 	<ul style="list-style-type: none"> • En god børnemiljøvurdering Positive tilkendegivelser fra børn via børnesamtaler og børnetilkendegivelser 	
Flere typer af dagtilbud og tilskud til pasning tilrettelagt efter borgernes behov		
<i>”give familien fleksibilitet og valgmuligheder med hensyn til forskellige typer af tilbud og tilskud, så familien så vidt muligt kan tilrettelægge familie- og arbejdsliv efter familiens behov og ønsker,” (Dagtilbudslovens § 1)</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • Udvikling af nye samarbejdsformer mellem dagtilbuddet, forældrene, frivillige borgere samt lokalsamfundet • Indførelse af fleksible åbningstider Implementering af børneintra som kommunikationssværktøj 	<ul style="list-style-type: none"> • Brugertilfredshedsundersøgelse – 85 % af forældrene er tilfredse – også med institutionernes åbningstider 90 % af forældrene bruger børneintra 	
Alle børn er med i et lærende fællesskab		
<i>”forebygge negativ social arv og eksklusion, ved at de pædagogiske tilbud er en integreret del af både kommunens samlede generelle tilbud til børn og unge og af den forebyggende og støttende indsats over for børn og unge med behov for en særlig indsats, herunder børn og unge med nedsat psykisk og fysisk funktionsevne,” (Dagtilbudslovens § 1)</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • Målrettet pædagogisk arbejde med at gøre børnene parate til at magte eget liv • Fokus på udvikling af barnets sproglige færdigheder Fokus på sproglig understøttelse af tosprogede børn 	<ul style="list-style-type: none"> • Antallet af børn med sproglige problematikker, når de begynder i skolen, er faldende sammenlignet med det foregående år. Det måler vi via sprogscreening af børn, når børnene er 2, 3, 4 og 5 år. • TRAS målingerne – vise udviklingen over tid med det enkelte barn og med hele børnegruppen (sprogvurderinger) 	

2.3 Børn

	Følge udviklingen i antallet af børn, der får en særlig indsats og 2-sprogs indsatsen	
--	---	--

I 2017 vil forvaltningen og børn og skoleudvalget arbejde med udvikling af succeskriterier og effektmål for arbejdet med inklusion i dagtilbud. Herunder med udgangspunkt i de ekstra midler til dagtilbud og med fokus på tidlig indsats (ekstra 12 mio.kr. i budgetforliget).

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2015 og frem til budget 2020:

Mio. kr. 2017-priser	Regnskab	Budget	Budget 2017-20			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.1 Fælles formål	38,9	42,8	39,6	42,2	44,3	48,3
1.2 Dagplejen	63,4	60,9	64,0	64,0	64,0	64,0
1.3 Dagtilbud	236,1	227,4	239,4	239,5	239,4	239,2
1.4 Særlige dagtilbud og klubber	15,9	15,3	14,4	14,4	14,4	14,4
1.5 Tilskud til private institutioner	9,8	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9
Driftsudgifter i alt	364,1	356,2	367,3	370,0	372,1	375,9

Afvigelsen i tallene for 2017 – 20 er demografiregulering, som ligger under fælles formål.

3.2 Ændringer over år

Nedenstående tabel viser med udgangspunkt i 2016, ændringerne til budget 2017 og overslagsårene 2018 – 2020.

Mio. kr. 2017-priser	Ændring til 2017	Ændring til 2018	Ændring til 2019	Ændring til 2020
Udgangspunkt 2016-budget	356,2	356,2	356,2	356,2
Rammereduktion 1% samt prisfremskrivning	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0
Tilbageførsel af rammebesparelse	3,0	3,0	3,0	3,0
Demografi	-4,4	-1,8	0,3	4,3
Budgetforlig (Dagtilbud)				
Løft til børnene og den tidligere indsats	10,0	10,0	10,0	10,0
Kvalitetspulje til dagtilbudsområdet	4,3	4,3	4,3	4,3
Lov og cirkulære	1,2	1,2	1,2	1,2
Omplacering ml. bevillingsområder				
Regulering normeringer børnehaver i børnebyerne	1,7	1,7	1,7	1,7

2.3 Børn

Ejendomsservice	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
PL og øvrige ændringer	0,6	0,7	0,7	0,5
Driftsudgifter i alt	367,3	370,0	372,1	375,9

Den i budgetoplægget indarbejdede rammereduktion i driftsbudgettet er tilbageført i budgetforliget.

Ligeledes er der i budgetforliget indføjet et løft til børnene på netto 10 mio kr. samt 4,3 mio kr. svarende til den tidligere statslige pulje til ansættelse af mere pædagogisk personale i dagtilbud. Puljen er fra og med 2017 en del af bloktilskuddet.

Der er endvidere overført 1,3 mio. til Ejendomsservice til eftersyn af legepladserne på institutionerne, samt budgettet for 3 selvejende institutioner i kommunale bygninger.

I børnebyerne på Fårup og Havndal Skoler er indarbejdet en regulering af budgetterne til normering af børnehavebørnene.

PL og øvrige ændringer dækker mindre justeringer indenfor budgettet på området.

3.3 Budgetforudsætninger

3.3.1 Tildelingsmodel

Byrådet vedtog i møde d. 11. marts 2013, at tildele budgetterne til de enkelte dagtilbud / selvejende institutioner som en takst pr. barn.

Tildelingen pr. vuggestuebarn er kr. 98.220 og børnehavebørn udgør kr. 48.598 årligt i 2017. Budgettet til forældrevalgt frokostordning i vuggestue og børnehave er kr. 7.260 årligt, og er sammensat af et kommunalt tilskud på kr. 912 og forældrebetaling på kr. 6.348.

Ressourcerne til ledelse er ikke indeholdt i taksten pr. barn, men fordeles særskilt i forhold til en enhedspris.

Lønsummen til ledelse i de kommunale dagtilbud administreres centralt, medens ledelse for de selvejende institutioner tildeles særskilt til den enkelte institution, som selv er ansvarlig for lederlønnen. Hvis selvejende institutioners ledelseslønramme overskrides, skal dækning findes inden for eget økonomiske råderum, et evt. mindre forbrug vil ligeledes indgå i dette råderum.

3.3.2 Demografi

I budgettet til institutionerne er der afsat et beløb pr. normeret barn. Reguleringen på småbørnsområdet foregår via den beskrevne tildelingsmodel i afsnit 3.2.1.

På baggrund af den faktiske belægning, sker der regulering af institutionernes budgetter hver måned.

Beløbet pr. barn er en bruttotildeling som skal omregnes til et nettotal, dvs reduceres for udgift til ledelse, forældrebetaling (25%) og økonomiske fripladser (21%). Når dette sker er enhedssatsen som skal benyttes i demografireguleringerne følgende:

Gennemsnitspriser beregnet ud fra budget 2016 (småbørnsområdet)

1.000 kr.	Gennemsnitspris (kr)
Dagpleje	78.460
Vuggestuer	67.110
Børnehaver	36.460

2.3 Børn

I modellen forudsættes, at efterspørgselsprocenten er uændret gennem hele perioden.

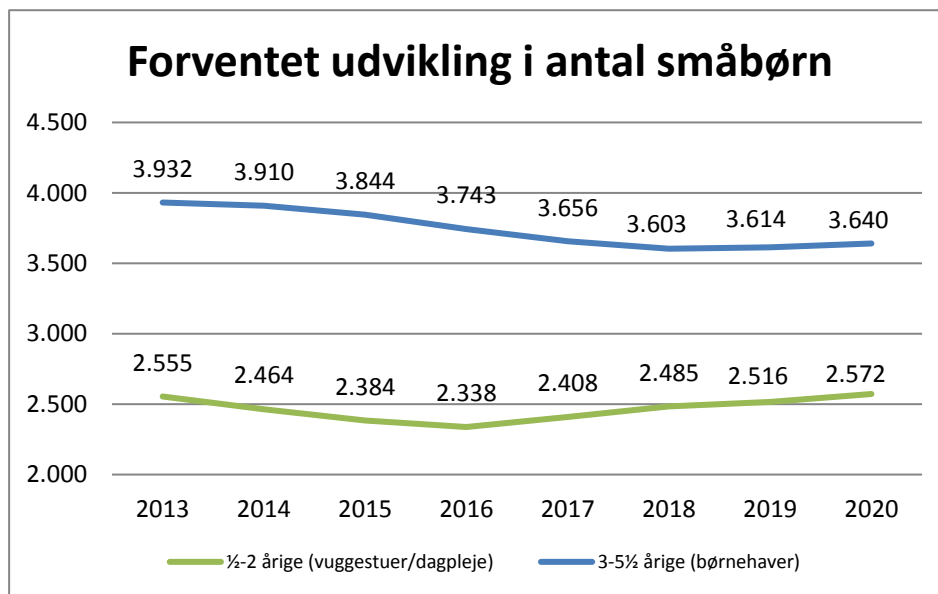
Nedenstående tabel viser det faktisk antal passede børn i 2015 i forhold til målgruppen i 2015 og herudfra kan efterspørgselsprocenten beregnes:

Efterspørgselsprocent

2015	Faktisk passede	Antal i målgruppe	Efterspørgselsprocent
Dagpleje	720	2.384	30,2
Vuggestuer	1.189	2.384	49,9
Dagpleje og vuggestuer i alt	1.909	2.384	80,1
Børnehaver	3.344	3.844	87,0

Tabellen viser, at der samlet set er en efterspørgselsprocent for dagpleje og vuggestuer på 80,1%, når der måles i forhold til antal ½-2 årige. Efterspørgselsprocenten for børnehaver er 87,0%, når der måles i forhold til antal 3-5½ årige.

Forventet udvikling i antal småbørn (prognose fra 2017)

(Kilde: Befolkningsprognose 2017-2029)

Grafen viser et fald i antal ½-2 årige frem til 2016, hvorefter der igen forventes en stigning.

Forudsættes uændret efterspørgselsprocent kan der beregnes følgende forventede udvikling i antal passede børn – med udgangspunkt i det faktisk antal passede børn i 2015:

2.3 Børn

Forventet udvikling i antal passede børn

	faktisk 15	2016	2017	2018	2019	2020
Dagpleje	720	706	728	751	760	777
Vuggestuer	1.189	1.166	1.201	1.240	1.255	1.283
Børnehaver	3.344	3.256	3.181	3.135	3.144	3.167
I alt	5.253	5.128	5.110	5.125	5.159	5.226

Ud fra ovennævnte forventede udvikling samt de i ovenstående tabel angivne gennemsnitspriser kan der nu beregnes følgende demografireguleringer (forudsat uændret efterspørgselsprocent):

Beregnete demografireguleringer på småbørnsområdet (udgangspunkt 2016)

1.000 kr.	Gennemsnits- pris (kr.)	2017	2018	2019	2020
Dagpleje	78.460	1.683	3.490	4.233	5.553
Vuggestuer	67.110	2.377	4.929	5.979	7.843
Børnehaver	36.460	-2.753	-4.429	-4.105	-3.267
I alt		1.306	3.990	6.107	10.129

Beregningerne viser at børneområdet som følge af den demografiske udvikling fra 2016-2017 skal have tilført 1,3 mio. kr. og i 2020 skal der bruges 10,1 mio. kr. mere end i 2016.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

Nedenstående tabel viser den gennemsnitlige udgift pr. barn i målgruppen ½-5½ årige.

Regnskab 2015 Hele kroner	Randers	Herning	Holstebro	Horsens	Silkeborg	Skive	Viborg
Fælles formål	8.127	8.258	6.526	5.481	4.505	5.233	8.019
Dagpleje	10.061	11.754	15.778	16.211	15.194	21.636	14.092
Dagtilbud	38.462	7.719	36.624	37.144	38.931	29.638	34.593
Samlet udgift pr. barn Alderen ½-5½ årig	56.649	27.731	58.928	58.836	58.630	56.507	56.704

Kilde: Regnskabstal 2015 udtrykket i Flis. Befolkningstal er fra Danmarks Statistik.

Tabellen viser, at Randers Kommune udgiftsmæssigt ligger under Holstebro, Horsens, Silkeborg og Viborg kommuner. Skive Kommune har knap så store udgifter pr. barn, medens Herning Kommune ligger meget lavt.

Tabellen viser ikke den reelle udgift pr. indskrevne barn, ej heller de enkelte kommuners fordeling af børn i hhv. dagpleje og dagtilbud.

2.3 Børn

4.2 Takster

	Takst for 2016	Takst for 2017
<u>Dagpleje</u>		
0-2 år, heldagsplads	2.287	2.386
<u>Vuggestuer, integrerede institutioner og børnehaver</u>		
0-2 år, heldagsplads / 45 timers modul – uden frokost	2.269	2.505
0-2 år, 35 timers modul – uden frokost	1.815	2.004
0-2 år, v/45 timers modul - tilkøb af yderligere 6 timer	277	306
3 år - børnehaveklasse, heldagsplads / 45 timers modul – uden frokost	1.504	1.574
3 år - børnehaveklasse, 35 timers modul – uden frokost	1.203	1.259
3 år - børnehaveklasse, halvdagsplads	1.083	1.133
3 år - børnehaveklasse, v/45 timers modul - tilkøb af yderligere 6 timer	184	192
Frokostordning - tilvalgt i vuggestuer og børnehaver	519	529

Taksterne for 2017 er godkendt i Byråd d. 28. november 2016.

4.3 Oversigt over aftaleenheder

	Antal pladser 0-2 årige	Antal pladser 3-5 årige	Bruttoudgifter budget 2017 (1.000 kr.)
Dagplejen	710	-	79.251,0
Kommunale dagtilbud			
Dagtilbud Midt	246	252	52.426,6
Dagtilbud Nordvest	178	550	57.337,1
Dagtilbud Nordøst	141	422	44.975,5
Dagtilbud Sydvest	161	480	50.174,0
Dagtilbud Sydøst	144	448	45.008,2
Kommunale dagtilbud i alt	870	2.152	249.921,3
Selvejende institutioner			
Kristrup Vuggestue	49	-	5.729,7
Tjærbyvejens Vuggestue	37	-	4.795,9
Børnehaven Bredstrupsgade	-	86	5.583,6
Børnehaven Glentevej	-	55	4.188,2
Børnehaven Himmelblå	-	105	7.115,4
Kristrup Børnehus	-	125	7.685,0
Tirsdalens Børnehave	-	64	4.144,5
Helsted Børnehus	26	50	6.658,0
Lions Børnehus	39	44	7.846,5
Platangården	51	55	10.241,0

2.3 Børn

Randers Børneasyl	13	42	4.654,2
Børnehuset Mariendal	14	65	6.211,3
Selvejende institutioner i alt	229	691	74.853,2

KFUM's institutioner ⁽¹⁾	-	34	-
Havndal Skole (Havndal Børnehave) ⁽¹⁾	-	32	-
Fårup Skole (Fårup Børnehave) ⁽¹⁾	-	40	-
I alt	0	106	-

Andre			
Førskolebørn	0	110	-
Børnehaven Lucernevej	0	17	-
Børn indskrevet i private institutioner	120	105	-
Privat pasning	-	-	-
Pasning af egne børn	-	-	-
TOTAL	1.929	3.181	404.025,5

(1) Udgiften er indeholdt i bevillingen for pol. 2.1 på skoleområdet.

Bruttoudgifterne indeholder tildelingen pr. barn, ledelse, udlagte støttemidler og ekstra indsatser, budget til udvidet åbningstid, budget til bus og/eller transport af brugere og ung mor.

2.4 Børn og Familie

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2017:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicrammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Pædagogisk psykologisk rådgivning	32,1	-0,2	31,9			
1.2 Talepædagogisk bistand	2,3	0,0	2,3			
1.3 Plejefamilier og opholdssteder	92,6	-11,6	81,0	0,0	-2,3	-2,3
1.4 Forebyggende foranstaltninger	57,3	-5,0	52,3			
1.5 Døgninstitutioner	22,5	-3,2	19,3			
1.6 Sikrede døgninstitutioner	5,3	0,0	5,3			
1.7 Botilbud, sociale problemer	4,9	-3,9	1,0			
1.8 Social formål	0,0	0,0	0,0	0,6	-0,3	0,3
Driftsudgifter i alt	217,0	-23,9	193,1	0,6	-2,6	-2,0

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 217,0 mio. kr. og indtægter for -23,9 mio. kr., hvilket giver et nettobudget for familieområdet på i alt 193,1 mio. kr. inden for servicrammen.

Nedenfor gives en kort beskrivelse af de enkelte områder:

1.1 Pædagogisk Psykologisk Rådgivning – PPR

1.1.1 PPR arbejder iht. Folkeskoleloven, Lov om social service, samt Lov om forebyggende sundhedsordninger for børn og unge.

Til opnåelse af de overordnede politiske målsætninger er det PPR's opgave gennem en tværfaglig og helhedsorienteret indsats at sikre børnene og familien de bedste mulige udviklingslivsbetingelser.

Det er centralt for PPR at se på barnets/den unges ressourcer og relationer, samt kvalificere de voksne, der har daglig omgang med barnet/den unge.

En af hovedopgaverne for psykologerne er at være med til at sikre inklusion i daginstitutioner og skoler og bidrage med specialistviden i forhold til at skabe pædagogiske læringsmiljøer, som sikrer trivsel for børn og unge i almenområdet.

PPR varetager visitation til specialundervisning og har ansvaret for den samlede økonomi til specialundervisning.

1.1.2 Fremskudt forebyggelse er organisatorisk en del af den Pædagogiske Psykologiske Rådgivning, budget hertil er indeholdt i budget "1.4 forebyggende foranstaltninger".

1.1.3 Inklusionspuljens kompetenceteam er et nyoprettet indsatsområde under PPR med virkning fra den 1. august 2016.

Byrådet vedtog den 17. maj 2016 anvendelse af skoleområdetets indsatspuljemidler, som skal bidrage til at hæve kvaliteten i inklusionsarbejdet. Midlerne skal primært bruges på to indsatser, som skal understøtte, udvikle og sikre sammenhæng i det samlede inklusionsarbejde. Desuden er der oprettet et centralt kompetencekorps. Samtidig godkendte byrådet flytningen af området fra skole til PPR.

2.4 Børn og Familie

Kvaliteten af ressourcecentre på skolerne anses for afgørende for at fremme inklusionen. Kompetencekorpset skal derfor primært styrke og løfte kvaliteten hos ressourcecentre ved bl.a.:

- At udvikle fælles standarder for ressourcecentre vedr. organisering, bemanning, arbejdsmetoder mv.
- At afholde og understøtte lokale læringsforløb, hvor der tilføres ny viden om inklusionsfremmende tiltag til ressourcecentre og til hele skolens personale.

Kompetencekorpset skal i samarbejde med skolerne desuden fastholde og understøtte den kompetenceudvikling, der foregår gennem organisatorisk læring og professionelle læringsfællesskaber; have fokus på IT i et inklusionsfremmende perspektiv for 0-18 års området; indgå i et tæt samarbejde med de øvrige aktører i Randers Kommune, der arbejder med inklusion og specialpædagogik og understøtte skolerne i at sikre en løbende evaluering og videndeling af de inklusionsfremmende tiltag.

I forbindelse med 3. budgetkontrol 2016, som byrådet tager stilling til den 19. december 2016, flyttes funktionerne: Dansk som andetsprog, visitation, vejledning og netværksarbejde, fra skoleområdet til PPR, 1½ lærerstilling i alt.

1.1.4 Læringscenter Randers er organisatorisk overført fra skoleområdet til PPR fra 1. januar 2017. Læringscenter Randers (Fællessamling/Informativ samling) er en fællesfunktion under skoleområdet, hvor hovedopgaverne består af faglig og pædagogisk understøttelse af folkeskolerne i forhold til skoleområdets mangeartede opgaver, herunder også opgaver i det specialpædagogiske felt, i form af tilrettelæggelse af en omfattende kursusvirksomhed, vedligeholdelse og servicering af faglige netværk og fagpiloter samt udlån af materialer til brug i skoler og daginstitutioner. Desuden varetager afdelingen administrative opgaver for skolebibliotekerne.

1.2 Talepædagogisk bistand

Den talepædagogiske opgave løses af sprogcenter Randers, som er en del af Center for Læring, Kommunikation og Trivsel.

Den specialpædagogiske indsats som omfatter bistand til børn med tale- sprog- og hørevanskeligheder, varetages af talekonsulenter som vejleder og rådgiver de voksne omkring børnene samt underviser børnene og de voksne. Der er endvidere ansat en fysioterapeut og en psykolog til de vanskeligheder, som kræver en mere tværfaglig indsats.

Det talepædagogiske sprogcenter Randers varetager også den talepædagogiske bistand til voksne.

1.3 Plejefamilier og opholdssteder

Omfatter anbringelser i henholdsvis familiepleje, netværkspleje, kommunale familiepleje, socialpædagogiske opholdssteder, på eget værelse og kost-efterskole.

Anbringelser prioriteres efter følgende liste:

1. Anbringelse i familien eller netværket
2. Anbringelse på eget værelse, når det drejer sig om unge
3. Anbringelse i plejefamilie
4. Anbringelse på Randers Kommunes egne døgntilbud
5. Anbringelse i eksternt tilbud

1.4 Forebyggende foranstaltninger

Børn og familieafdelingen har primær fokus på børn og unge i kommunen mellem 0-18 (23) år, unge med særlige behov for støtte.

Formålet er at understøtte og sikre børns og unges positive udvikling og trivsel.

2.4 Børn og Familie

Området er forankret i Lov om social service og omfatter ydelser efter § 52 stk.3 og § 11. I serviceloven er det præciseret, at kommunen altid skal vælge den mest formålstjenlige foranstaltning. Kriteriet for iværksættelse af foranstaltninger skal altid være opfyldt og det præciseres, at støtten skal være af *væsentlig betydning* af hensyn til barnets eller den unges behov for støtte.

Langt hovedparten af de forebyggende foranstaltninger løses i eget regi af Børn og familieudførerområdet og Ung og familieudførerområdet. Bevillinger og foranstaltninger efter servicelovens §11 leveres primært af PPR.

Projekter og fremskudt forebyggelse (opgaven ligger hos Pædagogiske Psykologiske Rådgivning PPR) indgår i budgetrammen.

1.5 Døgninstitutioner

Omfatter anbringelser i egne institution i Børn og skole (Rismøllegården) samt anbringelser i andre kommunale og regionale institutioner.

1.6 Sikrede institutioner for børn og unge

De sikrede institutioner løser opgaver for unge 15 til 17 årige, der enten er anbragt i varetægts-surrogat, som led i en ungdomssanktion, i forbindelse med afsoning eller pædagogisk og psykologisk observation med henblik på en efterfølgende længerevarende behandling. Institutionerne drives af regionerne og kommunerne betaler et fast årligt beløb i forhold til antal 15 -17 årige i kommunen (objektiv finansiering). Kommunen opkræves desuden en døgntakst på 3.899 kr. for de perioder hvor kommunen har en ung indsat/anbragt på en sikret institution.

1.7 Botilbud for personer med sociale problemer

Omfatter udgifter for Randersborgernes forbrug af henholdsvis pladser på krisecentre samt udgifter til psykologbistand og indledende og koordinerende rådgivning, som bevilges jfr. lov om social service § 109.

Randers Krisecenter er det eneste botilbud for voksne i Børn og skole. Krisecentret har driftsoverenskomst med Randers kommune, og drives iht. lov om social service § 109. Randersborgere benytter også krisecentre i andre kommuner, ligesom borgere fra andre kommuner benytter Randers Krisecenter.

Udenfor servicerammen

Tabellen på side 1 viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 0,6 mio. kr. og indtægter for -2,6 mio. kr., hvilket giver et nettobudget for familieområdet på i alt -2,0 mio. kr. uden for servicerammen.

Nedenfor gives en kort beskrivelse af de områder der er omfattet heraf:

1.3 Refusion særligt dyre enkeltsager

Der er mulighed for statsrefusion på 25%, stigende til 50%, hvis udgiften for det enkelte barn/ung via bl.a. servicelovens bestemmelser overstiger 770.000 kr. årligt. Desuden også mulighed for statsrefusion hvis de samlede anbringelsesudgifter for alle børn i "storfamilier" overstiger 770.000 kr. årligt, dog forudsat af, at mindst 4 børn/unge samtidigt er anbragte fra samme familie.

1.8 Sociale formål

I henhold til aktivlovens bestemmelser skal nogle ydelser til de anbragte børns plejefamilier afholdes som en udgift jævnfør aktivloven.

2. Budgetmål i 2017

2.1 Genopretningsplan for Familieafdelingen

Familieafdelingen gennemfører sammen med blandt andre Socialstyrelsens Task Force en samlet genopretningsplan frem til udgangen af 2018. Genopretningsplanen adresserer afdelingens tre grundproblemer:

- Et dårligt arbejdsmiljø, som blandt andet har medført, at der i flere år har været uafsluttede påbud fra Arbejdstilsynet.
- Utilstrækkelig socialfaglig kvalitet i arbejdet, som blandt andet har givet sig udtryk i langsom og utilstrækkelig sagsbehandling.
- Budgetoverskridelser, som blandt andet viste sig i et merforbrug på 17 mio. kr. i 2015 og et forventet merforbrug i samme størrelsesorden i 2016.

Byrådet afsatte 2 mio. kr. i 2016 og 2017 til gennemførelse af det planlagte kompetenceløft som led i forbedring af den socialfaglige kvalitet. Midlerne er tilført familieafdelingens konto 6. I forbindelse med vedtagelsen af Budget 2017, vedtog byrådet at tilføre yderligere 2,5 mio. kr. i årene 2017 og 2018 til styrkelse af myndighedsområdet, Familieafdelingens konto 6.

Samtidig er der i 2016 igangsat en implementering af en dialogbaseret økonomisk aftale mellem myndighed og udføreområdet, i form af en bestillerplan. Bestillerplanen er et værktøj som kan sikre en løbende tilpasning af indsatser i forhold til efterspørgsel på myndighedsområdet, og samtidig sikre en mere stabil drift på udføreområdet.

Byrådet besluttede 6. juni 2016 en Handlingsplan for økonomisk stabilisering af familieområdet. Planen skal sikre at familieafdelingens økonomi kommer i balance i 2017. Planen indeholder følgende initiativer:

- Overgang til ny honoreringsmodel for plejefamilier
- Lukning af døgninstitutionen Egehøjvej i 2016.
- Screening af alle sager
- Nedbringelse af antal anbragte
- Styrkelse af den tidligt forebyggende indsats

Handlingsplanens mål er budgetoverholdelse i 2017. De børn og unge, der har behov for et tilbud, vil dog blive anvist disse tilbud, også selv om det eventuelt betyder, at de estimerede gevinster ikke kan opnås.

Flere forhold har betydning for handlingsplanens realisering: Sagstallet hos den enkelte rådgiver må ikke være for højt, der skal være fortsat fremdrift i det psykiske arbejdsmiljø og der må være politisk opbakning til at gennemføre initiativerne. Det kan ikke udelukkes, at de nødvendige ændringer vil medføre klager og utilfredshed fra borgere og samarbejdspartnere. I den sammenhæng er det vigtigt, at de iværksatte ændringer bakkes op i en forståelse af, at der er tale om nødvendige ændringer i bestræbelserne på at overholde budgettet.

2.4 Børn og Familie

2.2 Effektmål og indsatser

Effektmålene på familieområdet i Randers Kommune tager afsæt i servicelovens bestemmelser om særlig støtte til børn og unge, de nationale mål for området samt byrådets vedtagne politikker, visioner mm. Desuden arbejdes der i regi af 6-bysamarbejdet også med en række fælles mål, der tager sit afsæt i de nationale 2020-mål.

Målet for indsatsen overfor udsatte børn, unge og deres familier i Randers kommune er jf. servicelovens formålsbestemmelse, at indsatsen gives tidligt og helhedsorienteret med et klart formål. Nedenstående fem mål med indsatsen er ligestillede og skal tilsammen danne en fælles ramme for indsatsen. Støtten skal:

- Sikre et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile relationer og øvrige netværk
- Sikre barnets eller den unges muligheder for personlig udvikling og opbygning af kompetencer til at kunne indgå i sociale relationer og netværk
- Sikre barnets eller den unges skolegang og integration i uddannelsessystemet
- Fremme barnets eller den unges sundhed og trivsel
- Forberede barnet eller den unge til et selvstændigt voksenliv

I regeringens sociale 2020-mål er der fokus på tidlig indsats, udsatte børn uddannelsesniveau, kontinuitet i anbringelser samt kriminalitet.

Foruden det overordnede formål med områdets samlede indsats samt de nationale 2020-mål, har der i Randers kommune hidtil været et særligt fokus på anbringelsesområdet med opstilling af en række kvantitative mål for fordelingen af anbringelser på forskellige typer af anbringelser. Endvidere har der, for så vidt angår det tidligt forebyggende felt, der er organiseret i PPR, været arbejdet med en række brugertilfredshedsmaal i relation til de konkrete tilbud.

Fremadrettet ønsker Familieområdet at arbejde med implementering af en model for resultatdokumentation/effektmåling på enkeltsagsniveau, således at det bliver muligt i langt højere grad end tilfældet er i dag, at måle på effekten af indsatsen overfor det enkelte barn.

Der arbejdes aktuelt på konkretisering af arbejdet med udvikling og implementering af en sådan model, men i de førstkommende år vil der primært være fokus på genopretning.

Sideløbende med udviklingen af ovennævnte vil der fremadrettet fortsat være fokus på de mål, der bagudrettet har været opstillet i relation til fordeling af anbringelser på forskellige typer af tilbud, ligesom der også fremadrettet vil være fokus på de opstillede brugertilfredshedsmaal i regi af PPR.

Initiativer (indsatser) – der anvendes for at nå målet	Indikatorer – mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Evt. bemærkninger (herunder hvor ofte der kan måles eller andet væsentlig info)
Færre udsatte unge begår kriminalitet (2020-mål)		
Færre unge begår kriminalitet (Dette mål adskiller sig fra det nationale 2020-mål, idet målet retter sig mod alle unge og ikke alene de udsatte unge)		
<ul style="list-style-type: none"> • Børn og unge understøttes af professionelle og forældre i at opbygge en ro-busthed, der sætter dem i stand til at kunne fungere i 	<ul style="list-style-type: none"> • Andel af udsatte unge, der modtager en strafferetlig afgørelse inden det fyldte 18. år 	<ul style="list-style-type: none"> • Der arbejdes på fremskaffelse af data fra Østjyllands politi for så

2.4 Børn og Familie

<p>sociale og læringsmæssige fællesskaber og træffe gode valg for dem selv og deres kammerater.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Professionelle arbejder målrettet og i et velfungerende samarbejde på tværs af lovgivning og faggrænser. • Forældre føler sig klædt på til at gå ind i vanskelige samtaler med deres barn/unge • Der etableres forældre-netværk, og der er fokus på, at forældrene ved, hvor de kan henvende sig for at få professionel vejledning. • Professionelle opsporer mangelfuld trivsel og problemudvikling hos børn og unge i og etablerer en tidlig, forebyggende og opfølgende indsats i samarbejde med forældrene. <p>Initiativerne, der skal bidrage til målopfyldelse, er de samme som ovenfor beskrevet. Vi ønsker dog at følge udviklingen blandt alle børn, sideløbende med at udviklingen blandt udsatte unge følges.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Antal under 25 årige, der er sigtet efter straffeloven • På landsplan er andelen af unge, der modtager en strafferetlig afgørelse inden det fyldte 18. år aktuelt 2%. 	<p>vidt angår Randers kommunes unge med henblik på opstilling af måltal.</p>
<p>Større kontinuitet i anbringelser af udsatte børn og unge (2020-mål)</p>		
<p><i>Det nationale mål i de sociale 2020-mål lyder: Andelen af anbringelser, der bryder sammen, skal falde med mindst 30 pct. Det svarer til, at andelen af sammenbrud højst må udgøre 4 pct.</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Vi arbejder målrettet med at sikre det rette match mellem barn og anbringelsessted, der afspejler barnets behov for støtte. Plejefamilier, opholdssteder og døgninstitutioner understøttes i at kunne håndtere det enkelte barn, bl.a ved at sikre støtte og supervision til plejefamilier. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sammenbrud som andel af samlet antal anbringelser i året 	
<p>Udsatte børn og unge skal opnå et højere uddannelsesnivea (2020-mål)</p>		

2.4 Børn og Familie

Det nationale 2020-mål lyder: I 2020 har mindst 50 pct. af udsatte børn og unge som 25-årige gennemført en ungdomsuddannelse.

I 2020 er udsatte børns faglige niveau i læsning og matematik i folkeskolen forbedret (indikatoren er endnu ikke operationaliseret).

<ul style="list-style-type: none"> • Alle børn og unge mødes af høje forventninger og understøttes af professionelle i at udfolde deres potentialer. • Vi inddrager barnet, den unge og familiens perspektiver og ressourcer og samarbejder med familien og netværket i en helhedsorienteret og sammenhængende indsats I indsatsen overfor det enkelte barn har vi et særligt fokus på udsatte børn og unges uddannelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Andelen af 25-årige, der tidligere i livet har fået en social foranstaltning, som mindst har gennemført en ungdomsuddannelse 	
Tidlig indsats overfor udsatte børn og unge (2020-mål)		
<ul style="list-style-type: none"> • Særligt fokus på rettidighed i modtagelsesfunktionen • Særligt fokus på, at samarbejdspartnere på både det almene og det specialiserede område har tilstrækkelig viden og kendskab til procedurer og lovgivning, så de er i stand til at foretage de nødvendige underretninger • Vi prioriterer indsatser i det tidligt forebyggende felt Professionelle handler så tidligt og rettidigt som muligt, når et barn eller en ung har behov for støtte. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alle underretninger behandles indenfor de fastsatte tidsfrister <p>Færre børn og unge modtager en indgribende indsats efter servicelovens bestemmelser om særlig støtte til børn og unge</p>	
<p>Kvinder, som oplever et akut behov for ophold på et kvindekrisecenter, skal have den nødvendige hjælp og støtte til at skabe sig en tilværelse uden vold for dem selv og deres børn.</p>		
<p>Det nationale 2020-mål lyder: Andelen af kvinder på kvindekrisecentre, der har behov for mere end ét ophold, reduceres med mindst 30 procent. Det svarer til en andel på højst 25 procent.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Vi prioriterer indsatsen overfor kvinder der udsættes for vold og tilrettelægger indsatsen med størst muligt kontinuitet overfor den enkelte kvinde Vi tilrettelægger indsatsen på en sådan måde, at der gives støtte til kvinden efter endt ophold på krisecentret 	<ul style="list-style-type: none"> • Når kvinder søger hjælp på et krisecenter, bliver de spurgt, om de før har haft ophold på et krisecenter, men de behøver ikke svare. 	<p>Data fremgår af Socialstyrelsens Årsstatistik.</p> <ul style="list-style-type: none"> • For dem, der ønskede at svare, var det i 2011 36 pct., der også tidligere havde søgt hjælp på et krisecenter.

2.4 Børn og Familie

Yderligere mål:

Mål for forebyggelsesområdet for 2014-17:

- *I 2017 skal 95% af forældrene skal være tilfredse med det tale-høre forløb, deres barn har haft i tale-høre-centret. (Procentdel af tilfredse forældre, som mål, har været stigende i perioden frem til år 2017)*
- *I perioden 2014 til 2017 fastholdes psykologernes tilstedeværelsestid på skolerne og daginstitutioner på 40% af deres samlede arbejdstid.*
- *I 2017 skal 95% af forældrene være tilfredse med den åbne rådgivning, som de har fået hos de fremskudte rådgivere. (Procentdel af tilfredse forældre, som mål, har været stigende i perioden frem til år 2017)*

Mål for anbringelsesområdet:

- *At anbringelse i plejefamilier i 2017 udgør i alt 58% af alle anbringelser i Randers Kommune (opgjort i årsværk)*
- *At anbringelse i netværksplejefamilier i 2017 udgør i alt 12% af alle anbringelser i Randers Kommune (opgjort i årsværk)*
- *At anbringelse på eget værelse i 2017 udgør i alt 14% af alle anbringelser i Randers Kommune (opgjort i årsværk)*
- *At anbringelse på socialpædagogiske opholdssteder i 2017 udgør i alt 8% af alle anbringelser i Randers Kommune (opgjort i årsværk)*
- *At anbringelse på døgninstitutioner i 2017 udgør i alt 8% af alle anbringelser i Randers Kommune (opgjort i årsværk)*

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2015 og frem til budget 2020:

Mio. kr. 2017-priser	Regnskab	Budget	Budget 2017-20			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.1 Pædagogisk psykologisk rådgivning	21,9	20,7	31,9	31,9	31,9	31,9
1.2 Talepædagogisk bistand	2,8	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
1.3 Plejefamilier og opholdssteder	93,9	80,3	81,0	81,0	81,0	81,0
1.4 Forebyggende foranstaltninger	52,0	49,7	52,3	49,8	49,8	49,8
1.5 Døgninstitutioner	22,0	22,5	19,3	19,3	19,3	19,3
1.6 Sikrede døgninstitutioner	8,9	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3
1.7 Botilbud, sociale problemer	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
I alt servicerammen	201,5	181,8	193,1	190,6	190,6	190,6
1.3 Plejefamilier og opholdssteder	-2,4	-2,3	-2,3	-2,3	-2,3	-2,3
1.8 Sociale formål	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
I alt indkomstoverførsler	-2,1	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Driftsudgifter i alt	199,3	179,8	191,2	188,6	188,6	188,6

2.4 Børn og Familie

Resultatet i regnskab 2015 er markant større end det vedtagne 2016. Årsagen hertil er hovedsagligt et større merforbrug i 2015 på familieområdet på 16,0 mio. kr. I budget 2016 var der en rammereduktion på 1% af den samlede bevilling på familieområdet svarende til 1,8 mio. kr. Der er desuden fra og med budget 2016 blevet overført budget til Ejendomsservice vedrørende drift af bygninger og budget til afholdelse af løn til rengørings- og teknisk personale, samlet i alt 1,4 mio. kr. Rengørings- og servicepersonale er fra den 1. juli 2015 overført til Ejendomsservice.

Serviceammen for budget 2017 er stedet 11,3 mio. kr. i forhold til serviceammen i budget 2016, se også nedenstående tabel 3.2:

I budget 2017 er der indarbejdet en rammereduktion på samlet -2,0 mio. kr. årligt svarende til 1,12% af driftsbudgettet. Tillægsbevilling fra Børneområdets fastfrosne centrale midler blev fordelt med 2,6 mio. kr. i 2017. Forældreve undersøgelser er flyttet fra kto.6 til forebyggende foranstaltninger, 0,6 mio. kr. Nye lokaler er lejet medio 2016 i Gudenåcenteret til brug for Børn- og familieudførelsesområdet og PPR. Lejeområdet administreres af Ejendomsservice, hvorfor lejebudgettet er incl. vedligehold mv. -1,3 mio. kr. flyttes. PPR har organisatorisk fået tilført flere opgaveområder fra skoleområdet: - Læringscenter Randers overflyttes pr. 1. januar 2017, budgetrammen 5,4 mio. kr. - Inklusionspuljens kompetenceteam er overflyttet medio 2016, budgetramme 5,1 mio. kr. - Psykolog faglig koordinator er overflyttet medio 2016, budgetramme 0,9 mio. kr.

Samlet giver det en stigning fra budget 2016 til 2017 på 11,3 mio. kr.

3.2 Ændringer over år

Nedenstående tabel viser med udgangspunkt i 2016, ændringerne til budget 2017 og overslagsårene 2018-2020.

Familie - serviceammen

Mio. kr.	Ændring til 2017	Ændring til 2018	Ændring til 2019	Ændring til 2020
2017-priser				
Udgangspunkt 2016-budget	181,8	181,8	181,8	181,8
Rammereduktion 1%				
<i>Ingen prisfremskrivning</i>	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
<i>Øvrig rammereduktion</i>	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
Tillægsbevillinger				
<i>Forebyggende indsats PPR</i>	2,6			
Omlaceringer				
<i>Ejendomsservice</i>	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
<i>Forældreve undersøgelser</i>	0,6	0,6	0,6	0,6
<i>Læringscenter Randers</i>	5,4	5,4	5,4	5,4
<i>Inklusionspulje</i>	5,1	5,1	5,1	5,1
<i>Psykolog faglig koord. funktion</i>	0,9	0,9	0,9	0,9
<i>PL og øvrige ændringer</i>	-	0,1	0,1	0,1
Driftsudgifter i alt	193,1	190,6	190,6	190,6

2.4 Børn og Familie

Familie - indkomstoverførsler

Mio. kr.	Ændring til 2017	Ændring til 2018	Ændring til 2019	Ændring til 2020
2017-priser				
Udgangspunkt 2016-budget	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
PL og øvrige ændringer	0,1	0,0	0,0	0,0
Driftsudgifter i alt	-1,9	-2,0	-2,0	-2,0

2017 – servicerammen

Samlet set udgør servicerammen for 2017 193,1 mio. kr. Der er tale om en stigning på 11,3 mio. kr. i forhold til 2016. Ændringerne fremgår dels af tabel 3.2 og er beskrevet under afsnit 3.1, se ovenfor.

2017 – udenfor servicerammen

Der er ingen ændringer på indkomstoverførsler.

3.2 Budgetforudsætninger

Familieområdet, støtte til udsatte børn og unge, er omfattet af rammestyring. Undtaget herfra er dog området vedrørende sociale formål og refusioner vedrørende særligt dyre enkeltsager.

3.2.1 Tildelingsmodel

Budgettet for området fastsættes af byrådet.

3.2.2 Demografi

Der foretages ikke demografireguleringer på budgetområdet, og der er ikke indarbejdet normalt på området.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 6-By Nøgletal 2016

FLIS-nøgletal kan ikke bruges, da der ikke findes aktivitetstal og FLIS-data indeholder udgifter samlet for både sociale årsager og handicappede årsager.

Forebyggelse

Der forefindes kun nøgletal for forebyggende foranstaltninger, hvor både udgifterne for sociale årsager og handicappede årsager indgår i, hvorfor disse tal ikke er fundet relevant af medtage.

Anbringelse

Nøgletal omfatter KUN anbragte børn af sociale årsager. Der er udvalgte 4 nøgletal fra 6-BY-nøgletallene, som 6-BY kommunerne har udfærdiget særskilt på denne område. Aalborg og Aarhus kommuner kunne desværre ikke levere data grundet tekniske årsager.

2.4 Børn og Familie

Tabel 1 - Gennemsnitsudgifter pr. helårsplads til børn og unge fordelt på typer af anbringelsessteder - regnskab 2015

1.000 kr. pr. helårsplads	Odense	Esbjerg	Randers	København
Anbragt af sociale årsager	Odense	Esbjerg	Randers	København
Plejefamilier	403	418	396	474
Netværkspleje	156	124	140	154
Socialpædagogiske opholdssteder	854	804	892	798
Kommunale plejefamilier	0	0	0	0
Døgninstitutioner	805	868	1.088	1.097
Sikrede institutioner	2.335	1.408	0	1.240
Øvrige	97	323	276	282
I alt (vægtet gennemsnit)	543	596	490	616

Kommentarer: Randers kommunes gennemsnitsudgift pr. helårsplads pr. anbringelsessted ligger i den lavere halvdel blandt 6-by kommunerne på områderne plejefamilier og netværksfamilier

Tabel 2 - Gennemsnitsudgifter pr. helårsplads til børn og unge fordelt på alder - regnskab 2015

1.000 kr. pr. helårsplads	Odense	Esbjerg	Randers	København
Anbragt af sociale årsager	Odense	Esbjerg	Randers	København
0-5 årige	501	503	404	610
6-13 årige	509	574	431	505
14-17 årige	650	687	623	635
18-22 årige	397	493	422	739
0-22 årige	543	596	490	616

Kommentarer: Randers kommunes har generelt de laveste udgifter til børn og unge i de forskellige aldersgrupper. Der er i meget høj grad fokus på forebyggende foranstaltninger og anbringelse i familiepleje og netværksfamiliepleje benyttes i høj grad.

Tabel 3 - Antal anbragte - helårspladser pr. 10.000 0-22 årige 2015

Antal helårspladser	Odense	Esbjerg	Randers	København
Anbragt af sociale årsager	Odense	Esbjerg	Randers	København
Plejefamilier	42	47	61	30
Netværkspleje	4	6	6	8
Socialpædagogiske opholdssteder	14	28	8	3
Kommunale plejefamilier	0	0	0	0
Døgninstitutioner	10	27	9	19
Sikrede institutioner	1	1	0	1
Øvrige	4	10	4	8
I alt	75	118	88	70

2.4 Børn og Familie

Kommentarer: Randers kommune brugere i højere grad plejefamilier i forhold andre kommuner og andel af børn/unge på socialpædagogiske opholdssteder og døgninstitutioner, her ligger Randers kommune lavt.

Tabel 4 - Andel af anbragte børn og unge i døgnophold, der modtager familiepleje eller netværkspleje 2015

Andel i pct.	Odense	Esbjerg	Randers	København
Anbragt af sociale årsager	Odense	Esbjerg	Randers	København
0-5 årige	89%	85%	99%	87%
6-13 årige	77%	63%	92%	78%
14-17 årige	45%	24%	60%	54%
18-22 årige	29%	29%	51%	10%
0-22 årige	61%	44%	76%	55%

Kommentarer: Randers kommunes anbringer procentuelt flest børn i familiepleje og netværkspleje i forhold til de øvrige 6-by kommuner.

4.2 Takster

Takstberegning på døgnforanstaltninger er fastsat med udgangspunkt i de fælles principper som Region Midt og kommunerne i regionen har aftalt for området og som fremgår af den årlige rammeaftale for området.

4.3 Oversigt over aftaleenheder

Nedenstående oversigt indeholder bevillingsområder, hvor nogle områder ikke har en særskilt aftale, men hvor området til gengæld er omfattet af en anden aftaleenhed.

Institutioner og projekter	Pladser	Bel.pct	Bevilling	Note
Foranstaltninger for børn og unge			(kr. 1.000)	
PPR, forebyggelsesafdelingen				
PPR: Pædagogisk Psykologisk Rådgivning			21.360	1
Talepædagogiske Center, Randers			2.268	1
Fremskudte rådgivere, skoler og daginstitutioner			6.852	1
Inklusionspuljens kompetenceteam			5.108	1
Læringscenter Randers			5.445	1
Samlet driftsbudget for Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, Center for Læring, kommunikation og Trivsel			41.033	
Børn & Familieudførerområdet				
Fællesudgifter, ledelse, administration			1.590	2

2.4 Børn og Familie

Familiehuset, Infanterivej 33 (dag)	Varia- belt	98	14.724	2
Familiehuset, plejefamiliekonsulenterne			2.123	2
Familiehuset, flygtninge (dag)			9.422	2
Familiehuset, Infanterivej 33 (døgn)	6	98	4.018	3
Sorggruppe, fast driftsbudget, ej takstbaseret			132	2
Lystruplejren, driftsbudget dækkes af lejeindtægt			85	2
Samlet driftsbudget i Børn & Familieudførerområdet			32.094	
Ung & Familieudførerområdet				
Fællesudgifter, ledelse, administration			1.351	2
Ungebasen, ungehybler, mentorstøtte m.m	Varia- belt	90	10.900	2
Rismøllegården = (Døgninstitution) BUM, udredning og afklaring	8	98	5.405	3
Projektafdeling (VA), takstbaseret, driftsbudget følger opgaver	Varia- belt	100	0	2
Akutaafdeling, takstbaseret, variabelt driftsbudget, følger opgaver	Varia- belt	100	0	2
Gadeplansmedarbejdere, fast driftsbudget, ej takstbaseret			1.380	2
Samlet driftsbudget i Ung & Familieudførerområdet			19.036	
Botilbud til personer med særlige soc. behov, takstbelagt				
Randers Krisecenter, BUM	9	78	4.633	3
Projekter tilknyttet Familieafdelingen				
Mødrehjælpen - årlig støtte til drift af Randersafd			326	
CTI, koordinerende samtaler, Randers Krisecenter			1.001	4
Note 1: Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, Center for Læring, kommunikation og Trivsel er fysisk placeret i Gudenåcenteret. Er udvidet med Inklusionspuljens kompetenceteam og Læringscenter Randers.				
Note 2: "Tillempet BUM" ydelser. Udførerområderne under Familieafdelingen udbyder en bred vifte af ydelser på børn- og ungeområdet primært rettet mod familieafdelingens myndighedsområde. Tilbud tilpasses løbende myndighedsområdets behov, via løbende dialog mellem udføre- og myndighedsområdet. Nogle få ydelserne er fortsat "gratis ydelser", uden takstfastsættelse. Omfattet af bestillerplans aftale som myndighed og udføreenheder har aftalt.				
Note 3: Bum institutioner, som er omfattet af Rammeaftalen for 2017, da der er mere end 5% af salg af pladser til andre kommuner. Belægningsprocent fastsat i Rammeaftalen.				
Note 4: Projekt med projektperiode på godt 3 år, afsluttes ultimo 2018. Bevilget medio 2016. Forankret på Randers Krisecenter. 100% statsfinansieret.				

Beskæftigelsesudvalget

Bevillingsområderne:

Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Udgifter omfattet af Beskæftigelsestilskud

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2017:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor Servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Kontante ydelser				522,8	-132,0	390,8
1.2 Sygedagpenge og jobafklaring				298,4	-100,6	197,8
1.3 Førtdspens. og pers. tillæg				541,9	-38,9	503,0
1.4 Fleks- og skånejob				323,3	-190,0	133,3
1.5 Seniorjob				23,0	-9,0	14,0
1.6 Integrationsindsats - boliger	4,1	-1,0	3,1	68,3	-89,4	-21,1
1.7 Driftsudgifter og mentor m.v.				59,0	-28,6	30,4
1.8 Øvrig beskæftigelsesindsats	33,3	-4,9	28,4	16,5	-9,3	7,2
1.9 Boligyldelse og boligsikring				97,4	-0,5	96,9
I alt	37,4	-5,9	31,5	1.950,6	-598,3	1.352,3

Nedenfor gives en nærmere beskrivelse af de enkelte områder i ovenstående tabel

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med serviceudgifter for 31,5 mio. kr.

1.6 Integrationsindsats – boliger

Området vedrører den del af integrationsindsatsen, der drejer sig om at finde og betale for boliger til flygtninge.

1.8. Øvrig beskæftigelsesindsats

Den del af beskæftigelsesindsatsen, der er serviceudgifter, vedrører produktionsskoler, samt de lønudgifter, der afholdes som en del af beskæftigelsesindsatsen. Det vil sige Randers Kommunes arbejdsgiverudgifter til løntilskudsjob, fleks- og skånejob, samt lønudbetalinger til EGU-elever der er i praktikophold på Randers Kommunes arbejdspladser.

Området omfatter også udgift til vejledning og administration af EGU-uddannelsen.

Udenfor servicerammen

Tabellen viser, at der er budgetteret med bruttoudgifter for 1.950,6 mio. kr. Der forventes indtægter for knap 598,3 mio. kr., hvilket giver en nettoudgift på området på 1.352,3 mio. kr.

1.1. Kontante ydelser

Området vedrører overførselsindkomster og løntilskud til modtagere af integrationsydelse, uddannelses- og kontanthjælp, revalideringsydelse, ressourceforløbsydelse og ledighedsydelse.

1.2. Sygedagpenge og jobafklaring

Området vedrører sygedagpenge, forsørgelsesydelse og tilbud til personer i jobafklaringsforløb, samt løntilskud og hjælpemidler m.v. til sygemeldte borgere.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

1.3. Førtdspensioner og personlige tillæg

Området vedrører udgifter til førtdspensioner og personlige tillæg. Tillæg til offentlig pension ydes, dels som helbredstillæg på grundlag af formue- og indtægtsforhold, og dels som trangsbestemte personlige tillæg på grundlag af en aktuel økonomisk vurdering.

1.4. Fleks- og skånejob

Området vedrører det kommunale løntilskud eller fleksløntilskud til borgere i fleks- eller skånejob, samt driftsudgifter i forbindelse med fleksjob.

1.5. Seniorjob

Efter Lov om Seniorjob har kommunen pligt til at etablere seniorjob til ledige a-kassemedlemmer, hvis dagpengeperiode udløber tidligst 5 år før efterlønsalderen, såfremt også perioden med kontantydelse er udløbet. Staten yder et årligt tilskud på ca. 140.000 kr. pr. etableret seniorjob.

1.6. Integrationsindsats

Området vedrører udgifter til integration og danskundervisning m.v. for integrationslovens målgrupper og personer omfattet af Lov om Danskuddannelse til voksne udlændinge. Endvidere indtægtsføres på området statslige grundtilskud og resultattilskud vedr. flygtninge og familie-sammenførte til kompensation for kommunale merudgifter i forbindelse med integrationsindsatsen.

1.7. Driftsudgifter og mentorordninger mv.

Området vedrører udgifter efter Lov om en Aktiv Beskæftigelsesindsats til uddannelse og aktivering, samt mentorordninger til aktivitetsparate borgere.

1.8. Øvrig beskæftigelsesindsats.

Området vedrører EGU (skoleydelse), enkeltudgifter efter serviceloven og udgifter til jobrotation.

1.9. Boligyldelse og boligsikring

Boligyldelse ydes til folkepensionister samt førtdspensionister efter de regler, der var gældende indtil førtdspensionsreformen 1. januar 2003.

Boligsikring ydes til ikke-pensionister samt førtdspensionister tilkendt efter førtdspensionsreformen fra 1. januar 2003.

2. Budgetmål i 2017

Randers kommunes beskæftigelsesmål for 2017 kommer fra Beskæftigelsesplanen for 2017 godkendt af byrådet den 3. oktober 2016 og omfatter:

- Ministermålene for 2017
- Jobcentrets mål for 2017

Disse mål er beskrevet i de to følgende afsnit.

2.1 Ministermålene

Beskæftigelsesministeren ønsker på baggrund af en positiv udvikling på arbejdsmarkedet, hvor flere inden for det seneste år har fået fodfæste på arbejdsmarkedet, at der i 2017 er fokus på at sikre en forsat positiv udvikling ved at styrke indsatsen for de borgere, som aktuelt er langt fra

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

arbejdsmarkedet, og sikre at virksomhederne får adgang til den kvalificerede arbejdskraft, som efterspørges.

Ministeren har derfor opstillet 4 mål, som understøtter de områder, hvor der vil være behov for en styrket indsats i de kommende år. Målene skal samtidig ses i forlængelse af de seneste års reformer på beskæftigelsesområdet.

Ministermål 1: Virksomhederne skal sikres den nødvendige og kvalificerede arbejdskraft.

Jobcentrenes samarbejde med virksomhederne skal i højere grad understøtte en effektiv rekruttering af den nødvendige arbejdskraft. Jobcentrene skal samtidig have fokus på en målrettet opkvalificering, så ledige, herunder langtidsledige, kan få de kompetencer, der er efterspurgt af virksomhederne.

Måltal:

Målet opgøres som... (indikatoren for målet er endnu ikke fastlagt af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering)

Ministermål 2: Flere unge skal have en uddannelse.

Der skal fortsat være fokus på at understøtte kontanthjælpsreformens intention om, at unge ikke bare påbegynder, men også gennemfører en ordinær uddannelse, der kan give dem de nødvendige kompetencer til at komme i beskæftigelse. Uddannelse kan i den henseende også opnås via læring gennem et arbejde. For unge med særlige faglige, sociale eller helbredsmæssige behov, herunder unge med funktionsnedsættelse, skal der være den nødvendige hjælp og støtte til at opnå en uddannelse.

Måltal:

Målet opgøres som... (indikatoren for målet er endnu ikke fastlagt af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering)

Ministermål 3: Borgere i udkanten af arbejdsmarkedet, herunder langtidsledige kontanthjælpsmodtagere, skal tættere på arbejdsmarkedet.

Det er afgørende, at kommunerne understøtter langvarige kontanthjælpsmodtagere med aktiv hjælp til at komme i job og blive selvforsørgende, f.eks. gennem målrettet jobformidling og virksomhedsrettede forløb. Med indførelsen af kontanthjælpsloftet og 225 timers reglen, har regeringen indført en mærkbar økonomisk gevinst ved at skifte kontanthjælpen ud med en arbejdsindkomst i den lave ende af skalaen.

Det er samtidig vigtigt, at kommunerne sikrer målrettet hjælp og støtte til mennesker med komplekse udfordringer eller markant nedsat arbejdsevne, så de ved hjælp af en helhedsorienteret indsats kan genvinde fodfæste på arbejdsmarkedet.

Måltal:

Målet opgøres som... (indikatoren for målet er endnu ikke fastlagt af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering)

Ministermål 4: Flere flygtninge og familiesammenførte skal være selvforsørgende.

Kommunerne står over for en historisk udfordring med at modtage og integrere de nye flygtninge og familiesammenførte, som forventes at øge Danmarks befolkning med ca. 100.000 personer frem mod 2020.

En vellykket integration går først og fremmest gennem arbejdsmarkedet. Det er derfor afgørende, at integrationsindsatsen sigter mod, at flygtninge og familiesammenførte hurtigst muligt efter, de har fået asyl, kommer ud på danske arbejdspladser og får opbygget de kvalifikationer og det netværk, der skal til for at kunne forsørge sig selv.

Måltal:

Målet opgøres som... (indikatoren for målet er endnu ikke fastlagt af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering)

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

2.2 Jobcentrets mål

Social- og Arbejdsmarkedsafdelingen har udarbejdet en vision, der er samlende for indsatsen i social- og arbejdsmarkedsafdelingen.

Visionen er:

Vi understøtter alle borgere i at deltage aktivt i fællesskabet og udnytte deres personlige ressourcer.

Visionen viser, hvordan vi blandt andet gennem beskæftigelsesrettede indsatser, vil skabe en ramme for alle borgeres liv, som giver dem mulighed for at være aktive medborgere og udnytte deres personlige ressourcer på bedste vis. En sådan ramme indebærer både muligheder for at deltage i fællesskabet og muligheder for at opnå et selvstændigt liv.

Det er i den forbindelse jobcentrets opgave at sikre, at flere borgere bliver selvforsørgende, og at færre er på en offentlig ydelse. Jobcentret arbejder med i alt 14 målgrupper, som betjenes af jobcentrets 4 afdelinger. For at sikre sammenhæng og fælles fokus i det daglige arbejde har jobcentret derfor udarbejdet en mission og en vision for arbejdet, samt opstillet 6 temaer, som der er fælles fokus på.

Jobcenter Randers mission:

Vi sikrer, at borgerne kvalificerer sig mod virksomhedernes behov – vi matcher arbejdsmarkedet.

Med denne mission ønsker jobcentret at understrege, at den centrale opgave er, at ledige borgere er kvalificerede til at dække efterspørgslen på arbejdsmarkedet, og dermed har de bedste muligheder for at opnå en fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

Jobcenter Randers vision:

1. Jobcentret kvalificerer til fremtiden
2. Jobcentret sikrer job til alle efter evne
3. Jobcentret er virksomhedernes foretrukne samarbejdspartner

Med visionen ønsker Jobcenter Randers at signalere, at centeret på sigt vil kunne sikre, at den rigtige arbejdskraft er til stede i forhold til arbejdsmarkedets behov. Den ambition forudsætter et godt kendskab til virksomhedernes behov. Det ligger derfor også i visionen, at jobcentret skal udvikle et tæt samarbejde med virksomhederne, så jobcentret kender virksomhedernes fremadrettede behov, og er på forkant med efterspørgslen på arbejdskraft.

Jobcentret ønsker at sikre job til alle efter evne. Dermed tager Jobcenter Randers udgangspunkt i den politiske kurs der er udstukket med reformeringen af arbejdspolitikken, og hvor hovedbudskabet er, at flest mulige skal være på arbejdsmarkedet og ikke på passive forsørgelsesydelse.

Nogle borgere vil have begrænsninger i arbejdsevnen, som gør, at de ikke vil kunne udfylde et ordinært job.

Jobcenter Randers ønsker med visionen at understrege, at der skal findes job og åbninger på arbejdsmarkedet, som giver borgere med begrænsninger i arbejdsevnen mulighed for at finde beskæftigelse, som tager hensyn til deres konkrete situation.

Jobcenter Randers vil være virksomhedernes foretrukne samarbejdspartner. Det er jobcentrets ambition, at levere en service til virksomhederne på et niveau, som gør, at jobcentret er virksomhedernes naturlige valg, når der ønskes hjælp til at rekruttere kvalificeret arbejdskraft eller andre arbejdsmarkedsrelaterede opgaver, som falder ind under jobcentrets arbejdsområde.

6 overordnede temaer, som jobcentrets afdelinger skal have fælles fokus på:

- Sikre at sager afsluttes til arbejde, uddannelse eller fleksjob
- Reducere andelen af borger på offentlig ydelse i forhold til arbejdsstyrken
- Mindske andelen af borgere på førtidspension i forholdt til arbejdsstyrken
- Øge antallet af jobformidlinger
- Sikre at viden og behov er afdækket i flere virksomheder
- Virksomhedernes oplevelse af service forøges

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Operationelt vil jobcentret i 2017 arbejde med følgende mål for indsatsen i de enkelte afdelinger.

Jobhuset

Jobhuset betjener jobparate ledige borgere. Det vil sige a-dagpengemodtagere, a-dagpengemodtagere der har mistet dagpengere retten, jobparate kontanthjælpsmodtagere og borgere der er visiteret til et fleksjob (ledighedsydelsesmodtagere). Afdelingen varetager også ansvaret for jobcentrets virksomhedsrettede indsats gennem Jobcenter Randers Erhverv.

Jobhusets mål:

1. Den sæsonkorrigerede ledighed i procent af arbejdsstyrken skal senest i december 2018 være på niveau med ledigheden i Østjylland.
Ledigheden er pr. februar 2016 4,2 % i Randers og 3,9 % i Østjylland. Der er således aktuelt en forskel på 0,3 procentpoint. Der er således tale om et ambitiøst, men samtidig realistisk mål.
2. Antallet af ordinære formidlinger skal øges, og der skal sikres et godt match mellem virksomheden og den ledige.
 - a. Antallet af jobordrer skal øges fra 24 pr. måned i perioden januar-juli 2016 til 30 pr. måned i gennemsnit i 2017.
 - b. Andelen af jobordrer, der resulterer i ansættelse af en ledig person henvist fra Jobcenter Randers, skal øges fra 37 % i perioden januar-juli 2016 til 50 % senest i december 2017.
3. Det gennemsnitlige antal jobparate kontanthjælpsmodtagere må højst være 450 pr. måned i 2017, i forhold til 424 pr. måned i perioden januar-juli 2016.
4. Antallet af langtidsledige skal nedbringes til 450 personer ved udgangen af 2017, i forhold til 518 personer pr. juni 2016.
5. 240 personer på ledighedsydelse skal ansættes i fleksjob i 2017. Fra januar-juli 2016 er 132 personer blevet ansat i fleksjob.

Jobcenter Randers Erhverv

Jobcenter Randers Erhverv er en afdeling under jobhuset, der arbejder med kontakten til og samarbejdet med virksomhederne. Det er et mål for Jobcenter Randers Erhverv, at der kan etableres en klar samarbejdsflade med virksomhederne således, at de får en entydig forståelse for de ydelser, som Jobcenter Randers Erhverv leverer.

Samarbejdet drejer sig dels om, at tiltrække den arbejdskraft virksomhederne har behov for, og dels om at åbne jobmuligheder for borgere med begrænsninger i arbejdsevnen, eller som på anden måde har vanskeligt ved at vinde fodfæste på arbejdsmarkedet.

Jobcenter Randers Erhvervs mål:

1. Antallet af virksomhedsbesøg skal være 1.750 i 2017.
2. 60 % af virksomhedsbesøgene i 2017 skal resultere i et tilbud eller en aftale.

Udviklingshuset

Udviklingshuset varetager indsatsen for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere. Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere har andre udfordringer end kun ledighed. Det kan dreje sig om

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

misbrug, sociale eller psykiske problemer. Jobcentrets rehabiliteringsteam er placeret i afdelingen, som også varetager indsatsen for borgere i ressourceforløb. Formålet med ressourceforløbene er gennem en individuel, tværgående og helhedsorienteret indsats at bringe borgeren tilbage til arbejdsmarkedet i ordinært job eller fleksjob. I meget få tilfælde kan forløbet ende med, at der tilkendes førtidspension.

Udviklingshusets mål:

1. Antal sager med aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, der afsluttes til arbejde, uddannelse eller ansættelse i fleksjob i 2017 skal være mindst 60, svarende til 5 pr. måned i gennemsnit. Fra januar-juli 2016 er 40 sager afsluttet til arbejde, uddannelse el. ansættelse i fleksjob.
2. Der må i 2017 højst være 1.335 aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere pr. måned, i forhold til 1.315 pr. måned i perioden januar-juli 2016.
3. Der må ved udgangen af 2017 højst være 600 aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med en sagsvarighed over 3 år, i forhold til 595 ved udgangen af juli 2016.

Uddannelseshuset

Uddannelseshusets målgruppe er unge under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse. Unge der tilknyttes afdelingen visiteres i tre målgrupper:

- Åbenlyst uddannelsesparate, der vil kunne påbegynde et job eller en uddannelse straks.
- Uddannelsesparate unge, der inden for ca. et år vil kunne påbegynde en uddannelse. Målgruppen har typisk behov for at modtage tilbud, der kan styrke deres sociale eller faglige kompetencer. En del unge har både udfordringer i forhold til de sociale og faglige kompetencer. Her er det nødvendigt at have fokus på arbejdet med de sociale kompetencer, da de manglende sociale kompetencer kan udgøre en barriere for, at de unge kan starte på f.eks. VUC for at opnå de nødvendige faglige kompetencer.
- Aktivitetsparate unge. De aktivitetsparate unge vil ikke umiddelbart kunne påbegynde en uddannelse. Problemstillingerne er ofte komplekse og omfatter psykiske problemer som f.eks. angst eller misbrugsproblemer. Indsatsen er tværgående og individuel og varetages af den koordinerende sagsbehandler i samarbejde med de relevante enheder i kommunen f.eks. misbrugscentret eller sundhedshuset.

Uddannelseshuset mål:

1. Andelen af åbenlyst uddannelsesparate, som afslutter et forløb med job eller uddannelse, eller som frafalder ansøgningen, og som op til 6 måneder før opgørelsestidspunktet er startet på ydelsen, skal i 2017 være minimum 75 %. I juli 2016 var andelen 77 %.
2. Andelen af uddannelsesparate, som afslutter et forløb med job eller uddannelse, og som op til 12 måneder før opgørelsestidspunktet er startet på ydelsen, skal i 2017 være minimum 35 %. I juli 2016 var andelen 28 %.
3. Andelen af aktivitetsparate unge som er aktiveringsberørte skal i 2017 være mindst 80 %. I juli 2016 var andelen 76 %.

Sygedagpengeafdelingen

Sygedagpengeafdelingen varetager indsatsen for borgere der er sygemeldt. Omdrejningspunktet for indsatsen er, at fastholde de sygemeldtes tilknytning til arbejdsmarkedet.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Sygedagpengeafdelingens mål:

1. Andelen af sager der afsluttes til beskæftigelse (inkl. uddannelse og fleksjob) skal i 2017 være over 72 %. I perioden januar-juli 2016 er 70 % afsluttet til beskæftigelse.
2. a) Andelen af sygedagpengemodtagere i procent af arbejdsstyrken må i 2017 ikke overstige gennemsnittet blandt kommunerne i klyngen.

Andelen var i juni 2016 2,7 % i Randers og 2,6 % i Klyngen. Andelen skal dermed aktuelt falde med 0,1 procentpoint i Randers.

b) Andelen af personer i jobafklaringsforløb i procent af arbejdsstyrken må i 2017 ikke overstige gennemsnittet blandt kommunerne i klyngen.

I juli 2016 var andelen 0,8 % i Randers og 0,6 % i klyngen. Andelen i Randers skal dermed falde med 0,2 procentpoint.

3. a) Den gennemsnitlige varighed på sygedagpenge i uger inden for et år, må i 2017 ikke overstige gennemsnittet i klyngen.

Den gennemsnitlige varighed på sygedagpenge i det rullende år 3. kvartal 2015 til 2. kvartal 2016 var i Randers 9,6 uger, og i Klyngen 9,6 uger.

b) Den gennemsnitlige varighed i jobafklaringsforløb i uger inden for et år, må i 2017 ikke overstige gennemsnittet i klyngen.

Den gennemsnitlige varighed i jobafklaringsforløb var i det rullende år 3. kvartal 2015 til 2. kvartal 2016 28,3 uger i Randers, og 28,0 uger i klyngen. Varigheden skal dermed falde med 0,3 uger i Randers.

Klyngen er en betegnelse for kommuner, der har samme rammevilkår som Randers Kommune. Opdelingen i klynger er foretaget Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering på baggrund af en statistisk analyse, som er gennemført af SFI / KORA.

Klyngen består af: Assens, Billund, Brønderslev, Esbjerg, Faxe, Fredericia, Frederikssund, Faaborg-Midtfyn, Guldborgsund, Haderslev, Halsnæs, Hedensted, Hjørring, Holstebro, Jammerbugt, Kalundborg, Køge, Lemvig, Læsø, Mariagerfjord, Middelfart, Nordfyns, Nyborg, Næstved, Odsherred, Randers, Ringkøbing-Skjern, Ringsted, Rødovre, Skive, Slagelse, Stevn, Sønderborg, Thisted, Tønder, Tårnby, Varde, Vejen, Vesthimmerland, Viborg, Vordingborg og Aabenraa.

Integration

Integration er etableret i 2016 som en selvstændig afdeling på jobcentret. Afdelingen arbejder med den arbejdsmarkedsrelaterede del af integrationsindsatsen og bosætning af flygtninge. Målgruppen er flygtninge og familiesammenførte, der er i den 3 årige integrationsperiode.

Formålet med indsatsen er, at flygtning og familiesammenførte over 18 år opnår fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Indsatsen omfatter for unge under 30 år med et vist uddannelsesnivea tilbud om uddannelse med henblik på at opnå tilstrækkelige kompetencer til at kunne gennemføre en erhvervskompetencegivende uddannelse.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

For den øvrige målgruppe består indsatsen af tilbud om danskundervisning og samfundsforståelse i kombination med virksomhedspraktik.

Integrationsmål:

1. Andelen af personer der er i integrationsprogrammet, og som kommer i arbejde eller uddannelse indenfor 1 år efter at kommunen har overtaget integrationsansvaret, skal i 2017 være minimum 25%
2. Andelen af personer der er i integrationsprogrammet, og som kommer i arbejde eller uddannelse indenfor 3 år efter at kommunen har overtaget integrationsansvaret, skal i 2017 være minimum i 65% kumuleret
3. Andelen af personer der er i integrationsprogrammet, og som kommer i arbejde eller uddannelse indenfor 5 år efter at kommunen har overtaget integrationsansvaret, skal i 2017 være minimum 75% kumuleret.

Opfølgning

Opfølgning på beskæftigelsesplanen vil ske månedligt til Beskæftigelsesudvalget i "Ledighed og Indsats" på de mål, hvor der er opdaterede tal. Der vil være forskellige kadencer for målene.

3. Tal og forudsætninger

Nedenfor vises en række overordnede budgettal på driften.

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2015 og frem til 2020 (i 2017 PL):

Drift mio. kr. (netto , 2017 PL)	Regnskab	Budget	Budget 2017-20			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Indkomstoverførsler						
Kontante ydelser	327,0	418,6	390,8	397,8	393,2	404,4
Sygedagpenge og jobafklaring	194,7	196,5	197,8	204,8	209,8	210,5
Førtidspens. og pers. Tillæg	483,6	483,0	503,0	501,2	505,1	514,5
Fleks- og skånejob	108,5	148,7	133,3	149,6	160,6	168,9
Seniorjob	13,8	10,1	14,0	14,1	12,1	12,4
Integrationsindsats	1,1	3,9	-21,1	-28,2	-15,6	-11,4
Driftsudgifter og mentor m.v.	46,8	48,8	30,4	27,6	27,2	28,0
Øvrig beskæftigelsesindsats	6,0	11,1	7,2	7,0	7,0	7,1
Boligyldelse og boligsikring	91,6	95,2	96,9	98,4	98,5	101,1
I alt indkomstoverførsler	1.273,1	1.415,9	1.352,3	1.372,3	1.397,9	1.435,5
Serviceammen						
Integrationsindsats (boliger)	2,7	-0,7	3,1	3,1	3,1	3,1
Øvrig beskæftigelsesindsats	33,2	30,8	28,4	28,4	28,4	28,4
I alt	35,9	30,1	31,5	31,5	31,5	31,5

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Samlet set forventes et fald i overførselsudgifterne på 63,6 mio. kr. fra budget 2016 til budget 2017. Udgiftsfaldet er markant på kontanthjælpsområdet (-27,8 mio. kr.), fleksjobområdet (-15,4 mio. kr.), driftsudgifter og mentorordninger (-18,4 mio. kr.) og integrationsindsats (-25 mio. kr.). En stor del af mindrebudgettet for 2017 skyldes, at den kommunale finansiering jf. refusionsreformen er blevet mindre end forventet.

Budgetnedgangen på driftsudgifter og mentorordninger er dels en følge af den generelle sænkning af driftslofterne (herunder sammenlægning af lofterne på vejledning/opkvalificering og mentor), dels at der er færre personer på overførselsydelser under driftslofterne (f.x. kontanthjælp, sygedagpenge). Da budgetlægningen af driftsudgifterne i Randers Kommune har fulgt en model, hvor der kun budgetteres op til driftslofterne, vil disse forhold alt andet lige betyde faldende budget. Det er ret store fald fra 2016 til 2017, som giver udfordringer i forhold til at fastholde den planlagte aktivitet. Det kan være nødvendigt med korrektioner mellem budgettet til ydelser og budgettet til driftsudgifter i løbet af året for at fastholde de ønskede effekter.

Budgetnedgangen på integrationsområdet skyldes det særlige forhold, at indtægterne på området stiger, når der kommer flere flygtninge. Dels kan der hjemtages flere statstilskud, men flere flygtninge betyder også flere indtægter fra danskundervisningen på Sprogcenter Randers, hvor der i de fleste tilfælde er 50% statsrefusion på udgiftsdelen. Indtægter på overførselsudgifterne modsvares dog af stigende udgifter til sagsbehandlere og jobkonsulenter, der hører under service-rammen og afholdes på Økonomiudvalgets område.

På førtidspensionsområdet forventes udgifterne at stige med 20 mio. kr. i 2017, da der siden 2016 igen bevilges en del pensioner og at afgang fra førtidspension ikke kan ophæve stigningen.

Udgifterne i regnskab 2015 er ikke umiddelbart sammenlignelige med budgettet for 2017, som følge af den nye refusionsmodel, som blev indført i januar 2016.

3.2 Budgetforudsætninger

Kontante ydelser, fordelt på ydelsestype

Kontante ydelser i 2017 (mio. kr.)	Udgift	Indtægt	Netto
Kontant- og uddannelseshjælp	308,4	-73,7	234,7
Kontantydelse (udfaldstruede)	3,0	-0,6	2,4
Revalidering	4,0	-1,5	2,5
Ressourceforløb	56,4	-13,6	42,8
Ledighedsydelse	47,3	-10,5	36,8
Integrationsydelse	103,7	-32,1	71,6
Kontante ydelser i alt	522,8	-132,0	390,8

Kontant- og uddannelseshjælp

Udgifterne på kontanthjælpsområdet præsenteres i nedenstående tabel.

Kontanthjælp til personer, der har nået efterlønsalderen uden ret til social pension er ikke omfattet af refusionstrappen, og der er budgetteret med 20 personer på denne ydelse.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Kontant- og uddannelseshjælp	Brutto (mio.)	Refusionsprocent	Refusion (mio.)	Netto (mio.)	Netto / helårsperson	Helårspersoner
Kontanthjælp:						
Aktivitetsparate	211,9	23 %	-48,8	163,1	113.000 kr.	1.100
Jobparate						350
Kontanthjælp med 30 % refusion	2,4	30 %	-0,7	1,7	85.000 kr.	20
Kontanthjælp i alt	214,3		-49,5	164,8		1.470
Uddannelseshjælp:						
Aktivitetsparate	88,1	74 %	-22,9	65,2	72.000 kr.	500
Uddannelsesparate						400
Uddannelseshjælp i alt	88,1		-22,9	65,2	72.000 kr.	900
Forrevalidering	0,4	23 %	-0,1	0,3	110.000 kr.	3
Øvrigt (særlig støtte m.v.)	5,6	21 %	-1,2	4,4		
Kontant- og uddannelseshjælp i alt	308,4		-73,7	234,7		2.373

Kontantydelse

Ordningen er den seneste overgangsordning i forbindelse med indførelse af den 2-årige dagpengeperiode. Der er budgetteret med 20 personer á netto 120.000 kr.

Kontantydelse	Brutto (mio.)	Refusion (mio.)	Netto (mio.)	Netto / helårsperson	Helårspersoner
Kontantydelse, forventet medfinansiering 80%	3,0	-0,6	2,4	120.000	20

Revalidering

Ydelsesdelen er omfattet af refusionstrappen og der er budgetteret med:

Revalidering	Brutto (mio.)	Refusion (mio.)	Netto (mio.)	Netto / helårsperson	Helårspersoner
Revalideringsydelse med 20 % refusion	1,70	-0,35	1,35	127.200	11
Tilskud til selvstændig virksomhed med 50 % refusion	2,00	-1,00	1,00		
Øvrigt	0,30	-0,15	0,15		
	4,00	-1,50	2,50		11

Ressourceforløb (ekskl. jobafklaring)

Området vedrører udgifter til borgere i ressourceforløb og der er budgetteret med 42,8 mio netto. Ressourceforløbsydelsen er omfattet af refusionsomlægningen fra januar 2016. Herudover omfatter området øvrige udgifter som alle er med 50 % refusion, og disse består af driftudgifter, udgifter til mentor, befordringsgodtgørelse samt hjælpemidler.

Der er budgetteret med:

Ressourceforløb	Brutto (mio.)	Refusion (mio.)	Netto (mio.)	Netto / helårsperson	Helårspersoner
Ressourceforløbsydelse	48,6	-9,7	38,9	125.440	310
Driftsudgifter incl mentor med 50 % refusion	7,6	-3,8	3,8		
Hjælpemidler og befordringsgodtgørelse	0,15	0,07	0,07		
	56,4	13,6	42,8		310

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Ledighedsydelse

På ledighedsydelsesområdet er der budgetteret med i alt 36,8 mio. netto kr. svarende til i alt 267 helårspersoner. Ikke alle udgifter til ledighedsydelse er omfattet af refusionsomlægningen, idet den kun gælder kun for personer, som er visiteret til et fleksjob efter 01.07.2014.

Ledighedsydelse	Brutto (mio.)	Refusion (mio.)	Netto (mio.)	Netto / helårsperson	Helårspersoner
Ledighedsydelse efter gamle refusionsregler (100% kommunal udgift)	4,3		4,3	172.000	25
Ledighedsydelse efter gamle refusionsregler med 30 % refusion	5,8	-1,7	4,1	98.737	34
Ledighedsydelse omfattet af refusionstrappen	35,8	-8,3	27,5	131.934	208
Øvrigt	1,4	-0,5	0,9		
	47,3	-10,5	36,8		267

Integrationsydelse til udlændinge omfattet af integrationsprogrammet og integrationsydelse m.v. Siden 2013 har kommunerne modtaget et stigende antal flygtninge og familiesammenførte. Denne udvikling tog særlig fart i slutningen af 2014. Derfor er der fortsat en samlet stigning af borgere, der modtager den nye "integrationsydelse".

Den foreløbige kvote for Randers i 2017 vil være på samme niveau som i 2016. Kvoten i 2016 var oprindeligt på 17.000 flygtninge til Danmark. Udlændingestyrelsen har i juni 2016 nedjusteret det forventede antal flygtninge til 9.500-13.500, hvoraf Randers Kommune skal modtage 200-300 flygtninge.

Den nye ydelse "integrationsydelse" som er på SU-niveau, blev indført i 2015 som erstatning for kontanthjælp til udlændinge. Den 01.07.2016 udvides personkredsen for modtagelse af integrationsydelse, og det vil fremadrettet ikke alene være nye flygtninge, der får det lave ydelsesniveau, men også de flygtninge mv., der allerede har ophold i landet og ikke opfylder kravet om ophold i mindst 7 ud af de seneste 8 år.

Ydelsesdelen er omfattet af refusionstrappen og der er budgetteret med:

Integrationsydelse	Brutto (mio.)	Refusion (mio.)	Netto (mio.)	Netto / helårsperson	Helårspersoner
Integrationsydelse 34 % refusion	72,5	-24,7	47,8	59.796	800
Integrationsydelse til øvrige 20 % refusion	27,2	-5,4	21,8	72.480	300
Hjælp i særlige tilfælde	4,0	-2,0	2,0		
	103,7	-32,1	71,6		1100

Sygedagpenge og jobafklaring

Sygedagpenge

Refusionsomlægningen betyder, at der fra 2016 vil være kommunal medfinansiering fra første dag på sygedagpenge. Der er budgetteret med 1230 helårspersoner.

Foruden mindre poster som dagpenge til forældre med alvorligt syge børn, hjælpemidler og befordring, er der også budgetteret med en netto indtægt på 2,0 mio. kr. i regres fra forsikringselskaber.

Budgetforudsætninger, sygedagpenge	Brutto (mio. kr.)	Refusion (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto / helårspers.	Helårspers.
Forsørgelse	232,8	-82,7	150,1	122.356 kr.	1227
Alvorligt syge børn (medfinansiering)	0,5		0,5	155.000 kr.	3
Hjælpemidler og befordring	0,3	-0,2	0,1		
Regresindtægter	-4,0	2,0	-2,0		
I alt	229,6	-80,9	148,7		1230

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Jobafklaring

Der er budgetteret med i alt 390 sager. Området omfatter også driftsudgifter til vejledning og opkvalificering, hjælpemidler og befordring til sygemeldte i jobafklaring.

Budgetforudsætninger, jobafklaring	Brutto (mio. kr.)	Refusion (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto / helårspers.	Helårspers.
Ydelse, omfattet af refusionstrappen	57,9	-12,3	45,6	116.948 kr.	390
Driftsudgifter (vejledning og opkvalificering)	6,0	-3,0	3,0		
Øvrigt (mentor, hjælpemidler, befordring m.v.)	0,9	-0,4	0,5		
Området i alt	64,8	-15,7	49,1		390

Førtidspensioner og personlige tillæg

Førtidspensioner tilkendt i perioden 1/1-92 til 31/12-98 finansieres med 50% af kommunen. Førtidspensioner tilkendt i perioden 1/1-99 til 31/12-02 finansieres med 65% af kommunen. Førtidspensioner tilkendt efter 1/1-03 tilkendes som ét beløb uden tillæg og uden niveauer og finansieres med 65% af kommunen.

I perioden 1. juni til 31 december 2013 har førtidspensioner tilkendt før 1. januar 1999 (med 50% kommunal medfinansiering) kunnet vælge at overgå til førtidspension efter de nugældende regler (fortsat med 50% kommunal medfinansiering).

Førtidspensioner tilkendt efter 1.7.2014 omfattes fra 2016 af de nye refusionsregler (refusionstrappen). Da pension udbetales af Udbetaling Danmark og kommunen efterfølgende afregner sin del af medfinansieringen, er der dog ikke tale om en 'refusionstrappe' men reelt en 'medfinansieringsstrappe': jo længere periode på offentlig forsørgelse, des højere kommunal medfinansiering.

Førtidspension tilkendes stort set kun borgere efter et længere forløb med offentlig forsørgelse (sygedagpenge eller kontanthjælp/ressourceforløbsydelse), og det forventes derfor, at den kommunale medfinansiering primært vil ligge på 80%.

Budgetforudsætninger, førtidspension og personlige tillæg	Brutto (mio. kr.)	Statens andel (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto/helårspers.	Helårspers.
Pension efter 1.7.2014, ref.trappe, 80% medfinans.	82,1	-17,1	65,0	129.175	503
Pension før 1999, 50% medfinansiering *	66,5	-33,2	35,3	71.250	467
Pension før 1999-2003, 65% medfinansiering **	106,7	-37,3	69,0	85.020	816
Pension 2003, 65% medfinansiering ***	500,1	-175,0	320,1	126.608	2568
Pension 2003, 50% medfinansiering	1,3	-0,7	0,6	92.100	7
Personlige tillæg, 50% refusion	19,4	-9,7	9,7		
Varmetillæg, 25 % medfinansiering	13,0	-9,7	3,3		
I alt	789,1	-282,7	503,0		4361

* I beregning af Netto er tillagt mellemkommunal afregning - mere udgift på 2 mio.

** I beregning af Netto er fratrukket mellemkommunal afregning - mindre udgift på 0,4 mio.

*** I beregning af Netto er fratrukket mellemkommunal afregning - mindre udgift på 5 mio.

Fleks- og skånejob

Området vedrører udgifter i forbindelse med fleks- eller skånejob.

På fleksjobområdet er der særlige regler i forbindelse med den nye refusionsmodel.

Som på førtidspensionsområdet gælder refusionstrappen kun for fleksjobvisiterede efter den 1.7. 2014. For fleksjob til personer visiteret inden denne dato, er der således stadigvæk 65% statsrefusion.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Fleksjob til personer visiterede efter 1.7. 2014 er omfattet af refusionstrappen. Med henblik på at bevare et incitament for kommunerne til fortsat at anvende fleksjob i beskæftigelsesindsatsen, er der etableret et særligt 'fleksbidrag' til kommunerne (op til ca. 50.000 kr. pr. fleksjob), for de fleksjob, hvor den kommunale medfinansiering er højst (20% statsrefusion). Skånejob er ikke omfattet af refusionsreformen og her er fortsat 50% statsrefusion.

Der er budgetteret med:

Løntilskud til fleks- og skånejob	Brutto (mio. kr.)	Refusion / tilskud (mio. kr)	Netto (mio. kr.)	Netto / helårsperson	Helårspersoner
Fleksjob før 2013 (fleksjobreform), 65% refusion	158,9	-103,3	55,6	60.000 kr.	800
Fleksjob 1.12.2013 - 1.7.2014, 65% refusion	96,4	-62,7	33,7	64.000 kr.	530
Fleksjob bevilget efter 1.7.14, forventet ref. 21%	63,6	-13,9	49,7	142.000 kr.	350
Fleksjob ekskl. særligt fleksbidrag			121,4		1.680
<i>Heraf fleksjob med særligt fleksbidrag</i>		-7,9	-7,9	-24.000 kr.	(325)
Fleksjob i alt	318,9	-187,8	131,1		1.680
Skånejob, 50% refusion	3,8	-1,9	1,9	16.000 kr.	120
Øvrigt (hjælpe midler m.v.), 50% refusion	0,6	-0,3	0,3		
Fleks- og skånejob i alt:	323,3	-190,0	133,3		1.800

Seniorjob og kompensation

Der er budgetteret med 14 mio. kr., svarende til 70 årsværk af 200.000 kr. netto. Staten yder et årligt tilskud på ca. 140.000 kr. pr. helårsperson i seniorjob.

Integrationsindsats

Området vedrører danskundervisning samt beskæftigelsesrettede tilbud for integrationslovens personkreds, d.v.s. flygtninge og familiesammenførte udlændinge samt indvandrere og personer omfattet af lov om danskuddannelse til voksne udlændinge. I loven sondres mellem integrationsprogrammet (flygtninge og familiesammenførte) og introduktionsforløbet (indvandrere).

Der kan hjemtages statsrefusion på 50 % af udgifterne til integrationsprogram, introduktionsforløb og arbejdsmarkedsrettet dansk inden for to rådighedslofter.

Borgere, der ikke er berettiget til et integrationsprogram tilbydes som udgangspunktet arbejdsmarkedsrettet dansk. Herefter følger ordinær danskuddannelse under introduktionsforløb.

Som en del af den styrkede beskæftigelsesindsats vil der være en højere prioritering af indsatsen mod virksomhedsrettede tilbud.

Herudover vil det hidtidige treårige integrationsprogram som udgangspunkt være på 1 år. Det kan dog forlænges i op til 5 år i alt, hvis det ikke lykkes flygtningen at komme i et ordinært job.

Danskuddannelse for gruppen af flygtninge og familiesammenførte kan have en varighed på op til 5 år, og hører også i år 2-5 under rådighedsbeløbet for integrationsprogrammet. Der er altså en udvidet ret til danskuddannelse på i alt 5 år. Der er stadig 50 % refusion inden for rådighedsloftet.

Der hjemtages et månedligt grundtilskud fra staten til dækning af kommunens sociale og generelle udgifter til integrationslovens personkreds. I 2017 og 2018 forhøjes grundtilskuddet med 50 % for flygtninge og familiesammenførte til flygtninge. Det forhøjede grundtilskud gælder således ikke for familiesammenførte til andre end flygtninge. Satserne på de to grundtilskud er kr. 2.680 og kr. 4.020 pr. måned.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Der vil i 2017 være øget fokus på resultattilskud, når flygtninge og familiesammenførte kommer i job eller uddannelse. Dette indebærer, at resultattilskuddet for beskæftigelse og uddannelse forhøjes, mens resultattilskuddet for bestået danskprøve sænkes.

Grundtilskuddet vil i 2017 være på kr. 32.160 eller kr. 48.240 pr. helårsperson. Endeligt kan der hjemtages resultattilskud for personer omfattet af integrationsprogrammet, når de opnår ordinær beskæftigelse eller påbegynder en erhvervsuddannelse eller består en danskprøve.

Fokuseringen af resultattilskud på beskæftigelse og uddannelse medfører et højere tilskud de første 3 år af integrationsperioden (kr.75.000) og et mindre tilskud i det fjerde og femte år (kr. 50.000).

Der vil kunne hjemtages et resultattilskud ved bestået danskprøve på kr. 32.000.

Herudover er der fra 2016 indført et nyt integrationstilskud på kr. 25.000 som en kontant belønning for hver ekstra flygtning, der kommer i udstøttet beskæftigelse.

Der kan hjemtages alle 3 resultattilskud for den samme person.

I lighed med 2016 forventes integrationsområdet i 2017 fortsat at være præget af, at kommunen skal modtage et antal flygtninge og familiesammenførte. Den foreløbige udmeldte kvote som Randers Kommune skal modtage i 2017 er på samme niveau som i 2016 (200-300 flygtninge)

I februar 2016 trådte nye regler for familiesammenføring i kraft, som betyder at indtil en midlertidig beskyttelsesstatus evt. forlænges efter 3 års ophold, er det normalt ikke muligt at få familie til Danmark. Ændringen vil alt andet lige betyde, at der kommer færre familiesammenføringer til Danmark. Aktuelt modtager Randers Kommune imidlertid kun få flygtninge med midlertidig beskyttelsesstatus, men det er vanskeligt at vurdere, hvor stor en andel af flygtninge med midlertidig beskyttelsesstatus Randers Kommune vil modtage fremover.

Boligplacering af flygtninge

Efter integrationsloven har kommunerne pligt til at anvise en nyankommen flygtning en permanent bolig, når det er muligt, efter kommunen har overtaget ansvaret for flygtningen. Indtil det er muligt at anvise en permanent bolig, skal kommunen anvise en midlertidig bolig / opholdssted. Der er ikke tidsbegrænsning på, hvor lang tid en flygtning må bo i en midlertidig bolig. Det er i 2017 muligt at hjemtage refusion på 50 % af nettoudgifterne til midlertidig boligplacering af flygtninge indenfor et loft. Området hører under servicerammen og udgifterne er omfattet af den løbende, tætte opfølgning på udgifterne til integration.

Integrationsområdet (mio. kr.)	Budget 2017
Udgifter til centerkommunedrift	2,0
Udgifter til integrationsprogram	62,2
Udgifter til introduktionsforløb	5,3
Udgifter til Arbejdsmarkedsrettet dansk	5,0
Udgifter til danskuddannelse øvrige kursister	2,7
Tolkeudgifter	0,6
Statsrefusion	-35,3
Grundtilskud	-45,6
Resultattilskud	-5,0
Indtægter ved salg af danskuddannelse	-13,0
Overførselsudgifter i alt	-21,1

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Boliger til integration	3,1
Serviceramme i alt	3,1
Integrationsindsats i alt	-18,0
Kontanthjælp til udlændinge og Integrationsydelse*	71,6

*) Budgetteret og beskrevet under 'Kontante ydelser'

Driftsudgifter og mentor m.v.

De samlede udgifter til aktivering og mentorordninger sammenfattes i nedenstående oversigt. Udgifterne i kursiv (ressourceforløb og jobafklaring) hører teknisk set ikke til under nærværende bevillingsområde, men er medtaget for give et samlet overblik over udgifterne til aktivering og mentorordninger.

Som det fremgår af skemaet, er der budgetteret med netto 30,4 mio. kr. til driftsudgifter og mentorordninger under de fælles driftslofter. Faktiske fordeling og bruttobudget vil afhænge af, dels faktisk antal helårspensioner under de enkelte lofter, dels prioriteringen af tilbud til målgrupper uden refusion (de job- og åbenlyst uddannelsesparate).

Driftsudg. Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, kap. 9b og 10	Rådighedsbeløb (foreløb.)	Brutto (mio.kr.)	Helårspers.	Refusion (mio.kr.)	Netto (mio.kr.)
Driftsudgifter og mentorordninger, refusionsberettiget under hhv. loft 1 (ledighedsrelaterede) og loft 2 (øvrige)					
Ikke refusionsberetigede driftsudgifter		1,8		-	1,8
Refusionsberettiget, loft 1 (kontanthjælp og a-dagpenge m.v)	11.190 kr./ pers.	42,2	3.775	-21,1	21,1
Refusionsberettiget, loft 2 (sygedagpenge, ledighedsydelse)	9.940 kr./ pers.	15,0	1.508	-7,5	7,5
Driftsudgifter bevillingsområdet i alt		59,0		-28,6	30,4
<i>Driftsudgifter til ressourceforløb (bevilling 3.1.10)</i>		<i>7,4</i>	<i>310</i>	<i>-3,7</i>	<i>3,7</i>
<i>Driftsudgifter til jobafklaring (bevilling 3.1.20)</i>		<i>6,6</i>	<i>390</i>	<i>-3,3</i>	<i>3,3</i>
Driftsudgifter i alt (inden for og uden for bevillinge)		73,0		-35,6	37,4

De kursiverede områder hører ikke under bevillingsområdet, men er med for at vise den samlede udgift til tilbud.

Øvrig beskæftigelsesindsats

Budgettet for området er fordelt som angivet nedenfor:

	Bruttoudgift (mio. kr.)	Nettoudgift (mio. kr.)
Lønudgifter ved ansættelse af forsikrede ledige i løntilskud	7,2	2,3
Lønudgifter i.f.m. fleks- og skånejob (fleks- og skånejobpulje)	13,3	13,3
Tilskud den Blå Paraply	0,1	0,1
Produktionsskoler og EGU (grund- og taxametertilskud, vejledning og administration)	12,7	12,7
Serviceudgifter i alt:	33,3	28,4
EGU – Skoleydelse m.v. (overførselsudgift, 50-65% statsrefusion)	1,4	0,5
Enkeltudgifter efter LAB-loven (sygebehandling, tandpleje, hueleje og flytning) *)	6,3	3,2
Jobrotation	8,8	3,5
Overførselsudgifter i alt	16,5	7,2
Øvrige beskæftigelsesindsats i alt	45,6	34,2

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Boligyldelse og boligsikring

Antallet af modtagere af boligydelse er jævnt faldende, men dog ikke i samme takt som tidligere. Faldet skyldes stigende alder for tildeling af folkepension samt udfasning af førtidspensioner bevilget før førtidspensionsreformen 1. januar 2003.

Antal modtagere af boligsikring har siden 2009 været stigende. Da tidligere konjunkturudsving ikke har haft væsentlig indvirkning på denne udvikling, forventes stigningen at fortsætte i 2017.

Budgetforudsætninger, boligydelse og boligsikring	Brutto (mio. kr.)	Statens andel (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto/helårsperson	Helårspersoner
Boligyldelse (25% komm.udg.) *	180,5	-135,3	44,8	8.516	5297
Boligsikring (50% komm.udg.)	104,2	- 52,1	52,1	8.534	6091
I alt	284,7	-187,8	96,9		

*I beregning af nettoudgiften er fratrukket mellemkommunal afregning - mindre udgift på 0,3 mio.

4. Nøgletal, takster m.m.

Udvalgte kontoområder Nettodriftsudgift pr. indbygger	Randers	Hele landet	Herning	Holstebro	Horsens	Silkeborg	Skive	Viborg
Introduktionsydelse	199	194	200	261	205	258	270	265
Dagpenge, forsikrede ledige	2.008	1.933	1.588	1.439	1.807	1.740	1.487	1.688
Kontant- og uddannelseshjælp	2.423	2.234	1.570	1.516	2.377	1.865	1.157	1.575
Fleksjob og ledighedsydelse	1.455	1.097	1.122	1.319	1.695	1.227	1.634	1.301
Ressourceforløb og jobafklaring	658	485	531	860	731	565	881	549
Sygedagpenge	1.496	1.284	1.305	1.238	1.382	1.385	1.264	1.439
Seniorjob	137	125	119	100	136	134	109	115
Førtidspension	4.685	3.788	4.592	3.619	4.145	3.156	4.592	4.079
Personlige tillæg	135	109	78	96	91	107	126	92
Boligyldelse, pensionister	493	449	399	404	410	403	513	379
Boligsikring	420	395	324	344	428	385	296	343
I alt	14.109	12.093	11.828	11.196	13.407	11.225	12.329	11.825

Nøgletallene er en illustration af, at Randers Kommune i forhold til beskæftigelse, integration og kontante ydelser har relativt store udfordringer både i forhold til landet som helhed og i forhold til de 6 byer, der sammenlignes med. En sammenligning som ovenstående med "7-byerne" falder dog også særligt hårdt ud, da ikke alle kommuner, er sammelignelige med Randers Kommune på dette område. Der bør sammenlignes med kommuner, der på området har de samme udfordringer og dermed samme socioøkonomiske rammevilkår, som Randers Kommune har.

4.2 Oversigt over aftaleenheder

Sprogcenter Randers

Sprogcentret udbyder danskundervisning m.v. til kommunens borgere og nabokommuner. Af kursisterne forventes ca. 90 % at være bosiddende i Randers Kommune og 10 % med henvisning fra andre kommuner. Kursistgruppen forventes at fordele sig med ca. 50 % selvforsørgende og 50 % som modtagere af introduktionsydelse, kontanthjælp eller dagpenge.

Sprogcentrets budget er i 2017 estimeret til 35 mio. kr., men budgettet tilpasses løbende efter spørgslen / aktivitetsniveauet på området. I budgettet indgår ikke udgifter til husleje og forbrugsafgifter, idet disse er overgået til Miljø- og Teknikudvalgets område i 2011.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

4.3 Samlet oversigt over antal helårspersoner

Nedenfor præsenteres en samlet oversigt over det budgetterede antal helårspersoner på overførselsindkomst, hvor Randers Kommune helt eller delvist finansierer udgiften. Oversigten indeholder således kun antallet af budgetterede personer, hvor Randers Kommune har en udgift til forsørgelsen. Jobrotation er dog holdt uden for tabellen.

De enkelte ydelseskategorier hører til under begge bevillingsområder under Beskæftigelsesudvalget, d.v.s. også de forsikrede ledige, der er omfattet af beskæftigelsestilskuddet.

Budget og budgetpersoner, hvor forsørgelsen helt eller delvis finansieres af Randers Kommune	Brutto udgift (mio.kr.)	Netto udgift (mio.kr.)	Brutto/helårsperson	Netto/helårsperson	Kommunal andel af brutto udgift	Antal helårspers.
Seniorjob, inkl. kompensation	23,0	14,0	329.000	200.000	51%	70
A-dagpenge, ydelse	284,3	185,3	215.000	140.000	65%	1.330
A-dagpenge, løntilskud	40,3	30,5	167.000	126.000	75%	95
Kontantydelse (udfaldstruede)	3,0	2,4	150.000	120.000	80%	20
Uddannelseshjælp	88,1	65,2	98.000	72.000	74%	900
Kontanthjælp inkl. forrevalidering	214,7	165,1	146.000	112.000	77%	1.473
Integrationsydelse m.v., integration	72,5	47,8	91.000	60.000	66%	800
Integrationsydelse m.v., øvrige	27,2	21,8	91.000	73.000	80%	300
Ledighedsydelse	45,9	35,9	172.000	135.000	22%	267
Revalideringsydelse	2,7	1,4	159.000	127.000	80%	11
Sygedagpenge	232,8	150,1	191.000	122.000	64%	1.230
Jobafklaring (sygedagpengeområdet)	57,9	45,6	148.000	117.000	79%	390
Ressourceforløb	48,6	38,9	157.000	125.000	80%	310
Fleksjob	318,9	131,1	190.000	78.000	41%	1.680
Førtidspension	757,7	490,0	174.000	112.000	64%	4.361
Budgetpersoner i alt						13.237

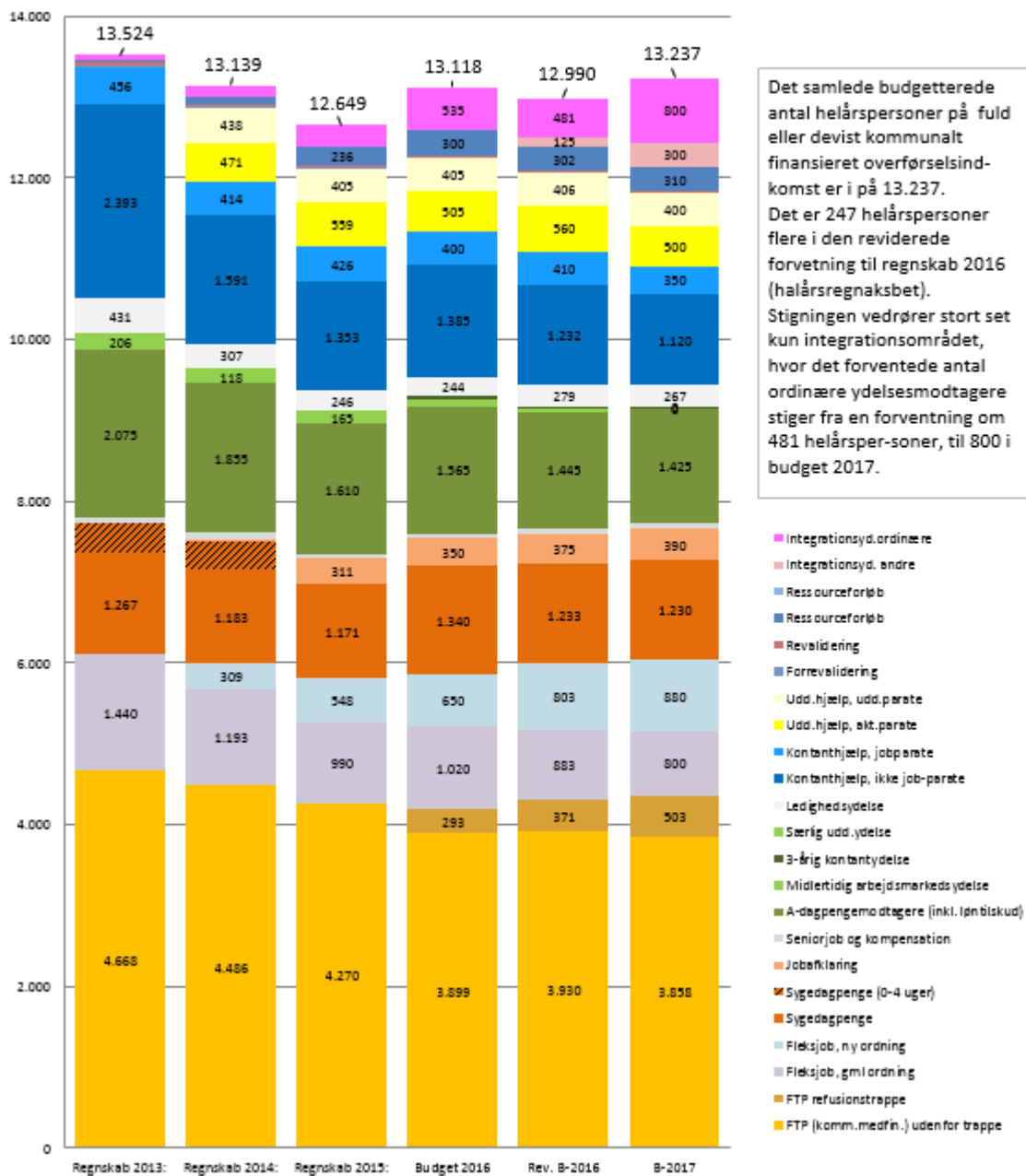
I de tilfælde hvor, andre institutioner (Udbetaling Danmark og A-kasserne) udbetaler ydelserne, er 'bruttoudgiften' ikke Randers Kommunes bruttoudgift, men den samlede forsørgelsesudgift (kommune og stat).

Der kan forekomme afrundingsdifferencer

Nedenfor er udviklingen for overførselsudgifterne for Randers Kommune illustreret grafisk. Det fremgår, at antallet af helårspersoner i budget 2017 er 237 højere end i regnskab 2014. Heraf skyldes de 319 personer personer omfattet af integrationsprogrammet, d.v.s. flygtninge og familiesammenførte. Når der korrigeres herfor, er der reelt budgetteret med et fald på 72 helårspersoner.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Helårspersoner / budgetpersoner regnskab 2013 - budget 2017

3.3 Udgifter omfattet af Beskæftigelsestilskud

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2017:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Dagpenge, forsikrede ledige				196,5		196,5
1.2 Beskæftigelsesindsats, forsikrede				20,4	-6,7	13,7
1.3 Symmetri, i.f.t. Besk.tilskud				18,9		18,9
I alt				235,8	-6,7	229,1

Servicerammen

Denne bevilling indeholder ikke udgifter under servicerammen.

Udenfor servicerammen

Dette bevillingsområde omfatter de nettoudgifter til de forsikrede ledige, som er omfattet af beskæftigelsestilskuddet. Beskæftigelsestilskuddet er en form for budgetgaranti, der afregnes til landets kommuner i tre trin: et foreløbigt tilskud, en midtvejsregulering og en endelig opgørelse efter regnskabsårets afslutning. Budgettet på området er overensstemmende med det foreløbigt udmeldte beskæftigelsestilskud, der i 2017 er ca 229 mio. kr.

Budgettet er udarbejdet, så der er balance på området. Det betyder, at den afsatte budgetpost Symmetri i.f.t. Beskæftigelsestilskud' kan forventes at skulle tilbagebetales til staten ved den endelige afregning. Der forventes udgifter til området på i alt 210,2 mio. kr. i 2017. De resterende 18,9 mio. kr. svarer således til en slags 'bufferpulje', hvorved de samlede udgifter bliver 229,1 mio. kr.

1.1. Dagpenge til forsikrede ledige.

Det afsatte budgetbeløb omhandler udgifter til forsørgelse til arbejdsløshedsdagpenge til forsikrede ledige. Der er tale om kommunal *medfinansiering*, da det er A-kasserne, der står for udbetaling.

1.2. Beskæftigelsesindsats.

Området vedrører driftsudgifter til de aktive tilbud til forsikrede ledige, der er omfattet af beskæftigelsestilskuddet. Det drejer sig om løntilskud, hjælpemidler, personlig assistance.

Udgifter til uddannelsesaftaler (voksenlærlinge), jobrotation og til vejledning og opkvalificering for de forsikrede ledige er ikke omfattet af beskæftigelsestilskuddet og hører under bevillingsområde 3.1.

1.3. Symmetri mellem udgifter og indtægter i forhold til beskæftigelsestilskuddet.

Den endelige statslige compensation afhænger bl.a. af de samlede udgifter til området i landsdel Østjylland og fordelingen til de enkelte kommuner sker ud fra kommunernes andel af ledigheden 2 år før. Tilskuddet afhænger således ikke kun af, hvordan det går i Randers, men i lige så høj grad af, hvordan det går i de øvrige kommuner i regionen. Dette skaber stor usikkerhed om størrelsen på det endelige beskæftigelsestilskud.

3.3 Udgifter omfattet af Beskæftigelsestilskud

2. Det vil vi i 2017

En beskrivelse af målsætningerne på det samlede beskæftigelsesområde findes under bevillingsområde 3.1.

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2015 og frem til 2020 (i 2017 PL):

Drift mio. kr. (netto, 2017 PL)	Regnskab		Budget			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Dagpenge / ydelse, forsikrede	202,3	200,9	196,5	196,5	196,5	196,5
Beskæftigelsesindsats, forsikrede	11,6	33,9	13,7	13,7	13,7	13,7
Difference i.f.t. besk.tilskud		13,4	18,7	18,7	18,7	18,7
I alt	213,9	248,2	228,9	228,9	228,9	228,9

En sammenligning af nettoudgifter over år giver ikke noget klart billede af udviklingen p.g.a. de ændrede refusionsregler, men der er tale om en forventet faldende ledighed. Den årlige aftale mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening er indgået under forudsætning om i alt 77.000 fuldtidsledige dagpengemodtagere på landsplan, hvilket danner baggrund for det samlede beskæftigelsestilskud for budgetåret 2017.

Den konkrete budgetlægning for Randers Kommune tager afsæt i en forventning om 1.425 fuldtidsledige dagpengemodtagere.

3.2 Budgetforudsætninger

Skøn for antallet af helårspersoner tager afsæt i forventningerne på landsplan, som beskrevet under 3.1. Fordelingen mellem passiv forsørgelse og løntilskud bygger på erfaringer fra tidligere år samt skøn for ny udvikling som følge af den omfattende beskæftigelsesreform, som blev indført med virkning fra januar 2015.

Budgetforudsætningerne for udgifterne omfattet af refusionstrappen er:

Forsørgelsesydelse og løntilskud	Brutto (mio. kr.)	Statens andel (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto / helårsperson	Helårspersoner
A-dagpenge, forsørgelse, forventet medfinansiering 65,4%	300,5	-104,0	196,5	148.000 kr.	1.330
Løntilskud, private, forventet medfinansiering 74,4%	6,9	-1,7	5,2	95.000 kr.	55
Løntilskud, offentlige, forventet medfinansiering 74,4%	7,5	-1,9	5,6	140.000 kr.	40
Forsørgelse og løntilskud i alt:	314,9	-107,6	207,3		1.425

Øvrige områder, ikke omfattet af refusionstrappen:

Øvrige områder under beskæftigelsestilskuddet	Brutto (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)
Hjælpebidler, 50% refusion	0,5	0,1
Personlig assistance, 50% refusion	5,7	2,8
Øvrige områder i alt:	6,2	2,9

3.3 Udgifter omfattet af Beskæftigelsestilskud

4. Nøgletal, takster m.m.

Beskæftigelsesudvalgets område er samlet beskrevet under bevillingsområde 3.1.

Socialudvalget

Bevillingsområderne:

Forebyggende foranstaltninger og anbringelser,
børn og unge

Tilbud til voksne med særlige behov

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

1. Beskrivelse af området

I følgende tabel ses hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2017:

Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Særlige dagtilbud og særlige klubber	-1,1	-0,5	-1,6			
1.2 Døgninstitutioner, opholdssteder mv.	31,6	-22,2	9,3			
1.3 Sociale formål (merudgiftskompensationer mv.)	0,0	0,0	0,0	24,3	-11,1	13,1
1.4 Plejefamilier/opholdssteder handicappede børn og unge	19,5	0,0	19,5			
1.5 Forebyggende foranstaltninger handicappede børn og unge	21,5	0,0	21,5			
1.6 Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)	14,0	0,0	14,0	0,6	0,0	0,6
1.7 Statsrefusion særligt dyre enkeltsager	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,8	-5,8
Driftsudgifter i alt	85,5	-22,7	62,8	24,8	-16,9	7,9

Servicerammen

Tabel 1 viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 85,5 mio. kr. i 2017. Der forventes indtægter for 22,7 mio. kr., hvilket giver en samlet nettoudgift på 62,8 mio. kr.

1.1. Særlige dagtilbud og særlige klubber

Udførerdelen på Børnehaven Lucernevej. Udgifter til køb af pladser konteres hos Børn og Skole.

1.2. Døgninstitutioner, opholdssteder m.v.

Døgninstitutioner for børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsevne, samt børn med gennemgribende udviklingsforstyrrelser. Det drejer sig om de døgnpladser, der købes på Børnecenter Randers og pladser der købes ved regionen eller andre kommuner.

1.4. Plejefamilier/opholdssteder handicappede børn og unge

Tilbud med forskellige formål, tyngde og indsats inden for de mere vedvarende foranstaltninger såsom plejefamilier, private opholdssteder samt de tilhørende ydelser.

1.5. Forebyggende foranstaltninger handicappede børn og unge

Lettere foranstaltninger for handicappede børn, såsom aflastning af familier med handicappede børn, støtte- og kontaktpersoner, udredninger af børn m.m.

1.6. Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)

Efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov tilbyder kommunen uddannelse og undervisning for personer med særlige behov. Målgrupperne er primært udviklingshæmmede. Dvs. personer med varigt og betydeligt nedsatte funktionsevner, personer som har pådraget sig en varig ikke fremadskridende hjerneskade samt unge 16–25 årige med særlige behov, som ikke kan profitere af det eksisterende uddannelsessystem.

Randers kommune driver Center for Specialundervisning for Voksne (CSV). Udgifterne budgetteret under servicerammen er bevilget efter serviceloven.

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

Udenfor servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 24,8 mio. kr. i 2017. Der forventes indtægter for 16,9 mio. kr., hvilket giver en samlet nettoudgift på 7,9 mio. kr.

1.3. Sociale formål (merudgiftskompensationer m.v.)

Nødvendige merudgifter i forbindelse med handicappede børn f.eks. udgifter til hjælpemidler, særlige fritidsforanstaltninger, særlig transport, hjemmepasningsordning m.m. Desuden vedrører det dækning af tabt arbejdsfortjeneste til forældre, der passer deres børn i hjemmet som følge af barnets nedsatte funktionsevne.

1.6. Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)

Efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov tilbyder kommunen uddannelse og undervisning for personer med særlige behov. Målgrupperne er primært udviklingshæmmede, dvs. personer med varigt og betydeligt nedsatte funktionsevner, personer som har pådraget sig en varig ikke fremadskridende hjerneskade samt unge 16–25 årige med særlige behov, som ikke kan profitere af det eksisterende uddannelsessystem. Randers kommune driver Center for Specialundervisning for Voksne (CSV). Udgifterne budgetteret udenfor servicerammen er bevilget efter lov om aktiv beskæftigelsesindsats.

1.7 Statsrefusion af særligt dyre enkeltsager

Staten yder refusion af udgifter på enkeltsager, der overstiger et grænsebeløb, der reguleres årligt.

2. Budgetmål i 2017

Udgangspunktet for budgetmål 2017 er en fælles vision for Social og Arbejdsmarked og en række målgruppespecifikke effektmål, som tager udgangspunkt i eksisterende nationale og lokale politikker, modeller og planer på området: *Regeringens mål for social mobilitet, Kvalitetsmodel for sociale tilsyn, Randers Kommunes "Politik for borgere med særlige behov" samt Randers Kommunes Psykiatri-, Rusmiddel-, og Handicapplan.*

Visionen på social- og arbejdsmarkedsområdet er:

Vi understøtter alle borgere i at deltage aktivt i fællesskabet og udnytte deres personlige ressourcer

Visionen udtrykker, hvordan vi gennem sociale indsatser vil skabe en ramme for alle borgeres liv, som giver dem muligheder for at være aktive medborgere og udnytte deres personlige ressourcer. En sådan ramme indebærer både muligheder for at deltage i fællesskabet og muligheder for at opnå et selvstændigt liv.

Målsætningerne omsætter visionen i handling. Gennem systematisk ledelsesforankring af målsætningerne på socialområdet sikres en omsætning af visionen til handling på alle niveauer i organisationen.

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

Socialministeren præsenterede medio maj 2016 den nuværende regerings nye sociale mål: "10 mål for social mobilitet", som kan inddeles efter følgende temaer:

- Mål 1-5: Flere skal være del af arbejdsfællesskabet
- Mål 6-10: Færre skal være socialt udsatte.

De nye mål adskiller sig fra den tidligere regerings mål ved ikke at angive specifikke målsætninger for de enkelte mål. Socialministeriet har dog en ambition om løbende at lave analyser af målgrupperne for de sociale mål. Endvidere har regeringen udtrykt ønske om at gå i dialog med KL om, hvordan der bedst kan følges op på de enkelte kommunernes niveau og fremdrift ift. målene. Det kan ikke umiddelbart forventes at der vil komme centrale målinger der kan følge op på kommunernes udvikling ift. regeringens sociale mobilitetsmål. Det betyder at forvaltningen vil følge på målene gennem eksisterende datakilder. Målopfølgingen vil tage udgangspunkt i FKO, der er det dokumentationsværktøj der allerede er taget i brug ift. resultatmålinger på individniveau.

De nye mål er følgende:

1. Udsatte børn og unges faglige niveau i folkeskolen skal forbedres (tidl. 2020-mål).
2. Flere udsatte unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse (tidl. 2020-mål).
3. Flere personer med handicap skal i uddannelse og beskæftigelse. (tidl. 6-by-mål)
4. Flere personer med psykiske vanskeligheder eller sociale problemer skal i uddannelse eller beskæftigelse. (tidl. 6-by-mål)
5. Flere personer udsat for vold i nære relationer skal i uddannelse og beskæftigelse (Nyt mål).
6. Færre udsatte unge skal begå kriminalitet (tidl. 2020-mål).
7. Færre skal være hjemløse (tidl. 2020-mål).
8. Der skal være større effekt af stofmisbrugsbehandlingen (tidl. 2020-mål).
9. Der skal være større effekt af alkoholbehandlingen (Nyt mål).

Socialområdet har opstillet fire resultatmålstemaer på tværs af målgrupper.

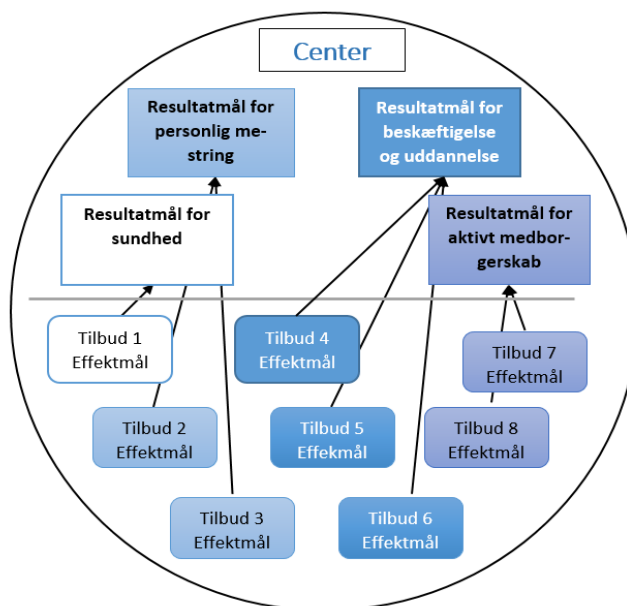
De fire måltemaer er:

- **Flere borgere skal opnå øget personlig mestring i hverdagen.** Måltemaet relateres til det sociale mobilitetsmål nr. 7 vedr. færre hjemløse
- **Flere borgere skal opnå en uddannelse og/eller beskæftigelse.** Måltemaet relaterer sig til de sociale mobilitetsmål nr. 1-5 vedr. beskæftigelse, uddannelse og faglige niveau i folkeskolen
- **Flere borgere skal opnå øget sundhed.** Måltemaet relaterer sig til de sociale mobilitetsmål nr. 8 og 9 vedr. større effekt af alkohol- og stofbehandlingen

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

- **Flere borgere skal udfolde deres aktive medborgerskab.** Måltemaet relaterer sig til det sociale mobilitetsmål nr. 10 vedr. borgere uden for arbejdsfællesskabets deltagelse i frivillige indsatser

Arbejdet med de fire resultatsmålstemaer vil tage udgangspunkt i socialområdets virksomhedsplaner, som er den aftale der indgås med hver af socialområdets fire centre og byrådet. Hvert center vil i løbet af efteråret opstille et konkret resultatmål inden for hver af de fire måltemaer.

3. Tal og forudsætninger

Nedenfor vises en række overordnede budgettal på driften.

3.1 Hovedtal på driften

Følgende tabel viser udviklingen på driftssiden fra 2015-2020:

Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget 2017-20			
			2017	2018	2019	2020
2017-priser	2015	2016				
1.1 Særlige dagtilbud og særlige klubber	-1,6	-3,0	-1,6	-1,6	-1,6	-1,6
1.2 Døgninstitutioner, opholdssteder mv.	9,2	13,6	9,3	9,3	9,3	9,3
1.4 Plejefamilier/opholdssteder handicappede børn og unge	21,4	20,2	19,5	19,5	19,5	19,5
1.5 Forebyggende foranstaltninger handicappede børn og unge	22,5	21,6	21,5	21,5	21,5	21,5

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

1.6 Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)	12,8	7,1	14,0	14,0	14,0	14,0
I alt servicerammen	64,4	59,5	62,8	62,8	62,8	62,8
1.3 Sociale formål (merudgiftskompensationer mv.)	11,7	10,1	13,1	13,1	13,1	13,1
1.6 Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)	1,4	5,2	0,6	0,6	0,6	0,6
1.7 Statsrefusion særligt dyre enkeltsager	-5,4	-5,1	-5,8	-5,8	-5,8	-5,8
I alt indkomstoverførsler	7,7	10,2	7,9	7,9	7,9	7,9
Driftsudgifter i alt	72,1	69,7	70,7	70,7	70,7	70,7

Der er en stigning i udgifter under servicerammen fra 2016 til 2017 på 3,3 mio. kr. og et fald i udgifter uden for servicerammen i samme periode på 2,3 mio. kr. I alt en stigning på 1,0 mio. kr.

3.2 Ændringer over år

Forebyggende foranstaltninger for børn og unge - servicerammen

Mio. kr. 2017-priser	Ændring til 2017	Ændring til 2018	Ændring til 2019	Ændring til 2020
Udgangspunkt 2016-budget	59,5	59,5	59,5	59,5
Rammerreduktion 1%	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Ejendomsservice	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Interne omplaceringer mellem arter	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Overhead bevilling tilretning	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Fra STU-LAB til alm. STU	4,4	4,4	4,4	4,4
I alt	62,8	62,8	62,8	62,8

Stigningen i budget fra 2016 til 2017 kan forklares ved en flytning af budget fra STU under LAB-loven (uden for servicerammen) til almindelig STU og dermed en serviceudgift på dette bevilningsområde, som medfører øgede udgifter på 4,4 mio.

3.3 Budgetforudsætninger

3.2.1 Budgetmodel

Der er for hvert af de forskellige ydelsestyper/målgrupper/ormråder et dispositionsregnskab på enkeltsagsniveau. Det akkumuleres og generaliseres til nogle forudsætninger om antallet af "budgetpersoner" og gennemsnitsprisen for disse.

Det er meget detaljerede tekniske forudsætninger som findes i regnearksform, og som der løbende laves ledelsesinformation på.

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

3.2.2 Demografi

Der er indarbejdet en "demografimodel" som opdateres og reguleres årligt i forhold til de faktiske borgere, der modtager tilbud, så der til en hvis grad tages højde for andelen af personer i de forskellige aldersgrupper og den gennemsnitlige omkostning i disse aldersgrupper. Modellen er indarbejdet under Voksne med særlige behov (bevillingsområde 4.2).

4. Nøgletal, takster m.m

4.1 Nøgletal

I de følgende tabeller ses udgift pr helårsplads samt antallet af helårspladser på handicappede børn i regnskab 2015.

Tallene er nøgletal fra 6-by samarbejdet. Der bruges ikke FLIS-nøgletal, da de ikke er tilstrækkeligt udviklede og har en sammenblanding af anbragte med handicap som årsag og af sociale årsager. Århus' tal er ikke færdiggjorte og Ålborg kan ikke levere tal fra regnskab 2015.

I nedenstående tabeller fremgår det, at Randers Kommune har en relativ lav gennemsnitsudgift pr. helårsplads. Den primære grund ser ud til at være, at der bruges værre døgninstitutionspladser og at de er billigere end i øvrige kommuner. Det ser også ud til at indsatsen er spredt mere ud på alle aldersgrupper af børn, så de udgiftspring der er i nogle kommuner på de ældre børn, forekommer i meget mindre målestok i Randers Kommune.

En sidste observation er, at der er relativt mange handicappede børn i Randers Kommune i forhold til de øvrige kommuner.

1.000 kr. pr helårsplads

Tabel 2 - Gennemsnitsudgifter pr. helårsplads til børn og unge fordelt på typer af anbringelsessteder - regnskab 2015				
Anbragt med handicap som årsag	Odense	Esbjerg	Randers	København
Plejefamilier	522	601	542	518
Netværkspleje	0	0	127	0
Socialpædagogiske opholdssteder	823	905	803	1.246
Kommunale plejefamilier	0	0	0	0
Døgninstitutioner	1.055	1.131	938	1.172
Sikrede institutioner	0	0	0	1.820
Øvrige	0	0	236	563
I alt (vægtet gennemsnit)	807	1.022	661	1.029

1.000 kr. pr. helårsplads

Tabel 3 - Gennemsnitsudgifter pr. helårsplads til børn og unge fordelt på alder - regnskab 2015				
Anbragt med handicap som årsag	Odense	Esbjerg	Randers	København
0-5 årige	508	1.102	418	367
6-13 årige	865	1.038	619	967
14-17 årige	809	988	773	1.110
18-22 årige	723	1.071	453	1.396
0-22 årige	807	1.022	661	1.029

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

Antal helårspladser

Tabel 5 - Antal anbragte - helårspladser pr. 10.000 0-22 årige 2015				
Anbragt med handicap som årsag	Odense	Esbjerg	Randers	København
Plejefamilier	4	2	8	3
Netværkspleje	0	0	1	0
Socialpædagogiske opholdssteder	2	0	4	2
Kommunale plejefamilier	0	0	0	0
Døgninstitutioner	4	7	5	8
Sikrede institutioner	0	0	0	0
Øvrige	0	0	1	0
I alt	10	9	18	13

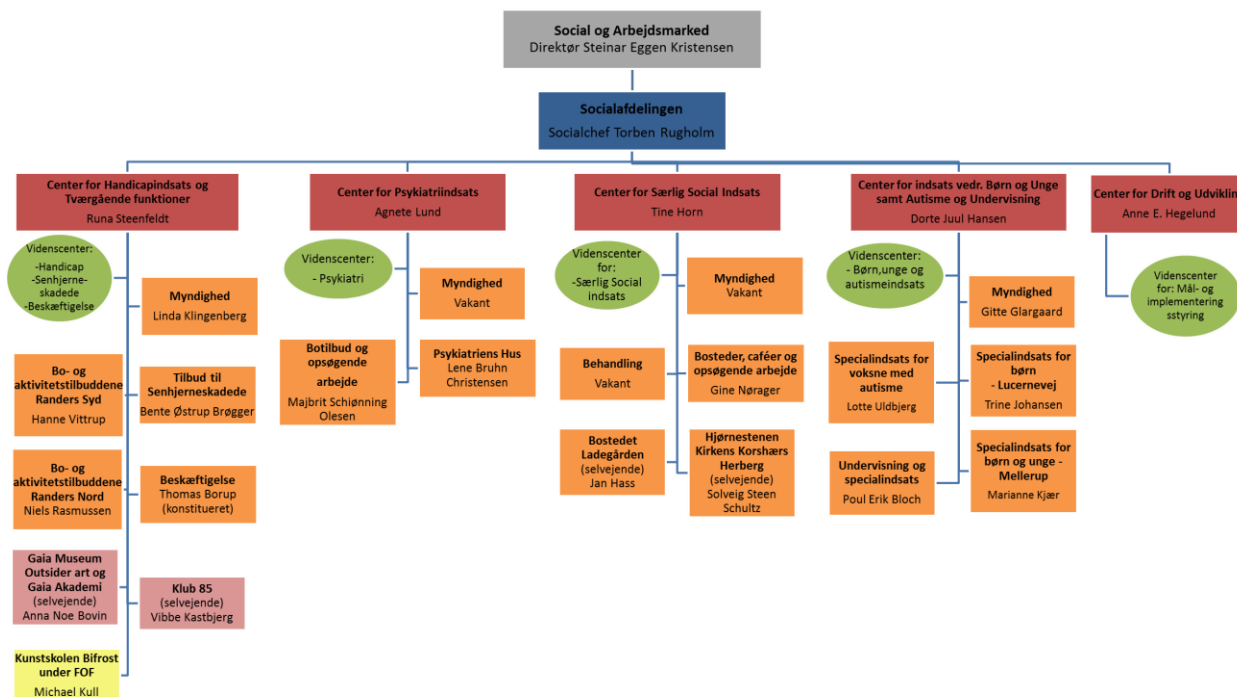
Andel i procent

Tabel 7 - Andel af anbragte børn og unge i døgnophold, der modtager familiepleje eller netværkspleje 2015				
Anbragt med handicap som årsag	Odense	Esbjerg	Randers	København
0-5 årige	100%	29%	100%	37%
6-13 årige	35%	14%	77%	18%
14-17 årige	39%	24%	31%	27%
18-22 årige	31%	0%	62%	18%
0-22 årige	39%	19%	48%	23%

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

4.3 Oversigt over aftaleenheder

Socialområdet har pr. 1. november 2015 ændret organisationsstruktur som vist nedenfor.

Socialområdet består af fem fagligt betingede områder:

- Center for Handicapindsats og Tværgående funktioner
- Center for Psykiatriindsats
- Center for Særlig Social indsats
- Center for Børn og Unge samt Autisme og Undervisning
- Center for Drift og Udvikling

Myndighed og udfører er samlet under én centerledelse for hvert center. Det enkelte center varetager samarbejde med samarbejdspartnere og andre kommuner, herunder køb og salg af pladser.

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2017:

Tilbud til voksne med særligt behov

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor serviceringen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 BPA Handicaphjælpere	24,3	0,0	24,3			
1.2 Udlejnings-/ældreboliger	2,1	-0,7	1,3	0,8	-8,6	-7,9
1.3 Voksen Bo	300,4	-43,0	257,5			
1.4 Midlertidige botilbud	24,2	-14,8	9,3			
1.5 Bostøtte	39,2	-0,3	38,8			
1.6 Kontaktperson- og ledsageordning	5,8	-0,1	5,6			
1.7 Aktivitets- og samværstilbud	79,2	-19,0	60,2			
1.8 Kompenserende specialundervisning	5,8	-2,6	3,1			
1.9 Alkoholbehandling og behandlingshjem	0,0	0,0	0,0	3,6	-1,8	1,8
1.10 Behandling af stofmisbrugere	5,0	0,0	5,0			
1.11 Øvrige udgifter	13,7	-0,1	13,6			
1.12 Øvrige sociale formål	2,4	0,0	2,4			
1.13 Statsrefusion af særligt dyre enkeltsager	8,2	0,0	8,2	0,0	-7,9	-7,9
Driftudgifter i alt	510,2	-80,8	429,4	4,3	-18,4	-14,0

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 510,2 mio. kr. i 2017. Der forventes indtægter for 80,8 mio. kr., hvilket giver en samlet nettoudgift på 429,4 mio. kr.

1.1. BPA handicaphjælpere

Efter servicelovens § 96 yder kommuner et tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse til personer med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Modtageren af tilskuddet skal være i stand til selv at administrere hjælpeordningen, herunder at ansætte den nødvendige hjælp.

1.2. Udlejningsboliger/ældreboliger

Huslejeindtægter på skæve boliger administreret af boligforeninger.

1.3. Voksen Bo, 1.4. Midlertidige botilbud og 1.5. Bostøtte

Handicap

Efter servicelovens § 85, § 107, 108 sikrer kommunen midlertidig og længevarende bo-ophold eller bostøtte for voksne personer, der har betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, eller som har særlige sociale problemer. I boligerne yder kommunen omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner, pleje, omsorg eller behandling. Randers Kommune har besluttet at indføre et nærhedsprincip på området, således at borgere på sigt skal kunne forvente altid at modtage et botilbud i nærmiljøet, med mindre faglige hensyn taler for andet. Budgettet består af køb af pladser i tilbud, hvor Randers Kommune er driftsherre og køb af pladser i andre kommuner og regioner.

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

Psykiatri

Kommunen råder over en række boliger for personer med psykiatriske lidelser, og udgifterne omfatter driften af disse. Botilbud til voksne med særlige behov er Åbo og Blommevej, hvor beboerne ud over en sindslidelse har misbrugs- eller sociale problemer.

Herudover dækker udgifterne også støtte i eget hjem efter servicelovens § 85.

Misbrug. Botilbud m.v. til personer med særlige problemer

Delområdet omfatter udgifter til køb af pladser på forsorgshjem - herunder egne pladser på forsorgshjemmet Hjørnestenen i Randers. Udgifter til disse tilbud refunderes med 50 % fra staten.

Under dette område henhører også køb af botilbud på Ladegården samt køb af pladser på Blå Kors samt andre alkoholrelaterede døgnophold og bostøtte.

1.6. Kontaktperson og ledsageordning

- Efter servicelovens § 97 tilbyder kommunen 15 timers ledsagelse om måneden til personer, der ikke kan færdes alene på grund af betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.
- Efter servicelovens § 98 og § 99 skal kommunen stille kontaktpersoner og støttekontaktpersoner til rådighed for personer, som er døvblinde, personer med et stof- eller alkoholmisbrug og til personer med særlige sociale problemer, som ikke har eller kan opholde sig i egen bolig.
- Der gives i vid udstrækning støtte i eget hjem til personer med psykiatriske lidelser.

1.7. Aktivitets- og samværstilbud

Efter servicelovens § 103 og 104 tilbyder kommunen beskyttet beskæftigelse til personer, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, særlige sociale problemer eller psykiske lidelser ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet. Kommunen tilbyder endvidere aktivitets- og samværstilbud til målgruppen, hvor formålet er opretholdelse eller forbedring af personlige færdigheder eller af livsvilkårene. Randers kommune har besluttet at indføre et nærhedsprincip på området, således at borgere på sigt skal kunne forvente altid at modtage et dagtilbud i nærmiljøet med mindre faglige hensyn taler for andet.

1.8. Kompenserende specialundervisning

Efter lov om kompenserende specialundervisning for voksne tilbyder kommunen uddannelse og undervisning for personer med særlige behov. Målgrupperne er personer over skolealderen, der ikke kan profitere af den øvrige almindelige uddannelse. Dvs. personer med varigt og betydeligt nedsatte funktionsevner, personer som har pådraget sig en varig ikke fremadskridende hjerne-skade samt unge 16–25 årige med særlige behov, som ikke kan profitere af det eksisterende uddannelsessystem.

Derudover indeholder delområdet Center for Specialundervisning for Voksne (CSV), som drives af Randers Kommune.

1.9. Alkohol og behandlingshjem

Efter Sundhedslovens § 141, skal kommunen tilbyde vederlagsfri behandling til alkoholmisbrugere. Tilbuddet skal gives inden 14 dage efter henvendelse. Budgettet består udover ambulante behandling også af længerevarende døgnbehandling ofte i private døgnbehandlingstilbud

1.10. Behandling af stofmisbrugere

Efter Servicelovens § 81 og § 101 skal kommunen tilbyde en særlig indsats til bl.a. voksne med særlige sociale problemer herunder stofafhængighed. Konkret skal kommunen tilbyde behand-

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

ling til stofmisbrugere. Tilbuddet skal gives inden 14 dage efter henvendelse. Derudover indeholder delområdet køb af pladser på socialpædagogiske opholdssteder til personer, hvor misbrug ikke er hovedproblemet.

1.11. Øvrige udgifter 4.2

Udgifter til landsdækkende tilbud, der er objektivt finansieret samt tilskud til kommunikationshjælpemidler.

1.12. Øvrige sociale formål

- Der ydes støtte til frivilligt socialt arbejde jvf. Lov om social service pgf. 18, almene tilskud jvf. pgf. 79 i Lov om social service samt Øvrige sociale tilskud. Midlerne uddeles hovedsageligt til frivillige organisationer og foreninger efter ansøgning til Socialudvalget.
- Der ydes tilskud til midlertidigt husly efter pgf. 80 i Lov om social service.
- Området indeholder udgifter til tinglysningsafgift pålagt kommunen i forbindelse med lån til ejendomsskatter og boligydelseslån.
- Der ydes tilskud til boliger til integration af udlændinge, huslejetab m.v.

1.13 Statsrefusion af særligt dyre enkeltsager

Staten yder refusion af udgifter på enkeltsager, der overstiger et grænsebeløb, der reguleres årligt.

Udenfor servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 4,3 mio. kr. i 2017. Der forventes indtægter for 18,4 mio. kr., hvilket giver en samlet nettoindtægt på 14,0 mio. kr. Indtægterne drejer sig om netto huslejeindtægter fra ældreboliger og statsrefusion af særligt dyre enkeltsager.

1.1 BPA handicaphjælpere

Statsrefusion af særligt dyre enkeltsager

1.2. Udlejningsboliger/ældreboliger

Huslejeindtægter på boliger administreret af boligforeninger, udlejet til voksne handicappede. Området er uden for rammen.

1.3. Voksen Bo, 1.4. Midlertidige botilbud og 1.5. Bostøtte

Statsrefusion af særligt dyre enkeltsager

1.7. Aktivitets- og samværstilbud

Statsrefusion af særligt dyre enkeltsager

1.13 Statsrefusion af særligt dyre enkeltsager

Staten yder refusion af udgifter på enkeltsager, der overstiger et grænsebeløb, der reguleres årligt.

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

2. Budgetmål i 2017

Udgangspunktet for budgetmål 2017 er en fælles vision for Social og Arbejdsmarked og en række målgruppespecifikke effektmål, som tager udgangspunkt i eksisterende nationale og lokale politikker, modeller og planer på området: *Regeringens mål for social mobilitet, Kvalitetsmodel for sociale tilsyn, Randers Kommunes "Politik for borgere med særlige behov" samt Randers Kommunes Psykiatri-, Rusmiddel-, og Handicapplan.*

Visionen på social- og arbejdsmarkedsområdet er:

Vi understøtter alle borgere i at deltage aktivt i fællesskabet og udnytte deres personlige ressourcer

Visionen udtrykker, hvordan vi gennem sociale indsatser vil skabe en ramme for alle borgeres liv, som giver dem muligheder for at være aktive medborgere og udnytte deres personlige ressourcer. En sådan ramme indebærer både muligheder for at deltage i fællesskabet og muligheder for at opnå et selvstændigt liv.

Målsætningerne omsætter visionen i handling. Gennem systematisk ledelsesforankring af målsætningerne på socialområdet sikres en omsætning af visionen til handling på alle niveauer i organisationen.

Socialministeren præsenterede medio maj 2016 den nuværende regerings nye sociale mål: "10 mål for social mobilitet", som kan inddeles efter følgende temaer:

- Mål 1-5: Flere skal være del af arbejdsfællesskabet
- Mål 6-10: Færre skal være socialt udsatte.

De nye mål adskiller sig fra den tidligere regerings mål ved ikke at angive specifikke målsætninger for de enkelte mål. Socialministeriet har dog en ambition om løbende at lave analyser af målgrupperne for de sociale mål. Endvidere har regeringen udtrykt ønske om at gå i dialog med KL om, hvordan der bedst kan følges op på de enkelte kommunernes niveau og fremdrift ift. målene. Det kan ikke umiddelbart forventes at der vil komme centrale målinger der kan følge op på kommunernes udvikling ift. regeringens sociale mobilitetsmål. Det betyder at forvaltningen vil følge på målene gennem eksisterende datakilder. Målopfølgningen vil tage udgangspunkt i FKO, der er det dokumentationsværktøj der allerede er taget i brug ift. resultatmålinger på individniveau.

De nye mål er følgende:

1. Udsatte børn og unges faglige niveau i folkeskolen skal forbedres (tidl. 2020-mål).
2. Flere udsatte unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse (tidl. 2020-mål).
3. Flere personer med handicap skal i uddannelse og beskæftigelse. (tidl. 6-by-mål)
4. Flere personer med psykiske vanskeligheder eller sociale problemer skal i uddannelse eller beskæftigelse. (tidl. 6-by-mål)
5. Flere personer udsat for vold i nære relationer skal i uddannelse og beskæftigelse (Nyt mål).
6. Færre udsatte unge skal begå kriminalitet (tidl. 2020-mål).

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

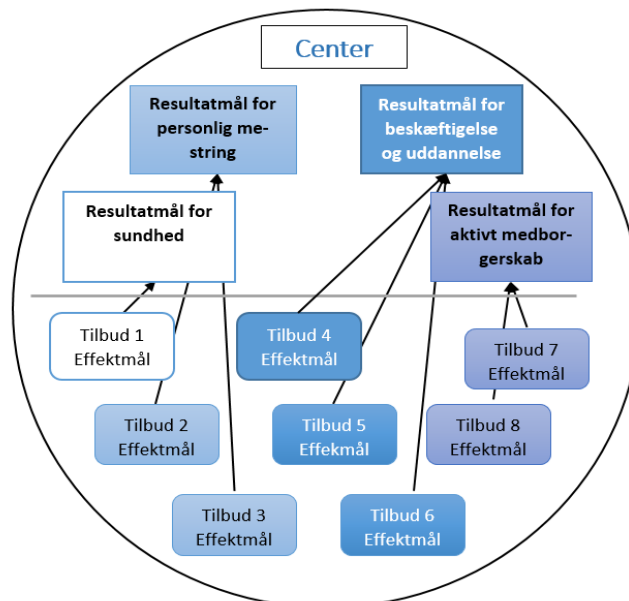
7. Færre skal være hjemløse (tidl. 2020-mål).
8. Der skal være større effekt af stofmisbrugsbehandlingen (tidl. 2020-mål).
9. Der skal være større effekt af alkoholbehandlingen (Nyt mål).

Socialområdet har opstillet fire resultatsmålstemaer på tværs af målgrupper.

De fire måltemaer er:

- **Flere borgere skal opnå øget personlig mestring i hverdagen.** Måltemaet relateres til det sociale mobilitetsmål nr. 7 vedr. færre hjemløse
- **Flere borgere skal opnå en uddannelse og/eller beskæftigelse.** Måltemaet relaterer sig til de sociale mobilitetsmål nr. 1-5 vedr. beskæftigelse, uddannelse og faglige niveau i folkeskolen
- **Flere borgere skal opnå øget sundhed.** Måltemaet relaterer sig til de sociale mobilitetsmål nr. 8 og 9 vedr. større effekt af alkohol- og stofbehandling
- **Flere borgere skal udfolde deres aktive medborgerskab.** Måltemaet relaterer sig til det sociale mobilitetsmål nr. 10 vedr. borgere uden for arbejdsfællesskabets deltagelse i frivillige indsatser

Arbejdet med de fire resultatsmålstemaer vil tage udgangspunkt i socialrådets virksomhedsplaner, som er den aftale der indgås med hver af socialrådets fire centre og byrådet. Hvert center vil i løbet af efteråret opstille et konkret resultatmål inden for hver af de fire måltemaer.

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

3. Tal og forudsætninger

Nedenfor vises en række overordnede budgettal på driften.

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2015 og frem til 2020:

Tilbud til voksne med særlige behov

Mio. kr. 2017-priser	Regnskab	Budget	Budget 2017-20			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.1 BPA Handicaphjælpere	23,5	28,1	24,3	24,3	24,3	24,3
1.2 Udlejnings-/ældreboliger	0,0	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
1.3 Voksen Bo	263,1	258,5	257,5	261,8	266,2	269,5
1.4 Midlertidige botilbud	13,8	4,9	9,3	9,3	9,3	9,3
1.5 Bostøtte	44,9	37,2	38,8	38,8	38,8	38,8
1.6 Kontaktperson- og ledsageordning	6,6	7,6	5,6	5,6	5,6	5,6
1.7 Aktivitets- og samværstilbud	57,0	58,0	60,2	60,2	60,2	60,2
1.8 Kompenserende specialundervisning	3,2	2,1	3,1	3,1	3,1	3,1
1.10 Alkoholbehandling og behandlingshjem	4,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
1.11 Behandling af stofmisbrugere	13,1	13,6	13,6	13,6	13,6	13,6
1.12 Øvrige udgifter	2,4	2,3	2,4	2,4	2,4	2,4
1.13 Øvrige sociale formål	7,5	9,4	8,2	8,2	8,2	8,2
I alt servicerammen	439,0	428,1	429,4	433,7	438,1	441,5
1.2 Udlejnings-/ældreboliger	-8,4	-4,6	-7,9	-8,1	-8,1	-8,1
1.9 Sociale formål	1,5	0,0	1,8	1,8	1,8	1,8
1.14 Statsrefusion af særligt dyre enkeltsager	-6,9	-6,9	-7,9	-7,9	-7,9	-7,9
I alt udenfor servicerammen	-13,8	-11,5	-14,0	-14,3	-14,3	-14,3
Driftudgifter i alt	425,2	416,6	415,4	419,5	423,8	427,2

Der er et fald i nettoudgiften på tilbud til voksne fra 2016 til 2017 på 1,2 mio. sammensat af en stigning i udgifter inden for servicerammen på 1,3 mio. kr. og en stigning i indtægter uden for servicerammen på 2,5 mio. kr. Stigningen i udgiften inden for servicerammen vedrører en fordeling af budget til demografi, hvor der placeres noget på bl.a. midlertidige botilbud. Stigningen i indtægter uden for servicerammen skyldes hovedsageligt ændringen på udlejnings-/ældreboliger, hvor der ved ombygninger af eksisterende botilbud til almene handicapboliger sker en stigning i indtægtsbudgetterne hertil.

Ændringer over år

Nedenstående tabel viser, med udgangspunkt i 2016, ændringerne til budget 2017 og overslagsårene 2018-2020.

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

Tilbud til voksne med særlige behov - servicerammen

Mio. kr. 2016-priser	Ændring til 2017	Ændring til 2018	Ændring til 2019	Ændring til 2020
Udgangspunkt 2016-budget	428,1	428,1	428,1	428,1
Rammerreduktion 1%	-4,9	-4,9	-4,9	-4,9
Demografi	5,3	9,5	13,8	17,2
Budgetforlig (koordinering aktivitetshus, Vennepunktet, Selvhjælp Randers)	0,5	0,7	0,7	0,7
puljer	0,3	0,3	0,3	0,3
PL og øvrige ændringer	0,1		0,1	0,1
Driftudgifter i alt	429,4	433,7	438,1	441,5

Der tilføres området 5,3 mio. kr. i demografiregulering jf. nedenstående model. Derudover er i budgetforliget givet 0,15 mio. kr. i 2017 og 0,45 mio. kr. i årene fremover til at koordinere drift og aktiviteter i et nyt aktivitetshus for borgere med udviklingshæmning, senhjerneskeade og fysiske handicap, autisme og børn med handicap. Desuden er der i budgetforliget givet 0,1 mio. kr. i tilskud til Vennepunktet i 2017 og 0,2 mio. kr. årligt til Selvhjælp Randers (tilbud til unge).

3.2 Budgetforudsætninger

3.2.1 Budgetmodel

Der er for hvert af de forskellige ydelsestyper/målgrupper/ormråder et dispositionsregnskab på enkeltsagsniveau. Det akkumuleres og generaliseres til nogle forudsætninger om antallet af "budgetpersoner" og gennemsnitsprisen for disse.

Det er meget detaljerede tekniske forudsætninger som findes i regnearksform, og som der løbende laves ledelsesinformation på.

3.2.2 Demografi

Der er indarbejdet en "demografimodel" som opdateres og reguleres årligt i forhold til de faktiske borgere, der modtager tilbud, så der til en hvis grad tages højde for andelen af personer i de forskellige aldersgrupper og den gennemsnitlige omkostning i disse aldersgrupper.

Nedenstående tabel viser de beregnede demografireguleringer:

1.000 kr	2017	2018	2019	2020
0-14 årige	90	221	312	392
15-18 årige	-234	-499	-678	-662
19-23 årige	1.436	962	1.164	617
24-30 årige	2.242	4.223	5.580	6.396
31-40 årige	-1.195	-665	273	1.267
41-50 årige	48	-894	-1.202	-1.288
51-60 årige	2.444	4.835	6.303	7.581
61-65 årige	-369	-296	-261	-148
66+ årige	843	1.579	2.353	3.064
I alt	5.305	9.465	13.844	17.219

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

Tabellen viser en merudgift på 5,3 mio. kr. i 2017, der tilføres budgettet som en demografiregulering i 2017 og årene fremover.

4. Nøgletal, takster m.m.

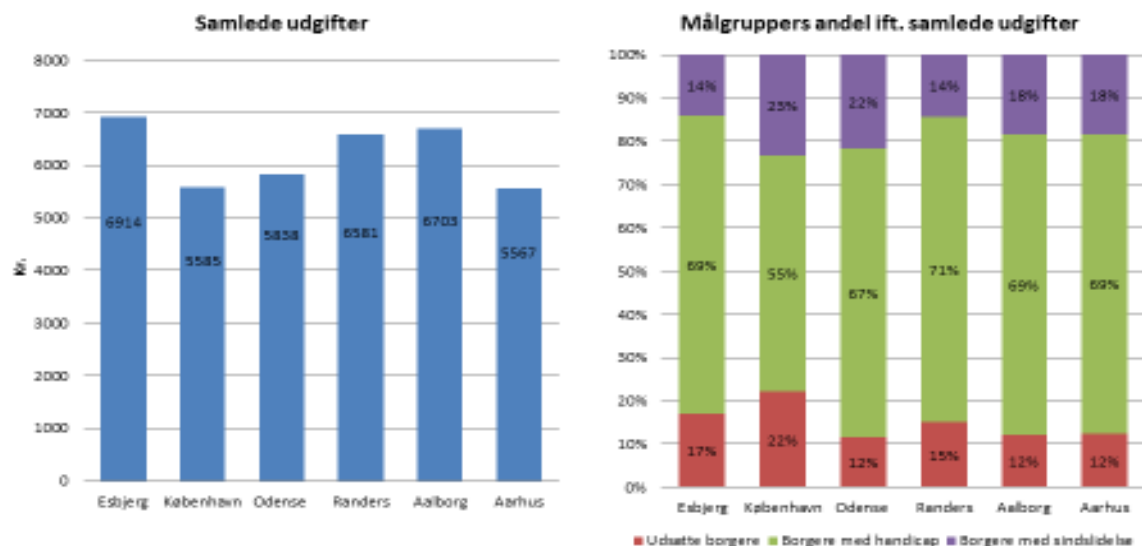
4.1 Nøgletal

Der er ikke brugt FLIS-nøgletal, da de sammenblander tallene fra ældre og handicap. I stedet er anvendt nøgletal fra 6-by samarbejdet.

Sammenligningen viser at vi har middel i retning af store udgifter til det specialiserede socialområde pr. 1.000 borgere. Den viser også at vi har mange borgere på området og derfor også har store udgifter. Især er der mange borgere med handicap (flest af alle kommuner), mens vi på psykiatri og misbrug har lidt over middel i antal borgere.

Sammenligningen viser i meget høj grad, at vores enhedspriser er meget lave. Dvs. at de botilbud (handicap og psykiatri) vi selv driver eller køber til vores borgere drives billigt. Det samme gør sig gældende vores alkohol- og stofmisbrugsbehandling, som også er godt og effektivt drevet. Det eneste område, hvor vi ikke er billigst på enhedsprisen er i denne sammenligning er på bostøtteområdet, hvor vi ligger i midten af kommunerne.

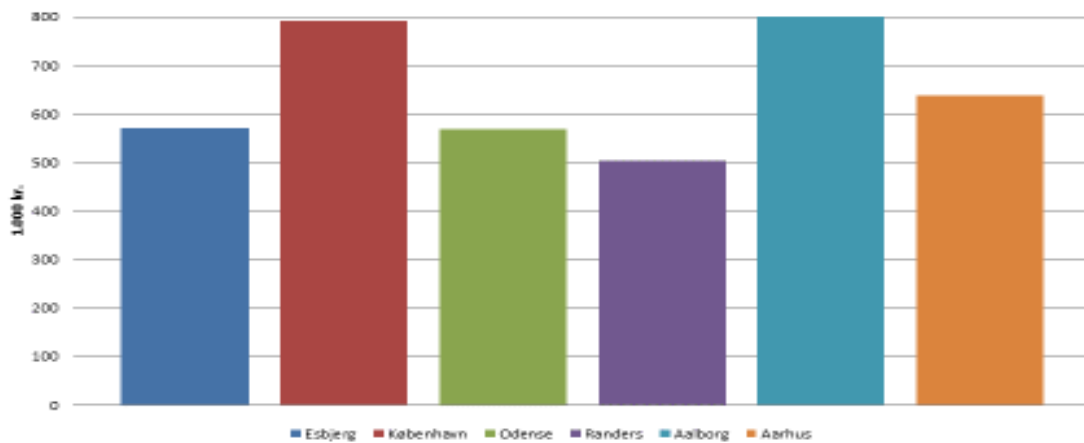
Samlede udgifter til voksne på det specialiserede socialområde pr. 1.000 borgere ml.18-66 år

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

25-08-2016

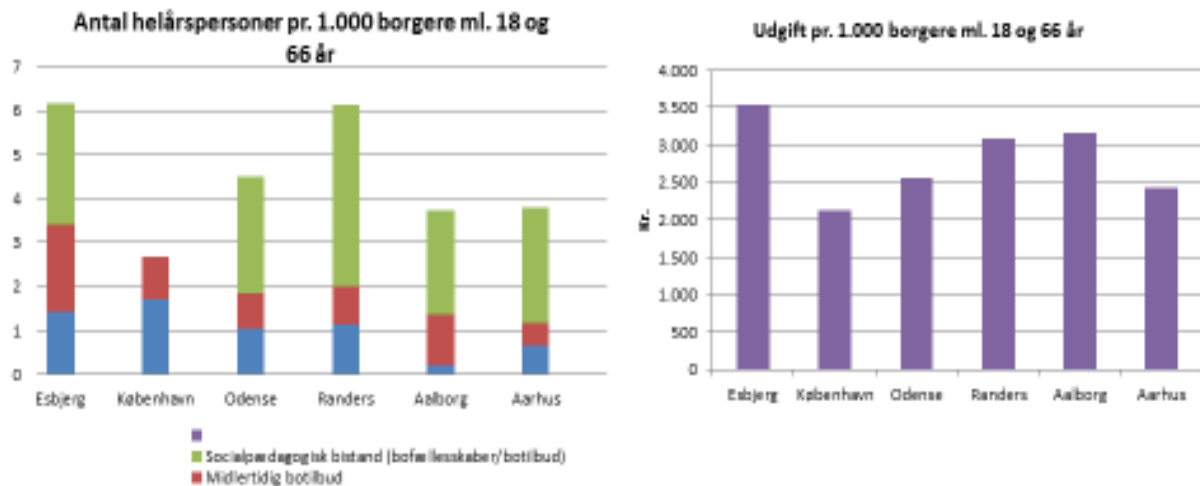
Enhedspriser for botilbud til borgere med handicap Botilbud samlet (§ 85, samt §§ 107 og 108) 18-66 årige

5

25-08-2016

Botilbud til borgere med handicap 18-66 årige

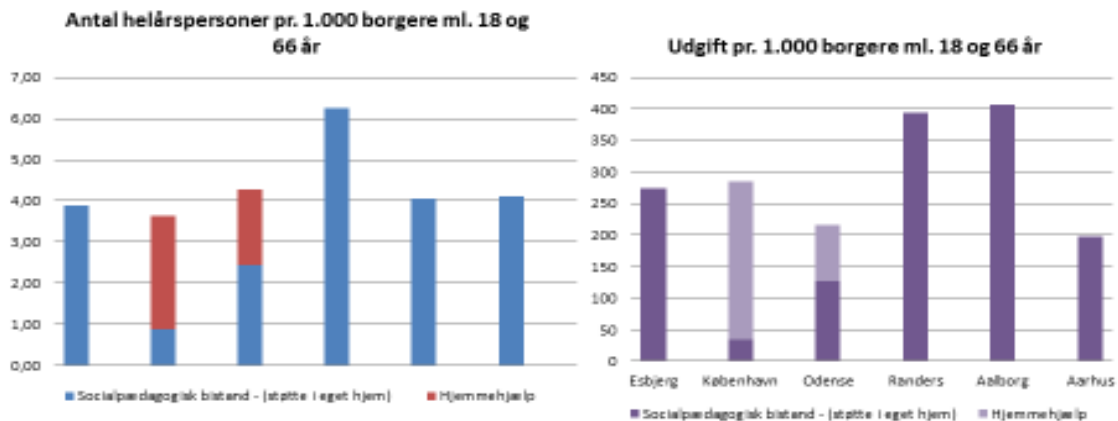
Note: Diagrammet indeholder antal §§ 107/108-tilbud pr. 1.000 borgere ml. 18 og 66 år samt antal § 85-tilbud (bofællesskaber/botilbud) pr. 1.000 borgere ml. 18 og 66 år, ud fra en antagelse om, at disse tilbud reelt substituerer §§ 107/108-tilbud.

4

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

25-08-2016

Socialpædagogisk bistand og hjemmepleje - (støtte i eget hjem) til borgere med **handicap** (§§ 83 og 85)

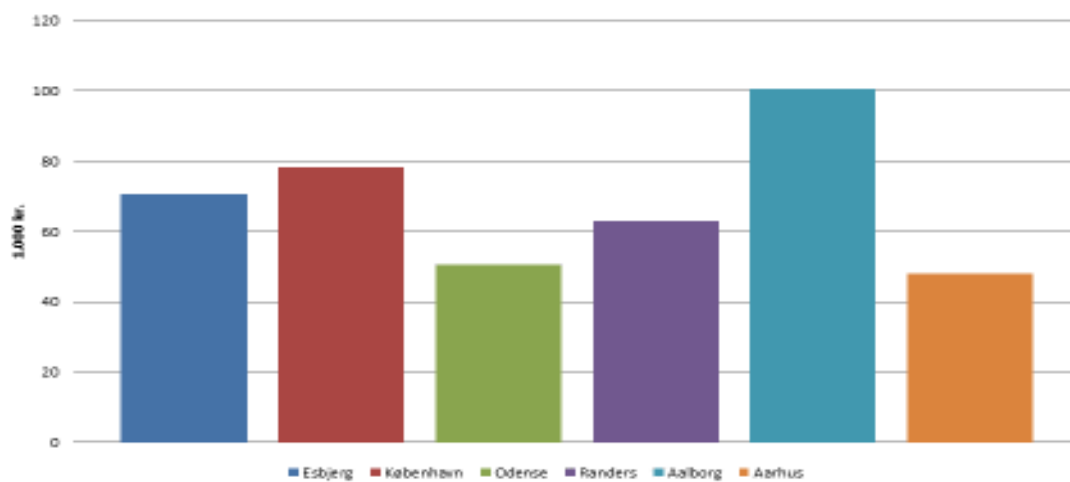

Note: Det er kun København og Odense, som har kunne opgøre udgifter til hjemmepleje.

10

25-08-2016

Enhedspriser – Socialpædagogisk bistand og hjemmepleje - (støtte i eget hjem) til borgere med **handicap** (§§ 83 og 85)

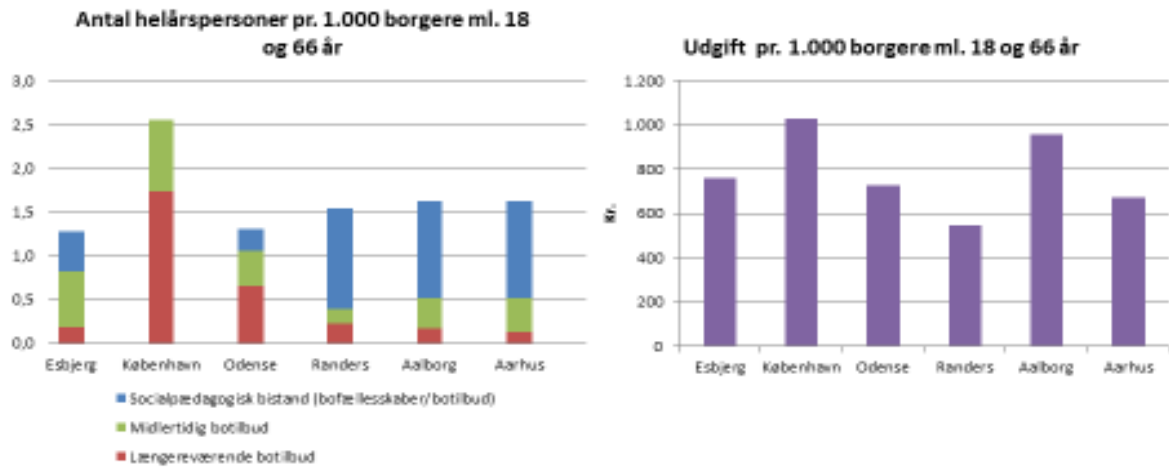
Note: Det er kun København og Odense, som har kunne opgøre udgifter til hjemmepleje.

11

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

25-08-2016

Botilbud til borgere med sindslidelse 18-66 årige

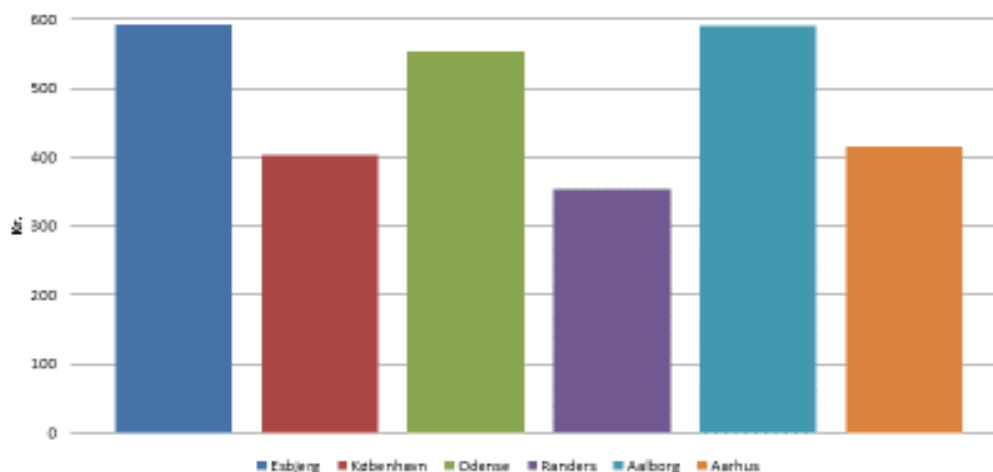

Note: Diagrammet indeholder antal §§ 107/108-tilbud pr. 1.000 borgere ml. 18 og 66 år samt antal § 85-tilbud (bofællesskaber/ botilbud) pr. 1.000 borgere ml. 18 og 66 år, ud fra en antagelse om, at disse tilbud reelt substituerer §§ 107/108-tilbud.

12

25-08-2016

Enhedspriser for ydelser til borgere med sindslidelse Botilbud samlet (§ 85, samt §§ 107 og 108) 18-66 årige

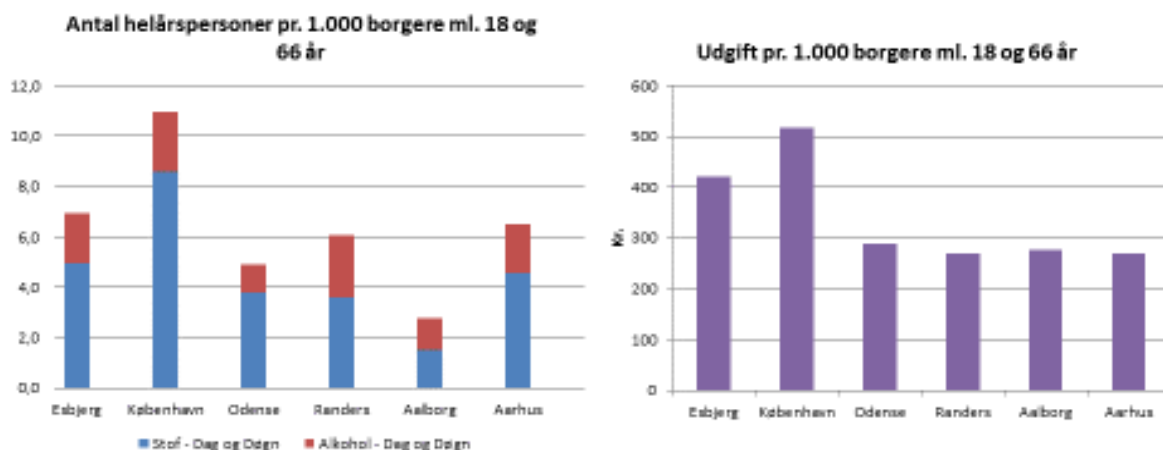

13

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

25-08-2016

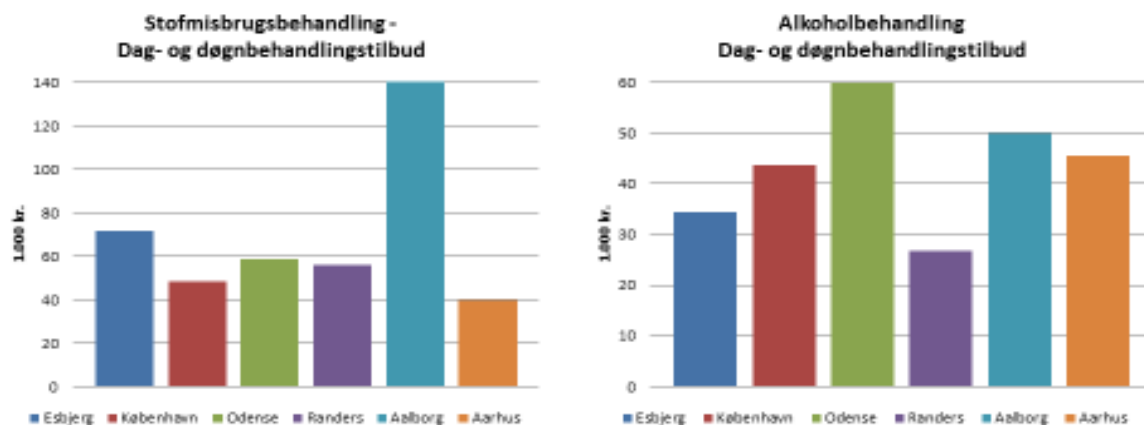
Misbrugsbehandling til **udsatte borgere** (§§ 141 og 142)

16

25-08-2016

Enhedspriser for ydelser til misbrugsbehandling til **udsatte** voksne 18-66 årige

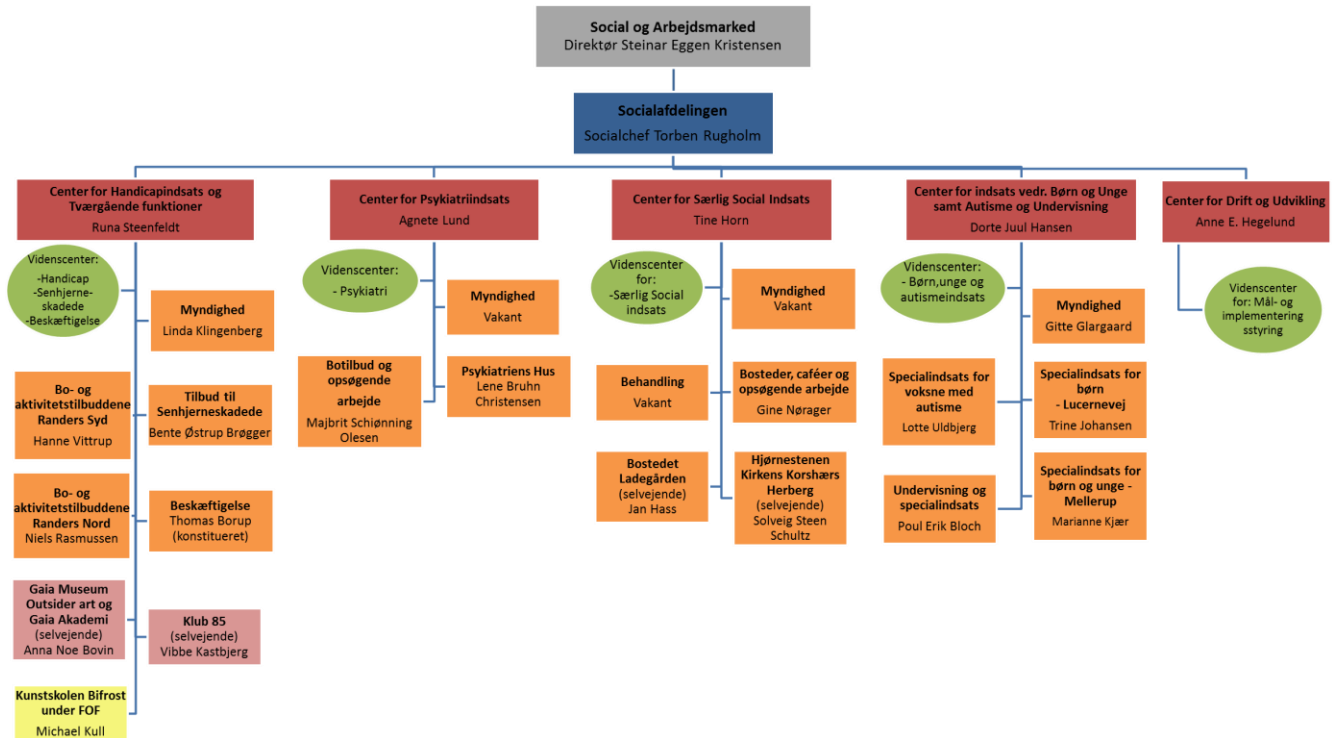

17

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

4.3 Oversigt over aftaleenheder

Socialområdet har pr. 1. november 2015 ændret organisationsstruktur som vist nedenfor.

Socialområdet vil fremover bestå af fem fagligt betingede områder:

- Center for Handicapindsats og Tværgående funktioner
- Center for Psykiatriindsats
- Center for Særlig Social indsats
- Center for Børn og Unge samt Autisme og Undervisning
- Center for Drift og Udvikling

Myndighed og udfører er samlet under én centerledelse for hvert center. Det enkelte center varetager samarbejde med samarbejdspartnere og andre kommuner, herunder køb og salg af pladser.

Miljø- og teknikudvalget

Bevillingsområderne:

Miljø og teknik, skattefinansieret virksomhed

Miljø og teknik, brugerfinansieret virksomhed

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

1. Beskrivelse af området

Miljø- og teknikudvalgets budget er fordelt på 2 bevillingsområder: det skattefinansierede og det brugerfinansierede. Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen for det skattefinansierede område. Desuden vises budgetbeløbene for 2017.

Tabel 1 Miljø og Teknik – skattefinansieret

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor Servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Natur og Miljø	28,8	-6,5	22,4			
1.2 Plan, Byg og Veje	161,2	-16,4	144,7			
1.3 Sekretariatet	0,7	0,0	0,7			
1.4 Ejendomsservice	165,6	-13,4	152,2			
1.5 Driftsafdelingen	8,3	-13,4	-5,2			
I alt	364,5	-49,7	314,9	0	0	0

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 364,5 mio. kr. og indtægter 49,7 mio. kr., hvilket giver et samlet nettobudget på 314,9 mio. kr.

En stor del af de medarbejdere, som administrerer miljø og teknik-området er finansieret under økonomiudvalgets budget. Det omfatter budget til administrativt personale, personalerelaterede udgifter samt indtægter, som indgår i bevillingsområdet – Administration og tværgående puljer.

Tabel 2 Miljø og Teknik – administration under økonomiudvalgets område

Mio. kr.	Løn	Øvrige udg.	Indtægter	Netto
Miljø og Teknik	56,8	-0,4	-9,2	47,2
Øvrig administration	279,9	66,3	-5,8	340,4
I alt	336,7	65,9	-15,0	387,6
Miljø og Teknicks andel i pct.	16,9%	-0,6%	61,3%	12,2%

1.1 Natur og Miljø

Natur og Miljø er organisatorisk opdelt i områderne miljø, natur og landbrug samt affald. Affaldsområdet er brugerfinansieret og er derfor beskrevet under bevillingsområde 5.2: Miljø og Teknik - brugerfinansieret.

Natur og Miljø er ansvarlig for et samlet budget på 22,4 mio. kr.

Tabel 3 Natur og Miljø

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Grønne områder og naturpladser	11,9	-0,3	11,7
Naturforvaltning og skove	4,0	-0,1	3,8
Vedligeholdelse af vandløb	3,3	-0,1	3,2
Naturformidling	2,0	0,0	2,0
Miljøbeskyttelse m.v.	7,6	-5,9	1,6
I alt	28,8	-6,5	22,4

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

I Natur og Miljø er der på det skattefinansierede område i alt beskæftiget ca. 30 medarbejdere, hvoraf lønbudgettet til ca. 25 medarbejdere er budgetteret under økonomiudvalget. Afdelingen er organisatorisk opdelt i Bestillerfunktioner, Naturformidling, Miljø, samt Natur og Landbrug.

Bestillerfunktioner

Grønne områder

Der er afsat i alt 11,7 mio. kr. til drift og vedligeholdelse af grønne områder. De 3,4 mio. kr. omfatter drift af beplantninger, legepladser m.v. i småanlæg, beplantningsbælter samt blomsterkummer til byens torve og pladser. Hertil kommer drift af beplantninger langs vej – og stiarealer samt på offentlige p-pladser i byområder, hvor der er afsat 5,6 mio. kr.

Herudover er der afsat 2,2 mio. kr. til drift af grønne områder ved skoler, ældreboliger/plejehjem, offentlige bygninger o.l. På skolerne og ved ældreboliger/plejehjem omfatter budgettet udelukkende driften af de større græsarealer, træer og læhegn.

Det er Natur og Miljø, der prioriterer driftsmidlerne og bestiller de grønne ydelser. I området indgår også aflønning af naturvejleder.

Naturforvaltning og skove

Natur og Miljø planlægger og bestiller pleje af kommunale skove, naturområder, fredninger og fortidsminder. Borgernes adgang til naturområder forbedres løbende, og der arbejdes med formidling af områderne både ved skiltning på de enkelte lokaliteter og på hjemmesiden. Endvidere indgår arbejdet med at etablere mere skov i Randers Kommune i sektionens område.

Der er afsat 3,8 mio. kr. til denne opgave. Opgaverne løses for hovedpartens vedkommende af Driftsafdelingen.

Vedligeholdelse af vandløb

Natur og Miljø er også ansvarlig for vedligeholdelse, drift og tilsyn af offentlige vandløb (bræmmer, fysisk tilstand, udledninger, målsætningsoverholdelse m.v.). Der er 600 km vandløb, heraf 250 km offentlige vandløb.

Endvidere forestås behandling ansøgninger om tilladelse efter vandløbsloven, og klager over vandløbenes tilstand i private vandløb. Natur og Miljø sagsbehandler i forbindelse med overtrædelse af 2 meter bræmmer og sager om ændringer af vedtægter for offentlige pumpelag. Der er afsat 3,2 mio. kr. til denne opgave.

Naturformidling (Randers Naturcenter)

Randers Naturcenter forestår direkte naturvejledning og koordinering af naturformidlingstilbud for dagtilbud, institutioner, skoler, andre grupper og private borgere i Randers kommune. Naturcenteret har årligt ca. 40.000 brugere og der udvikles fortløbende nye tiltag, således at selvkørende grupper kan anvende og benytte naturcenterets ressourcer på egen hånd. Endvidere arbejdes der i høj grad på at inddrage frivillige i driften af naturcentret, blandt andet med det formål at udvide centrets åbningstid og tilgængeligheden.

Der gøres en særlig indsats for formidling af Gudenåens natur med sejlads for mange brugergrupper, herunder sejlads med handicappede i specielt designede handicapbåde og kajaker. Budgettet til drift af naturcenteret udgør netto 2,0 mio. kr.

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

Miljø, natur og landbrug

Miljøbeskyttelse m.v.

Der er i budgettet afsat netto 1,6 mio. kr. til miljøbeskyttelse og netto 0,1 mio. kr. til skadedyrsbekæmpelse. Budgettet anvendes især til køb af konsulenttydelser, i form af teknisk bistand og sagsbehandling.

Virksomheder

Formålet med miljøgodkendelser og -tilsyn er at forebygge, fjerne eller begrænse forurening fra virksomheder. Opgaven omfatter virksomhedernes miljøregulering og regulering af øvrige anlæg og aktiviteter, der giver anledning til væsentlig forurening. Der er lovmæssigt fastlagt en minimumsfrekvens for tilsyn med de mest forurenende typer af virksomheder. Opgaven omfatter også behandling af private klager over røg- og støjgener.

Spildevand

Natur og Miljø skal sikre en hensigtsmæssig håndtering af spildevand i kommunen, så overfladevand og grundvand beskyttes. Dette gøres ved at vurdere udledningerne i forhold til recipienternes målsætning og tilstand, habitatdirektivet og vandrammedirektivet. Ved ansøgning om nedsivning af spildevand vurderes risikoen for at forurene drikkevandet. Der er lavet en spildevandsplan for at sikre en overordnet hensigtsmæssig rensning af spildevandet.

Jordforurening

Opgaven er at forebygge, fjerne eller begrænse nye jordforureninger og forhindre skadelige virkninger på grundvand, menneskers sundhed og miljøet i øvrigt. Natur og Miljø vurderer såvel nye som gamle forureninger i forhold til grundvandet og anvendelsen af de forurenede arealer. Med henblik på at forurenede jord ikke skal spredes er der foretaget en områdeklassificering af jorden. I disse områder skal flytning af jorden anmeldes til kommunen.

Vandforsyning og beskyttelse af grundvandet

Kommunens opgave i forhold til vandforsyning og beskyttelse af grundvandet er at sikre alle forbrugere en stabil forsyning med drikkevand af god kvalitet. Opgaven med vandforsyning omfatter vurderinger af ansøgninger om tilladelser til vandindvinding og etablering af borer og tilsyn med drikkevandskvaliteten.

Den generelle beskyttelse af grundvandet omfatter risikovurderinger af forureningskilder, herunder ved udvidelse af husdyrbrug, ved etablering af nedsivningsanlæg, olietanke og jordvarmeanlæg. Desuden skal der i forbindelse med kommune- og lokalplanlægning tages hensyn til beskyttelse af grundvandet.

Staten (Naturstyrelsen) foretager en geologisk kortlægning af områderne med særlige drikkevandsinteresser. På baggrund heraf udarbejder Randers Kommune en indsatsplan, hvor der tages stilling til, hvor der er behov for særlige tiltag for at beskytte grundvandet.

Natur

Naturbeskyttelsesloven indeholder et generelt forbud mod at ændre tilstanden i enge, overdrev, moser, heder, strandenge m.m. Ændringer kræver kommunens dispensation. Endvidere kræves dispensation fra bygge- og beskyttelseslinjer ved skove, åer, fortidsminder, kirker m.m. Desuden er der bestemmelser om offentlighedens adgang til naturen. Natur og Miljø behandler dispensationsansøgninger og håndhæver lovovertrædelser i forhold til naturbeskyttelsesloven.

Som en del af kommunens naturforvaltning gennemføres også større planlægningsopgaver, f.eks. vandplaner, herunder planlægning af nye vådområder og Natura 2000-planer.

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

Landbrug

Udgifterne (dog ikke aflønning af medarbejdere) i forhold til miljøgodkendelse og -tilsyn med landbrug konteres sammen med miljøgodkendelse og -tilsyn af virksomheder. Kommunens udgifter til miljøgodkendelse og -tilsyn dækkes delvist af brugerbetaling.

Efter reglerne i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.m. skal husdyrbrug inden udvidelse eller væsentlige ændringer søge om godkendelse hos kommunen. Ved godkendelsen skal kommunen forebygge og begrænse forurening af luft, vand, jord og undergrund samt begrænse lugt-, lys-, støv-, støj- og fluegener fra husdyrbrug.

Kommunen udfører med jævne mellemrum tilsyn med miljøforholdene på husdyrbrug. Hyppigheden afhænger af dyreholdets størrelse. Ved klager fra naboer eller særlige problemer i øvrigt udføres ekstra tilsyn. Desuden føres tilsyn med beholdere til opbevaring af husdyrgødning og i forbindelse med anmeldelse af udspreddning af spildevandsslam på marker.

En gang om året udvælges et antal landbrugsejendomme til et mere gennemgribende tilsyn, hvor det kontrolleres, om der er overtrædelser af relevante regler til beskyttelse af natur og miljø. Tilsynsresultatet indberettes til staten, som tager stilling til om overtrædelser skal føre til reduktion i landbrugsstøtte.

1.2 Plan, Byg og Veje

Plan, Byg og Veje består af sektionerne Plan, Byggesag og Ejendomsskat samt Veje og Trafik. Afdelingen beskæftiger i alt ca. 57 medarbejdere, hvoraf hovedparten aflønnes under økonomiudvalget.

Tabel 4 Plan, Byg og Veje

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Plan og Byg:			
Byfornyelse, vejudskillelse	2,7	0,0	2,7
Energiplanlægning m.m.	1,0	0,0	1,0
Veje:			
Vejvedligeholdelse, belægninger m.v.	58,3	-1,6	56,7
Vintertjeneste	15,0	0,0	15,0
Kollektiv trafik	81,2	-5,0	76,2
Parkering	3,0	-9,8	-6,8
I alt	161,2	-16,4	144,7

Plan, Byg og Veje er ansvarlig for et samlet udgiftsbudget på 161,2 mio. kr. primært til drift og vedligeholdelse af de kommunale veje og til drift af den kollektive trafik.

Plan

Plan har under miljø- og teknikudvalget alene budgetmidler til byfornyelse - men løser en række opgaver, som vedrører miljø- og teknikudvalget.

Det drejer sig om en bred vifte af planlægningsopgaver spændende fra overordnede og strategiske planopgaver som Byen til Vandet, helhedsplaner og masterplaner til planlægning for konkrete projekter. Ansvar for planstrategi og kommuneplanens hovedstruktur er i Erhverv og Udvikling, men Plan leverer væsentlige bidrag hertil. Desuden udarbejdes de mere detaljerede retningslinjer og rammer i kommuneplanen. Som grundlag for udbygningen af de enkelte rammeområder samt på baggrund af konkrete projekter udarbejdes lokalplaner, der fastlægger udformningen og anvendelsen af enkeltområder udmøntet i juridisk bindende bestemmelser for de enkelte områder. I den forbindelse udarbejdes ofte tillæg til kommuneplanen.

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

Plan løser også opgaver vedr. strategisk energiplanlægning og klimastrategiske planlægningsopgaver i forhold til klimatilpasning, varmforsyning samt planlægning for vindmøller, store solcelleanlæg og biogas. I budgettet er der afsat 1,0 mio. kr. til disse opgaver (inkl. aflønning af klimakoordinator).

Plan har ansvaret for byfornyelsesprojekter samt områdefornyelse, hvortil der er afsat et budget på 2,6 mio. kr. Hertil kommer budget til vejudskillelse på 0,1 mio. kr.

Plan varetager også sekretærfunktionen for hegnssynet og for bevaringsudvalget samt opgaver vedr. registrering og sagsbehandling på bevaringsværdige bygninger.

Plan varetager sagsbehandling af landzonesager, ejendomsavancebeskatning og matrikulære sager samt udarbejder planvurderinger i forbindelse med byggesager og konkrete forespørgsler, herunder dispensationer fra lokalplaner.

Byggesag og Ejendomsskat

Sektionen har ansvar for byggesagsbehandling og administration af ejendomsbeskatningen. Budgettet indgår i bevillingsområdet Administration under økonomiudvalget.

Byggesag

Byggesagsbehandlingen omfatter en række forskellige aktiviteter fra den første henvendelse og forespørgsel, udstedelse af byggetilladelse til afslutning af byggesagen. For større byggerier gives ofte delbyggetilladelser. Der hentes også ofte oplysninger i andre afdelinger om for eksempel spildevand, vej og miljøforhold. Der skal gennemføres færdigsyn, udstedes ibrugtagningstilladelser, og et væsentligt element er ajourføring af BBR. Byggesagsbehandlingen sker fuldt ud digitalt – fra ansøgning til udstedelse af byggetilladelse og afslutning af byggesag. Byggesagsbehandlingen finansieres delvist af byggesagsgebyr.

Kommunens byggesagsarkiv er de seneste år blevet digitaliseret og næsten alle historiske sager er nu offentligt tilgængeligt på www.weblager.dk. Digitaliseringen af byggesager giver de enkelte ejere og rådgivere digital adgang til oplysninger om eksisterende byggeri.

Ejendomsskat

Omfatter administration og opkrævning af ejendomsskat, dvs. grundskyld af ejendomme og dækningsafgift af erhvervsjendomme og offentlige ejendomme. Sammen med ejendomsskatten opkræves en række afgifter – f.eks. ang. skorstensfejnning og renovation. Administrationen omfatter også løbende reguleringer på ejendomsskatten og af det elektroniske ejendomsoplysningskema, der anvendes ved salg af ejendom.

Veje og Trafik

Vejvedligeholdelse, belægninger mv.

Randers Kommune står for administration og drift af ca. 1.100 km kommuneveje. Vejdirektoratet har ansvar for Motorvej E45, hovedlandevejene Randers – Hadsund, Randers – Grenå og Randers – Viborg.

Veje og Trafik varetager den overordnede planlægning og styring, således at de myndighedsmæssige vilkår sikres og at drift, vedligeholdelse og udbygning sker i tråd med kommunens politikker og målsætninger, herunder kvalitetsbeskrivelser for driften, infrastrukturpolitik og stipolitik.

Til den løbende vejvedligeholdelse af veje, hvilket primært vedrører renholdelse, kørebaneafmærkning, skiltning, broer, signalanlæg, rabatter, vejafvanding, vejudstyr mv., er der afsat 20,5 mio. kr.

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

Driftsafdelingen varetager udførelsen af en stor del af disse opgaver, dog løses enkelte opgaver af eksterne entreprenører. Der er mellem Veje og Trafik (bestillerfunktion) og Driftsafdelingen (udførerfunktion) indgået aftale om drift og vedligeholdelse af vejene. Aftalen er baseret på et partnerskabs-samarbejde.

I budgettet er der afsat 7,1 mio. kr. til drift af vejbelysning inkl. elforbrug.

Til vedligehold af belægninger er der i budgettet afsat 21,5 mio. kr., hvor ca. 4/5 er afsat til nyt asfaltslidlag på veje, cykelstier og pladser, reparation af asfaltveje samt reparation og vedligehold af grusveje. Ca. 1/5 anvendes til opretning af fortove og vedligeholdelse af stier. Asfaltarbejderne løses af private entreprenører, mens fortovsopretning løses af såvel private entreprenører som af Driftsafdelingen.

Der arbejdes løbende med at nedklassificere et antal mindre veje og grusveje jævnfør byrådets beslutning i forbindelse med budget 2011-14. Arbejdet forventes at ske over en 20-årig periode.

I budgettet er der årligt afsat 4,6 mio. kr. til vejafvandingsbidrag til Randers Spildevand A/S samt 2,4 mio. kr. til myndighedsopgaver, trafikplanlægning, miljøberedskab mv.

Vintertjeneste

Veje og Trafik står for vintertjenesten på de kommunale veje. Vintertjenesten bliver udført efter "Regulativ for vintertjeneste på og renholdelse af veje, stier og pladser" og en strategi, som Byrådet har vedtaget. Alle kommuneveje er prioriteret efter den vedtagne strategi.

Målet med kommunens snerydning og saltning er at sikre trafikens fremkommelighed, så den kommunale indsats kommer flest mulige til gode.

Opgaven udføres dels af Driftsafdelingen og dels af eksterne entreprenører.

Der er afsat 15,1 mio. kr. til vintertjenesten. De enkelte års udgifter svinger af naturlige årsager meget. Over- eller underskud overføres derfor til efterfølgende års budget til vintertjeneste.

Parkering

Parkeringskontrol og administration af parkeringsbilletordning på kommunale vejarealer varetages af Veje og Trafik. De samlede parkeringsindtægter er budgetteret til 9,8 mio. kr. hvoraf der anvendes 3,0 mio. kr. til parkeringskontrol og drift af parkeringsautomater.

Kollektiv trafik

Udgifterne til kollektiv trafik udgør samlet set 107,2 mio. kr.

Hovedparten, 103,7 mio. kr., anvendes til busdrift inkl. individuel handicapkørsel. 30 % af udgiften dækkes af billetindtægter, hvorfor kommunens nettoudgift til busdrift er 72,6 mio. kr.

Det er Midttrafik, som administrerer kollektiv trafik, der nu betegnes offentlig servicetrafik.

Kommunen bestiller lokal kollektiv trafik hos Midttrafik, som sørger for udbud, detaljeret køreplanlægning og daglig drift. Kommunen står selv for drift og vedligehold af stoppestedsudstyr og terminalområder. Som udgangspunkt bestiller og betaler regionen for den regionale trafik og kommunerne for den lokale trafik, herunder skolebuskørsel og handicapkørsel.

Ud over busdrift driver kommunen Udbyhøj færgefart og Mellerup-Voer færgefart. De to færgefarter koster kommunen netto 2,2 mio. kr., idet Norddjurs Kommune afholder halvdelen af udgifterne. Endelig er der budgetteret med 0,4 mio. kr. til drift af Randers Flyveplads samt til vedligeholdelse af de kommunale jernbanespor fra Randers Banegård til Udbyhøjvej samt fra Strømmen Station til

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

Randers Havn ved Tronholmen. Da området samtidig dækkes af indtægter udgør nettobudgettet 0,2 mio. kr.

1.3 Sekretariat

Tabel 5 Sekretariatet

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Ydelsesstøtte til boligbyggerier mv.	0,7	0,0	0,7

Sekretariatet løser tværgående opgaver inden for GIS, økonomi, jura og udvikling. Sekretariatet har desuden ansvaret for kommunens køb/salg af fast ejendom, tilsynet med almene boliger samt arbejdet omkring dårlige boliger og frivillige nedrivninger. I alt er ca. 16 medarbejdere beskæftiget med løsning af Sekretariatets opgaver, som alle er aflønnet under økonomiudvalget.

Sekretariatet

Sekretariatsopgaver

Sekretariatet udarbejder dagsordner og referater til miljø- og teknikudvalget, chefgruppe m.m. Desuden sekretariatsbetjenes taxinævn og bevillingsnævn.

Sekretariatet udarbejder - i samarbejde med de øvrige afdelinger - Miljø og Tekniks regnskab, budget og budgetopfølgning. Sekretariatet fordeler indkomne fakturaer til de relevante sagsbehandlere og hjælper dem med at håndtere dem korrekt i kommunens økonomisystemer. Sekretariatet er også ansvarligt for regningsudstedelser, afstemninger, afregninger, moms, håndtering af bankgarantier m.m. Endvidere bidrager Sekretariatet med økonomiske analyser, hvor nødvendigt.

Sekretariatet samarbejder med de øvrige afdelinger om forskellige udviklingsopgaver for hele forvaltningen. Det kan f.eks. være organisationsudvikling, politikformulering eller udformning af fælles procedurer. Sekretariatet har desuden en juridisk rådgivningsfunktion i forhold til de øvrige afdelinger i Miljø og Teknik. Sekretariatet forestår endvidere den juridiske sagsbehandling i forbindelse med ekspropriationer.

Salg af byggegrunde og anden jord

Sekretariatet står for kommunens salg af byggegrunde og anden jord. Salg af erhvervsgrunde er placeret i Erhverv og Udvikling.

Dårlige boliger mv.

Der arbejdes med at forskønne kommunen ved at give påbud om istandsættelser, forbud mod beboelse, påbud om nedrivning af dårlige og skæmmende bygninger eller ved at opkøbe ejendomme for at nedrive dem. Udover myndighedsfunktionen administreres kommunens arbejde med indgåelse af frivillige aftaler om nedrivning i overensstemmelse med den vedtagne handlingsplan for arbejdet med dårlige boliger.

Tilsyn med boligorganisationer

Sekretariatet har ansvaret for kommunens tilsyn med almene boliger. Tilsynet varetages til dels gennem den årlige styringsdialog med boligorganisationerne. Derudover varetages tilsynet gennem løbende dialog med boligforeningerne. I forbindelse med renoveringer og nybygning af almene boliger foretages støttesagsbehandling samt eventuelle sager om kapitaltilførsel.

Ydelsesstøtte til boligbyggerier

Sekretariatet forestår endvidere det sagsforberedende arbejde med at prioritere nye almene boligbyggerier. Herunder er der afsat et budget på 0,7 mio. kr. til ydelsesstøtte, som er den kommunale andel af rentebidraget til andelsboliger, almene boliger og ungdomsboliger.

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

GIS og digitalisering

GIS og digitalisering varetager drift og udvikling i forhold til kort og geo-data (GIS). Driften består blandt andet af kontrol af grundkort, opsætning af GIS-arbejds miljøer samt faglig support af øvrige afdelinger. Udviklingsopgaverne fokuserer på at skabe digitale løsninger, som understøtter en effektiv sagsbehandling i hele forvaltningens opgaveløsning. Det sker primært gennem etablering af digitale selvbetjeningsløsninger, der effektiviserer dataindsamling fra borgerne til gavn for sagsbehandlingen i form af mere struktureret og hurtigere sagsbehandling. Budgettet indgår i bevillingsområdet Administration under økonomiudvalget.

1.4 Ejendomsservice

Ejendomsservice blev etableret i 2015 som en selvstændig aftaleenhed under Miljø og Teknik med ansvaret for drift, vedligehold og optimering af de kommunale ejendomme.

Ejendomsservice samlede budgetramme udgør 157,8 mio. kr. heraf 152,2 mio. kr. på miljø og teknikudvalgets område, mens den resterende del indgår i bevillingsområdet Administration under økonomiudvalget. Fordelingen af budgettet på de enkelte afdelinger fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel 6: Ejendomsservice

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Bygningsadministration	26,2	-13,4	12,8
Rengøring og Rådhuservice	50,3	0	50,3
Teknisk service og Vagt	89,1	0	89,1
I alt	165,6	-13,4	152,2

Note: I budgettallene er der taget højde for -2,3 mio. kr., som er fordelt på områderne efter budgetvedtagelsen

Budgettet til bygningsdrift og –vedligeholdelse blev i 2015 overført til Ejendomsservice fra kommunens aftaleenheder samt fra forvaltningen. Princippet var, at når Ejendomsservice overtog en opgave, så fulgte budgettet samtidig med. Der blev i efteråret 2015 iværksat en proces, som skal sikre, at der overføres budgetter, som svarer til, hvad der hidtil har været anvendt på opgaven. Denne proces er ikke afsluttet og er fortsat ind i 2016.

Budgettet under miljø og teknikudvalget dækker primært forbrugsudgifter til el, vand og varme samt til husleje, rengøring, vedligeholdelse og vagt og sikring. Heri indgår ligeledes udgifter til løn for ikke administrativt personale samt lejeindtægter fra udlejning af kommunale jorde og ejendomme.

Det er missionen for Ejendomsservice at sikre de bedst mulige fysiske rammer for løsningen af kommunens kerneopgaver, samtidig med at værdien af de kommunale bygninger beskyttes. Visionen for Ejendomsservice er at skabe en professionel ejendomsforvaltning med en effektiv og sammenhængende indsats for arbejdet med kommunens bygninger, hvor brugerne og dermed kerneopgaverne altid er i centrum. Herudover er det en vision, at der er stærke faglige miljøer og løbende kompetenceudvikling af medarbejdere, således at bygningsvaretagelsen altid er i de bedste hænder.

Ejendomsservice er organisatorisk opdelt i sektionerne Bygningsadministration, Rengøring og Rådhuservice samt Teknisk Service og Vagt.

Bygningsadministration

Bygningsadministrationen har et budget på 12,8 mio. kr., som varetager administration, vedligehold og projektering vedrørende de kommunale bygninger.

- Den administrative del omfatter arealoptimering, køb, salg, leje og udleje af bygninger, forpagtning af kommunale arealer, samt det administrative arbejde vedrørende kolonihaver.

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

- Vedligeholdelsesdelen omfatter vedligehold, mindre renoveringsopgaver samt energioptimering af de kommunale bygninger. Hertil kommer opgaven som bygherre på projekter med ekstern projektering.
- Projekteringsdelen omfatter dialog med fagforvaltninger i forbindelse med skitsering, projektering og byggeledelse ved om- og tilbygninger af den kommunale bygningsmasse. Budgettet hertil hører under bevillingsområdet "Administration" under økonomiudvalget, og finansieres via opkrævning af honorar for de enkelte projekter.

Rengøring og Rådhuservice

Rengøring og Rådhuservice har et budget på 50,3 mio. kr. og omfatter ledelsen af størstedelen af kommunens rengøringsmedarbejdere og varetager nedenstående opgaver:

- Daglig rengøring af de kommunale bygninger.
- Kvalitetsudvikling og -kontrol af den rengøring, der varetages af kommunens egne medarbejdere, samt tilsyn med de opgaver, der er udliciteret til eksterne leverandører.
- Midlertidige rengøringsopgaver på tværs af kommunen som fx vikariering i forbindelse med sygdom og ferie eller større rengøringsopgaver i forbindelse med ombygninger.
- Intern service (post, flytning, håndværkerhjælp til de øvrige kommunale funktioner på Laksetorvet, Gudenåcentret, Odinsgade, Vestergrave og Kasernen)
- Større trykkeopgaver for de øvrige kommunale afdelinger.
- Kantinedrift i administrationsbygningerne (Laksetorvet, Sundhedscentret og Kasernen)

Teknisk Service og Vagt

Teknisk Service og Vagt har et budget på 89,1 mio. kr. og omfatter ledelsen af størstedelen af kommunens tekniske servicemedarbejdere og varetager følgende opgaver vedrørende de kommunale bygninger:

- Daglig drift
- Energiprojekter samt drift og aflæsning af energiinstallationer.
- Mindre håndværksmæssige opgaver indvendigt i kommunens bygninger.
- Anlæg og vedligehold af, samt snerydning på de belægninger og grønne områder, der ligger i umiddelbart tilknytning til de kommunale bygninger (på selve matriklen).
- Service- og runderingsvagt i kommunale bygninger, samt drift og vedligehold af brand- og tyveritekniske sikringsinstallationer.

1.5 Driftsafdelingen

Tabel 6 Driftsafdelingen

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Driftsafdelingen	0,4	-3,7	-3,3
Kirkegårde	7,8	-9,7	-1,9
I alt	8,3	-13,4	-5,2

Driftsafdelingen beskæftiger i alt ca. 112 årsværk, heraf ca. 13 årsværk på de 2 kommunale kirkegårde.

Driftsafdelingen

Driftsafdelingen er Randers Kommunes "entreprenøraftdeling" inden for veje og grønne områder. Driftsafdelingen vedligeholder og renholder kommunens veje og stier, plejer og vedligeholder de grønne områder, passer en del af kommunens vandløb, plejer naturarealer samt vedligeholder de grønne områder ved en stor del af kommunens aftaleenheder.

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

Driftsafdelingen udfører opgaverne på bestilling fra de øvrige afdelinger i Miljø og Teknik, jf. beskrivelserne under de enkelte afdelinger, men løser også opgaver for kommunens mange aftaleenheder, Eventsekretariatet m.fl.

Bestillerfunktionerne betaler Driftsafdelingen for løsningen af opgaverne. Da der er tale om interne afregninger fremgår betalingen ikke af Driftsafdelingens indtægtsbudget i tabel 6. Budgettet dækker derfor over, at Driftsafdelingen reelt har en samlet omsætning på 54,7 mio. kr.

Driftsafdelingen løser sine opgaver i en såkaldt "partneringmodel". Modellen er kort fortalt en tilpasset udgave af en Bestiller- Udfører- Modtagermodel (BUM-model), hvor Driftsafdelingen "lever" af de aftaler om arbejdsudførelse, som kommunens øvrige afdelinger indgår med den.

"Partneringmodellen" betyder, at Driftsafdelingens omkostninger skal modsvares af tilsvarende indtægter. Der er foretaget beregning af dels overhead, idet Driftsafdelingen trækker på centrale ressourcer som lønadministration, bogholderi, juridisk bistand mv., dels de indirekte omkostninger, som forrentning og afskrivning af Driftsafdelingens grunde og bygninger og omkostninger til tjenestemandspensionsforsikring. De beregnede omkostninger er fastsat til 2,5 mio. kr.

Det enkelte år vil Driftsafdelingen – ligesom kommunens øvrige aftaleenheder – ikke kunne undgå, at regnskabsåret ender med et mindre over- eller underskud. Det kan f.eks. skyldes indtægter, der falder i et efterfølgende år eller at Driftsafdelingen sparer op til større investeringer. Driftsafdelingen skal derfor alene forklare afvigelser, der er større end 5 pct. af Driftsafdelingens bruttobudget.

Det er Driftsafdelingens ansvar at sikre, at kapaciteten målt i mandskab og maskinel løbende justeres til de opgavemængder, bestillerfunktionerne har mulighed for at finansiere.

Kirkegårde

Kirkegårdene er organisatorisk en del af Driftsafdelingen.

Kirkegårdene omfatter Østre og Nordre kirkegård, med et samlet areal på 18 ha.

Udgifterne til drift af de 2 kommunale kirkegårde udgør 7,9 mio. kr., mens indtægterne ved brugerbetaling er budgetteret til 9,7 mio. kr. Taksterne dækker samtlige omkostninger, dvs. direkte og indirekte omkostninger, der omfatter afskrivning og forrentning af investeringer mm. Kirkegårdene belaster dermed ikke økonomisk kommunens skattefinansierede områder. Byrådet har den 17. november 2014 givet en tillægsbevilling på 1,3 mio. kr. til drift og vedligehold i forbindelse med omplacering af midler fra indirekte til direkte omkostninger samt vedtaget at takstniveauet fastholdes de næste 4 år og at mindreindtægten finansieres ved effektiviseringer af driften.

2. Budgetmål i 2017

Med afsæt i Byrådets visioner og politikker har miljø- og teknikudvalget besluttet at fokusere indsatsen for 2017 på følgende områder: mobilitet, natur, Ejendomsservice og erhvervsvenlighed.

For natur og mobilitet er effektmålene fra Budget 2016-19 videreført. Det er vigtige temaer, der kræver stadig fokus og som begge skal bidrage til sundhed og bæredygtighed. Mere bynær skov og natur og gode adgangsforhold til naturen spiller desuden en vigtig rolle i forhold til bosætning.

Med den nye Ejendomsservice-enhed kan vi i langt højere grad end tidligere optimere på driften i kommunens ca. 300 bygninger. Der er store potentialer i forhold til at opnå bedre arealforvaltning og optimering af energiforbruget. Derfor vil miljø- og teknikudvalget gerne måle på resultaterne på dette område.

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

Erhvervsvenlighed ligger Randers Byråd meget på sinde. Vi har de sidste par år opnået positive resultater, og det kan ses i eksempelvis Dansk Industris erhvervsklimaundersøgelse, hvor Randers Kommune i 2015 blev en af højdespringerne. Vi skal fortsat blive bedre og det kræver vedholdende fokus og indsats.

Effektmål

Initiativer (indsatser) – der anvendes for at nå målet	Indikatorer – mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Evt. bemærkninger (herunder hvor ofte der kan måles eller andet væsentlig info)
Effektmål: Mobilitet – Transport understøtter sundhed og bæredygtighed		
<ul style="list-style-type: none"> • Flere cykelparkeringer i Randers by, centerbyer og lokalbyer • Flere og bedre cykelstier og kampagner målrettet børn og unge • Bedre muligheder for at skifte fra bil til tog og bus. • Bilfri midtby • Reduktion af gennemkørende tung trafik 	<ul style="list-style-type: none"> • I 2020 sker 30 % af korte ture (under 5 km) på cykel. I 2012-2014 var andelen af korte ture med cykel 26%. • 60 % af elever i 3.-9. klasse går eller cykler til skole i 2020. I 2015 er andelen af børn, der går eller cykler til skole på 54 % • I 2017 deltager 3000 elever i kampagnen "Alle børn cykler". I 2013, 2014 og 2015 deltog henholdsvis 2.609, 3.178, 2.576 i kampagnen. • Andelen af ture i bil er reduceret i budgetperioden 2017-2020 i forhold til 2012-2014, hvor andelen var 66 %. • Øget antal af rejser med kollektiv transport i budgetperioden 2017-2020 i forhold til 2012-14 hvor andelen var 3 % 	<p>Effektmål, Indsatser og indikatorer bygger på mobilitetspolitikken samt Randers Kommunes mobilitetsplan. Danmarks Tekniske Universitet (DTU) undersøger hvert år hvilke transportmidler borgerne i Randers bruger til forskellige formål. Resultatet af denne undersøgelse danner daggrundlaget for målingerne.</p>
Effektmål: Mobilitet – Sikkerhed og tryghed i trafikken		
<ul style="list-style-type: none"> • Ombygning af uheldsbelastede lokaliteter • Gennemføre trafiksikkerhedskampagner • Gennemføre initiativer fra cykel- og stiplan 	<ul style="list-style-type: none"> • Antallet af dræbte og tilskadedkommende er i 2020 halveret siden perioden 2009-2011, hvor antal dræbte og tilskadedkomne i gennemsnit var 26 personer pr. år. • Flere lette trafikanter (cyklister) i 2017 i forhold til 2012-14, hvor andelen af af cykelture udgjorde 13 % af alle ture. 	<p>Effektmål, indsatser og indikatorer bygger på Randers Kommunes Trafiksikkerhedsplan. Data kommer fra politiets uheldsstatistik samt transportvaneundersøgelsen Opgøres årligt.</p>
Natur – Fremme biodiversiteten		

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

<ul style="list-style-type: none"> • Naturpleje på 220 ha • Nyetablering af 5-10 vandhuller • Fjerne spærringer og udlægge grus i vandløb i overensstemmelse med vandplanerne. • Der indgås partnerskabsaftaler om etablering af skov i Randers Kommune og rejses mere kommunal skov • Målettet information og kampagner 	<ul style="list-style-type: none"> • Biodiversiteten er øget på eksisterende naturarealer i budgetperioden 2017-20. I 4 områder, hvor vi har naturpleje, overvåges plantesammensætningen løbende. Desuden opgøres, hvor mange nye hektar, der er etableret naturpleje på. • Padderne etablerer sig i de nye vandhuller. Succeskriteriet er, at der er padder omfattet af habitatdirektivets § 4 i 25 % af vandhullerne. • Der gennemføres de vandløbsprojekter, der er fastsat i vandplanerne i 2016-21, som er vandplanernes periode. • I budgetperioden øges kommunens samlede skovareal med 200 ha. Skov og Lands statistik for skovareal anvendes som datakilde. • Det kommunale skovareal er øget i 2017 i forhold til 2015. Kommunens egne opgørelser anvendes til at følge det kommunale skovareal 	<p>Effektmål, indsatser og indikatorer baserer sig på visionspolitikken for Klima, natur og miljø samt Statens vandplaner.</p> <p>Vi gennemfører en naturovervågning i 2017 og i 2020.</p> <p>Der gøres status i 2018 og i 2020 med udgangspunkt i kommunens paddeundersøgelse.</p> <p>Der gøres årligt status på de gennemførte vandløbsindsatser.</p> <p>Arealet opgøres årligt. Dog række nyeste data 1-2 år bagud.</p> <p>Årlige udtræk følger udviklingen i skovarealet</p>
Effektmål: Natur – Flere benytter naturen i Randers Kommune		
<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejder strategi for friluftsliv sammen med borgere og foreninger • Formidling om naturen og mulighederne for friluftsliv 	<ul style="list-style-type: none"> • Besøgstallet på Naturcentret er fastholdt eller øget i 2017 i forhold til 2015, hvor det udgjorde 50.000. 	<p>Opgøres halvårligt</p>

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

<ul style="list-style-type: none"> • Øget digitalisering • Fortsat fokus på god service og rollen som samarbejdspartner • Kompetenceudvikling af medarbejdere 	<p>Datakilde: MT's tilfredshedsundersøgelse for byggesager, miljø- og landbrugsager.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi efterlever nationale servicemål for byggesager og miljø- og landbrugsager. Datakilde: Byg- og Miljø • Vi forbedrer vores score i DI's erhvervsklimaundersøgelse vedrørende kompetent og hurtig sagsbehandling på miljøområdet og byggesagsområdet. Baseline er 2015, hvor vi var nr. 16 for miljøsager og nr. 50 for byggesager. 	<p>De nationale servicemål måler på sagsbehandlingstiderne</p> <p>Årlige opgørelser</p> <p>Årlige opgørelser</p>
--	---	---

3. Tal og forudsætninger

3.1. Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2015 og frem til 2020.

Miljø og teknik, skattefinansieret

Mio. kr. 2017-priser	Regnskab	Budget	Budget 2017-20			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.1 Natur og Miljø	22,7	22,1	22,4	22,0	22,0	22,0
1.2 Plan, Byg og Veje	143,7	144,8	144,8	143,4	142,7	142,7
1.3 Sekretariatet	0	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
1.4 Ejendomsservice	134,9	140,0	152,2	150,2	150,1	148,4
1.5 Driftsafdeling	2,5	-1,6	-5,2	-5,2	-4,5	-7,5
Driftsudgifter i alt	303,8	306,0	314,9	311,1	311,0	306,2

Tabellen viser at regnskab 2015 og oprindeligt budget 2016 samlet set er på niveau, og at budgettet i 2017 stiger til 314,9 mio. kr. hvorefter det falder svagt. For Ejendomsservice viser tabellen dog en stigning fra 2015 til 2017. Dette skyldes at hovedparten af medarbejdere i Ejendomsservice blev overdraget medio 2015, hvorfor der i regnskab 2015 er afholdt færre lønudgifter end der er budgetteret i 2016 og frem. Endvidere er der siden budgetvedtagelsen i 2016 omplaceret budget til Ejendomsservice, som ikke indgår i oprindeligt budget 2016. For Driftsafdelingen blev der i regnskab 2015 afholdt udgifter for 4 mio. kr. til maskininvesteringer. Udgiften hertil er finansieret ved en reduktion af budgettet for 2016 til 2022, hvilket forklarer faldet fra 2015 til 2017 og frem.

Herudover viser nedenstående tabel ændringer fra 2016 til budget 2017-20.

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

3.2 Ændringer over år

Miljø og teknik, skattefinansieret

Mio. kr. 2017-priser	Ændring til 2017	Ændring til 2018	Ændring til 2019	Ændring til 2020
Udgangspunkt 2016-budget	304,7	304,7	304,7	304,7
Rammereduktion mv.	-3,6	-3,6	-3,6	-3,6
Tekniske korrektioner	1,4	0,6	0,6	0,6
Budgetforlig	0,0	0,0	0,0	0,0
Ejendomsservice	15,8	15,8	15,8	15,8
Tillægsbevillinger	-2,6	-3,3	-3,4	-8,2
Omplaceringer	1,0	1,0	1,0	1,0
Budgetændringer fra tidligere år:				
Ændringer fra budget 2016:				
Vandløbsvedligeholdelse 2016-17– budgetforlig 2016		-0,3	-0,3	-0,3
Tekniske korrektioner	0,5	0,5	0,5	0,5
Besparelse Ejendomsservice - budgetforlig 2014/2015	-2,1	-4,1	-4,1	-4,1
Ændringer fra budget 2015:				
Opgradering af p-automater		0,3	0,3	0,3
Øvrige ændringer		-0,2	-0,2	-0,2
Ændringer fra budget 2014:				
Ophør lejeindtægter S. Møllers gade + rammebesparelse	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
PL og øvrige ændringer	0,1	0,1	0,1	0,1
I alt	314,9	311,1	311,0	306,2

I budget 2017 og frem er der indlagt en årligt rammebesparelse på 3,6 mio. kr. Besparelsen er en udmøntning af regeringens omprioriteringsbidrag. Der er foretaget teknisk korrektion af prisfremskrivning på 0,6 mio. kr. årligt samt korrigeret for 0,8 mio. kr. på busdriften, som konsekvens af Midttrafiks budgetudmelding. Der er omplaceret budget til Ejendomsservice fra andre bevillingsområder på 15,8 mio. kr. årligt. Omplaceringen er en konsekvens af opgaver, som er overdraget til Ejendomsservice. I forbindelse med investering i materiel i hhv. Driftsafdelingen og Ejendomsservice er der givet tillægsbevilling til fremrykning af budget til 2016 ved en reduktion af budget i årene 2017 til 2022. Derudover er der omplaceret budget fra miljø og teknikudvalget til det fælles kommunalt beredskab under økonomiudvalget. Der er omplaceret budget på 1,0 mio. kr. fra skoleområdet til dækning af merudgifter til busdriften efter ændret skolestruktur.

Herudover er der i budget 2017 indarbejdet ændringer fra budget 2016 og tidligere. Heri indgår bl.a. udmøntning af besparelse i Ejendomsservice, som stiger med knap 2,1 mio. kr. årligt fra 2016 til 2018. Den samlede besparelse udgør således 7,2 mio. kr. i 2016 stigende til 11,2 mio. kr. i 2018 og frem (2017 pris).

3.3. Budgetforudsætninger

I henhold til de vedtagne retningslinjer er budgetbeløbene dannet med udgangspunkt i budget-overslagsårene fra budget 2017-20. Tallene er korrigeret med KL's skøn over pris- og lønudviklingen samt vedtagne byrådsbeslutninger.

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1. Nøgletal

Table 1 - 7-by nøgletal, udgift pr. indbygger*

(kr. pr. indbygger / regnskab 2015)	Randers	Herning	Holstebro	Horsens	Silkeborg	Skive	Viborg	gens
<i>Fritidsområder**</i>	110	240	91	66	65	138	100	116
<i>Naturbeskyttelse</i>	46	5	66	17	71	56	64	46
<i>Vandløbsvæsen</i>	30	74	91	-23	35	102	51	51
<i>Miljøbeskyttelse</i>	30	61	27	16	13	58	60	38
Natur og miljø området i alt	216	380	275	75	183	353	275	251
<i>Vejvedligehold. mv.</i>	463	602	723	522	376	653	515	551
<i>Belægninger mv</i>	175	332	226	328	383	298	399	306
<i>Vintertjeneste</i>	104	95	137	114	110	139	151	121
Kommunale veje i alt	742	1.028	1.086	963	869	1.090	1.065	978
Busdrift	719	420	588	351	432	517	387	488

*) datakilde: FLIS

***) I 2015 blev 36 pct. af udgifterne afholdt under kultur og fritidsudvalgets område.

Nøgletallene i tabellen viser udgifterne målt pr. indbygger i Randers Kommune sammenlignet med de øvrige byer, som indgår i 7-by samarbejdet.

I forhold til gennemsnittet for de 7 byer så brugte Randers Kommune færre udgifter i 2015 på Natur og miljø området og til de kommunale veje, mens udgifterne til busdriften var højere mål pr. indbygger.

Tabellen viser også, at der er forskelle mellem kommunerne, hvilket foruden de kommunale prioriteringer kan skyldes strukturelle forskelle på tværs af kommunerne. Derudover kan der være forskellig konteringspraksis ligesom udgifterne på de enkelte områder fx til vejvedligeholdelse kan svinge fra år til år.

4.2. Takster

Der henvises til takstoversigten i årsbudgettet.

4.3. Oversigter over aftaleenheder

Miljø og teknik området omfatter tre aftaleenheder:

- Ejendomsservice
- Driftsafdelingen inklusiv kirkegårde
- Affald

5.2 Miljø og teknik - brugerfinansieret

1. Beskrivelse af området

Miljø- og teknikudvalgets budget er fordelt på 2 bevillingsområder: Det skattefinansierede og det brugerfinansierede. På det brugerfinansierede område er der i 2017 udgifter for i alt 106,6 mio. kr. fordelt på følgende områder:

Tabel 1: Budget 2017, Miljø og Teknik – brugerfinansieret

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor Servicerammen		
	Udgifter	Indtægter	Netto	Udgifter	Indtægter	Netto
1.1 Affald				106,6	-111,9	-5,3
1.2 Varme				0	0	<i>udgået</i>
I alt	0,0	0,0	0,0	106,6	-111,9	-5,3

I alt er ca. 45 medarbejdere beskæftiget på Affaldsområdet – heraf 32 på Affaldsterminalen. Varmeforsyningen er overgået til Mejlbj Varmeværk AMBA i 2016.

Området omfatter følgende delområde:

- 1. Affald
- 2. Varmeforsyning – *udgået i 2016*

1.1. Affald

Området omfatter hele det brugerfinansierede område, der har med affald at gøre. Hovedområderne kan beskrives som planlægning og administration af alle indsamlingsordninger mv. for affald, samt aftaleområdet Randers Affaldsterminal med genbrugspladser.

Lovgrundlag:

- Lov om miljøbeskyttelse
- Affaldsbekendtgørelsen
- Lov om afgift af affald og råstoffer

Indsamlingsordninger mv.

Indsamlingsordningerne vedrører indsamling af dagrenovation/restaffald, genbrug, organisk affald og storskrald, samt farligt affald fra private husstande, samt dagrenovationslignende affald fra offentlige institutioner og erhverv.

Hovedopgaverne på dette område er planlægning, administration og information, samt borgerhenvendelser om affald.

Indsamling og transport er udliciteret og løses af eksterne leverandører, som leverer de indsamlede mængder til omlastning eller videre sortering og bearbejdning på Randers Affaldsterminal. Nogle fraktioner leveres direkte til eksterne modtagere.

Dagrenovation/restaffald, som er den største af indsamlingsordningerne med en samlet udgift på 30,0 mio. kr., fordeler sig økonomisk således: Indsamlingen udgør omkring 17,0 mio. kr., og behandlingen - transport og forbrænding - udgør i størrelsesordenen 9,0 mio. kr., medens de resterende ca. 3,8 mio. kr. går til administration, information og afskrivninger. Af de 9,0 mio. kr. går halvdelen til statsafgift på forbrænding.

Tilsvarende på genbrugsområdet, hvor de samlede udgifter er næsten lige så store, nemlig 25,8 mio. kr. Her udgør indsamlingen i størrelsesordenen 19,5 mio. kr. Her er der en betydelig indtægt på ca. 2,5 mio. kr. ved salg af papir og pap, som er med til at holde taksten på dette område nede. Indsamlingen af organisk affald udgør ca. halvdelen af omkostningerne. De fleste genbrugsfraktioner

5.2 Miljø og teknik - brugerfinansieret

leveres til Randers Affaldsterminal til behandling og videre sortering, før det leveres til genbrugsindustrien.

Tabel 2: Indsamlingsordninger

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Dagrenovation/restaffald	30,0	-32,7	-2,7
Dagrenovation – city undergrund	0,1	-0,1	-0,0
Genbrug	10,0	-11,1	-1,1
Genbrug – kommunale bygninger	0,2	-0,2	-0,0
Organisk affald	12,7	-10,7	2,0
Storskrald	2,9	-2,9	-0,0
Farligt affald	1,3	-1,2	0,1
Olie- og benzinudskillere	0,1	-0,1	0,0
Administration af erhvervsaffald	0,4	-0,0	0,4
I alt	57,7	-59,1	-1,4

Randers Affaldsterminal.

Randers Affaldsterminal er en aftaleenhed i Miljø og Teknik, og står for driften af genbrugspladserne, deponi, omlastning af affald, samt diverse behandlingsanlæg for genanvendelige fraktioner.

Tabel 3: Randers Affaldsterminal

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Genbrugspladser	22,1	-23,8	-1,7
Lossepladsgasanlæg	0,3	-0,3	-0,0
Deponi	5,3	-6,0	-0,7
Langå Mark Fyldplads	0,0	-	0,0
Sorteringsplads	1,3	-1,9	-0,6
Omlastestation	10,6	-11,1	-0,4
Mellemdeponi	5,8	-5,9	-0,1
Komposteringsanlæg	0,1	-0,2	-0,0
Behandlingsanlæg	1,8	-1,8	-0,0
Presser- og sorteringsanlæg	1,6	-1,8	-0,2
I alt	48,9	-52,8	-3,9

Genbrugspladser modtager ca. 40.000 tons affald om året i mere end 30 forskellige fraktioner. Af den samlede mængde går mere end 77 % til genbrug, 13 % går til forbrænding og kun 9 % går til deponi. Omkostningerne på dette område dækkes af 2 takster. For private sker opkrævningen via ejendomsskatten og for erhvervslivet sker opkrævningen via et særskilt gebyr for erhvervsadgang til pladserne.

Tidligere blev der deponeret store mængder på lossepladsen, men i dag udgør det kun en mindre del af alle de aktiviteter, der foregår her. Derfor er navnet ændret til en affaldsterminal. Af de 5,3 mio. kr. på deponi-området går ca. halvdelen faktisk til affaldsafgift til staten.

Omlastning og mellemdeponi er de største aktiviteter på området. Her modtages restaffald (omlastestation), som omlastes til større containere og sendes til forbrænding. Tilsvarende omlastes det organiske affald, som sendes til forbehandling og senere bioforgasning. På mellemdeponiet omlastes andet forbrændingseget affald. Medens restaffaldet skal sendes til forbrænding samme dag,

5.2 Miljø og teknik - brugerfinansieret

kan der på mellemdæponiet oplagres affald i lidt længere tid, hvilket især tidligere har været nødvendigt sommeren over, hvor der ikke var behov for så stor varmeproduktion fra forbrændingsanlæggene. Nu er der større efterspørgsel efter affald og lagrene er som regel ganske små.

I takt med at der sker en større udsortering ved borgerne og der generelt er større krav til sortering og genbrug øges denne aktivitet på Randers Affaldsterminal. Foruden sorteringsanlægget til emballageaffald påbegyndtes i 2015 en sortering af hård plast fra genbrugspladserne og den aktivitet vil blive fortsat og udbygget i 2017 med henblik på en større sortering i blandt andet forskellige plasttyper for at opnå en højere pris på markedet, og med henblik på sigt at kunne skabe så rene råvarer, at de vil kunne bruges i lokale industrier.

1.2. Varmeforsyning

Varmeforsyningen er overgået til Mejlbj Varmeværk AMBA i 2016 og medtages ikke i budget 2017.

2. Budgetmål i 2017

Affald

Affald betragtes ofte, som alt det vi smider væk. Affald er imidlertid en brugbar ressource, der ikke bør gå tabt. I fremtiden bliver udfordringen derfor at begrænse tabet af ressourcer mest muligt og at gøre det på en måde, som tager hensyn til både miljø og økonomi. Miljø- og teknikudvalget har derfor udarbejdet følgende effektmål for affaldsområdet. Effektmålene er videreført fra budget 2016-19.

Initiativer (indsatser) – der anvendes for at nå målet	Indikatorer – mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Evt. bemærkninger (herunder hvor ofte der kan måles eller andet væsentlig info)
Effektmål: Affald – rigdom og vækst uden affald		
<ul style="list-style-type: none"> • Implementering af indsamlingen af organisk affald. • Undersøge muligheden for at indsamle farligt affald og småt elektronikaffald ved offentlige bygninger. • Undersøge hvordan vi kan få mere pap ud af dagrenovationen. Fokus på bedre sortering af affald, der køres til deponi. • Fremme cirkulær økonomi og lave brancheorienterede informationskampagner i samarbejde med Randers Kommunes miljøafdeling (fx detailhandel og bygge og anlæg). • Rådgivning og opfølgning på kommunale institutioner og virksomheders brug af ordninger. 	<ul style="list-style-type: none"> • Indsamling af organisk affald udgør en samlet mængde på 4.000 tons i 2018 • Indsamlet pap skal øges fra 2016 til 2017. • Mængden for deponi må ikke overstige 4.200 tons, hvilket er en reduktion på 598 tons i forhold til 2015, hvor deponi udgjorde 4798 tons. • Affald til forbrænding må ikke overstige mængden i 2015, hvor den udgjorde 35.800 tons. 	<p>Effektmål, indsatser og indikatorer bygger på affaldsplanen for Randers Kommune. Affaldsmængderne vejes, og der foretages halvårslige opgørelser.</p> <p>I slutningen af 2015 begyndte indsamlingen af organisk affald i Langå. Hen over de næste par år udrulles indsamlingen til hele kommunen. Affaldsanalyser fra Randers Kommune viser et samlet affaldspotentiale på 9.800 tons. Ifølge Miljøstyrelsens retningslinjer kan der forventes en indsamlingseffektivitet på op til 66 %, svarende til ca. 6.500 tons pr år i Randers Kommune. Eftersom ordningen først forventes fuldt implementeret i 2018 er målet sat til 4000 tons, da det tager tid at ændre adfærd og vaner. I 2018 udarbejdes ny affaldsplan, der forventes at skærpe målene.</p>

5.2 Miljø og teknik - brugerfinansieret

<ul style="list-style-type: none"> • Udvide skoletjenesten og inddrage affald i undervisningen på skolerne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dagrenovationsmængden fra kommunale virksomheder og institutioner skal være halveret i 2018 i forhold til 2015, hvor der blev indsamlet 8.160 tons. 	<p>I 2015 var den indsamlede mængde 81 tons. Første halvår 2016 var den 41,4 tons. Vi forventer at mængden fortsat øges grundet stigende mængder pap fra blandt andet E-handel.</p>
--	---	---

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2015 og frem til 2020.

Miljø og teknik, forsyningsvirksomhed

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget 2017-20			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
2017-priser						
1.1. Affaldshåndtering	8,6	-5,8	-5,3	-0,2	-0,2	-0,2
1.2 Varmeforsyning	0,0	-0,4		<i>udgået</i>		
Driftsudgifter i alt	8,6	-6,3	-5,3	-0,2	-0,2	-0,2

I 2015 vist driftsregnskabet udgifter på 8,6 mio. kr. I 2016 og 2017 forventes nettoindtægter på hhv. 5,8 og 5,3 mio. kr. I budget 2018 til 2020 budgetteres med en mindre indtægt på 0,2 mio. kr.

3.2 Ændringer over år

Miljø og teknik, forsyningsvirksomhed

Mio. kr.	Ændring til 2017	Ændring til 2018	Ændring til 2019	Ændring til 2020
2017-priser				
Udgangspunkt 2016-budget	-6,3	-6,3	-6,3	-6,3
Takst- og gebyrnedsettelse, og faldende mængder	2,9	2,9	2,9	2,9
Lavere udgifter til indsamling og forbrænding	-2,3	-2,3	-2,3	-2,3
Varmeforsyningen udgår	0,4	0,4	0,4	0,4
PL og øvrige ændringer		5,1	5,1	5,1
Driftsudgifter i alt	-5,3	-0,2	-0,2	-0,2

Ændringen fra budget 2016 til 2017 skyldes, at nettoudgifterne på affaldsområdet falder med 2,3 mio. kr., hvilket hovedsageligt skyldes effektivisering, nye udbud på indsamling og nye udbud på afsætning af affald til forbrænding. Samtidig forventes færre indtægter svarende til 2,9 mio. kr. grundet faldende mængder samt gebyrjusteringer. I alt en ændring på affaldsområdet på 0,6 mio. kr. Herudover er det sidste varmekværk overdraget til brugerne i 2016, hvorefter varmforsyningen udgår i budget 2017.

5.2 Miljø og teknik - brugerfinansieret

3.3 Mellemværende med forsyningsvirksomhederne

(mio. kr.)	Regnskab 2014	Regnskab 2015	Forv. regnskab 2016	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Status primo	-16,9	-16,9	-2,9	12,0	13,8	13,6	13,4
Årets driftsresultat	-0,5	8,2	-5,8	-5,3	-0,2	-0,2	-0,2
Anlægsudgifter	0,6	5,7	20,7	7,0	0,0	0,0	0,0
= Årets resultat	0,1	14,0	14,9	1,7	-0,2	-0,2	-0,2
Status ultimo (kommunens tilgodehavende hos brugerfinansierede område)*	-16,9	-2,9	12,0	13,8	13,6	13,4	13,2
<i>Heraf hensat til lukning af deponianlæg</i>	<i>-7,5</i>	<i>-7,9</i>	<i>-8,2</i>	<i>-8,5</i>	<i>-8,5</i>	<i>-8,5</i>	<i>-8,5</i>

*) - = kommunen har gæld til forsyningsvirksomhederne/+ = kommunen har et tilgodehavende

I regnskab 2014 og 2015 havde kommunen en gæld til forsyningsvirksomhederne. I 2016 forventes øgede anlægsudgifter, hvorefter kommunen vil have et tilgodehavende. Da der på området foretages ét årig budgetlægning, vil budgettet fremadrettet blive justeret ift. mellemværendet.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1. Nøgletal

Der bliver på området benyttet en lang række nøgletal og herunder er nævnt de væsentligste i forbindelse med at der i Affalds- og Ressourceplanen er et mål om fald i mængderne:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016*
Deponi i tons	6.298	7.091	6.938	5.944	5.258	5.590	4.800	4.500
Affald til forbrænding i tons	11.506	11.309	11.305	9.377	8.675	8.720	8.000	8.000
Restaffald i tons	27.415	27.432	27.446	26.419	26.052	26.365	25.950	24.400
Restaffald kg/borger	290	289	287	275	271	273	267	251

*) skønnede tal for 2016

4.2. Takster

Taksterne for de enkelte husstande er opdelt i 3 særskilte områder. Dels en takst for tømning og behandling af restaffald afhængig af størrelsen af husstandens affaldsbeholder, dels en takst for alle øvrige indsamlingsordninger, og endelig en takst for genbrugspladser. De to sidste er faste gebyrer for alle husstande. Fra 2016 er ordningen for indsamling af organisk affald inkluderet i ordningen for indsamling af genbrug.

Taksterne for en almindelig husstand med en 110 liter pose og ugetømning, samt en 140 liters beholder til organisk affald vil se således ud sammenlignet med 2012-16 (ekskl. moms):

Takster	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Restaffald	1.090	1.062	1.050	1.050	928	870
Genbrug mv. - indsamlinger	330	320	290	290	400	450
Genbrugspladser	460	460	460	420	420	410
I alt	1.880	1.842	1.800	1.760	1.748	1.730

4.3. Oversigt over aftaleenheder

Under affaldsområdet hører aftaleenheden Randers Affaldsterminal med genbrugspladser.

Kultur- og fritidsudvalget

Bevillingsområde:

Kultur og fritid

6.1 Kultur og fritid

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2017:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Aftaleenheder	97,6	-25,2	72,4			
1.2 Tilskud til selvejende institutioner	16,9	-3,2	13,8			
1.3 Fritid og idræt	76,5	-5,1	71,4			
1.4 Kultur	8,4	-0,2	8,2			
Driftsudgifter i alt	199,5	-33,6	165,9	0,0	0,0	0,0

Serviceramme

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 199,5 mio.kr. i 2017. Der forventes indtægter for 33,6 mio.kr., hvilket giver et samlet nettobudget på 165,9 mio.kr.

Nedenfor gives en kort beskrivelse af de enkelte områder:

Biblioteket

Biblioteket er både det fysiske sted for kultur- og informationsformidling og det elektroniske bibliotek, hvor de forskellige serviceydelser tilbydes direkte via internettet.

Biblioteket har ifølge biblioteksloven til formål at "fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet". Det er lovmæssigt forpligtet til at sikre den frie og lige adgang til viden og information.

Randers Bibliotek består af hovedbiblioteket i Kulturhuset, filialer i Krstrup, Dronningborg og Langå samt en bogbus. Bibliotekerne har dels en åbningstid med betjening og dels en udvidet åbningstid med selvbetjening, for filialernes vedkommende.

Kulturhuset rummer tre institutioner: Randers Bibliotek, Museum Østjylland og Randers Kunstmuseum. De løbende driftsudgifter til Kulturhuset fordeles forholdsmæssigt mellem de tre institutioner via Kulturhusets budget, der administreres af biblioteket.

Værket

Musik- og teaterhuset Værket er en kommunal institution, hvor aktiviteterne finansieres dels via det kommunale driftsbudget og dels via indtægter fra salg af billetter, sponsorbidrag og udlejning af lokaler. Aktiviteterne omfatter den løbende drift og vedligeholdelse af Værket, arrangementsvirksomhed samt udlejning af lokaler til faste brugere (Egnsteatret, Musikskolen og Randers Kammerorkester) samt eksterne arrangører.

I 2016 er Turbinen ombygget via en stor donation fra Herman Sallings Fond og samtidig blev Turbinen udnævnt til regional spillested fra 1. januar 2017.

Museum Østjylland

Museum Østjylland er en fusion af Kulturhistorisk Museum Randers, Djurslands Museum i Grenaa og Museet for Syddjurs i Ebeltoft.

Museum Østjylland er et kommunalt ejet, statsanerkendt museum, som drives i fællesskab af Randers, Norddjurs og Syddjurs Kommuner med Randers Kommune som driftsansvarlig. Museet modtager statstilskud efter Museumsloven. Kultur- og fritidsudvalget i Randers Kommune fungerer som museets bestyrelse. Der er etableret et præsidium bestående af formænd og næstformænd for kulturudvalgene i de tre kommuner, repræsentanter for museumsforeningerne i de tre kommuner og for museets personale. Præsidiets råd giver og har indstillingsret over for museets bestyrelse.

6.1 Kultur og fritid

Museum Østjylland er som statsanerkendt museum overordnet forpligtet til at belyse forandring, variation og kontinuitet i menneskers livsvilkår fra de ældste tider til nu. Der sker gennem det, der ofte benævnes som museumslovens fem søjler: indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling. Museet skal sikre, at der for nuværende og kommende generationer findes en lokal kulturarv i form af genstande og viden knyttet til livet i byen og på egnen gennem tiderne.

I Randers omfatter Museum Østjylland foruden aktiviteterne i Kulturhuset, Håndværksmuseet og Lokalhistorisk Arkiv Randers, ligesom Museum Østjylland er hovedindleder i Fællesmagasinet for museer i Midt- og Østjylland.

Eventsekretariatet

Eventsekretariatets formål er gennem et tættere samarbejde mellem kultur og erhverv at skabe gode rammer for at udvikle, arrangere og gennemføre arrangementer og begivenheder i Randers – herunder at skabe større professionalisme omkring etablerede begivenheder og arrangementer.

I Randers Kommunes driftsbudget for Eventsekretariatet indgår kommunens tilskud til Randers-Ugen på ca. 0,9 mio. kr. Der blev ved budgetvedtagelsen for 2016 afsat en pulje på 1,8 mio. kr. i 2016 stigende til 2,1 mio. kr. fra 2017 til igangsættelse af nye events. Puljen kan anvendes til finansiering af underskudsgarantier eller til konkret støtte til arrangementer på nationalt og internationalt plan, bl.a. topidrætsarrangementer og store koncerter. Midler fra puljen kan frigøres af et udvalg bestående af borgmester, udvalgsformand, kommunaldirektør og kulturdirektør.

Randers Musikskole

Randers Musikskole er en kommunal musikskole for børn og unge, der også tilbyder undervisning til voksne. Musikskolens formål er at udvikle og fremme elevernes evner og kundskaber gennem sine undervisningstilbud samt i øvrigt at medvirke til fremme af det lokale musikmiljø.

Undervisningen foregår dels på en række folkeskoler, og dels i musikskolens lokaler på Værket. Foruden undervisning individuelt eller på hold tilbydes eleverne deltagelse i orkestre og kor.

Fritidscentret

Fritidscentret stiller lokaler til rådighed til den frie folkeoplysende virksomhed. Det sker via udlån og udleje af lokaler i henholdsvis Fritidscentret og Helligåndshuset. Endvidere administreres Kulturhuset Langå i samarbejde med en brugerbestyrelse.

1.2. Tilskud til selvejende institutioner

Randers Kommune yder tilskud til en række selvejende institutioner under kultur- og fritidsområdet, så som Randers Kunstmuseum, Randers Egnsteater, Randers Kammerorkester og Gaia. Der blev ved budgettet for 2016-19 årligt bevilget 0,5 mio. kr. til sikring af driften af en ny-etableret talentskole under Randers Egnsteater.

1.3. Fritid og idræt

Områderne fritid og idræt vedrører dels en række kommunalt bestemte områder, og dels folkeoplysningsområdet, der er reguleret af folkeoplysningsloven. Folkeoplysningen i Randers skal sikre børn, unge og voksne alsidige tilbud om deltagelse i voksenundervisning og fritidsaktiviteter baseret på det folkelige og frivillige foreningsarbejde. Efter revision af loven i 2011 skal alle kommuner udarbejde en folkeoplysningspolitik, der beskriver folkeoplysningens konkrete vilkår og målsætninger.

Folkeoplysningen skal støttes gennem tilskud til undervisning og aktiviteter. Kommunale lokaler stilles til rådighed for foreninger og aftenskoler, og der ydes tilskud til foreningers benyttelse af private lokaler. Der kan opkræves gebyr, hvis provenuet anvendes til tilskud ud over det lovplig-

6.1 Kultur og fritid

tige til foreningernes egne lokaler. Der betales et gebyr for kommunale idrætshaller, svømmehaller og kunstgræsbaner, mens øvrige faciliteter stilles gratis til rådighed for foreninger. Der opkræves betaling for udleje til andre formål.

Byrådet har vedtaget, at der afsættes 2 mio. kr. i hvert af årene 2016-19 til styrkelse af breddeidrætten i Randers Kommune. Midlerne til breddeidræt kan anvendes i kommunale, selvejende og foreningsejede faciliteter såvel indendørs som udendørs.

I forbindelse med budgetforliget for 2016-19 har forligspartierne ønsket at give yderligere løft til området, og der er derfor givet en ekstrabevilling på 1 mio.kr i hvert af årene.

Byrådet har vedtaget serviceniveauet i forbindelse med forvaltningen af folkeoplysningsloven. Således godkendte byrådet i forbindelse med budget 2010-13 at afskaffe 25-årsreglen. Det betyder, i modsætning til tidligere, at lokaletilskuddet ikke reduceres til trods for, at aktiviteterne omfatter deltagere over 25 år. Endvidere er lokaletilskuddet øget fra de lovpligtige 65 pct. til 75 pct. I 2014 blev tilskuddet til energiudgifter nedsat til 65 pct. dels for at skabe balance i budgettet, dels for at animere foreningerne til at spare på energiforbruget.

Aftenskolerne får tilskud til undervisning og debatskabende aktiviteter. Tilskuddet til almindelig undervisning udgør 1/3 af lønudgiften og til handicapundervisning 7/9. Hvis ansøgningerne om tilskud overstiger budgettet, nedsættes tilskuddet forholdsmæssigt til alle ansøgere.

Byrådet har endvidere vedtaget, at der gennem Randers-ordningen skal ydes aktivitetstilskud til foreningers aktiviteter. Tilskuddet ydes som et medlemstilskud til alle foreningsmedlemmer under 25 år samt som 75 pct. tilskud til foreningernes kursusudgifter for nuværende og kommende ledere. Herudover er der afsat midler til en udviklingspulje, som fordeles af folkeoplysningsudvalget efter ansøgning.

Randers Kommune yder tilskud til driften af selvejende idrætshaller, og forestår selv driften af tre idrætshaller.

Pasningen af de udendørs kommunale idrætsanlæg og de historiske byparker udføres af private entreprenører.

Randers er Team Danmark Eliteidrætskommune, og udvikler talenter gennem særlige skole- og foreningstilbud.

1.4. Kultur

Der ydes kommunale tilskud til afvikling af teaterforestillinger i Randers, enten gennem Randers Teaterforening eller gennem tilskud til institutioners køb af teaterforestillinger. Staten yder refusion af sidstnævnte tilskud. Gennem teaterordningen 1-til-alle er alle børn og unge sikret adgang til mindst en teaterforestilling hvert år. Der ydes endvidere tilskud til en række teatre, orkestre, musikforeninger og til rytmiske musikgruppers udgifter til øvelokaler og spillesteder, og kunstnerkollektivs brug af fælles atelierer.

Ud over tilskud til teater og musik yder Randers Kommune på kulturområdet tilskud til en række andre kulturelle opgaver, herunder skulpturer, springvand, Nordisk Venskabsbyuge, Malvinas Hus, Asfergladen, forsamlingshuse, musik og teaterforeninger, lokalhistoriske arkiver, børnekulturturgen, Levende Sommer mv.

Randers Kommune udgør sammen med Viborg, Silkeborg og Horsens Kommune Kulturregion Østjysk Vækstbånd, der med 50 pct. statsrefusion gennemfører tværgående kulturprojekter i regionen. Det kommunale bidrag er 400.000 kr. årligt.

Randers Kommune er sammen med regionens øvrige kommuner og Region Midtjylland deltager i Aarhus Europæisk Kulturhovedstad 2017, og har forpligtet sig til at bidrage økonomisk til

6.1 Kultur og fritid

gennemførelsen. Det er en forudsætning, at der gennemføres aktiviteter i Randers Kommune svarende til Randers' økonomiske bidrag.

Der er endeligt afsat midler til imødekomme af konkrete ansøgninger til kulturprojekter.

2. Budgetmål i 2017

Kultur- og fritidsudvalget har på sit møde den 23. maj 2016 besluttet effektmålene for 2017:

Målstyringen i Kultur og Fritid tager udgangspunkt i lovgivningen på områderne, byrådets vision2021, visionspolitikker og i de konkrete indsatser i foreninger, kulturinstitutioner m.fl.

Kultur og fritidsaktiviteter i det offentlige rum

En af Randers Kommunes visioner er, at kultur og fritidsmulighederne – rammerne omkring foreningsliv og egenaktiviteter – overalt med det grønne uden for døren – opleves af Randers borgere som noget der "ikke fås bedre i en dansk by".

Dette understøttes i kulturpolitikken, hvor et af målene er, at man som borger eller gæst i Randers møder kunstneriske begivenheder eller blot aftryk af kunst og kultur på sin vej gennem byen. "Når man færdes i det offentlige rum skal det mærkes, at der er et rigt kulturtilbud både fra kulturinstitutionerne og fra vækstlaget".

De aktiviteter, der gøres til genstand for effektmåling kan derfor være inden for såvel klassiske kulturaktiviteter, oplevelsesmæssige aktiviteter som idræts-/fritidslige aktiviteter i det offentlige rum. Effektmålene gælder for de aktiviteter, hvortil der er ydet kommunale tilskud fra kultur- og fritidsudvalgets område.

Initiativer (indsatser) – der anvendes for at nå målet	Indikatorer – mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Evt. bemærkninger (herunder hvor ofte der kan måles eller andet væsentlig info)
Flere kulturaktiviteter, idræts- og fritidsarrangementer samt event i det offentlige rum.	<ul style="list-style-type: none"> • Antal arrangementer i det offentlige rum, der får kommunalt tilskud, er stigende • • Arrangementerne fordeler sig således, at der i det samlede arrangementstilbud er en diversitet inden for kulturaktiviteter, idræts- og fritidsarrangementer, samt event. • Arrangementerne fordeler sig på flere genrer, henvender til flere forskellige målgrupper, beror på borgernes egenaktivering, 	<ul style="list-style-type: none"> • Antallet af arrangementer opgøres for 2016 i starten af 2017 og ved udgangen af 2017 opgøres antallet i 2017. • Det laves en beskrivelse af arrangementerne opgjort på de nævnte genrer. • Dette beskrives ligeledes i forbindelse med ovenstående.

6.1 Kultur og fritid

	samt på mere oplevelsesrettede tilbud.	
--	--	--

Børn og kultur

I vores kulturpolitik står der: "Kommunens børn skal møde kulturen i dagtilbud og skoleregi på baggrund af et velfungerende samarbejde mellem børn, skole og kulturområdet". Det stærke kulturfelt, som findes i Randers, skal udnyttes til at skabe udvikling inden for dagtilbuds- og skoleområdet. Der skal skabes synergi mellem de professionelle kulturinstitutioner og folkeskoleområdet i tråd med den udvikling, som den nye folkeskolereform bevidner. Målsætningen er, at kultur og kreativitet skal tænkes ind i skoledagen på en anden og mere integreret måde, så kulturinstitutionerne i højere grad fungerer som alternative læringsrum i skoleregi.

Effektmålene gælder for kommunale og selvejende institutioner inden for kulturområdet.

Initiativer (indsatser) – der anvendes for at nå målet	Indikatorer – mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Evt. bemærkninger (herunder hvor ofte der kan måles eller andet væsentlig info)
<p>Et stigende antal børn og unge i Randers i en geografisk bred vifte oplever professionelle kunst- og kulturtilbud i skole- og dagtilbud.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Der sker en stigning i benyttelsen af skoletjenesterne i kulturinstitutionerne, herunder også benyttelsen af kammerorkestrets skole- og børnehavekoncerter samt teaterforestillinger under 1-T-A ordningen i regi af Randers EgnsTeater. • Der indgås flere forpligtende aftaler om samarbejde mellem skolerne og kulturinstitutionerne. Aftalerne har et større omfang end skoletjeneste-tilbuddene og kan foregå såvel i skolerne og børneinstitutionerne, som i kulturinstitutionerne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Benyttelsen opgøres for 2016 i starten af 2017 og ved udgangen af 2017 laves en tilsvarende opgørelse for 2017. • I opgørelsen heraf vil der være fokus på: <ul style="list-style-type: none"> ○ Antallet af besøg ○ Antallet af børn og unge ○ Aldersmæssig spredning ○ Geografisk spredning

Fritid og idræt

I Randers Kommune er en af visionerne, at borgerne er storforbrugere af rammerne for breddekultur og idræt/aktiviteter.

Dette er nærmere beskrevet i høringsudkastet til en fritid og idrætspolitik, hvor et af målene er en højere idræts-, motions- og fritidsdeltagelse i alle aldersgrupper.

Effektmålene gælder for de foreninger, der er godkendte efter folkeoplysningsloven.

6.1 Kultur og fritid

Initiativer (indsatser) – der anvendes for at nå målet	Indikatorer – mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Evt. bemærkninger (herunder hvor ofte der kan måles eller andet væsentlig info)
Flere borgere bliver aktive i foreninger i Randers kommune.	<ul style="list-style-type: none"> • Der sker en stigning i antallet af timer, som foreninger benytter i idrætshaller og svømmehaller. • Der sker en stigning i antallet af medlemmer i aldersgruppen 0-25 år i foreningerne. 	De nævnte mål vil blive vurderet i løbet af året ved i første omgang af opstille udviklingen fra 2015 til 2016 og den endelige vurdering vil ske, når de endelige tal for 2017 foreligger i foråret 2018.

3. Tal og forudsætninger

Afsnittet består af 3 underafsnit, nemlig

- Hovedtal på driften (afsnit 3.1)
- Ændringer over år (afsnit 3.2)
- Budgetforudsætninger (afsnit 3.3)

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2015 og frem til 2020 (i 2017 PL):

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget 2017-20			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.1 Aftaleenheder	68,6	72,7	72,5	72,5	71,7	71,7
1.2 Tilskud til selvejende institutioner	15,3	14,2	13,8	13,8	13,8	13,8
1.3 Fritid og idræt	70,0	70,6	71,4	73,9	73,9	73,9
1.4 Kultur	9,0	6,3	8,2	4,6	4,6	4,6
I alt	162,9	163,8	165,9	164,8	164,0	164,0

Nedenstående tabel viser, med udgangspunkt i 2015, ændringerne til budget 2016 og overslagsårene 2017-2020.

Årsagen til at aftaleenheder ligger lavt i 2015 i forhold til 2016 skyldes primært etablering af Ejendomsservice og overførsler til 2016, blandt andet hensætter Biblioteket hvert år et større beløb til udskiftning af sorteringsanlæg. I øvrigt henvises til det følgende afsnit for beskrivelse af forskellene mellem 2016 og frem.

6.1 Kultur og fritid

3.2 Ændringer over år (i forhold til budget 2016)

<i>Mio. kr.</i>	2017	2018	2019	2020
Udgangspunkt 2016-budget	163,8	163,8	163,8	163,8
Rammerreduktion i 2017	-1,9	-1,9	-1,9	-1,9
Ejendomsservice	-2,8	-2,8	-2,8	-2,8
Randers Stadsarkiv	0,8	0,8		
Budgetforlig - eliteråd, talentarbejde idræt	0,5	0,5	0,5	0,5
Budgetforlig - timepris for leje af haller nedsættes	0,5	0,5	0,5	0,5
Puljer og tekniske korrektioner	0,2	0,2	0,2	0,2
Budgetændringer fra tidligere år:				
Ændringer fra budget 2016:				
Omplaceringer	0,3	0,3	0,3	0,3
Kulturby 2017 – budget udgår efter 2017	1,8	-1,5	-1,5	-1,5
Turbinen	1,0	1,0	1,0	1,0
Arena Randers – hal 4		2,5	2,5	2,5
Ændringer fra budget 2015:				
Svømmebad, merudgifter lejekontrakt	1,0	1,0	1,0	1,0
Ændringer fra budget 2014:				
Eventpuljen	0,3	0,3	0,3	0,3
Randers Egnsteater	0,2	0,2	0,2	0,2
Nordisk Venskabsuge	0,2			
PL og øvrige ændringer		-0,1	-0,1	-0,1
I alt	165,9	164,8	164,0	164,0

De største ændringer fra 2016 til 2017 vedrører dels omprioriteringsbidraget på 1,1% og så overførsler til Ejendomsservice. I modsat retning trækker bevilling til eliteråd og nedsætning af timepris for leje af haller i forbindelse med budgetforliget samt en engangsbevilling til Stadsarkivet.

Endelig er der engangsbevillinger i forbindelse med Kulturhovedstad 2017, hvor udgifterne stiger fra 2016 til 2017 og derefter bortfalder.

3.3 Budgetforudsætninger

Dette afsnit indeholder en beskrivelse af de tildelingsmodeller, der anvendes på kultur og fritidsområdet.

Kultur og fritid er omfattet af rammestyring.

6.1 Kultur og fritid

Tildelingsmodeller

Randersordningen 2017

Randersordningen er Randers Kommunes tilskudsordning til frivillige folkeoplysende foreninger under folkeoplysningsloven. Tilskudsordningen omfatter kursustilskud, medlemstilskud, gebyrordning og ekstra kommunalt lokaletilskud, herunder hallejetilskud.

For at opnå tilskud efter Randersordningen skal foreningen være hjemmehørende i Randers Kommune og skal være godkendt af folkeoplysningsudvalget som en frivillig folkeoplysende forening i henhold til reglerne i folkeoplysningsloven med tilhørende bekendtgørelse og vejledning. Der skal opkræves deltagerbetaling (kontingent).

Foreningen skal have en almennyttig og kontinuerlig aktivitet. Foreningen skal således have planlagte aktiviteter for børn og unge inden for foreningens formål mindst 20 gange årligt fordelt over mindst 5 måneder. Foreninger med udelukkende handicappede medlemmer kan modtage tilskud til disse, uanset at kravet om aktiviteter for børn og unge ikke aktuelt kan opfyldes.

Midlerne til Randersordningen for det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde fastsættes af byrådet efter forslag fra folkeoplysningsudvalget.

Midlerne opdeles i tre puljer:

1. En til ekstra lokaletilskud, herunder hallejetilskud.
2. En til kursus- og medlemstilskud
3. En til udviklingsmidler

Ekstra lokaletilskud

En kommune kan opkræve gebyrer for benyttelsen af kommunale lokaler, hvis indtægten anvendes til forbedring af det lokaletilskud, som skal ydes efter folkeoplysningsloven. Randers Kommune opkræver gebyrer med henblik på at yde ekstra lokaletilskud

Udover hallejetilskud ydes tilskud til sportsskoler, udleje til kommunale institutioner og til hvervingsarrangementer.

Foreninger, der har udgifter til egne eller lejede lokaler, får efter folkeoplysningsloven 65 pct. tilskud til de tilskudsberettigede lokaleudgifter. I Randers Kommune er tilskudsprocenten på 65 pct. hævet til 75 pct., bortset fra tilskuddet til energitudgifter, der er på 65 pct.

25-års-reglen:

Hvis en forening har medlemmer over 24 år (ledere, instruktører og bestyrelsesmedlemmer indgår ikke ved opgørelsen), foretages der efter folkeoplysningsloven en forholdsmæssig nedsættelse af lokaletilskuddet. I Randers Kommune er denne nedsættelse ophævet pr. 1. januar 2010 for foreninger, der tilrettelægger og gennemfører aktiviteter for børn og unge under 25 år.

Kursustilskud

Der ydes tilskud med 75 pct. af udgifterne til kurser i Danmark for nuværende og kommende ledere. Tilskud ydes til kursus- og opholdsudgifter. Til hver enkelt person kan der på et år højst ydes tilskud med 20.000 kr. Ud fra foregående års erfaringer afsættes der et beløb til kursustilskud af den samlede pulje til kursus- og medlemstilskud. Hvis beløbet ikke anvendes, overføres det til følgende års medlemstilskud. Hvis beløbet ikke er tilstrækkeligt, afholdes merudgifterne af de afsatte midler til medlemstilskud.

Lokal kursusvirksomhed:

Der afsættes et beløb svarende til 1/5 af det beløb, der er afsat til kursustilskud, til anvendelse til lokal kursusvirksomhed, foredrag og foreningsudvikling. Beløbet administreres af fritids- og kulturafdelingen.

De lokale kurser retter sig særligt mod de foreninger, der ikke via medlemskab af overliggende

6.1 Kultur og fritid

kreds- eller landsorganisationer har mulighed for at deltage i lederuddannelse og til tværgående kursusvirksomhed, der medvirker til fortsat udvikling af foreningerne Eventuelle uforbrugte midler overføres til efterfølgende års medlemstilskud.

Medlemstilskud

Restbeløbet efter fradrag af beløb til ekstra lokaletilskud, hallejetilskud, kursustilskud og udviklingsmidler anvendes til medlemstilskud. Tilskuddet gives til aktive medlemmer i aldersgruppen 0 - 24 år, som har været kontingentbetalende medlem af foreningen i mindst tre måneder

Udviklingspulje

Der afsættes en udviklingspulje på 400.000 kr. Puljen kan søges af alle godkendte frivillige folkeoplysende foreninger til initiativer og projekter, der skaber udvikling i foreningernes organisering, aktiviteter, faciliteter mv. Projekter med tværgående indhold og med integration af ikke allerede foreningsaktive personer prioriteres. Fordeling af tilskud foretages af folkeoplysningsudvalget.

Randersordningen revideres en gang årligt for det kommende efter indstilling fra folkeoplysningsudvalget.

Tilskud til selvejende haller

Der er gennemført en harmonisering af tilskuddene til de selvejende haller pr. 1. januar 2008.

Tilskudsordningen indeholder flere elementer:

1. Tilskud til ydelser på kommunalt godkendte lån anvendt til opførelse af hallen.
2. Fast tilskud, der består af 3 elementer: Et grundtilskud, et arealtilskud og et tilskud til de haller, der er forpligtede til at stille timer til rådighed for lokale skoler og institutioner.
3. Et variabelt tilskud, der afhænger af det antal timer, som udlejes til godkendte folkeoplysende foreninger.

Formålet med den reviderede tilskudsmodel har været at lave en generel tilskudsmodel, der er tilpasset de forskellige forhold, men uden at der skal laves en lang række særftaler. Modellen tilsigter at opfylde to formål: Budgetmæssig stabilitet gennem et forholdsvis stort fast tilskud, så hallerne forud for budgetåret kender hovedparten af indtægtsgrundlaget (og kommunen hovedparten af udgifterne). Og for hallerne et incitament til at sikre størst mulig udlejning ved at time-tilskuddet tillagt foreningernes egenbetaling mindst dækker marginalomkostningerne ved at holde åbent.

Det forudsættes i tilskudsmodellen, at der udarbejdes en kontrakt mellem kommunen og den enkelte institution. I kontrakten specificeres foruden tilskudsmodellen en række nærmere betingelser for tilskudsydelsen, herunder f.eks. krav til regnskaber, nedbringelse af energiudgifter og udarbejdelse af vedligeholdelsesplaner.

Tilskudsftale for aftenskolerne i Randers Kommune

Kommunerne er efter folkeoplysningsloven forpligtet til at yde tilskud til aftenskoler, men den enkelte kommune fastlægger selv niveauet.

Der kan efter loven ikke ydes tilskud til undervisning mv., hvis formålet er agitation, behandling, underholdning, forkyndelse eller udbredelse af overtro. Der kan endvidere ikke ydes tilskud til undervisning inden for spil. Idræt og sports- og konkurrencepræget virksomhed. Kommunen kan fravige disse begrænsninger og fastlægge nærmere retningslinjer for, hvad der ligger i disse begreber.

Tilskud til den folkeoplysende virksomhed sker på baggrund af tilskudsbrøker. Tilskudsbrøkerne kan efter loven højst være:

6.1 Kultur og fritid

1/3 af udgifterne til lærer- og lederløn i den almene undervisning,
8/9 af udgifterne til lærer- og lederløn i handicapundervisningen
5/7 af udgifterne til lærer- og lederløn i instrumentalundervisning.

Folkeoplysningsudvalget har fastsat en anvendelse af de maksimale tilskudssatser i Randers Kommune, bortset fra tilskud til handicapundervisningen, hvor tilskudsbrøken er fastsat til 7/9.

Hvis ansøgningerne om tilskud overstiger budgettet, nedsættes tilskuddet forholdsmæssigt til alle ansøgere.

3.2.2 Demografi

Der foretages ikke demografireguleringer på budgetområdet.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

Nøgletallene for kulturel virksomhed viser, at Randers Kommune samlet set ligger på niveau med Horsens og Viborg, lavere end Herning og Holstebro og højere end Silkeborg og Skive.

Nettodriftsudgift til kulturel virksomhed – regnskab 2015

	Randers	Hele landet	Herning	Holstebro	Horsens	Silkeborg	Skive	Viborg
- Fkt 033250 - Folkebiblioteker	401	448	441	422	442	422	351	434
- Fkt 033560 - Museer	123	113	170	176	173	105	210	77
- Fkt 033562 - Teatre	64	51	55	171	130	22	12	22
- Fkt 033563 - Musikarrangementer	120	126	141	160	81	106	125	75
- Fkt 033564 - Andre kulturelle opg.	228	187	301	308	144	221	143	302
Kultur i alt	936	925	1.109	1.237	970	875	842	910

Kilde: FLIS-Nøgletal

Ses der på udgifterne til fritid, voksenundervisning, lokaletilskud mv. ligger Herning og Skive højere end Randers, mens Horsens, Viborg, Silkeborg og Holstebro ligger lavere; det bemærkes dog at konterings- og ejerforskelte kan have indflydelse på tallene, særligt udgifterne til lokaletilskud.

	Randers	Hele landet	Herning	Holstebro	Horsens	Silkeborg	Skive	Viborg
- Fkt 033872 - Folkeopl. voksenundv.	45	57	47	19	42	17	26	36
- Fkt 033873 - Friv. folkeopl. arbejde	50	69	79	67	38	30	42	63
- Fkt 033874 - Lokaletilskud	383	152	632	198	48	229	480	125
- Fkt 033875 - Fritidsakt. (uden for FL)	11	20	88	35	11	20		4
Fritid i alt	489	298	846	319	139	296	548	229

Kilde: FLIS-Nøgletal

4.2 Takster

Der henvises til den samlede takstoversigt i årsbudgettet.

6.1 Kultur og fritid**4.3 Oversigt over aftaleenheder**

	Bevilling
	1.000 kr.
Randers Bibliotek	40.183
Museum Østjylland	10.752
Værket	10.109
Randers Musikskole	5.376
Eventsekretariatet	4.801
Fritidscentret	691
Kulturhuset	538

Sundheds- og omsorgs- udvalget

Bevillingsområderne:

Sundhedsområdet

Omsorgsområdet

7.1 Sundhedsområdet

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2017:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor serviceringen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Vederlagsfri fysioterapi	20,0	0,0	20,0			
1.2 Rehabilitering	19,6	0,0	19,6			
1.3 Sundhedscenter	16,2	-1,3	15,0			
1.4 Sundhedsplejen	14,4	0,0	14,4			
1.5 Tandplejen	31,2	-0,3	30,9			
1.6 Andre sundhedsudgifter	5,2	0,0	5,2			
1.7 Aktivitetsbestemt medfinansiering				355,0	0,0	355,0
Driftudgifter i alt	106,7	-1,5	105,1	355,0	0,0	355,0

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med nettoudgifter for 105,1 mio. kr.

Den væsentligste del af indsatsen på sundhedsområdet sker fra Sundhedscentret, der er placeret på Thors Bakke og åbnet ved årsskiftet 2011/12. Her blev hovedområderne sundhedsfremme og forebyggelse, sundhedspleje, rehabilitering og tandplejen blev samlet sammen med regionale og private sundhedsaktører (jordmodercenter, blodprøvetagning, donortagning, mammografi, praktiserende læger/speciallæger, psykologer, apotek mv.).

1.1. Vederlagsfri fysioterapi

Kommunerne betaler udgifterne til den vederlagsfri fysioterapi, som ordineres af de praktiserende læger, primært til handicappede, hvorfor kommunen ikke har væsentlig indflydelse på udgiftsniveauet.

1.2 Rehabilitering/genoptræning

Kommunerne har hovedansvaret for det meste af genoptræningen efter hospitalsbehandling, hvor hospitalerne sender genoptræningsplanerne til kommunen.

I Randers Kommune tilbydes borgerne "frit valg" blandt de kommunale leverandører. Dette betyder, at man som borger selv kan vælge, hvor genoptræningen skal foregå. Der er mulighed for genoptræning ved Rehabiliteringsenheden i Randers Sundhedscenter eller på et af de 3 ældreområder i kommunen. På visse genoptræningsspecialer er genoptræningen specialiseret med henblik på at give den bedst faglige behandling.

Endvidere er der iværksat en række rehabiliteringsprogrammer i forhold til personer med KOL, kræft, senhjerneskade, hjerteproblemer, diabetes samt lænderyg.

1.3 Sundhedsfremme og forebyggelse

Under denne bevilling sker en række forebyggende tiltag med henblik på at højne den generelle sundhedstilstand i Randers kommune.

En væsentlig aktivitet på det sundhedsfremmende/forebyggende område er "tjek dit helbred", hvor alle 30-49 årige i en femårsperiode fra 2012 skal tilbydes en forebyggende helbredsundersøgelse. Projektet finansieres i et samarbejde mellem Region Midtjylland og Randers Kommune.

7.1 Sundhedsområdet

Til projektet er der bevilget forskningsmidler fra Tryk-fonden på 10 mio. kr. til at lave effektmålinger, herunder samfundsøkonomisk evaluering af projektet.

Projektet udløber med udgangen af 2017 og der vil i løbet af 2017 blive lagt op til drøftelse af en eventuel fortsættelse – evt. i ændret form – efter projektperioden.

1.4 Sundhedsplejen

Sundhedsplejerskerne er særligt uddannede til at arbejde med sundhed hos familier med børn, såvel spædbørn som småbørn og skolebørn.

Sundhedsplejens tilbud omfatter i forbindelse med fødsler et besøg i hjemmet under graviditeten samt et antal besøg efter fødslen.

Hertil kommer en række undersøgelser i forbindelse med skolegangen.

Alle børnefamilier i Randers Kommune kan hente råd og vejledning hos sundhedsplejen.

Sundhedsplejerskerne fungerer endvidere som konsulenter for daginstitutionerne.

I forbindelse med budgetlægningen for 2015 er der indarbejdet 1,5 mio. kr. i 2015 og 2016 til fortsættelse af aktiviteten familieiværksættelse, der er et undervisningstilbud med fødsels- og forældrekursus til førstegangsførelse. Projektet er igangsat i 2014 og med bevillingen gives der mulighed for også at tilbyde parterapi, der andre steder har vist sig at øge trivslen i familierne og medføre færre skilsmisser. Ved budgetlægningen for 2016-19 blev det besluttet at der skal foretages en evaluering heraf inden sommeren 2016, således at der ved budgetlægningen for 2017-20 kan træffes beslutning om evt. videreførelse. Ved budgetlægningen for 2017-20 blev der givet en 2 årig bevilling på 1,5 mio. kr.

1.5 Tandplejen

Den kommunale tandpleje er en kombineret skoletandpleje og småbørnstandpleje, der sikrer at alle børn og unge første gang ved 3 års alderen og til og med det 17. år tilbydes tandpleje og tandregulering efter behov. Herudover tager tandplejen sig af omsorgs- og specialtandpleje for ældre og handicappede, der ikke kan benytte de almindelige tandplejetilbud.

På tandplejens område er der de senere år besluttet en række besparelser, der blandt andet betyder at en række klinikker er blevet nedlagt.

1.6 Andre sundhedsudgifter

Ved kommuneaftalerne mellem Regeringen og KL for 2013, 2014 og 2015 er der hvert år tilgået kommunerne midler med henblik på styrkelse af det nære sundhedsvæsen og sikre bedre sammenhæng for patienter med behandlingsforløb på tværs af sektorerne. Beløbet skal anvendes til at reducere antallet af uhenigtsmæssige genindlæggelser, forebyggelige indlæggelser, uhenigtsmæssige akutte korttidsindlæggelser samt færdigbehandlede patienter, der optager en seng på sygehusene samt til delvis dækning af den opgaveglidning, der i disse år foregår mellem sygehusvæsenet og kommunerne.

Udenfor servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 355 mio. kr. Hele beløbet vedrører aktivitetsbestemt medfinansiering.

7.1 Sundhedsområdet

1.7 Aktivitetsbestemt medfinansiering

Kommunerne er medfinansierende på sundhedsområdet, idet der skal betales aktivitetsbestemte bidrag hver gang en borger i kommunen anvender en sundhedsydelse hvad enten det er på sygehuset eller under sygesikringen (fx hos praktiserende læge/speciallæger mv.). Se yderligere herom i afsnit 3.2.

Udgifterne til den aktivitetsbestemte medfinansiering er budgetteret således i budget 2017:

Mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
1.7 Aktivitetsbestemt medfinansiering	355,0		355,0

Staten og/eller regionerne opkræver en betaling, som kommunerne ikke pt. har mulighed for at kontrollere på cpr-niveau. Det er aftalt mellem KL og Regeringen, at der skal gives kommunerne adgang hertil med henblik på blandt andet analyser af indsatser på sundhedsområdet.

Kommunerne kan dog løbende følge med i det overordnede forbrug af de enkelte ydelser via Sundhedsstyrelsens hjemmeside (e-sundhed).

Ved økonomaftalen mellem regeringen og KL fastlægges et forventet niveau for den kommunale medfinansiering. På baggrund heraf skønner KL efterfølgende over den enkelte kommunes forventede udgifter i 2017. På baggrund af skønnet og regnskabserfaringer udarbejdes det lokale skøn for udgifterne.

Såfremt de kommunale bidrag til den aktivitetsbestemte medfinansiering region for region overstiger de forventede betalinger, tilbagebetales det for meget betalte beløb regionsvis til kommunerne efter bloktilskudsfordelingen. Den maksimale indtægt for Region Midtjylland vil i 2017 være på 4.329 mio. kr.

Det er i 2016 indgået en politisk aftale om en omlægning af den kommunale medfinansiering fra 2018, som betyder at kommunerne skal betale et højere bidrag for børn og ældre, mens medfinansiering for øvrige aldersgrupper nedsættes.

2. Budgetmål i 2017

Sundheds- og omsorgsudvalget har på sit møde den 18. maj 2016 besluttet følgende effektmål for 2017:

Initiativer (indsatser) – der anvendes for at nå målet	Indikatorer – mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Evt. bemærkninger (herunder hvor ofte der kan måles eller andet væsentlig info)
Børn og unges sundhed		
<ul style="list-style-type: none"> Tandsundhed 	<ul style="list-style-type: none"> Tandsundheden blandt de 15-årige øges fra 51,8% til 55% i 2017 	<ul style="list-style-type: none"> Oplysninger om tandsundheden sker opgøres i foråret 2017 Evaluering kan først foretages når rapporten; ”hvordan har du
<ul style="list-style-type: none"> Rygestopindsats 		

7.1 Sundhedsområdet

	<ul style="list-style-type: none"> I forhold til unge mellem 15 og 25 år at gennemføre en rygestopindsats, der nedsætter andelen af dagligrygere med 10% i 2017 og øge andelen af erhvervsskoleelever, der lever op til Sundhedsstyrelsen anbefalinger om fysisk aktivitet 	det?" udkommer primo 2018
Voksnes sundhed		
<ul style="list-style-type: none"> Indsats mod lænderygsmerter Hjemtagelse af specialiserede genoptræningsopgaver Indsats mod rygning og alkoholproblemer 	<ul style="list-style-type: none"> I Rehabiliteringsenheden skal 50% af deltagerne, der har deltaget i lænderygforløbsprogrammet opleve positive forbedringer i forhold til deres lænderyg Randers Kommune har i 2017 hjemtaget specialiserede genoptræningsopgaver i forhold til f.eks. hjerterehabilitering og ortopædkirurgiske opgaver og samtidig reduceret udgifterne med minimum 0,5 mio. kr. I voksengruppen er der i 2017 12% dagligrygere (mod 19% i 2013), og andelen af voksne med tegn på alkoholproblemer er faldet fra 14% i 2013 til 12% i 2017. 	<ul style="list-style-type: none"> Målingen foretages løbende i løbet af 2017 og opgøres endelig ved udgangen af 2017 Det opgøres i løbet af 2017 om de forventede mål og økonomi kan overholdes Evaluering foretages når rapporten; "hvordan har du det?" udkommer primo 2018

3. Tal og forudsætninger

Afsnittet består af 3 underafsnit, nemlig

- Hovedtal på driften (afsnit 3.1)
- Ændringer over år (afsnit 3.2)
- Budgetforudsætninger (afsnit 3.3)

7.1 Sundhedsområdet

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2015 og frem til 2020 (i 2017 PL):

Mio. kr. 2017-priser	Regnskab	Budget	Budget 2017-20			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Indenfor servicerammen						
1.1 Vederlagsfri fysioterapi	22,2	19,7	20,0	20,0	20,0	20,0
1.2 Rehabilitering	20,0	20,5	19,6	20,2	20,2	20,2
1.3 Sundhedscenter	12,5	12,1	15,0	10,3	10,3	10,3
1.4 Sundhedsplejen	15,2	14,5	14,4	14,4	12,9	12,9
1.5 Tandplejen	31,3	30,5	30,9	30,9	30,9	30,9
1.6 Andre sundhedsudgifter	0,5	12,2	5,2	5,2	5,3	5,3
Indenfor servicerammen i alt	101,6	109,5	105,1	101,0	99,6	99,6
Udenfor servicerammen						
1.7 Aktivitetsbestemt medfinansiering	350,2	355,0	355,0	358,2	360,3	362,2
Driftsudgifter i alt	451,8	464,6	460,2	459,2	459,9	461,8

Tabellen viser at udgifterne inden for servicerammen stiger fra regnskab 2015 til 2016, hvilket primært skyldes posten andre sundhedsudgifter, hvor beløb er overført til ældreområdet samt at der i 2015 var indtægter vedr. projekter, hvor udgifterne var afholdt i 2014.

Udgiften til aktivitetsbestemt medfinansiering er skønnet på baggrund af det niveau herfor, der er aftalt mellem Regeringen og Danske Regioner i deres aftale omkring budget 2017.

For udviklingen fra 2016 og frem henvises til næste afsnit.

3.2 Ændringer over år (i forhold til budget 2016)

<i>mio. kr.</i>	2017	2018	2019	2020
Udgangspunkt 2016	464,6	464,6	464,6	464,6
Rammereduktion i 2017	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
Tjek dit helbred, mindreforbrug tidligere år overført til 2017	3,1			
Til- og afgang tjenestemænd	0,1	0,1	0,1	0,1
Overført til omsorgsområdet (3. budgetopf. 2015) til IV behandling, hjemmebesøg, sundhedsklinikker og øget rehab	-4,3	-4,3	-4,3	-4,3
Tilbagef. til socialområdet (1. budgetopf. 2016) udgift til sundhedskoordinator	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Regulering vedr. aktivitetsbestemt medfinansiering	0,0	3,1	5,2	7,2
LC initiativer kroniker og lungesatsning	0,6	0,7	0,8	0,8
Budgetændringer fra tidligere år:				
Projekt tjek dit helbred planlagt ophørt i løbet af 2017 – dog se ovenfor vedr. overførsel fra 2015	-2,4	-3,4	-3,4	-3,4
Familieiværksættere, parterapi (kun 2015-2018)			-1,5	-1,5
PL og øvrige ændringer		-0,1	-0,1	-0,2
I alt	460,2	459,2	459,9	461,8

7.1 Sundhedsområdet

De største ændringer fra 2016 til 2017 vedrører omprioriteringsbidraget på 1,1% og så en overførsel fra 2015 til 2017 vedr. projekt "Tjek dit helbred", der udløber i 2017.

Derfor kan det også ses at udgifterne til dette projekt falder fra 2016 til 2017 og 2018; i forbindelse med budgetdrøftelserne for 2017 og frem skal der tages stilling til om der skal etableres en ny indsats med henblik på sundhedsfremme og forebyggelse.

Fra 2016 til 2017 er der endvidere overført beløb fra sundhedsrådets puljer til omsorgsområdet, jf. beskrivelsen i afsnit 3.1; beløbene er givet i forbindelse med aftalerne mellem Regeringen og KL i årene 2013-15 og har hidtil været budgetplaceret på sundhedsområdet, men vedrører i høj grad omsorgsområdet.

Endelig er der givet bevillinger til og med 2018 til fortsættelse af Familieiværksættere og partterapi (PREP), som havde en midlertidig bevilling, der udløber i 2016. Se mere om projektet her: <https://omkommunen.randers.dk/media/29490/familieivaerksaetterne-og-prep.pdf>

3.3 Budgetforudsætninger

Lovgrundlag

Lovgrundlag på Medfinansieringsområdet	Sundhedsloven, herunder særligt §§ 13 og 14 omkring finansiering. Endvidere findes bestemmelser i Lov om regionernes finansiering med tilhørende bekendtgørelser mv.
Lovgrundlag på tandpleje- og sundhedsplejeområdet	Sundhedsloven: Forebyggelse og sundhedsfremme: Kapitel 35, §119 Sundhedspleje: Kapitel 36, §§ 120-126 Tandpleje: kapitel 37, §§ 127-137. Genoptræning og Vederlagsfri fysioterapi: kapitel 39, §140 og kap. 39a, §140a-b Finansiering af sundhedsydelse: kapitel 77, §§247-251a

Budgettet baserer sig på en fremskrivning af tidligere budgetter tilrettet med byrådets tillægsbevillinger med undtagelse af medfinansieringsområdet.

Reglerne for den kommunale medfinansiering af sundhedsvæsenet ser således ud i 2017:

Beregning vedrørende somatisk aktivitet på private og offentlige sygehuse	
Stationær behandling	34 pct. af DRG-takst (ekskl. langliggertakst), dog maksimalt 15.078 kr. pr. indlæggelse
Ambulant behandling	34 pct. af DAGS-takst, dog maksimalt 1.487 kr. pr. besøg. Det maksimale beløb for gråzonepatienter udgør 15.078 kr.
Genoptræning under indlæggelse	70 pct. af genoptræningstakst
Beregning vedrørende psykiatrisk aktivitet på private og offentlige sygehuse	
Stationær behandling	60 pct. af sengedagstakst, dog maks., 8.722 kr. pr. indlæggelse
Ambulant behandling	30 pct. af besøgstakst, dvs. 546 kr. pr. besøg
Beregning vedrørende praksissektoren	
Speciallægebehandling	34 pct. af honorarer, dog maksimalt, 1.487 kr. pr. ydelse.
Almen lægebehandling	10 pct. af honorarer for grundydelse

7.1 Sundhedsområdet

Fysioterapeutisk behandling	10 pct. af honorarer
Kiropraktor behandling	10 pct. af honorarer
Psykologhjælp	10 pct. af honorarer
Fodterapeutisk behandling	10 pct. af honorarer
Tandlægebehandling	10 pct. af honorarer
Tilskud til anden behandling	10 pct. af honorarer
Genoptræning efter endt sygehusbehandling	
Al genoptræning, hvad enten dette foregår på sygehus eller andre steder	100 pct. af udgifterne

Hertil kommer en obligatorisk plejetakst på 1.986 kr. for færdigbehandlede patienter samt for ophold på hospice.

Desuden er der vedtaget indtægtslofter for de enkelte regioner, og såfremt dette loft overskrides modtager kommunerne i den enkelte region andel af overskridelsen, svarende til den forholdsvis befolkningsandel.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal: Udgifter på sundhedsområdet i regnskab 2015.

	Randers	Hele landet	Herning	Holstebro	Horsens	Silkeborg	Skive	Viborg
- Fkt 046281 - Medfinan., sundhedsvæsen	3.503	3.565	3.295	3.487	3.387	3.439	3.657	3.672
- Fkt 046282 - Komm. genoptræning mm.	552	385	201	360	556	506	265	349
- Fkt 046284 - Behandl. fysioterapeut	221	170	232	254	172	202	208	155
- Fkt 046285 - Komm. tandpleje	312	367	387	422	364	382	420	386
- Fkt 046288 - Sund.fremme/forebygg.	130	151	28	76	112	120	143	96
- Fkt 046289 - Komm. sundh.tjen	151	177	135	191	161	144	126	170
- Fkt 046290 - Andre sundh.udg.	37	91	81	83	60	64	84	61
Sundhed i alt	4.906	4.906	4.359	4.873	4.812	4.856	4.902	4.888

I tabellen ses at når den samlede udgift til sundhed sammenlignes mellem de 7 kommuner ligger udgifterne meget ens blandt alle kommuner med undtagelse af Herning, der ligger meget lavt, hvilket primært skyldes at udgifterne til medfinansiering af sundhedsvæsenet og genoptræning er lav i Herning kommune.

4.2 Takster

	Takst for 2016	Takst for 2017
Omsorgstandpleje: forpligter kommunerne til at tilbyde forebyggende og behandlende tandpleje til personer, der på grund af nedsat førlighed eller vidtgående fysisk eller psykisk handicap kun vanskeligt kan udnytte de almindelige tandplejetilbud. Egenbetalingen udgør	490	500
Specialtandpleje: for udviklingshæmmede og sindslidende. Egenbetaling udgør	1.815	1.850
<i>Taksterne reguleres iht. Bekendtgørelse nr. 179 af 28. februar 2012, § 29, en gang årligt på grundlag af satsreguleringssatsen. Her er indarbejdet en forventet regulering på 2% for 2017</i>		

7.1 Sundhedsområdet

4.3 Oversigt over aftaleenheder

Sundhedsplejen

Selvstændige klinikker:		
Asferg skole	Østergade 2, Asferg	8990 Fårup
Assentoftskolen	Skolevej 14, Assentoft	8960 Randers SØ
Bjerrregrav skole	O. Fussingvej 7, Øster Bjerrregrav	8920 Randers NV
Fårup skole	Skolebakken 5	8990 Fårup
Grønhøjsskole	Nørreled, Øster Tørslev	8983 Gjerlev J
Havndal skole	Søringen 3	8970 Havndal
Hornbæk skole	H. C. Andersensvej 1	8920 Randers NV
Korshøjsskolen	Skolevænget 1 a, Harridslev	8930 Randers NØ
Kristrup skole	Skolegade 4	8960 Randers SØ
Langå skole	Gydevej 3	8870 Langå
Munkholmskolen	Bymarksvej 18, Stevnstrup	8870 Langå
Nørrevangsskolen	Glentevej 15	8930 Randers NØ
Rismølleskolen	Rismøllegade 15	8930 Randers NØ
Søndermarksskolen	Skanderborggade 65	8940 Randers SV
Tirsdalens skole	R. Hougårdsvej 50	8960 Randers SØ
Vestervangsskolen	Nålemagervej 120	8920 Randers NV
Østervangsskolen	Dronningborg Boulevard 33	8930 Randers NØ
Klinikfællesskab med psykologer, tandlæger mv.		
Blicherskolen	Haldvej 6	8981 Spentrup
Hald-Kærby Centralskole	Salbakken 7, Hald	8983 Gjerlev J
Hobrovejens skole	Gethersvej 36	8900 Randers C
Oust Mølleskolen	Oust Møllevej 25	8920 Randers NV
Privatskoler:		
Randers Realskole	Fabers Alle 3	8900 Randers C

Tandplejen

Centralklinikken inkl. tandregulering	Randers Sundhedscenter, Biografgaden 3	8900 Randers C
Nørrevangsskolens tandklinik	Glentevej 15	8930 Randers NØ
Østervangsskolens tandklinik	Dronningborg Boulevard 33	8930 Randers NØ
Tirsdalens tandklinik	R. Hougårdsvej 50	8960 Randers SØ
Søndermarksskolens tandklinik	Skanderborggade 65	8940 Randers SV
Blicherskolens tandklinik	Haldvej 6	8981 Spentrup
Bjerrregravskolens tandklinik	O. Fussingvej 7, Øster Bjerrregrav	8920 Randers NV
Assentoftskolens tandklinik	Skolevej 20, Assentoft	8960 Randers SØ
Korshøjsskolens tandklinik	Skolevænget 1 a, Harridslev	8930 Randers NØ
Langå skoles tandklinik	Gydevej 3	8870 Langå
Havndal skoles tandklinik	Skolevej 3	8970 Havndal

4.4. Yderligere oplysninger

Faktaoplysninger

Sundhed	2014	2015
Udskrivninger fra hospitaler af borgere fra Randers	19.483	19.771
Sengedage, borgere fra Randers	63.896	62.967
Antal ambulante besøg og ydelser, borgere fra Randers	198.484	210.591

7.1 Sundhedsområdet

Antal genoptræningsplaner	2.995	2.939
Psykiatri		
- antal sygehusudskrivninger	790	773
- antal sengedage	12.083	14.741
- antal besøg	24.907	24.690

Kilde: E-sundhed

Sundhedsplejen	2014	2015
Antal fødte	902	917

Kilde: Danmarks Statistik

Tandplejen

Antal i Tandplejen, uge 15, 2016

	Offentligt	Hos private	I alt
- antal 0-14 årige	16.710	0	16.710
- antal 15 årige	1.202	0	1.202
- antal 16-17 årige	1.975	118	2.093
- specialtandpleje (handicappede)	272	34	306
- omsorgstandpleje (ældre)	287	14	301
- I alt	20.446	166	20.612
De tilsvarende tal for 2015	20.213	212	20.425

Antal 15-årige, der har været eller er i behandling med tandretning	323		
---	-----	--	--

7.2 Omsorgsområdet

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2017:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicrammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Pleje, omsorg, genoptræning mv.	878,2	-136,3	741,9			
1.2 Hjælpe midler og rådgivning	71,6	-7,2	64,5			
1.3 Plejevederlag	4,2	0,0	4,2			
1.4 Ældreboliger				43,8	-78,6	-34,8
Driftudgifter i alt	954,1	-143,5	810,6	43,8	-78,6	-34,8

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med nettoudgifter for 810,6 mio. kr. – fordelt med udgifter for 954,1 mio. kr. og indtægter for 143,5 mio. kr.

1.1. Pleje og omsorg, genoptræning og vedligeholdelsestræning samt andre faste ejendomme samt tilskud til foreninger

Området er budgetmæssigt opdelt i følgende delområder:

Mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
Pleje- og omsorg samt tilskud foreninger	830,6	-127,7	702,9
Genoptræning og vedligeholdelsestræning	38,5	-2,0	36,5
Andre faste ejendomme	9,1	-6,6	2,5
I alt	878,2	-136,3	741,9

Pleje og omsorg er det største udgiftsområde og omfatter de fleste servicetilbud, der gives på omsorgsområdet, fx praktisk/personlig hjælp og sygepleje til borgere i eget hjem, tilbud på plejecentrene fra pleje til cafeer samt Madservice Kronjylland. Hertil kommer 2 selvejende ældrecentre (Randers Kloster og Solbakken), som drives efter overenskomst med kommunen.

Genoptræning og vedligeholdelsestræning budgetteres særskilt, og omfatter primært de kommunale aktivitetscentre, der er på kommunens plejecentre. Posten "andre faste ejendomme" omfatter udgifter og indtægter ved udlejningsboliger, der ikke er opført efter ældreboligloven, men lejet af pensionselskaber (Gudenåcentret og Dragonparken).

Borgerne, der er visiteret til hjælp på frit-valgsområdet (praktisk og personlig pleje), har mulighed for at vælge mellem kommunal leverance eller én af de private aktører, der er godkendt. På ældreportalen www.aeldre.randers.dk findes en oversigt over de godkendte leverandører.

Der er i de senere år gennemført en række besparelser på omsorgsområdet, blandt andet nedlæggelse af en række boliger, "træning i stedet for hjælp", obligatorisk brug af sundhedsklinikker, forhøjelse af brugerbetalingen for dagcenterkørsel, ændret natstruktur, reduktion i ledelse og administrative medarbejdere.

På området sker der i disse år en opgaveglidning og –flytning fra regionen (sygehusvæsenet) til de kommunale tilbud, blandt andet i forbindelse med at der lukkes senge på sygehusafdelinger og ved at der sker hurtigere udskrivning af patienterne.

7.2 Omsorgsområdet

Med henblik på at tage imod de hurtigere udskrivninger og for at begrænse sygehusindlæggelser, primært de forebyggelige indlæggelser og genindlæggelser, blev Tryghedshotellet på Kollektivhuset åbnet primo 2011. "Hotellet" omfatter præhospitale pladser samt selvindskrivningspladser og aflastningspladser. Ved budgetlægningen for 2015 blev det besluttet at udvide "hotelkapaciteten", således at der nu er 18 pladser.

Ligeledes arbejdes der løbende med den tidligere udskrivning og på at undgå indlæggelser i det hele taget, blandt andet via sundhedsstrategisk ledelse, der er et samarbejde mellem regionshospitalet Randers og kommunerne i Randers-klyngen (Randers, Favrskov, Syddjurs og Norddjurs).

Med henblik på at styrke de kommunale medarbejdere i forbindelse med opgaveglidning mv. gennemføres der løbende efteruddannelse for omsorgsområdets personale.

På Byrådets møde den 25. november 2013 er der besluttet en procesplan for etablering af et nyt plejecenter til erstatning for Gudenåcentret og Dragonparken, hvor lejekontrakterne udløber i 2018. "Fremtidens Plejehjem" opføres på Nyvangsskolens arealer. Det samlede projekt vil efter planen være afsluttet i slutningen af 2017.

I forbindelse med finansloven for 2016 blev der afsat midler i forbindelse med handlingsplanen for den ældre medicinske patient, og for den kommunale økonomi afsat penge til en styrket akutfunktion og et kompetenceløft af den kommunale sygepleje. Disse midler vil løbende blive udmøntet og anvendelsen forelagt Sundheds- og omsorgsudvalget. Der henvises til notat udarbejdet til budgetlægningen for 2017-20, se <https://broen.randers.dk/media/29492/handlingsplan-for-den-aeldre-medicinske-patient.pdf>

Ældremilliard og værdighedsmidler

Ældremilliarden

I forbindelse med vedtagelsen af finansloven for 2014 blev der afsat 1 milliard kroner til ældreområdet på landsplan, og i 2014 og 2015 har der skullet ansøges og aflægges regnskab for midlerne. Fra 2016 er beløbet på 17,1 mio. kr. overført til bloktilskuddet og der skal således ikke længere aflægges regnskab for midlerne.

Sundheds- og omsorgsudvalget har på mødet den 4. oktober 2016 besluttet fordelingen af beløbet på følgende måde:

10 distriktssygeplejersker

Distriktssygeplejerskerne har sikret at der i alle distrikter er ansat en sygeplejerske, der kan understøtte sosu-medarbejderen. Sygeplejerskerne har særligt fokus på at nedbringe uhensigtsmæssige indlæggelser. Dette følges som projekt og er rapporteret til sundheds- og omsorgsudvalget i mødet den 6. september 2016 og besluttet at fortsætte indsatsen. Beløb: 3,7 mio. kr.

Styrkelse af aften/natberedskabet

I lighed med ansættelsen af distriktssygeplejerskerne er der givet mulighed for at styrke den koordinerende indsats på aften/natområdet ved en bevilling til natcentret samt et mindre beløb til hvert af de 3 områder. Beløb: 1,4 mio. kr.

Indsatser på demensområdet

Der er iværksat en række aktiviteter til styrkelse af indsatsen over for demente, herunder etablering af tilbud for yngre demente i Fårup, etablering af specialteam af særligt uddannede medarbejdere, der kan bistå omsorgsområdets øvrige medarbejdere i forhold til komplicerede pro-

7.2 Omsorgsområdet

blemstillinger med demente samt alternative aktiviteter for demente. Aktiviteterne foreslås videreført.

Beløb: 1,4 mio. kr.

Styrket kompetenceudvikling på omsorgsområdet (PPS-licens)

I 2014 blev IT-systemet PPS (Praktiske Procedurer i Sygeplejen) anskaffet. Systemet understøtter den sygeplejefaglige indsats. Det afsatte beløb dækker den løbende licensudgift.

Beløb 0,2 mio. kr.

Medarbejdere til styrkelse af sociale aktiviteter

Der er ansat 6 medarbejdere til at styrke de sociale aktiviteter på omsorgsområdet. Beløb: 2,3 mio. kr.

Styrket indsats på centrene (SOSU-medarbejdere)

Med henblik på at en styrket indsats på centrene er der givet et rammebeløb til hvert område samt de 2 selvejende institutioner (Randers Kloster og Solbakken). Beløbet giver mulighed for at igangsætte en række aktiviteter på de enkelte centre. Beløb: 3,7 mio. kr.

Styrket kompetenceudvikling af ældreplejen, herunder anvendelse af opsporingsredskaber (TOBS/ABCD)

Med henblik på at forebygge indlæggelser mv. arbejdes der fra 2015 med at indføre opsporingsredskaber i ældreplejen, som skal forbedre informationsudvekslingen mellem sosu-hjælper, sosu-assistent og sygeplejersker. Endvidere kan midlerne anvendes til kompetenceudvikling. Der er afsat 3 mio. kr. hertil

Afsættes til nye aktiviteter, herunder til frivilligt arbejde

Der afsættes i 2016 ekstra midler til fordeling blandt frivillige og andre aktiviteter for ældre. Beløb: 0,4 mio. kr.

Afholdelse af borgerarrangement i 2017

Der afsættes et beløb til et borgerarrangement, a la tidligere gennemførte arrangementer om fx demens eller andre aktuelle emner på omsorgsområdet. Beløb: 0,2 mio. kr.

Afsættes til udmøntning af uddannelsesstrategi.

Der er i 2016 afsat midler til udmøntning af forvaltningens uddannelsesstrategi, hvor Sundheds- og omsorgsudvalget har fået en orientering herom i mødet den 6. september 2016. Beløb 1,2 mio. kr.

Værdighedspolitik og midler til gennemførelse heraf.

Partierne bag finanslovsaftalen var enige om at styrke kommunernes arbejde med en mere værdig ældrepleje gennem indførelse af værdighedspolitik og ved at der afsættes 1 mia. kr. årligt fra 2016 til at understøtte udbredelsen og implementeringen af værdighedspolitikken, idet det bemærkes at anvendelsen af midlerne skal ligge ud over kommunernes 2016-budgetter.

I perioden 2016-19 vil der skulle ansøges om anvendelsen af midlerne og det forventes så midlerne fra 2020 overføres til bloktilskuddet.

Byrådet godkendte på mødet den 7. marts 2016 værdighedspolitikken for Randers Kommune og anvendelsen af de tilhørende midler.

7.2 Omsorgsområdet

Selvbestemmelse

Flere aften/nattevagter

Aften- og nattevagterne har ofte meget travlt og det kan være svært at nå at give alle borgere den omsorg som ønskes. Et særligt fokuspunkt i værdighedspolitikken er at støtte op om borgernes mulighed for at bevare sin egen døgnrytme – blandt andet ved at kunne få mad og drikke samt komme på toilettet og op om morgenen og i seng om aftenen efter eget ønske. Det afsatte beløb svarer til en aften-/nattevagt pr. område

Fordeling af midlerne: 875.000 kr. i 2016 og 1.500.000 kr. i 2017

Indkøbe flere træningsredskaber

20 af kommunens ældrecentre har siden 2014 haft tilbud om, at folkepensionister og efterlønnere på egen hånd kan benytte centrenes træningsudstyr på tidspunkter, hvor det ikke kolliderer med centrenes egen anvendelse. Ordningen, som er helt i tråd med kommunens ønske om at styrke rehabiliteringsindsatsen, har været en stadig stigende succes, der ugentlig bruges af cirka 500 borgere. Men redskaberne slides og der ønskes derfor afsat beløb til vedligeholdelse og indkøb af træningsudstyr.

*Fordeling af midlerne: 2016: 500.000 kr.
 2017: 0 kr.*

Implementering af telemedicinske løsninger

Siden midten af 2015 har omsorgsområdet som forsøg afprøvet at lade visse hjemmeplejesøg erstatte af opkald, hvor medarbejderen og borgeren taler sammen og ser hinanden på en skærm eller Ipad.

Forsøget har hidtil kørt i en del af område Syd og tegner til at blive så stor en succes både hos borgerne og medarbejderne, at det ønskes udbredt til resten af omsorgsområdet.

For borgerne betyder de virtuelle besøg, at de ikke behøver at vente på medarbejderne, de behøver ikke at klæde om eller rydde op, og de får hjælp og tryghed til f.eks. selv at håndtere medicin, og i det hele taget oplever de frihed og selvbestemmelse ved at kunne klare flere ydelser selv. De virtuelle besøg tilbydes kun hos borgere, der er positivt indstillede, og som kan profitere af den type besøg.

Fordeling af midler: 2016: 3.700.000 kr.; 2017: 0 kr.

Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen

Øget koordinering og mere kontakt til borgerne

Flere ældre borgere oplever ofte, at der i deres kontakt med omsorgsområdet er mange forskellige fagpersoner, som er involveret i samme forløb. Dette kan være med til at skabe forvirring og usikkerhed hos den enkelte i en svær livssituation. For at kunne optimere sammenhængen og skabe tryggerammer i plejen og i særlige behandlingsforløb er det nødvendigt at fokusere indsatsen på blandt andet koordinering og tværfaglige indsatser. Det handler om at sikre borgeren den bedste hjælp på det rette tidspunkt – og i de tryggeste rammer. Det foreslås derfor, at der afsættes midler til at ansætte 7 ekstra sygeplejersker og 3 ergo-/fysioterapeuter, som skal understøtte patienter efter endt udskrivning, bistå ved 0-besøg, forebyggende hjemmebesøg og generelt sikre bedre koordinering omkring komplekse borgere. Hertil kommer at der er afsat midler til implementering og afklaring mv. i forbindelse med opstarten af indsatsen.

Fordeling af midler: 4.650.000 kr. i 2016 og 4.844.000 kr. 2017

Løft af det faglige niveau

Som en konsekvens af de tidlige udskrivinger fra sygehuset bliver hjemmeplejens opgaver stadig mere komplekse og dette stiller krav til fagligheden blandt personalet. Det foreslås derfor, at

7.2 Omsorgsområdet

der afsættes midler til at omdanne 20 social- og sundhedshjælperstillinger til 10 social- og sundhedsassistenter og 10 sygeplejersker.

Fordeling af midler: 335.000 kr. i 2016 og 600.000 kr. i 2017

Mad og ernæring

Ernæringscreening og spisevenner

For at kunne sikre, at borgerne får den rette kost og bliver understøttet i at spise – for på den måde at få den nødvendige næring – foreslås det, at der bliver brugt midler på at støtte op om de frivillige spisevenner samt øge personalets kendskab til ernæringscreening.

Fordeling af midlerne: 460.000 kr. i 2016 og 800.000 kr. i 2017.

En værdig død

Øget indsats omkring palliation

Hospice Randers har igennem årene opbygget stor viden og erfaring omkring arbejdet med døende. Denne viden og øgede kompetence ønskes bredt ud til plejecentrene og hjemmeplejens personale. Fx ved at Hospice Randers får en udgående funktion, som kan understøtte og rådgive. Omsorgsområdet har desuden et tværsektorielt samarbejde med øvrige kommuner, hospital og praktiserende læger i det såkaldte Randers klyngesamarbejde. Et ønske er at deltage i et pilotprojekt omkring palliation, hvor der er fokus på borgernes ret til at dø i eget hjem – samt om hvordan man kan blive bedre til at skabe trykthed omkring det at dø i eget hjem. En væsentlig del af denne indsats handler om øget faglighed og om en forståelse for arbejdet med døende.

Fordeling af midlerne: 650.000 kr. i 2016 og 1.100.000 kr. i 2017.

1.2. Hjælpemidler og Rådgivning (hjælpemiddeldepotet)

Hjælpemiddelhuset Kronjylland har kontakt med mere end 10.500 af kommunens borgere. De direkte udgifter til hjælpemidler konteres under denne udgiftspost, ligesom udgifter til kommunikation (syns, tale- og høreområdet) og udgifter vedr. bevilling af handicapbiler.

I 2010 hjemtog Randers Kommune sammen med Favrskov, Syddjurs og Norddjurs kommuner en række opgaver på høreområdet og etablerede Hørecenter Midt. I 2011 er der sammen med Favrskov og Syddjurs Kommuner hjemtaget en række opgaver på synsområdet. Fra årsskiftet 2011/2012 blev synssamarbejdet udvidet med Norddjurs kommune og nye opgaver. Der er samtidig indgået en samarbejdsaftale med Optikerhøjskolen, der er placeret i Randers. Samlet set kaldes dette samarbejde nu for Kommunikationssamarbejdet Midt; for en nærmere redegørelse for dette samarbejde, kan der henvises til Sundheds- og ældreudvalgets møde den 24. november 2011, 28. november 2013 samt 23. april 2015.

Randers Kommune er driftsherre i såvel høre- som synssamarbejdet. Udgifterne til samarbejdet fordeles efter kommunernes andel af det samlede indbyggertal.

1.3 Plejevederlag

Der kan bevilges plejevederlag til pårørende, hvis en nær slægtning eller ven er alvorligt syg/døende og plejen kan ydes i eget hjem. Man har ret til orlov fra sit arbejde, når man modtager plejevederlag.

Udenfor servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 43,8 mio. kr. og indtægter for 78,6 mio. kr. – i alt nettoindtægter på 34,8 mio. kr.

7.2 Omsorgsområdet

1.4. Ældreboliger

Kommunen står som udlejer af mange pleje- og ældreboliger, og i driftsregnskabet er der en nettoindtægt på 34,8 mio. kr. hvilket ikke er udtryk for et samlet overskud af ældreboligerne, idet finansieringsomkostningerne betales via økonomiudvalgets konti.

Der er indgået en administrationsaftale med Lejerbo i forhold til de kommunale ældreboliger.

I slutningen af 2017 forventes Fremtidens Plejehjem at blive ibrugtaget og dermed forlades boligerne på Dragonparken og Gudenåcentret i forbindelse med ophør af lejeaftalerne de pågældende steder.

2. Budgetmål i 2017

Sundheds- og omsorgsudvalget har på sit møde den 18. maj 2016 besluttet følgende effektmål for 2017:

Initiativer (indsatser) – der anvendes for at nå målet	Indikatorer – mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Evt. bemærkninger (herunder hvor ofte der kan måles eller andet væsentlig info)
Styring af Økonomi		
<ul style="list-style-type: none"> Budgetterne overholdes 	<ul style="list-style-type: none"> Regnskabsresultatet for det samlede omsorgsområde ligger inden for plus/minus 1% af det korrigerede budget 	<ul style="list-style-type: none"> Kan opfølges på halvårligt og helårligt
Attraktiv arbejdsplads		
<ul style="list-style-type: none"> Medarbejdernes sygefravær skal reduceres Forbedre medarbejdernes psykiske arbejdsmiljø 	<ul style="list-style-type: none"> Sygefraværet skal reduceres med 1,5 kalenderdage de seneste 12 måneder i september 2017 i forhold til marts 2016 Det psykiske arbejdsmiljø opleves 1 procentpoint bedre fra 91% i 2013 til 92% i 2017 	<ul style="list-style-type: none"> Data trækkes i personalesystemet Fremgår af rapport der forventes at udkomme i foråret 2017.
Kvalitet og service		
<ul style="list-style-type: none"> Fastholdelse af den kommunale andel på fritvalgsområdet Fremtidens plejehjem Flere frivillige Fokus på viden om demens 	<ul style="list-style-type: none"> Andelen på fritvalgsområdet fastholdes på ca. 90% Plejehjemmet er bygget senest ved udgangen af 2017 Tilgangen af frivillige øges med minimum 5% pr. år Alle ansatte gennemgår specifikke uddannelsesforløb i demens i 2017 	<ul style="list-style-type: none"> Data kan løbende trækkes i omsorgssystemet Byggeprocessen følges Opgørelsen udarbejdes i efteråret 2017 Data trækkes i forhold til tilmeldinger

7.2 Omsorgsområdet

Ældres sundhed		
<ul style="list-style-type: none"> • Økologi • Anvendelse af sundhedsklinikker 	<ul style="list-style-type: none"> • Andelen af økologiske varer i middagsproduktionen er mindst 30% i 2017 • Anvendelse af sundhedsklinikkerne øges med en stigning i antallet af borgere, der er tilknyttet, med 10% i 2017 	<ul style="list-style-type: none"> • Opgøres via indkøbssystemet mv. • Der laves optællinger af antallet af besøg på klinikkerne.

3. Tal og forudsætninger

Afsnittet består af 3 underafsnit, nemlig

- Hovedtal på driften (afsnit 3.1)
- Ændringer over år (afsnit 3.2)
- Budgetforudsætninger (afsnit 3.3)

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2015 og frem til 2020 (i 2017 PL):

Mio. kr. 2017-priser	Regnskab	Budget	Budget 2017-20			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.1 Pleje, omsorg, genoptræning mv.	707,2	735,1	741,9	756,5	774,8	798,7
1.2 Hjælpemidler og rådgivning	63,4	59,9	64,5	64,5	64,5	64,5
1.3 Plejevederlag	4,0	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
Indenfor servicerammen i alt	774,7	799,2	810,6	825,2	843,5	867,3
1.4 Ældreboliger	-37,0	-34,8	-34,8	-34,8	-34,8	-34,8
Omsorg total	737,6	764,4	775,8	790,4	808,7	832,6

Nedenstående tabel viser, med udgangspunkt i 2016, ændringerne til budget 2017 og overslagsårene 2018-2020.

Udgifterne stiger væsentligt fra regnskab 2015 til budget 2016 primært som følge af at beløbet vedr. ældremilliarden tidligere blev givet som tilskud og dermed i regnskabstallene indgår med 0 kr., hvor det fra 2016 lægges over i bloktilskudspuljen og dermed forøger nettoudgifterne med 17,1 mio. kr. Endvidere er der fra 2015 til 2016 sket en stigning i udgifterne som følge af demografiregulering på 15,1 mio. kr. samt at der fra 2015 til 2016 overføres i alt 11,3 mio. kr. (for en stor dels vedkommende ikke forbrugte midler vedr. ældremilliard og klippekort, som skal anvendes i 2016). I modsat retning trækker rammereduktionen på 1% (7,9 mio. kr.) og overførsler til miljø- og teknikudvalgets område på 15,1 mio. kr. vedr. ejendomsservice.

I øvrigt henvises til det følgende afsnit for beskrivelse af forskellene mellem 2016 og frem.

7.2 Omsorgsområdet

3.2 Ændringer over år (i forhold til budget 2016)

Mio. kr.	2017	2018	2019	2020
Udgangspunkt 2016	799,2	799,2	799,2	799,2
Rammerreduktion i 2017	-9,1	-9,1	-9,1	-9,1
Demografireguleringer, se afsnit 3.3.2	15,0	29,3	49,3	73,5
Overført fra sundhedsområdet (3. budgetopf. 2015) til IV behandling, hjemmebesøg, sundhedsklinikker og øget rehab	4,3	4,3	4,3	4,3
Afdrag lån 5,1 mio. kr. til velfærd til Fremtidens Plejehjem (BY 17.5.16)			-1,7	-1,7
Overført til ejendomsservice (rettelse februar 2016 samt 1. budgetopf. 2016)	-3,3	-3,3	-3,3	-3,3
Handlingsplan ældre medicinske patienter - budgetforlig	1,0	0,6		
Styrkelse af akutfunktionen - budgetforlig	1,6	2,2	2,9	2,9
Klippekort til hjemmehjælp - budgetforlig	2,6	2,6	2,6	2,6
Budgetændringer fra tidligere år:				
Midlertidig omklassificering af pleje/ældreboliger	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
PL og øvrige ændringer	0,4	0,4	0,3	-0,1
I alt	810,6	825,2	843,5	867,3

Nettoudgifterne stiger med 11,4 mio. kr. fra 2016 til 2017 primært som følge af demografireguleringer på i alt 15 mio. kr, midler overført fra sundhedsområdet på 4 mio. kr. samt yderligere midler fra budgetforliget. I modsat retning trækker besparelser på 9,1 mio. kr. i forbindelse med omprioriteringsbidraget og overførsler til miljø- og teknikudvalget på 3,3 mio. kr. vedr. ejendomsservice. Fra 2018 øges udgifterne yderligere som følge af demografireguleringer og budgetforliget, se også afsnit 3.3.2 nedenfor.

3.3 Budgetforudsætninger

3.3.1 Tildelingsmodel

Fordelingsmodel på omsorgsområdet.

Sundheds- og ældreudvalget har godkendt fordelingsmodellen på omsorgsområdet den 24. november 2011 og modellen er efterfølgende evalueret og justeret på udvalgets møde den 31. oktober 2013. Selve modellen ser således ud i 2017.

Når budgettet er vedtaget, er der efter de gældende budgetprincipper givet en samlet bevilling til omsorgsområdet (foregående års budget prisfremskrevet og reguleret med de økonomiske konsekvenser af de politisk vedtagne ændringer, herunder demografi og besparelser, se en oversigt over vedtagne spareforslag).

I 2017 er der i alt netto 738.843.000 kr. til rådighed for omsorgsområdet (inkl. psykiatriboligerne på Gudenåcentret). Beløbet fordeles således:

7.2 Omsorgsområdet

Madservice Kronjylland, netto	8.971.000
Randers Kloster	22.798.000
Solbakken	14.280.000
Betaling til/fra andre kommuner	2.000.000
Elever (SOSU og Ernæring)	24.900.000
Dagcenterkørsel, tilskud og kørsel, tilskud til foreninger og tilskud til hushjælp	11.650.000
Administrative udgifter, herunder fællestillidsrepræsentanter, konsulenter, ½ sygeplejeske (Perron 4), FDB, kommunikation og uddannelse	12.700.000
Udlejningsboliger	2.480.000
Afsat til senere fordeling og demografireguleringer	6.225.000
Afsat til velfærdsteknologi, Viewcare og etablering af Fremtidens Plejehjem	6.874.000
Afsat til uforudsete udgifter/ombygning af boliger/huslejetab i forbindelse med	3.110.000
Indtægter vedr. genoptræningspladser, psykiatripladser samt andre sundhedsmidler	-5.315.000
Aktiviteter finansieret af ældremilliard; øvrige midler overført til fordelingsmodellen.	9.000.000
Midler afsat til klippekort	2.550.000
Midler afsat til den ældre medicinske patient	2.576.000
Driftsudgifter vedr. områdecentrene	
Udgifter til kørsel	13.000.000
Udgifter til indkøb af fødevarer mv.	15.091.000
Indtægter fra servicepakker, cafeer mv.	-33.537.000
Øvrige driftsudgifter	21.000.000
Lønudgifter til fordeling på områdecentrene	598.490.000
I alt	738.843.000

Det samlede budget til områderne i 2017 udgør netto 614.045.100 kr., hvoraf budgettet til driftsudgifter udover løn samlet udgør 15.554.900 kr.

7.2 Omsorgsområdet

	Afsat til	Tildelingsprincip (2017-beløb)
Delmodel 1: Ledelse og administration samt tekniske servicemedarbejdere	Områdeledere, distrikts- og centerledere, ernæringsledere, sygeplejeledere, trænings- og aktivitetsledere, administrative ledere, administrativt personale samt tekniske servicemedarbejdere	Modellen tildeler hvert område en lønsum svarende til det antal ledere, der er i organisationsmodellen, godkendt af byrådet den 2. maj 2011. Der tildeles 9.812.000 kr. efter lønsum til øvrige administrative stillinger, herunder til tre administrative ledere. Endvidere tildeles områderne ressourcer til tekniske servicemedarbejdere på baggrund af aftale om Ejendomsservice, hvor halvdel af det tekniske servicepersonale er overført til Ejendomsservice samt i henhold til driftsaftaler omkring ældreboliger.
Delmodel 2: Boliger	Basisedarbejdere hele døgnet i alle boligtyper - inklusiv sygepleje og inklusiv særydelser	Pr. bolig tildeles (note 1): Ældreboliger med kald: 152.031 kr. Plejeboliger og aflastningsboliger: 304.063 kr. Demensboliger: 377.078 kr.
Delmodel 3 A: Personlig pleje og praktisk hjælp i fritvalgsområdet	Basisedarbejdere, der leverer personlig pleje og praktisk hjælp i fritvalgsområdet inkl. særydelser	Tildeles efter gennemsnittet af visiterede timer på fritvalgsområdet samt uddelegerede sygeplejeydelser (som leveres af sosu-personale) i uge 31-43. (note 2). Der tildeles 17.582 kr. pr. visiteret time på årsbasis inkl. betaling til de private leverandører.
Delmodel 3 B: Hjemmesygepleje i fritvalgsområdet	Basisedarbejdere, der leverer hjemmesygepleje i fritvalgsområdet, inkl. særydelser	Tildeles 22 % i forhold til antallet af visiterede fritvalgs-timer samt leverede uddelegerede sygeplejeydelser i området
Delmodel 4: Aktivitetssområdet	Basisedarbejdere på aktivitetsområdet inkl. genoptræning efter serviceloven, ekskl. genoptræning efter sundhedsloven	Der fordeles beløb pr. bolig (jf. delmodel 2) + pr. borger over 75 år i fritvalgsområdet: Pr. bolig (note 3): 13.694 kr. Pr. øvrig +75 årig: 2.014 kr.
Delmodel 5: Køkkenområdet	Basisedarbejdere i køkkener og caféer	Tildeles ud fra omsætningen 1. oktober 2014 til 30. september 2015 fratrukket 45 % til køb af råvarer
Delmodel 6: Øvrige	Natcentret Hospice Trykshotellet Psykiatri Genoptræningspladser Træningshøjskole Til senere fordeling ved stigning i antallet af visiterede timer mv.	11.369.000 kr. 5.426.000 kr. 10.844.000 kr. 3.910.000 kr. 6.925.000 kr. 4.495.000 kr. 4.000.000 kr.

Noter:

- 1 Antallet af boliger opgøres som det forventede antal "helårs-boliger" i budgetåret.
Hvis der sker ombygninger eller forventede udvidelser, medregnes til- eller afgang af boliger forholdsomt.
- 2 Antallet af fritvalgstimer opgøres som det gennemsnitlige ugentlige visiterede timer og uddelegerede sygeplejetimer, i 2016 efter antallet af timer i perioden uge 31-43.
- 3 Her er anvendt samme antal boliger som i delmodel 2. Boliger under delmodel 6 indgår ikke i beregningen.
I forhold til antallet af 75+ årige anvendes befolkningen i området pr. 1. januar 2017 ifølge befolkningsprognosen.

Med de anvendte tildelingsprincipper ser lønsumfordelingen i 2017 således ud:

:

7.2 Omsorgsområdet

	Nord	Syd	Vest	I alt
Ledelse	9.843.207	8.858.354	8.299.383	27.000.944
Administrative medarbejdere	3.381.033	3.268.041	3.162.922	9.811.996
Demensboliger	14.328.965	18.476.823	15.083.121	47.888.908
Plejeboliger	37.703.793	55.643.501	64.461.324	157.808.618
Aflastningsboliger	4.256.880	1.824.377	3.040.628	9.121.885
Ældreboliger med kald	43.785.050	16.115.331	8.817.823	68.718.204
Frit valgområdet	57.895.532	50.641.360	42.646.263	151.183.155
Sygepleje til hjemmeboende	12.737.017	11.141.099	9.382.178	33.260.294
Aktivitetsområdet	12.157.435	10.393.302	8.959.156	31.509.893
Køkkenområdet	5.644.306	5.942.110	6.858.701	18.445.116
Natcenter	0	0	11.369.137	11.369.137
Nattevagt, Dragonparken	0	771.053	0	771.053
Psykiatriboliger	0	3.910.229	0	3.910.229
Hospice og præhospitalenhed	0	5.426.128	10.844.227	16.270.355
Træningshøjskole og Genoptræningscenter	4.495.480	6.924.930	0	11.420.410
I alt	206.228.698	199.336.638	192.924.862	598.490.199

Det skal bemærkes at specifikationen af tildelingen herover til de enkelte delområder alene er vejledende, og at det er op til det enkelte område at viderefordre budgettet under hensyntagen til lokale forhold.

Det skal endvidere bemærkes at hvis der sammenlignes med tildelingerne i 2015 er der overført beløb vedr. tekniske servicemedarbejdere til Ejendomsservice og at psykiatritilbud på Bakkegården er overtaget af Socialforvaltningen

Fordeling af udgifter ud over løn:

Driftsudgifterne opdeles i særligt overførbare driftsudgifter og direkte overførbare driftsudgifter.

Særligt overførbare driftsudgifter

Forlods er der afsat beløb til følgende driftsudgifter og –indtægter:

- kørsel

Disse udgifter er defineret som "særligt overførbare", hvilket betyder, at der kan ske en omfordeling af midlerne, såfremt det viser sig, at der er skævheder.

Direkte overførbare driftsudgifter

Ud over de særligt overførbare driftsudgifter tildes der beløb til hvert område til de direkte overførbare driftsudgifter, beløb, som ikke kan reguleres efterfølgende.

Disse udgifter fordeles således:

Fast beløb pr område.

Til anvendelse af de forventede "faste omkostninger" ved et område, afsættes 3.000.000 kr. pr. område.

7.2 Omsorgsområdet

Øvrigt driftsbudget

Det resterende driftsbudget fordeles mellem områderne efter lønsum.

Dette er til samtlige øvrige driftsudgifter, såsom

- kursusudgifter,
- beklædningsgodtgørelse,
- øvrige personaleudgifter,
- rengøringsartikler,
- vinduespolering,
- renovation og rensning,
- inventar,
- læge- og sygeplejefaglige artikler,
- beskæftigelsesmaterialer (udgifter og indtægter),
- diverse udgifter,
- annonceudgifter samt
- administrationsudgifter (kontorhold).

Særligt omkring forplejning

Budgettet vedr. **forplejning** er beregnet på grundlag af omsætningen fra 1. oktober til 30. september og der beregnes udgifter til fødevarer mv. på 45% heraf.

3.3.2 Demografi

Der er en demografimodel på omsorgsområdet, som tager udgangspunkt i de enhedsbeløb på omsorgsområdet, som Økonomi- og indenrigsministeriet opgør i forbindelse med beregningen af de enkelte kommuners udgiftsbehov.

Disse enhedsbeløb ganges så på den forventede udvikling i antal ældre. Desuden foretages der hvert år en efterregulering i forhold til det faktiske antal ældre.

Modellen indtil budget 2013 har medført demografiregulering i forhold til befolkningstallet mellem 65 og 74 år, 75 og 84 år og 85 år og derover, men med vedtagelsen af budget 2013 sker der fremover alene demografiregulering for de 75-84 årige og personer på 85 år og derover.

Byrådet behandlede demografireguleringerne på sit møde den 20. juni 2016 og efterfølgende er beløbet tilpasset i forbindelse med budgetforhandlingerne som følge af en revideret befolkningsprognose.

Tabel 16 - Samlet regulering på omsorgsområdet

Demografi, 1000 kr.	2017	2018	2019	2020
Efterregulering vedr. 2015-2016	1.496	1.496	1.496	1.496
Ændret befolkningstal - budgetforliget	-1.070	-1.673	-1.734	-1.807
Ændring 2016-17	14.529	14.529	14.529	14.529
Ændring 2017-18	0	14.967	14.967	14.967
Ændring 2018-19		0	20.061	20.061
Ændring 2019-20	0	0	0	24.259
I alt	14.955	29.320	49.319	73.505

7.2 Omsorgsområdet

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

Nettodriftsudgifter til omsorgsområdet – regnskab 2015 – (65 årige og derover)

	Randers	Hele landet	Herning	Holstebro	Horsens	Silkeborg	Skive	Viborg
Udgifterm ældrepleje pr. 65+ årig	38.657	39.407	33.490	38.539	35.309	36.545	38.745	35.855
heraf udgifter plejebolig pr. 65+ årig	22.346	17.153	15.945	16.970	18.229	16.071	15.763	18.428
heraf udgifter hjemmehjælp egen bolig pr. 65+årig	7.613	11.475	8.779	11.307	11.381	11.103	8.337	8.673
heraf udgifter hjemmesygepleje pr. 65+årig	2.388	3.420	2.827	3.279	2.540	4.883	5.789	4.436
heraf udgifter forebyggende tiltag pr. 65+ årig	590	1.133	1.754	1.596	339	431	2.344	986
heraf udgifter hjælpemidler pr. 65+ årig	3.167	2.549	1.976	3.164	2.497	1.921	2.184	2.072
heraf udgifter øvrige udgifter pr. 65+ årig	2.553	3.677	2.209	2.223	323	2.136	4.329	1.260

Tabellen viser at Randers Kommune sammen med Holstebro og Skive har den højeste udgift pr. 65 årige og derover, mens udgiftsniveauet er lavere i de øvrige kommuner. Randers kommune har højere udgifter specielt på boligområdet, hvor der i Randers er væsentligt flere boliger med pleje end i de øvrige kommuner.

Det skal bemærkes at der er forskelle i konteringspraksis i de enkelte kommuner og derfor kan tallene alene af denne grund variere.

Antal modtagere af pleje og praktisk bistand – regnskab 2014

	Randers	Hele landet	Herning	Holstebro	Horsens	Silkeborg	Skive	Viborg
- Andel modt. hjemmehj. 65+ år, pct.	8,97	11,43	8,17	11,23	12,92	9,98	7,63	9,97
- Gns.alder nyvisiterede hjemmehjælp	78,88	79,16	80,09	79,46	79,24	79,66	79,77	79,45
- Andel privat leveran. (pers. pleje), pct	3,17	12,03	13,80	21,07	6,20	19,30	16,30	4,37
- Andel privat leveran. (prak. hjælp), pct	11,50	33,86	28,79	40,48	37,60	44,14	33,37	37,69

Tabellen viser at Randers har det 3. laveste antal borgere, der modtager hjemmehjælp, hvilket også er en naturlig konsekvens at Randers har et stort antal boliger med fast bemanning.

Gennemsnitsalderen for nyvisiterede til hjemmehjælp er den laveste blandt de sammenlignede kommuner, mens Randers har den absolut laveste andel af private leverandører på omsorgsområdet.

4.2 Takster

	Takst for 2016	Takst for 2017
Madudbringning:		
Almindelig hovedret pr. dag	46,00	47,00
Lille hovedret pr. dag	43,00	44,00
Biret pr. dag	10,00	10,00
Ældrecentre		
Forplejning med 1 hovedret og 1 biret pr. måned	3.200,00	3.270,00
Forplejning med 1 hovedret pr. måned	2.950,00	3.010,00

7.2 Omsorgsområdet

4.3 Oversigt over aftaleenheder

Omsorgsområdet er inddelt i 3 geografiske områder (Område Nord, Syd og Vest), der dækker praktisk hjælp og personlig pleje, boliger, aktiviteter og cafeer). Derudover omfatter omsorgsområdet 2 selvejende institutioner som drives efter overenskomst med kommunen (Randers Kloster og Solbakken), et hjælpemiddelhus samt madservice.

I tabellen på næste side ses en oversigt over antal boliger fordelt efter boligtype, hvor der er tilknyttet personale. Boligerne er fordelt på de områder og selvejende institutioner, som de hører til.

7.2 Omsorgsområdet

Fortegnelse over boliger på ældreområdet med tilknyttet personale								
		I alt boliger	Særlige bolig- typer	Demens- boliger	Pleje- boliger	Ældre- boliger med kald	Aflastnings- boliger/selv- indskrivning	Psykiatri- boliger
Område Syd								
Tirsdalen	Rasmus Hougårdsvej 42a,b	54		10	30	12	2	
KristrupCentret	Byvænget 12	25			25			
Center Svaleparken	Svalevej 13-15, Assentoft	20		10	9		1	
Center Svaleparken	Svalevej 7 - 9, Assentoft	20				20		
Center Svaleparken, Genoptræningsenheden	Svalevej 11	13	13					
Plejecenter Vorup	Bøsbrovej 70	42		8	33		1	
Søndervænget	Bøsbrovej 68	20				20		
Gudenåcentret	Gl. stationsvej 11	60			43			17
Plejecenter Lindevænget	Vestergade 62	71		21	43	7		
Plejecenter Lindevænget, Hospice	Vestergade 62	7	7					
Thorsbakke	Mølllegade 4	49				47	2	
I alt, område Syd		381	20	49	183	106	6	17
Område Vest								
Plejecenter Kildevang	Randersvej 23, Langå	58		8	44		6	
Plejecenter Borupvænget	Gl. Hobrovej 136-138	79		12	67		0	
Plejecenter Borupvænget	Gl. Hobrovej 140-142	24				24		
Terneparken, Asferg	Ternevej 8b	37		10	25		2	
Terneparken, Asferg	Ternevej 8c	6				6		
Terneparken, Asferg	Rolighedsvej 7-15	5				5		
Fårup Ældrecenter *)	Stations alle 3b	15			13		2	
Fårup Ældrecenter	Stations alle 3a + 3c	2				2		
Fårup Ældrecenter	Ingvar Pedersens vej 1-9	5				5		
Fårup Ældrecenter	Mælkevej 4-14	6				6		
Kollektivhuset	Parkboulevarden 71p	14			14			
Kollektivhuset, Trykshotellet, præhospitale pladser	Parkboulevarden 71p	18	18					
Kollektivhuset	Viborgvej 98 e	20		10		10		
Kollektivhuset	Viborgvej 98 f	15			15			
Kollektivhuset	Parkboulevarden 69	36			36			
I alt, område Syd		340	18	40	214	58	10	0
Område Nord								
Plejecenter Møllevang	Garnisonsvej 6	48		17	30		1	
Plejecenter Møllevang	Garnisonsvej 10a-c og 26a-d	30				30		
Plejecenter v/højhus	Garnisonsvej 5a-k	10				10		
Møllebo	Infanterivej 35	34				34		
Spentrup ældrecenter *)	Præstevænget 2a-2h	11			8		3	
Spentrup ældrecenter	Præstevænget 4 - 32	15				15		
Spentrup ældrecenter	Doktor Allé 10 - 24	8				8		
Plejecenter Åbakken	Bakkevænget 1, Øster Tørslev	56	10	10	30		6	
Plejecenter Åbakken	Bakkevænget 1, Afd. H	18				18		
Aldershvile	Kirkevej 2b-2x, Havndal	20				19	1	
Plejecenter Dronningborg	Egholmsvej 4	40			21	18	1	
Plejecenter Rosenvænget	P. Knudsensvej 6a-b	49		11	35		3	
Rosenlund	P. Knudsensvej 4	32				32		
Center Bakkegården	Lodsejervej 8a m.fl.	93				93		
Center Bakkegården	Gl. Hadsundvej 17 a	11				11		
I alt, område Syd		475	10	38	124	288	15	0
Selvejende								
Randers Kloster								
Randers Kloster	Blegdammen 5	36		7	29			
Klostervænget	Hospitalsgade 6	40				40		
Solbakken								
Plejecenter Solbakken	Frederiksborg Allé 23	31			31			
Plejecenter Solbakken	Frederiksborg Allé og Ridefogedvej	11				11		
I alt		1.314	48	134	581	503	31	17

*) Udvidelse af antallet af pladser med 1 aflastningsplads i Spentrup og 2 plejeboligpladser i Fårup er finansieret af værdighedsmilliarden.

7.2 Omsorgsområdet

4.4. Yderligere oplysninger

Praktisk bistand, personlig pleje og sygepleje	2014	2015	2016
Antal visiterede timer til praktisk bistand og personlig pleje i 1. kvartal, pr uge	7.962	7.485	7.152
- heraf andel af timer, der ydes af privatleverandør	4,96%	6,27%	4,76%
Gennemsnitligt ugentlige sygeplejetimer i 1. kvartal	4.403	4.317	4.055
I alt visiterede timer samt sygeplejetimer i 1. kvartal pr. uge	12.365	11.803	11.207
Antal borgere, der modtager praktisk bistand og personlig pleje i 1. kvartal	2.599	2.447	2.327
- heraf antal borgere, der modtager fra privatleverandør	329	347	252
- andel, der har valgt privat leverandør	12,7%	14,2%	10,8%
Antal borgere, der modtager hjælp (inkl. sygepleje) i 1. kvartal	3.794	3.621	3.362
Gennemsnitlig antal timer pr. borger pr. uge	3,26	3,26	3,33

Hjælpe-middelhuset Kronjylland	2014	2015	2016
Antal kontakter med Hjælpe-middelhuset	ca. 10.000	ca. 10.500	ca. 10.500

Madservice Kronjylland	2014	2015	2016
Antal visiterede hjemmeboende til Madservice i uge 15	1.080	1.055	1.109

Antal kørte kilometer på områdecentrene	2013	2014	2015
Kørsel i hjemmeplejebiler	2.235.657	2.521.821	2.622.991
Kørsel i egen bil	841.700	828.914	695.899
I alt antal kilometer på områdecentrene	3.077.357	3.350.735	3.318.890

Landdistriktsudvalget

Bevillingsområde:

Landdistrikt

8.1 Landdistrikt

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2017:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor serviceringen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Ud-gift	Indtægt	Netto
1.1 Landdistrikt	3,3	0,0	3,3			
Driftudgifter i alt	3,3	0,0	3,3	0,0	0,0	0,0

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 2,2 mio. kr.

1.1. Landdistrikt

Landdistriktssudvalget har til formål at sikre, at der igangsættes initiativer i landområderne.

Landdistriktsområdet består af udgifter til:

Budget 2017, 1.000 kr.	Udgift	Indtægt	Netto
Kommunal medfinansiering LAG Randers Favrskov	832		
Landdistriktssudvalg – Budgetforlig 2016	2.023		
Drift LAG Randers Favrskov	208		
Lakseprojektet	204		
I alt mio. kr.	3.267		3.267

LAG Randers Favrskov støttes med henblik på at fremme udviklingen i kommunens landdistrikter.

Lakseprojektet har Randers Kommune, sammen med Viborg Kommune og Favrskov Kommune, i en årrække støttet ved at yde tilskud til Dansk Center for vildtlaks' udsættelse af lakse-smolt.

2. Budgetmål i 2017

Effektmål på landdistriktsområdet

Initiativer (indsatser) – der anvendes for at nå målet	Indikatorer – mål for hvornår effekten er opnået, og hvordan måler vi det?	Øvrige kom- mentarer
Samarbejde på landdistriktsområdet i Randers Kommune		
Med øget samarbejde på tværs af landsbyerne får landsbyerne nye input og nye ideer. Landsbyerne skal opleve, at Randers Kommune er imødekommende, vejledende og understøttende i deres arbejde.	Der skal etableres flere samarbejder og projekter i landsbyerne. Der skal udarbejdes flere udviklingsplaner.	Der kan følges op ifm. budgetopfølgning 30/6-17 og ifm. regnskab 2017.

8.1 Landdistrikt

<p>Landsbyerne skal opleve, at de kan få indflydelse på udviklingen af deres eget lokalområde, under hensyntagen til helheden i kommunen.</p> <p>Kommunen vil sammen med borgerne udvikle nye veje til at involvere borgere i drift og projekter i landdistrikterne.</p> <p>Randers Kommune vil bidrage til, at interesser i landdistrikterne, såsom LAG Randers Favrskov, Vindmøllerådet og andre, i videst muligt omfang understøtter hinanden.</p>		
Fysiske rammer for landsbyerne i Randers Kommune		
<p>Der skal planlægges med henblik på at udvikle et varieret boligudbud i landsbyerne, så det kan rumme flere familieformer og livsformer.</p> <p>Der skal ses positivt på muligheder for at etablere og udvide erhverv i landsbyerne, ved at kommunen arbejder med alle muligheder indenfor planloven, kommuneplanen og lokalplaner.</p> <p>Landsbyerne kan få hjælp og vejledning hos kommunen til fornyelse og forskønnelse.</p> <p>Vi vil indenfor de eksisterende økonomiske rammer afdække mulighederne for en fysisk infrastruktur, der effektivt kobler landsbyerne til Randers og motorvej E45.</p> <p>Den digitale infrastruktur skal være moderne og tidssvarende.</p>	<p>Der skal være byggegrunde til rådighed, hvor der er efterspørgsel.</p> <p>Antallet af virksomheder på landet skal stige.</p> <p>Der skal efter indgåelse af Randers Kommunes næste mobilaftale være god oplevet mobildækning i 98% af kommunen, og der skal kunne tilbydes fiberbredbånd til alle, der ønsker det.</p>	<p>Der kan følges op ifm. budgetopfølgning 30/6-17 og ifm. regnskab 2017.</p>
Rammer for samvær og fællesskab i landsbyerne i Randers Kommune		
<p>Fællesskaberne i landsbyerne skal fastholdes og styrkes for at fastholde og tiltrække flere borgere.</p> <p>Foreninger og virksomheder samarbejder om at udvikle lokalområderne med mulighed for hjælp og sparring fra de relevante afdelinger i kommunen.</p>	<p>Antallet af borgere i landdistriktet skal stige.</p> <p>Ved evaluering af Landdistriktsservice skal 90% af brugerne have oplevet en tilfredsstillende service.</p>	<p>Der kan følges op ifm. budgetopfølgning 30/6-17 og ifm. regnskab 2017.</p>

8.1 Landdistrikt

<p>Samlingssteder som forsamlingshuse og aktivitetshuse kommer til at spille en større rolle lokalt med flere og nye aktiviteter.</p> <p>Landsbyerne bliver bedre til at markedsføre sig overfor potentielle tilflyttere og til at styrke fællesskabet.</p> <p>Landsbyerne bliver markedsført som et supplement og alternativ til at bo i Randers by.</p>	<p>Der skal udvikles koncepter for frem-skudt borgerservice i forsamlingshuse.</p>	
Evnen til at realisere projekter i Randers Kommune		
<p>Flere landsbyer har succes med fundraising til projekter.</p> <p>Foreninger og borgere i landsbyerne er selv i stand til at søge midler til projekter.</p> <p>Kommunens egne puljer bliver markedsført bedre, og procedurerne for ansøgning, udbetaling og afrapportering, bliver gjort så enkle og gennemskuelige som muligt.</p> <p>Randers Kommune samarbejder med andre bevillingsgivere om at geare medfinansiering til projekter, hvor det er muligt.</p>	<p>Der skal kunne konstateres en større søgning til de kommunale og lokale puljer og fonde.</p> <p>Mere end 250 foreninger og privatpersoner benytter sig af Randers Kommunes tilbud om at anvende fundraiser-værktøj.</p>	<p>Der kan følges op ifm. budgetopfølgning 30/6-17 og ifm. regnskab 2017.</p>

3. Tal og forudsætninger

Nedenfor vises en række overordnede budget tal på driften.

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2015 og frem til 2020 (i 2017 PL):

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget 2017-20			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
2017-priser						
1.1 Landdistrikt	1,5	2,3	3,3	3,3	3,3	3,3
Driftudgifter i alt	1,5	2,3	3,3	3,3	3,3	3,3

Forskellen fra budget 2016 til budget 2017 forklaret i afsnit 3.2.

8.1 Landdistrikt

3.2 Ændringer over år

Mio. kr. 2017-priser	Ændring til 2017	Ændring til 2018	Ændring til 2019	Ændring til 2020
Udgangspunkt 2016-budget	2,3	2,3	2,3	2,3
Flyttet fra anlæg, Landdistriktsudvalg – budgetforlig 2016	1,0	1,0	1,0	1,0
I alt	3,3	3,3	3,3	3,3

I budgetforliget 2016-19 blev der afsat et årligt rammebeløb på 1 mio. kr. til udvikling af landdistriktsområderne til anlæg. Pengene bruges ved to årlige ansøgningsrunder til landsbypuljen. Pengene er flyttet fra anlæg til drift ifm. budgetopfølgning i 2016.